

**T. C.
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

**42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Ensar TÜNCER

BİTLİS - 2015

**T. C.
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

**42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Ensar TÜNCER

Danışman

Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

BİTLİS – 2015

**BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TEZ ONAY SAYFASI

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı
Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden 135101101102 Nolu Ensar TUNCER tarafından
hazırlanan "42 Numaralı Vidin Şer'iyye Sicil Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi"
isimli tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans/Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir. **15.07.2015**

Danışman :

(Unvanı, Adı ve Soyadı)

Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

İkinci Danışman :

(Varsa Yazılacak)

Jüri Üyeleri :

Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

Bitlis Eren Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK

Bitlis Eren Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Abdülaziz KARDAŞ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı

İmza

BEÜ Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih
ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

...../...../201.....

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Tarih biliminin birçok tanımı olmasına rağmen en doğru tanımı: ‘‘İnsanların oluşturduğu maddeler ve olayların neden ve sonuçlarını araştırarak geçmişı yeniden kuran ve yeniden kurduğu bu geçmişle içinde bulunduğu an ve gelecek arasında köprü kurmaya çalışan bilimdir’’.

Biz de Tarih biliminin bu özelliğinden yola çıkarak Osmanlı Devleti'nin neredeyse kuruluşundan yıkılışına kadar belli kurum ve idareciler tarafından yönetilen bölgenin sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik açıdan önemli belgeleri olan Şer'iye Sicillerini araştırdık. Kadı Sicilleri olarak da bilinen bu defterler devlet eliyle tutulmasından dolayı güvenilir ve birinci elden kaynak olma özelliği taşımaktadır. Ele alınan bölgenin idarî, hukukî, adlî, sosyal, ekonomik, kültürel özelliklerinin çoğunu bünyesinde barındıran kadı sicilleri, Osmanlı Devleti'nin genel ve bölgesel olarak yapılacak çalışmalarında önem arz etmekte olup, Osmanlı tarihi çalışacak araştırmacının yararlanması gereken önemli kaynaklar arasında yer almaktadır.

Üzerinde çalıştığımız 42 numaralı Vidin Şer'iye Sicili (H.1144-1146/ M.1732-1733) yılları arasını kapsamaktadır. Bahsi geçen Şer'iye Sicil defteri 130 sayfadan oluşmaktadır, boş ve numarasız sayfalarla birlikte 105 sayfaya tekabül etmektedir. Toplam 232 hükmün yer aldığı defterde 76 adet tereke, 28 ferman, 5 buyruldu, 98 hüccet, 11 ilam, 6 maruz, 2 mektup, 1 arapça, 3 arzuhal, 2 berat gibi kayıtlar yer almaktadır.

Defterlerin ciltlenmesi veya mikrofilmlerinin çekilmesi esnasında sayfa sonları ve satır başları tahribata uğradığından bazı bölümlerdeki kelimeler çıkmamış veya tahribata uğramıştır. Bunların bir kısmı belgeler içindeki terkipler ya da alışılmış cümleler olduğu için kolayca tespit edilmiştir; fakat isim, tarih, rakam ya da başka bir kelime ile ilgili olanlar ise tespit edilememiştir. Okunamayan kelimeler (...) şeklinde, silik ya da kesik bölümler ise (silik) şeklinde metin içinde ifade edilmiş, okunuşunda emin olunamayanlar ise (?) şeklinde gösterilmiştir.

Bu çalışma esnasında bilgi ve tecrübeleriyle bana rehber olan tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ ve Sayın Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK’a teşekkürü borç bilirim.

Ensar TÜNCER

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
KISALTMALAR	VI
TABLO LİSTESİ.....	VII
ÖZET.....	IX
ABSTRACT.....	X
GİRİŞ	1
1. OSMANLI DEVLETİ'NDE MAHKEMELER.....	2
1.1. Şer'iye Mahkemeleri.....	3
1.2. Tanzimat Dönemine Kadar.....	4
1.3. Tanzimat Dönemi Şer'iye Mahkemeleri.....	5
1.2. ŞER'İYE MAHKEMESİ GÖREVLİLERİ.....	6
1.2.1. Şeyhülislam.....	6
1.2.2.Kazasker.....	7
2. KADILIK KURUMU	8
2.1.Kadı ve Görevleri	10
2.2. Dereceleri ve Tayinleri	11
2.3. Kadılarda Aranılan Şartlar	12
2.1. İKİNCİL DERECEDEKİ MAHKEME GÖREVLİLERİ.....	13
2.1.1. Naib.....	13
2.1.2. Şuhudu'l Hâl.....	14
2.1.3. Kassâm.....	14
2.1.4. Muhzır.....	15
2.1.5. Çavuş	15
2.1.6. Subaşı.....	16
2.1.7. Mübaşir	16
2.1.8. Müşavir	16
2.1.9. Kâtip ve Hademeler	17
3. ŞER'İYE SİCİLLERİ	17
3.1. Şer'iye Sicil Defterlerinin Tanımı.....	17
3.1.1. Şer'iye Sicillerinin Genel Özellikleri ve Önemi	18

3.1.2. Sicillerin Önemi.....	19
4. ŞER'İYE SİCİLLERİNDE YER ALAN BELGE ÇEŞİTLERİ.....	21
4.1. KADI TARAFINDAN KALEME ALINAN BELGELER.....	22
4.1.1. Hüccetler (Senedat-ı Şer'iye) ve Özellikleri	22
4.1.2. İlâmlar ve Özellikleri	23
4.1.3. Ma'rûzlar	24
4.1.4. Müraseleler	24
4.2. Başka Makamlar Tarafından Sadır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler	25
4.3. Padişah'tan Gelen Emir ve Fermanlar	25
4.4. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrulduklar	26
4.5. KADI TARAFINDAN KALEME ALINMAYAN BELGELER	26
4.5.1. Tezkereler	26
4.5.2. Temessük	27
4.5.3. Terekeler	27
5. OSMANLI DEVLETİ'NDE DİĞER ADLİ MAKAMLAR	28
5.1. Divan-ı Hümayun	28
5.2. Paşa Divanları.....	28
5.3. Cemaat Mahkemeleri	29
5.4. Konsolosluk Mahkemeleri.....	30
6. VİDİN	31
6.1 Vidin'in Kısa Tarihçesi	31
6.2. Vidin'in Osmanlı Devleti Açısından Önemi.....	32
6.3 Vidin Şer'iye Sicilleri	33
7. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU	34
7.1. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ.....	254
7.2. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	281
7.2.1 Sosyal Hayat	284
7.2.2 Ekonomik Hayat	285
7.2.3. 42 Numaralı Vidin Şer'iye Sicil Defterinde Geçen Yer Adları (Sancak, Kaza, Köy, Karye, Mahalle ve Mevki Yerleri).....	285
SONUÇ	287

KAYNAKÇA.....	289
EKLER.....	293

KISALTMALAR

A.g.e.	: Adı geçen eser
A.g.m.	: Adı geçen makale
A.g.t.	: Adı geçen tez
C.	: Cilt
D.İ.A	: Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
H.	: Hicri
M.	: Miladi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
T.D.A.V	: Türk Dünyası Araştırma Vakfı
T.L.T.	: Yüksek Lisans Tezi
(?)	: Okunması muhtemel kelimeler
(...)	: Okunamayan kelimeler
(silik)	: Silik olan kelimeler

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Hüseyîn Beşe ibni Mehmed bin Abdullah'a ait Tereke Defteri	42
Tablo 2. Vasifhan binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	47
Tablo 3. Hasan Beşe ibni Abdullah'a Ait Tereke Defteri	48
Tablo 4. Osman Beşe ibni İbrâhîm ibni Lütfullah'a Ait Tereke Defteri	50
Tablo 5. Fatıma binti Hüseyîn'e Ait Tereke Defteri.....	51
Tablo 6. Sarı İbrâhîm ibni Abdullah'a Ait Tereke Defteri	52
Tablo 7. Belad Nam Zımmiye Ait Tereke Defteri	53
Tablo 8. Hatice binti Salih'e Ait Tereke Defteri	54
Tablo 9. Ömer Beşe ibni İbrâhîm bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	56
Tablo 10. Uzun İbrâhîm Beşe'ye Ait Tereke Defteri	62
Tablo 11. Salih Hüseyîn Beşe'ye Ait Tereke Defteri	63
Tablo 12. İbrâhîm bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	64
Tablo 13. Ahmed'e Ait Tereke Defteri.....	66
Tablo 14. İsimsiz Zımmiye Ait Tereke Defteri.....	67
Tablo 15. Osman Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	68
Tablo 16. Süleyman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	69
Tablo 17. Hasan Beşe bin Abdullah'a	70
Tablo 18. Sarı Ahmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri	71
Tablo 19. Osman Beşe bin Ahmed'e Ait Tereke Defteri	72
Tablo 20. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri	73
Tablo 21. Mustafa Ağa ibni Osman'a Ait Tereke Defteri	75
Tablo 22. Merhum Mumiileyhin Tereke Defteri	77
Tablo 23. Ahmed Beşe bin Osman'a Ait Tereke Defteri	79
Tablo 24. Yone veled Yefene'ye Ait Tereke Defteri	80
Tablo 25. Ali Çelebi bin Mehmed'e Ait Tereke Defteri	81
Tablo 26. Salih Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	82
Tablo 27. Mûsa Beşe'ye Ait Tereke Defteri.....	83
Tablo 28. Nikforis'a Ait Tereke Defteri	84
Tablo 29. Mustafa Serde bin Nuh'a Ait Tereke Defteri	87
Tablo 30. Tan binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri	88
Tablo 31. Hasan Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	89
Tablo 32. Kostantin'e Ait Tereke Defteri.....	90
Tablo 33. Marinya'ya Ait Tereke Defteri.....	91
Tablo 34. Vidin Kalesinde Çalışan İşçi ve Ücretleri Listesi.....	92
Tablo 35. Ümmühan binti Hüseyîn'e Ait Tereke Defteri.....	94
Tablo 36. Fatıma nam Kıbtiye'ye Ait Tereke Defteri	95
Tablo 37. Topçu Yusuf'a Ait Tereke Defteri	96
Tablo 38. Vidin Kalesinde Yapılan Binanın Masrafı	97
Tablo 39. Vidin Kalesindeki Kışlaklarının Masrafı Listesi	98
Tablo 40. Saliha binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri	106
Tablo 41. Mustafa Bey'e Ait Tereke Defteri.....	107
Tablo 42. Süleyman Beşe bin İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri.....	108
Tablo 43. El-hâc İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri	110
Tablo 44. Aişe binti Ali'ye Ait Tereke Defteri.....	112
Tablo 45. Arzu'ya Ait Tereke Defteri	113
Tablo 46. Mustafa ibni Mehmed'e Ait Tereke Defteri.....	114

Tablo 47. Yano veled Pelit'e Ait Tereke Defteri.....	115
Tablo 48. Halîl Beşe'ye Ait Tereke Defteri.....	117
Tablo 49. Bederus'a Ait Tereke Defteri	118
Tablo 50. Tokadi Mehmed'e Ait Tereke Defteri.....	122
Tablo 51. Mustafa Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	125
Tablo 52. Süleyman Beşe'ye Ait Tereke Defteri.....	127
Tablo 53. Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdülmena'ya Ait Tereke Defteri	128
Tablo 54. İbrâhîm Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	131
Tablo 55. Mustafa Beşe'ya Ait Tereke Defteri	133
Tablo 56. İsimsiz Tereke Defteri	138
Tablo 57. Obda veled Nikola'ya Ait Tereke Defteri	142
Tablo 58. Bektaş Beşe'ye Ait Tereke Defteri.....	144
Tablo 59. Mehmed Ağa'ya Ait Tereke Defteri	145
Tablo 60. Mukataa Ücreti Tablosu.....	151
Tablo 61. Rukiye binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	152
Tablo 62. Mustafa Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	153
Tablo 63. Süleyman Odabaşı'na Ait Tereke Defteri	155
Tablo 64. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri	156
Tablo 65. Ali Odabaşı bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri	158
Tablo 66. Halîl Ağa ibni Mehmed Ağaya Ait Tereke Defteri	161
Tablo 67. Halîl Ağa ibni Mehmed Ağaya Ait Tereke Defteri	163
Tablo 68. Osman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	167
Tablo 69. Süleyman Ağa ibri Abdullah'a Ait Tereke Defteri	174
Tablo 70. Rabia binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	177
Tablo 71. Müezzîn Monla Ali'ye Ait Tereke Defteri.....	179
Tablo 72. Yusuf Beşe bin Ahmed'e Ait Tereke Defteri.....	180
Tablo 73. Vidin Kalesinde Yapılan Tamiratın Masraf Tablosu.....	202
Tablo 74. Acikino veled Yanya'ya Ait Terek Defteri	206
Tablo 75. İbrâhîm Efendi'ye Ait Tereke Defteri.....	209
Tablo 76. Yusuf bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri.....	210
Tablo 77. Salih Beşe bin İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri.....	212
Tablo 78. Şaban Bende'ye Ait Tereke Defteri	214
Tablo 79. Vidin Kalesine Gerekli Topların Fiyat Listesi.....	222
Tablo 80. Vidin Kalesinden Bosna Eyaletine Gönderilen Top Listesi	225
Tablo 81. Ömer'e Ait Tereke Defteri	228
Tablo 82. Ahmed'e Ait Tereke Defteri	236
Tablo 83. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri	242
Tablo 84. 42 Numaralı Vidin Şer'iye Siciline Kaydedilen Belge Çeşitleri ve Sayıları	281
Tablo 85. 42 Numaralı Vidin Şer'iyye Sicil Defterinde Geçen Yer Adları	286

ÖZET

42 NUMARALI VIDİN ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN

(H. 1144-1146/M. 1732-1733) TRANSKRİPSİYONU VE

DEĞERLENDİRMESİ

42 numaralı Vidin Şer'iye Sicili H.1144-1146 / M.1732-1733 senelerini ihtiva etmektedir. Bu Şer'iye Sicili XVIII. yüzyıl Osmanlı Devleti'ne tabi Vidin kazasında meydana gelmiş olup, mahkemede sonuçlanan bütün olayları ele almaktadır. Vidin halkının miras, evlenme, boşanma, şikâyet, ölüm, vergi, halkın birbirleriyle olan ilişkileri, İslamiyet'e geçiş gibi konular detaylı bir şekilde yer almakla birlikte, Vidin kazasının sosyo-ekonomik, demografik, kültürel, hukuki, askeri ve benzeri özelliklerine de gözler önüne sermektedir.

Transkripsiyon ve değerlendirmesini yaptığımız 42 numaralı Vidin şer'iye sicili toplam 232 hükümden oluşmakla birlikte bu hükümlerin 76 adet tereke, 28 ferman, 5 buyruldu, 98 hüccet, 11 ilam, 6 maruz, 2 mektup, 1 Arapça, 3 arzuhal, 2 berat gibi konuları ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Osmanlı Devleti, Vidin, Şer'iye Sicili, Mahkeme, Kadı,

ABSTRACT

Transcription and Evolution of Number 42 Vidin Şer'iye Registry Record (H.1144-1146 / M.1732-1733)

Number 42 Vidin Şeriye Registry involves between period H.1144-1146 / M.1732-1733. This Şeriye Registry which occurred in Vidin county was dependent on Ottoman Empire in 18. century deals with all events that end up court. It is included detailedly subjects like legacy, marriage, divorce, complaint, death, tax, relationship of public each other, converting to İslam of Vidin people. Besides, it shows socio-economic, demographic, culturel, legal, military etc. features of Vidin county.

Number 42 Vidin Şeriye registry we made transcription and evaluation deals with subject like 76 heritage, 28 edict 5 buyuruldu, 98 title-deed, 11 verdict, 6 liable, 2 letter, 1 Arabic, 3 application, 2 franchise with consist of total 232 provisions.

Key Words: Otoman Empire, Vidin, Şeriye Registry, Court, Kadi

GİRİŞ

Osmanlı Devleti geleneksel kaza ve kazaya bağılı idari hâkim olan kadı uygulamasına yüzyıllar boyunca bağılı kalmıştır. Kadılar tayin edildikleri bölgenin adli, beledi, hukuki amiri gibi geniş kapsamlı görevleri yerine getirmekteydi. Kadıların mahkemelerde tuttıkları defterlere Şer'îye Sicili ya da Kadı Sicilleri gibi farklı isimler verilmiştir. Bu yüzden kadı defterleri Osmanlı tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Her türlü davanın ve merkezden gelen emir, buyrukların kaydedildiği bu defterler inceledikten sonra bağılı oldukları bölgenin sosyal, ekonomik, kültürel, demografik içerikleri hakkında bilgi sahibi olabiliriz.

42 Numaralı Vidin Şer'îye Sicili çalışmasının ana amacı metnin transkripsiyonu, özeti ve değerlendirilmesini yapmaktır. Ana konunun yanında farklı başlıklar ve alt başlıklar işlenmiştir. Giriş kısmından hemen sonra Şer'îye Mahkemeleri, Kadılık Kurumu, Kadının görevleri ve yardımcıları, Şer'îye Sicilleri, Sicillerin tanımı, önemi ve içerdiği belge çeşitleri incelenmiştir. Bir diğer başlık ise Vidin'in kısa tarihçesi, Osmanlı Devleti açısından önemi, idin Şer'îye Sicilleri tanıtılmıştır. Hemen sonra metnin transkripsiyonu ve hükümlerin özeti ifade edildikten sonra genel bir değerlendirme, sonuç, kaynakça ve metnin orijinali eklenmiştir.

1. OSMANLI DEVLETİ'NDE MAHKEMELER

Osmanlı Devletini etnik, dini ve kültürel farklılıklar bakımından zengin, ama aynı zamanda da problemli olan bir coğrafyada altı asrı aşan bir süre ayakta tutan faktörlerin başında bu devletin sahip olduğu hukukî yapı ve bunu işleyiş biçimi olduğunu söylemek yanlış olmaz.¹ Bu bağlamda Osmanlı Devleti'nde mahkemeler önemli fonksiyonlar üstlenmiştir. Mahkemeler İslamiyetin kabulü ile oluşan Türk-İslam adli geleneğinin devrine nispetle gelişmiş bir örneğini teşkil eder.² Kuruluş yıllarından itibaren şer'i kaza usulünü benimseyen Osmanlı Devletinin ilk Padişahı olan Orhan Bey'in ilk tayin ettiği iki memurdan bir kadı olmuştur. Kadıları yetiştirecek henüz bir kaynak olmadığından ilk Osmanlı kadıları Anadolu, İran, Suriye ve Mısırdan getirilmiştir.³ Sultan I. Murad zamanında önceki İslâm devletlerindeki kadiülkudatlığa benzer bir kazaskerlik kurumu ihdas edilmiştir. Daha sonra bu makam Rumeli ve Anadolu kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bunlar Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfı adı verilen ve kaza, fetva ve öğretim işleriyle uğraşan sınıfın başıydı.⁴ Kadılar bulundukları bölgelerde mahkemeler kurarak bölgenin idarî, hukukî ve adlî işlerinin yürütülmesi işlevini yürütmekteydiler.

Klasik dönem Osmanlı mahkemeleri ise "meclis-i şer, mahfil-i şer" olarak adlandırılan tek hâkimli ve esas itibarıyla tek derecelidir mahkemelerdir.⁵ Osmanlı Devleti'nde Tanzimat dönemine kadar yargı teşkilatı Şer'i mahkemeler, cemaat mahkemeleri ve konsolosluk

¹ Ömer F. Gökdeniz, "262 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicillinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi", Yayınlanmış YLT, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tarih Anabilim Dalı, Kahramanmaraş 2006, s. 2.

² Fahrettin Atar, "Osmanlı Devleti'nde Mahkeme", *D.İ.A.*, C. 28. T.D.V Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 341-342.

³ Emine Cengiz, "1751 No'lu Rodoscuk (Tekirdağ) Şeriye Sicili Transkripsiyon ve Tahlili", Yayınlanmış YLT, T. Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Edirne 2008, s.1.

⁴ Ekrem Buğra Ekinci, "Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri", *Yeni Türkiye*, Ocak-Şubat 2000, s. 764.

⁵ Atar, a.g.m., s. 341-342.

mahkemeleri olmak üzere üç unsur halinde oluşmakta ve Şer'i mahkemelerin başında kadı bulunmaktaydı.⁶

1.1. Şer'iyeye Mahkemeleri

Kuruluş yıllarından itibaren Osmanlı Devleti şer'î kaza usulünü benimsemiştir. Osmanlı padişahı tarafından her kazaya fetva makamı olarak kadı tayin edilmiş, kadılar tarafından idare edilen bu mahkemelere Şer'iyeye Mahkemeleri adı verilmiştir. Şer'iyeye Mahkemelerinin belli bir makam binası yoktur. Ancak bu şer'i meclis adıyla yargılamanın yapıldığı belli bir yerin olmadığı anlamına gelmez. Kadıların yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri muayyen bir yerleri vardır. Bu kadı'nın evi, camii, mescid ya da medreseleri, belli odaları olabildi. Bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevlerini ifa ederlerdi.⁷ Genellikle Şer'i mahkemelerin görev alanları tam olarak belirlenmemiş olduğundan, mahkemeler, Şer'i hukuk alanına giren her işle uğraşmışlardır. Diğer bir deyişle bu mahkemeler, medeni, ticari ve ceza davalarını hükme bağlamakta; aynı zamanda bugün noterlerin yaptığı birçok görevi (vasiyetnamelerin düzenlenmesi ve ifası, vakfiyelerin tanzimi ve nezareti ve her türlü sözleşmenin düzenlenmesi ve tescili gibi) yapmaktaydı. Kanunlara uymayanları ve halkın şikâyetlerini merkeze bildirme yönüyle bir nevi savcılık görevini de ifa etmekteydi. Her kadı, kendi yargı çevresinde yaşayan kişilerin davalarına bakmakla yükümlüdür. Şer'i bir mahkemede kadı, yargı çevresinde bulunan bütün bölgedeki davalara bakabilir, ancak yargı çevresi dışındaki davalara bakamaz. Kendi yargı bölgesi dışında yargılama yapabilmesi için padişah tarafından özel olarak yetkilendirilmesi gerekmektedir.⁸

⁶ Şeniz Anbarlı Bozatay, Konur Alp Demir, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık; Kurumsal Bir Değerlendirme", MAE Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C 6, S 10, Burdur 2014, s. 75.

⁷ Ahmet Akgündüz, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki; Şer'iyeye Mahkemeleri ve Şer'iyeye Sicilleri", Sayı 14, Ekim 2009, s. 14.

⁸ Nazmi Küçükyağcı, "Geçmişten Günümüze Türk Yargı Sistemi ve Yargı Bürokrasisi", Başbakanlık Uzmanlık Tezi, Ankara 2012, s. 35-36.

Osmanlı Devleti'nde her kaza çevresinde bulunan ve kadıların başkanlık ettiği Şer'iyye mahkemeleri dışında merkezde bulunan Divan-ı Hümayun, Veziriazam Divanı ile kazaskerlerin, ayrıca esnaf üzerinde lonca ve benzeri meslek teşekkülleri kethüdası ile muhtesiblerin, mali konularda defterdarların, askerler üzerinde Yeniçeri Ağası ve Kaptan-ı Derya'nın, tarikat mensupları üzerinde şeyhlerin, Hz. Muhammed soyundan gelenler üzerinde nakibüleşrafların, diğer yandan taşrada beylerbeyi ve sancakbeyleri divanlarının da birtakım yargı yetkileri vardı.⁹

1.2. Tanzimat Dönemine Kadar

Osmanlı tarihçileri, Osman Gazi'nin daha iş başına geçer geçmez hükümetin işlerini ümeraya bıraktığını, bu arada ırk ve mezhep ayrımı gözetmeksizin tüm tebaanın haklarını korumak amacıyla Şer'iye Mahkemelerine önem verdiğini ve her tarafa adil kadılar tayin ederek bunların serbestçe vazife görebildiklerini yazar.¹⁰ Kadıların görev aldığı Şer'iye Mahkemeleri, Osmanlı klasik döneminde varlığını devam ettirip Şer'î ve Örfî karakterli hukuk çerçevesinde haklaştırma işlerini yerine getirmişlerdir. Ancak duraklama döneminin başlamasıyla birlikte devletin tüm kurumlarında olduğu gibi bu mahkemeler de işlerliğini yitirmeye başlamış ve kanunların uygulanmasında suiistimaller görülmüştür. Buna karşılık ıslahatçı Osmanlı sultanları devlete işlerlik kazandırmak amacıyla bu kurumlara da el atarak ıslahat yapmışlardır. II. Mahmut Yeniçeri Ocağını kaldırdıktan sonra mevcut suiistimallere son vermek için H. 1253 (1837) tarihinde Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye ve Şûrâ-yı Bâb-ı Âli adlı iki encümen kurmuştur. Bundan bir sene sonra biri kazaskerlerle kadılara ve naiplere, diğeri devlet memurlarına olmak üzere iki ceza kanunu neşretmiştir. Bu kanunlardaki temel amaç kadı ve devlet memurlarının haksız kazanç sağlamalarını engellemektir.¹¹

⁹ Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, 2005, s. 419.

¹⁰ Münir Atalar, "Şer'iye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe" s. 306.

¹¹ Levent Kuru, "29 Numaralı Edirne Şer'iye Sicili, Trakya Üniversitesi", Yayınlanmış YLT, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Edirne 2006, s.5-6.

1.3. Tanzimat Dönemi Şer'îye Mahkemeleri

Tanzimat'tan önceki dönemde, yargı gücünü hemen hemen tek başına kullanan Şer'îye Mahkemelerinin yani kadıların yetkileri, II. Mahmut'tan itibaren azaltılmaya ve yargılama alanında yeni düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. 1837 yılında ilk defa resmi bir binaya taşınan İstanbul kadılığının bu durumunu takiben, 1838 yılında bütün kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek için Tarik-i İlmiyeye Dair Ceza Kanunname-i Hümayunu çıkartılmıştır. Asırlardır sadrazama bağlı olan kazaskerler, Tanzimat'ın başında Şeyhülislam'la bağlanmış; Şeyhülislam da Meclis-i Vükelaya dâhil edilmiştir. 1837 yılında Kazaskerliklerin birer mahkeme haline getirildiklerini ve kadıların idari ve mahalli idarelere ilişkin yetkileri kaldırılmıştı. 1859 yılında bütün Şer'îye Mahkemeleri yeni yapıya kavuşturuldu. Konu ile ilgili de bir nizamname çıkarıldı. Evkaf, Kassam ve Kazasker mahkemeleriyle özellikle İstanbul'daki mahkemelerin görev ve yetkileri ayrı ayrı tespit edildi ve kısmen sınırlandırıldı. 1867 yılında Şer'îye Mahkemeleri dışında bir takım idari ve adli mahkemeler kuruldu ve bunların görevleri belli alanlara inhisar ettirildi. 1867 tarihli Divan-ı Ahkâm- ı Adliye Nizamnamesi ile aile miras, vakıf konuları ile şahsa karşı işlenen suçlara ilişkin yargılamalar dışındaki konular Şer'îye Mahkemelerinin yetki alanından çıkarıldı ve aynı tarihli Şuray-ı Devlet Nizamnamesi ile de idari yargı yetkileri tamamen ellerinden alındı. 1871 tarihli bir nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri kurulunca Osmanlı yargılama hukukunda bir ikilik başladı ve iki adli mahkeme ayrı ayrı sahalarda yargı görevini yürütmekle görevlendirildi. 1870 tarihli nizamnamelerde kurulan Havale ve İcra Cemiyetleri de kendi sahaları ile ilgili yetkileri Şer'îye Mahkemelerinin elinden alındı. 1871 tarihli Nizamname ile Nizamiye Mahkemeleri yurt çapında teşkilatlandırılınca da şer'îye denilen konular dışındaki bütün yargı yetkileri bunlara devredildi ve hatta taşrada kısmen vazifesiz kalmış olan kadılara Nizamiye Mahkemelerinin reisliği tevcih edilmeye başlandı. 1914 tarihli bir kanun ile Şer'îye Mahkemeleri, adliye nezaretine bağlanmış, 8 Nisan

1924 tarihli Mehâkim-i Şer'îye'nin ilgasına ve Mehâkimin Teşkilatına ait Ahkâm-ı Muaddil Kanun ile Şer'îye Mahkemeleri ortadan kaldırıldı.¹²

1.2. ŞER'İYE MAHKEMESİ GÖREVLİLERİ

1.2.1. Şeyhülislam

Sözlükte "yaşlı kimse, reis, bilge" anlamlarındaki şeyh ile İslâm kelimesinden oluşan şeyhü'l-İslâm tabiri, İslâm dünyasın da önde gelen ulema ve sûfilere verilen bir şeref unvanı olarak X. Yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmış, daha sonra "âlimlerin en kıdemlisi, reisi" manasını kazanarak bir unvan halinde kullanılmıştır. Zamanla kelimenin kullanımı yaygınlaşmış, önceki Türk-İslam devletlerinden Osmanlı Devleti'ne geçmiştir. Osmanlı Devleti'nde şeyhülislâmlığın kuruluş tarihi ve bu makama ilk defa kimin tayin edildiği konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. Uzun yıllar Bursa kadılığı yapan Molla Fenârî'nin H. 828'de (1425) Bursa müftülüğüne tayin edilmesi genellikle Osmanlılar da müftülük ve Şeyhülislâmlığın başlangıcı kabul edilmiştir.¹³ Bununla birlikte, Fatih Kanunnamelerinde Şeyhülislam'ın ulemanın reisi olduğu belirtilmiştir. Buna göre bu makamın, Fatih devrinden önce resmi bir unvan olarak kullanıldığı söylenebilir. Yaygın olan görüşe göre, II. Murad devrinin dini, siyasi ve sosyal çalkantıları sonucu ortaya çıkan olaylar, bu makamın kurulmasını zorunlu hale getirmiştir. XV. Yüzyılın ortasından itibaren İstanbul müftüsüne Şeyhülislam unvanı verilmiştir. Kemalpaşazade ve Ebussuud Efendi'nin Şeyhülislam olarak görev yaptığı sırada bu makamın önemi artmış, ilmiye teşkilatı içerisinde en yüksek mertebe haline gelmiştir.¹⁴

Esas itibariyle müftü olan Şeyhülislamın en önemli görevi, kendisine sorulan çeşitli sorular hakkında dinin hükmünü açıklayan fetvalar vermesidir. Osmanlı Devleti'nde henüz Şeyhülislamlık yok iken, fetva vermekle belirli şahsiyetler görevlendirilmişti. Şeyhülislamlıktan

¹² Gökdeniz, a.g.t., s. 3-5.

¹³ Mehmet İpşirli, "Şeyhülislam", *D.İ.A.*, C. 39, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 91-92.

¹⁴ Kemaleddin Taş, "Osmanlı Yönetim Sisteminde Şeyhülislamlık Kurumu -Sosyolojik Bir Çözümleme-", *SDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 1, Isparta Ocak-Temmuz 2005, s.83-84.

önce padişahlar başkent müftüsünden fetva isterken, bu kurumun örgütlenmesinden sonra Şeyhülislamlardan fetva istemeye başlamışlardır. Osmanlı padişahları savaş ilan etmek, barış yapmak, siyaseten kati karan vermek gibi önemli konularda "fetva"ya başvurdıkları gibi; sıradan Müslümanlar da Şeyhülislamlıktan sorunlarıyla ilgili fetva isteyebiliyorlardı. Şeyhülislamın bir diğer görevi, başında bulunduğu Din Bürokrasisi'ni bir idari görevli olarak yönetmektir. Kurumun bünyesi içinde toplanmış bulunan kadı, müderris ve müftülerin atanmaları ve terfileri, Şeyhülislam tarafından yerine getiriliyordu. 15. Yüzyılın sonlarına kadar kadı, müftü ve müderrislerin atamaları sadrazam tarafından yürütülüyorken, 1574 yılından itibaren müderris, mevali ve müftülerin tayinleri de Şeyhülislamlara bırakılmıştır. Bütün bunların dışında hiçbir kadı Şeyhülislam'ın verdiği fetvayı reddetmeye cüret edemezdi.¹⁵

1826 yılına kadar Şeyhülislamların belli bir makamları yoktur. II. Mahmut, Yeniçeri Ocağını kaldırınca Ağa Kapısını Şeyhülislamlık makamı haline getirdi. Bu durumdan sonra burası Bab-ı Vâlây-ı Fetva diye meşhur olmuştur.¹⁶

1.2.2. Kazasker

Osmanlı Devleti'nin kazaskerlik müessesesini muhtemelen Anadolu Selçukluları'ndan aldığı tahmin edilmektedir. Kazaskerliğin resmi bir kurum halinde ortaya çıkışı I. Murad dönemi başlarında olup kuruluş tarihi bazı kaynaklarda H. 762 (1361), bazılarında ise H. 763 (1362) olarak verilir. Kuruluş amacı hakkında kaynaklarda dolaylı bilgilerin yer aldığı bu müessesenin başına getirilen ilk kişi Çandarlı Kara Halil'dir. Kuruluş döneminde Çandarlı ailesinden kazaskerlikten vezirliğe geçen birkaç kişi daha bulunmaktadır. O devirde bu uygulama bir teamül haline gelmişti.¹⁷ Osmanlı Devletinde yargı gücü adına Divan-ı Hümayuna katılan, özellikle askeri sınıfın, şer'i ve hukukî işlerine

¹⁵ M. Salih Arı, "Osmanlılar'da Şeyhülislamlık Müessesesi", Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 1, Cilt 1, Van 1994, s. 172-173.

¹⁶ Gökdeniz, a.g.t., s. 5.

¹⁷ Mehmet İpşirli, "Kazasker", *D.İ.A.*, C. 25, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 141.

bakan ve önemli yekun teşkil eden kaza ve sancak kadılarının tayin mercii olan makama kazasker denmiştir.¹⁸ XV. yüzyılın sonlarına kadar tek bir Kazasker varken 1480 yılından sonra kazasker sayısı Anadolu ve Rumeli Kazaskerleri olarak ikiye çıkarılmıştır. Anadolu Kazaskeri Anadolu yakasından itibaren devletin bütün doğu ve güney, Rumeli Kazaskeri ise Avrupa yakasındaki eyaletlerde bulunan kadıların işlerine bakardı. Rumeli Kazaskeri rütbe bakımından Anadolu Kazaskerinden önce gelirdi ve divandaki mevkileri vezirden sonra gelirdi.¹⁹

Divan-ı Hümayun üyesi olan Kazaskerler aynı zamanda ikinci divanlarına da katılırlar ve bunlardan Rumeli Kazaskeri dava dinlerdi, işin çok olması halinde ise veziriazamın izni ile Anadolu kazaskeri de davalara bakardı. Kazaskerler divan toplantılarından sonra yeniçeri ağasının huzurdan çıkmasından sonra padişaha arza girerler, tayin edilecek müderris ve kadılarla ilgili mütalaalarda bulunurlardı.

Kazaskerler salı ve çarşamba günleri hariç diğer günler kendi konaklarında divan kurarak kendilerini ilgilendiren şer'î ve hukukî meselelere bakardı. Yanlarında işlerini gören tezkereci, ruzmançeci, matlabcı, tatbikci, mektupçu ve kethüda isimlerini taşıyan altı yardımcısı vardı. Ayrıca her birinin davalı ve davacıyı divana getiren yirmişer muhızı bulunmaktaydı. Kazaskerler padişahın sefere çıkması halinde onunla birlikte giderler, padişahın gitmemesi durumunda ise onlar da gitmeyerek yerlerine "Ordu kadısı" tayin edilirdi.²⁰

2. KADILIK KURUMU

Osman Bey'in ilk iş olarak bir Kadı atadığını belirtmiştik. Kadılık Kurumu başlığı altında Osmanlı Devleti'nin idari, mülkü, beledi, mali v.b. konuların işleyişini düzenleyen Kadının görevlerini ele alacağım.

¹⁸ Gökdeniz, a.g.t., s. 6.2

¹⁹ M. Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitapevi, Isparta 2007, s.43-44.

²⁰ Yusuf Hallaçoğlu, *XIV. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, T.T.K. Basımevi, Ankara 1991, s. 16.

Şer'îye Mahkemeleri'nde en önemli unvan olarak kullanılan "kadı" kelimesi Arapça "kazâ" kökünden türetilmiştir. Kadı sözlükte hüküm, karar, hâkimlik manalarını ihtiva eder. Geniş manada ise, insanlar arasında vuku bulan dava ve tartışmalı konuları yasal hükümlere göre Kur'an ve Sünnet'i esas alarak çözen, padişah tarafından atanan kişidir. İslam'da ilk olarak kazâ- kadı'lık işlerini Hz. Peygamber bizzat kendisi yapmış ve davaları çözüme kavuşturmuştur. İslam Devleti geniş coğrafyalara yayılınca Hz. Peygamber dini işleri çözüme kavuşturmak için şehir ve kazalara kadılar tayin etmiştir. Bu durum diğer İslam Devletleri'nde de tatbik edilmiştir. Osmanlı Devleti de İslamiyet çizgisinde bir devlet olarak kurulduğundan, İslami hükümlerini uygulamak için kendisinden önceki İslam Devletleri'nde mevcut olan Kadılık Kurumu'nu oluşturmuştur.²¹

Kaynakların verdiği bilgilere göre Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu daha Sultan Orhan zamanından itibaren kadıların eğitimi için ilk medreseler kurulmuştur. Fakat Osmanlı devlet ve toplum sisteminde tedris, kaza ve ifta mesleklerinin ayrımı, derecelendirilmesi ve rütbelerin muadeletin asıl şekillenışı Fatih Sultan Mehmed devrinde olmuştur.²² Osmanlı yargı sistemi yüzyıllar boyunca çok iyi işleyen bir yapıya sahip olmasına rağmen devletin çöküş sürecine girdiği dönemde idari yapılanmanın bozulmaya başlamasıyla yargı organı da bozulmuştur. Nitekim II. Mahmut döneminde yapılan reformlar sonucu Osmanlı idare teşkilatı yeni arayışlar içerisine girmesiyle, kadıların idari görevleri azaltılmış, güvenlik ve beledi hizmetler konusundaki yetkilerini ellerinden alınmıştır. Tanzimat dönemine gelindiğinde ise, kadı bütün yetkilerini kaybetmiştir. Kadının sadece yargıçlık yapma yetkisi elinde kalmıştır. Osmanlı Devleti'nde önceleri idare ve adliye konuları bir bütün içerisinde değerlendirilirken, 1864 yılından sonra yapılan ıslahatlar sonucu idare ve adliye konuları birbirinden ayrılmıştır. 1879'da adli teşkilatta son düzenlemeler yapılmıştır. Bu kapsamda daha önce yargı sisteminde olmayan savcılık kurumu, avukatlık ve noterlik unsurları

²¹ Kuru, a.g.t., s. 8.

²² İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdari Tarihi*, Cedit Neşriyat, Ankara 2008, s. 262-263.

sisteme dâhil edilmiştir. Yargı teşkilatında yapılan ıslahatlar sonucu Şer'i kanunlara göre hüküm veren mahkemeler, eskiye oranla önemini yitirmiştir. Aynı dönemde kadıların nüfuzunun azaldığı gözlenmektedir. Kadıların üstlenmiş olduğu adli, beledi ve mülki görevlerinden ellerinde sadece sınırlanmış bir halde yargılama yetkisi kalmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra laik bir sisteme geçilmiş ve artık ihtiyaç duyulmayan Şer'i mahkemeler tamamen kaldırılmıştır.²³

2.1. Kadı ve Görevleri

Osmanlı Devleti'nde idari taksimat önce eyaletlere, eyaletler livalara, livalar kazalara, kazalar nahiyelere ve nahiyeler köylere ayrılıyordu. Nahiye ve köyler dışında kalan diğer idari merkezler aynı zamanda birer yargı merkeziydi. Her yargı merkezinde birer kadı bulunurdu. Osmanlı adli teşkilatının temel taşı olan kadılar, bulundukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet amiri, bazen hem mülkü amiriydi. Kadılık halkın her konuda müracaat edebileceği sosyal güvenlik makamıydı.²⁴

Kadıların görev ve yetkileri oldukça geniştir. Şehrin belediye hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu bir üst amirdi. Şehir kethüdası, çöpcübaşı, mimarbaşı, esnaf kethüdaları, pazarbaşı ve muhtesip gibi kişilerden müteşekkil bir çeşit belediye meclisi de başkanı idi. Esnafın sattığı her türlü ticari malları mevsimine göre muayyen bir vermek şeklinde tanımlanacak olan Narh işleri de kadıya aitti.²⁵

Nikâh, izdivaç, miras taksimi, yetim ve mal-i gaibin muhafazası, vasi tayin ve azli, vasiyetlerin ve vakıfların hükümlerine riayet edilmesinin nezareti, cürüm, cinayet ve sair bütün davalar, hülasa şer'i ve hukuki bütün muamelat kadılar tarafından yürütülürdü. Yargı görevinin yanı sıra kadılar birçok idarî görevi de üstlenmişti. Bir diğer ifadeyle kadılar bulundukları idari birimde özellikle küçük yerleşim yerlerinde

²³ Bozatay, Demir, a.g.m., s. 85-86.

²⁴ Gökdeniz, a.g.t., s. 8.

²⁵ Ünal, a.g.e., s. 237.

yürütmeye ilgili birçok görevleri yerine getiren ve devletin doğrudan doğruya kendisine muhatap olduğu birer idarecidirler.²⁶

Genel olarak kadıların mülki görevi, idari yönden başında bulundukları yerin yönetimidir. Devlet ve halk arasındaki ilişkileri sağlamak, karşılıklı yazıları alıp verme, gelen fermanları ve emirleri halka duyurmak suretiyle gereken uygulamaların yerine getirilmesini ya bizzat ya da başkalarının aracılığı ile sağlamak da görevlerindendi.²⁷

2.2. Dereceleri ve Tayinleri

Kadı olmak için, medreselerin yüksek derecelerinden mezun olmak şarttı. Aksi halde en küçük bir kazaya bile kadı olunamazdı. Herhangi bir tahsil kâfi değildi, mutlaka yüksek bir medrese bitirmek gerekiyordu.²⁸

Kadılar padişah beratı ile tayin edilirdi. 14. Yüzyıldan 16. Yüzyıl ortalarına kadar kazaskerlik ilmiye sınıfının en yüksek makamı olması hasebiyle mevleviyet denilen büyük kadılıklar da dahil olmak üzere bütün kadıların tayinleri Anadolu ve Rumeli Kazaskerlikleri'ne aitti. Kazaskerler tayin ya da azl ettikleri kadıların isimlerini akdiye defteri de denilen tarik defterine kaydederlerdi. Rumeli'de kadılık edenler Rumeli Kazaskeri defterine kayıtlı olduklarından Anadolu Kadılığına geçemezlerdi. Aynı şey Anadolu Kazaskeri defterine kayıtlı olan kadılar için de geçerliydi. 16. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren Şeyhülislamlığın önem kazanmasıyla büyük kadılık adı verilen mevleviyet kadılarının tayinleri Şeyhülislamlara bırakılmıştır.²⁹ Bu dönemde medreseyi bitiren bir talebe, mülazım adıyla matlab veya tarik defteri denilen bir deftere kaydolunurdu. Kanuni'nin ünlü Şeyhülislamı Ebu Suud Efendi'nin koyduğu bu usule (mülazemet usulü) göre, mülazımlar için üç seçenek vardı: Müderrislik, kadılık veya idarî bir

²⁶ Akgündüz, a.g.m., s. 16.

²⁷ Feda Şamil Arık, "Osmanlılar'da Kadılık Müessesesi", *OTAM*, S. 8, Ankara 1997, s. 25.

²⁸ Yılmaz Öztuna, *Büyük Osmanlı Tarihi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1994, s. 74

²⁹ Nazire Doğan, "Osmanlı İlmiye Sınıfı'nın Emekliliği İlmiye Takaüd Sandığı'nın Kuruluşu ve Faaliyetleri", Yayınlanmış YLT, Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yozgat 2013, s. 12.

görev. Kadılığı tercih edenler öncelikle kaza kadılığına tayin edilirlerdi. İlk defa kaza kadılığına tayin edilen mülâzımlar kadılık derecelerinde yükselerek şeyhülislâmlığa kadar çıkabilirdi.³⁰

İlmiye mensuplarının tayin, azl ve nakil işlemlerini Anadolu ve Rumeli kazaskerlikleri dairesi yapmaktaydı. Yani kadı'nın mesleğe intisabında bu dairelerden birine dâhil olması gerekiyordu. Bu dairelerde ruzname denenen deftere kayıt edilir ve mesleki terfi ve özlük işleri bu büroda yürütülürdü. Şayet bir kadı'nın tayini bu deftere kaydedilmemişse elindeki berat hükümsüzdür ve iptali gerekirdi.³¹

Kadılık dereceleri, mevleviyet ve kaza kadılığı olmak üzere iki grupta değerlendirilirdi. Kadılık derecelerinin en yükseği mevleviyet denilen büyük kadılıklardı. Büyük ve mühim eyaletlere, vilayetlere ve önemli sancaklara mevleviyet derecesine sahip kadılar (mevali) tayin edilirdi.³²

2.3. Kadılarda Aranılan Şartlar

Osmanlı Devleti'ndeki hak ve adalet esasları, kadıların ehliyeti ve sahip oldukları vasıflarla doğru orantılı olarak yerleşmiş ve uygulanmıştır. Bu sebeple kadı olacak bir şahısta bazı vasıflar ve şartların olması istenmiştir.³³ Bir kadının göreve başlayabilmesinin ilk şartı iyi derecede şer'i hukuk bilgisi gelmektedir.³⁴

Kadılarda aranılan önemli özellikleri şu şekilde özetleyebiliriz;

- a. Akıllı, erginliğe ulaşmış ve özgür olmak,
- b. İşitme-görme-konuşma duyuları sağlam olmak³⁵

³⁰ Gökdeniz, a.g.t., s. 8.

³¹ İlber Ortaylı, *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Turhan Kitapevi Yayınları, Ankara 1994, s. 11-12.

³² Selma Kuşu, "Şer'iye Sicillerine Göre H. 1065-1079/M.1655-1669 Tarihleri Arasında Edirne'de Sosyo- Ekonomik Hayat", Yayınlanmış YLT, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Anabilim Dalı, Edirne 2009, s. 4.

³³ Gökdeniz, a.g.t., s. 9.

³⁴ Ortaylı, a.g.e., s. 6.

³⁵ Küçükyağcı, a.g.t., a. 44.

c. Reşit olmak,

d. Hukuki ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmak

e. Nesebi sahih olmak ve bitaraf olmak³⁶ v.b durumlar kadı olabilmek için başta gelen şartlardır. Bu şartları sağlayan kimseler medrese eğitimini başarıyla bitirdikten sonra devlet eliyle kadı olarak tayin edilirdi.

2.1. İKİNCİL DERECEDEKİ MAHKEME GÖREVLİLERİ

2.1.1. Naib

Kadı'nın mahkeme işlerinde yardımcısı olan bir kısım memurlar vardır. Bunların başında Naib gelmektedir.³⁷ Naiblik Osmanlı Devleti'nde başlangıçtan beri mevcuttu. Yeni fethedilen yerlere idareyi temsilen sancak beyi veya subaşı, hukuku temsilen kadı yahut naib tayin edilmesi bir fetih geleneğiydi. Naibler, medrese eğitimi alarak özellikle fıkıh alanında kendi kaza dairesinde ihtilafları çözebilecek bir seviyede tahsil görmüş ilmiye mesleği mensubu kimselerdi. Osmanlı adli teşkilatında kadı yardımcısı ve vekili olan naib kadı tarafından belirlenir, Anadolu veya Rumeli kazaskeri tarafından tasdik edildikten³⁸ sonra görev yerine tayin edilirdi.

Naip, Kadıların kendi yerlerine davalara bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslardır. Kadıların verdikleri yetki çerçevesinde görevlerini yapardı. Kadının görevi başında olmadığı zamanlarda onun vazifesine vekâleten bakan kişilerdir. Zaman içinde bu uygulama kadılık mesleğinde yozlaşmalara da sebep olmuş, hem zaman zaman ehil olmayan kimselerin kadılık yapmalarına, hem de naiblerin gelirlerinden asıl kadıya pay vermek durumunda olmaları onların gelirlerini artırmak için çeşitli suiistimallere yönelmelerine yol açmıştır.³⁹ Naibler yaptıkları

³⁶ Ortaylı, *a.g.e.*, s. 6.

³⁷ ÜNAL, *a.g.e.*, s. 138.

³⁸ Mehmet İpşirli, "Osmanlılar'da Naib", *D.İ.A.*, C. 32, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 312.

³⁹ Gökdeniz, *a.g.t.*, s. 9.

işlerde Kadı'nın onayını olmak zorundadırlar. Zira naiblerin bir üst makamı olarak kadılar naiblerin işlerine karışabilirdi.⁴⁰

Naibler genellikle kadılar tarafından görevlendirilir ve kendilerine verilen görevleri ifa ederlerdi. Naiblerin görevlerini kısaca şu şekilde açıklayabiliriz;

Naib, Kadı'nın bulunmadığı hallerde duruşmaları idare etmek, serbest dirlikler içerisinde yer almayan köylerdeki davaların yerinde görülmesi için olay mahalline gitmek gibi görevleri ifa ediyordu.⁴¹

2.1.2. Şuhudü'l Hâl

Kadı'ya adli alanda yardımcı olan bir diğer grup da, oturumlarda yanında bulunan ve "şuhudü'l-hal, udûl'l-müslimin veya şuhudü'l-udûl" denilen ve tabiri caizse bilirkişi ya da jüri olarak nitelendirebileceğimiz kimselerdir. Kadı hükümlerinden önce bu Müşahitler Heyeti'ne danışır ve ondan sonra kararını verirdi. Bunların, mahkemede adaletin doğru olarak tecelli akımından büyük önemi bulunuyordu. Yalnız belirtilmesi gereken husus, bunların davanın görgü şahitleri olmayıp, duruşmanın "müşahitleri" olduğudur.⁴²

2.1.3. Kassâm

Sözlükte "bölmek" anlamındaki kısmet mastarından türeyen kassam "taksim eden bölüştüren" manasına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde Kassâm uygulaması daha dar anlamda kullanılıp, miras davalarını halletmek ve mirası varisler arasında bölüştürmek görevini yapan şer'i memurlara denilmektedir.⁴³

Osmanlı Devleti'nde şer'i mahkemelere intikal eden mirasın taksimini yapan iki çeşit kassam vardı. Birincisi, yönetici zümreye mensup kişilerin miraslarını kazasker adına varisleri arasında taksim

⁴⁰ Arık, a.g.m., s. 27.

⁴¹ Ünal, a.g.e., s. 238.

⁴² ARIK, a.g.m., s. 24.

⁴³ Sait Öztürk, " Kassâm", *D.İ.A.*, C. 24, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 579.

eden askeri kassam,⁴⁴ ikincisi ise, Şer'i Mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki beledi Kassâmlardı. Her kadılıkta hususi bir Kassâm defteri bulunurdu. Kassâmlar taksim ettikleri terekelerden "resm-i kısmet" adıyla bir harç alırlardı.⁴⁵

2.1.4. Muhzır

Sözlükte "huzura getiren, hazır bulunduran" anlamına gelir. Klasik İslam hukuku kaynaklarında davalı ve davacıyı mahkemeye sevk eden memura Muhzır denirdi. Mahkemede hazır bulunması istenen kişiye kadı tarafından bir celb kâğıdı (mürasele) çıkarılır, muhzır da bununla ilgili şahsı mahkemeye çağırırdı. Muhzırın zor kullanma yetkisi yoksa da bazı durumlarda Kadı'nın talebiyle yanına asker alabilirdi. Muhakeme sırasında mahkemedeki asayişin temini de muhzırın görevlerindendi. Zaman zaman merkezden Kadılık bölgesindeki suçluların takibi, asilerin yakalanması, soruşturmalarda yardımcı olma gibi hususlarda özel vazifelerle de yükümlü kılınabilirdi. Muhzır, mahkemenin bulunduğu yerin ahalisi arasından özellikle daha önce bu görevi yapmış kişilerden veya bir şekilde devlet görevi almış (askeri) grupların mensuplarından seçilirdi. Sivil halktan muhzır tayin edilemezdi. Muhzırları tayin ve azil yetkisi kadılara verilmişti.⁴⁶

2.1.5. Çavuş

Mahkeme ilâmlarının icrasını, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesini, icap ederse mahkeme kararıyla borçlunun hapisle cezalandırılmasını sağlardı. Ayrıca hukuken kesinleşen bedeni ve nakdi cezaların infazından da çavuşlar sorumluydu. Günümüzdeki icra memurları ve kısmen de savcılarının ve emniyet görevlilerinin vazifelerini ifa ederdi.⁴⁷

⁴⁴ Kuşu, a.g.t., s. 14.

⁴⁵ Gökdeniz, a.g.t., s. 10.

⁴⁶ Recep Ahıskalı, "Muhzır", *D.İ.A.*, C. 31, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2006, s. 85.

⁴⁷ Gökdeniz, a.g.t., s. 11.

2.1.6. Subaşı

Kadı'nın asayiş işlemi için işbirliği içinde bulunduğu bir diğer mahkeme görevlisi de subaşı'dır. Osmanlı devrinin başlangıcında merkezden tayin edilirdi. 16. Yüzyıl sonlarından itibaren beylerbeyi ve sancakbeyleri tarafından onlara bağlı bir memur olarak tayin edilmeye başladı. Subaşının esas itibarıyla iki görevi vardır. Birincisi bad-ı heva adı altında toplanan cürm-ü cinayet, niyabet, resm-i arusane gibi vergileri toplamaktır ki (mali görev) ikinci görev de bu mali göreve ilişkin olarak kolluk görevini yerine getirmektir. Kolluk görevi aslında geleneksel idare sisteminde yargı bölümünden bir görev olup, kadıya ait olması gerekiyordu. Ancak kadının kolluk görevini vekâleten Subaşıya bıraktığı bilinmektedir. Subaşı bu görevi onun adına yerine getirir ve ehl-i örfendir. Bu nedenle kadının hükümlerinin ve merkezden gelen emirlerin uygulanmasını sağlamak, suçları önlemek ve suç işleyenleri takip edip yakalamak, koğuşturmak ve kadı'nın suçlu görüp hüküm verdiklerini cezalandırmak subaşının göreviydi.⁴⁸

2.1.7. Mübaşir

Mübaşir'in sözlükte iki manası vardır. Birincisi bir işe başlayan kimse, ikincisi mahkeme evraklarını mahkemeye getirip götürmek, mahkemeye girecekleri ve şahitleri yüksek sesle çağırmakla görevli adliye memurudur. Bu görevleri karşılığında "mübâşiriyye" denilen ücret almaktadır.⁴⁹

2.1.8. Müşavir

Lügattaki manası kendisine danışılan, istişare edilen demektir. Kadılar ihtiyaç duyulan hallerde müftülerden ve İslam hukukunu iyi bilen şahıslardan fetva isteyebiliyordu. İş çok olan mahkemelerde ihtiyaca göre bir veya iki müşavir bulunuyordu. Müşavirler; kadılık yapabilecek

⁴⁸ Ortaylı, *a.g.e.*, s. 27-28.

⁴⁹ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitapevi*, Baskı 15, Ankara 1998, s. 889-900.

şahıslar arasından seçildiği için bazı kadılıkların müşavirleri tek başına hüküm verme yetkisine sahipti.

2.1.9. Kâtip ve Hademeler

Şer'îye Mahkemelerinde önemli bir görev olan kâtipliğe; güvenilir, sağlam, davaları tutanağa geçirmede ve ilamları tanzim usulünde mahir olan şahısların getirilmesi gerekmektedir. Kâtibin en önemli görevi, tarafların iddia ve savunmalarını, şahitlerin beyanlarını doğru olarak zabta geçmektir. Hademeler ise, mahkeme işlerinde evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması vb. ayak işleriyle meşgul olurlardı.⁵⁰

3. ŞER'İYE SİCİLLERİ

Şimdi de Şer'îye mahkemelerinde Kadı tarafından tutulan ve bölgenin araştırılmasında demografik, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda önemli belgeler olan Kadı Sicilleri üzerinde duracağız ve bunları alt başlıklar halinde açıklayacağız.

3.1. Şer'îye Sicil Defterlerinin Tanımı

Şer'îye Sicili'nin sözlük anlamı okumak, kaydetmek ve karar vermek demektir. İnsanları ilgilendiren her türlü hukuki olayı, kadıların verdiği karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere Şer'îye Sicili, Kadı Defterleri, Mahkeme Defteri⁵¹, Kadı Sicili, Zabt-ı Vekayi gibi isimler de verilmektedir.⁵²

Şer'îye Sicil Defterleri, Osmanlı döneminde ilk olarak, XV. Yüzyılın ilk yarısından itibaren düzenli olarak yazılmaya başlamış ve XX. Yüzyılın ilk çeyreğine kadar devam etmiştir. Bu defterlerin 10.000 adetten fazlası günümüze ulaşabilmiştir.⁵³ Bu siciller, Osmanlı

⁵⁰ Gökdeniz, a.g.t., s. 11.

⁵¹ Akgündüz, a.g.m., s. 21-22.

⁵² Fethi Gedikli, "Osmanlı Hukuk Kaynağı Olarak Şer'îye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005, s. 187.

⁵³ Mustafa Denktaş, "Şer'îye Sicil Defterlerinin Sanat Tarihi Açısından Önemi (Kayseri Ölçeği)", *E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 18, Kayseri 2005, s. 52.

Devleti'nden bize kalan muazzam ve paha biçilmez değerdeki arşivin çok önemli bir parçasını oluşturmaktadırlar. Ne yazık ki, önemleri takdir edilene kadar, bir kısmı ısınmak amacıyla sobalarda yakılmış, bir kısmı çöpe atılmış ve bir kısmı da tabiat şartlarının tahrip ediciliğine maruz bırakılarak yok edilmişlerdir. Bu tahribattan kurtulanların belli bir kısmı da ıslanma, nemlenme ve kurt yenesine maruz kaldığından hasar görmüştür. Bununla birlikte, koruma maksadıyla sonradan ciltlenirken de bir kısmının yazılarına dikkatsizlik sebebiyle zarar verilmiştir. Neticede bazı defter serileri ya tamamen yahut kısmen yok olmuştur. Bir kısmı da çöpten toplanarak veya başka sebeplerle özel şahısların eline geçmiştir.⁵⁴

Cumhuriyet döneminde Milli Eğitim ve Adalet Bakanlıkları arasında yapılan anlaşma neticesinde 3 Kasım 1941'de valiliklere gönderilen 2182/4018 sayılı emir gereğince müzelik eşyaya karıştırılmamak ve ayrı yerde muhafaza edilmek şartıyla 1909 yılından önceki zamana ait ve Topkapı Sarayı'ndaki İstanbul ve çevresine ait olanlar hariç Şer'iye Sicilleri 18 il müzesine nakledilmiştir. Ankara, Adana, Afyonkarahisar, Antalya, Bergama, Bursa, Diyarbakır, Hatay, İzmir, Kastamonu, Konya, Kütahya, Manisa, Niğde, Sinop, Sivas, Tokat ve Van illerinde toplanmıştır. Bu illerde toplandıktan sonra alınan bir kararla Şer'iye Sicilleri Ankara'da Milli Kütüphane'de koruma altına alınmıştır.⁵⁵

3.1.1. Şer'iye Sicillerinin Genel Özellikleri ve Önemi

Osmanlı Devletinde Mahkemeye intikal eden her türlü resmi yazı, belirli bir disiplin içinde sicil defterlerine kaydedilirdi. Bu kayıtlar; evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vakıf, hibe, cürm-cinayet gibi mahalli konulara ilişkin kadı veya naiplerin verdikleri kararlar, sicillerin bir tarafına, merkezden gelen ferman, berat, buyuruldu, izinname gibi her türlü resmi belgeler ise diğer tarafına yazılırdı. Mahalli konulara ilişkin belgelerin yazıldığı bölüme Sicil-i Mahfuz, merkezden

⁵⁴ Gedikli, a.g.m., s. 187-188.

⁵⁵ Mehmet Karasakal, "109 Numaralı Ayntap Şer'iye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi", Yayınlanmış YLT, G.Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Gaziantep 2010, s. 28.

gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise, Sicil-i Mahfuz Defterlü denilirdi.⁵⁶ Kadı'nın mahkemede tuttuğu bu sicillerin belli boyut ve ölçüleri vardır. Sicil defterleri genellikle aynı olmasına karşın bazı istisnalar meydana gelebilmektedir. 40 cm boyunda olan bir sicil defterinin 16-17 cm eni olurdu. Genelde kâğıt çok saydam ve mürekkep parlak olurdu. Bu defterlerin boyutları bazen kadılara göre değiştirilmiştir.⁵⁷

Bu sicilleri tetkik ettiğimizde bir kadının vazifesine baslar başlamaz önce adını, sanını, vazifeye başladığı tarihi bu defterin ilk sahifesine kaydetmiş olduğunu görmekteyiz. Sicillerdeki muhakemeler hangi kadı zamanında yapılmış ise sicilin sahifesinin üstüne onun tayini tarihinden başlayarak ayrıldığı zamana kadar devam ederdi. Bazı kadılar kendi zamanlarına ait müstakil sicil açarlardı.⁵⁸

Şer'iye sicillerinde kullanılan dil, başlangıçtan XVI. Yüzyıl sonlarına kadar Arapça iken zamanla neredeyse tamamen Türkçe olmuştur. Yine de birçok halde özellikle vakfiyeler, bazı tereke ve aile hukukuna ilişkin kayıtlar ve sicilleri tutan kadının göreve başlamasını gösteren bölümler Arapça kaleme alınmışlardır. Ayrıca herhangi bir belge içinde de yer yer Arapça ibareler görülmektedir. Bazı sicillerin Rumca yazıldığı da vakidir. Bu sicillerde kullanılan yazı çeşitleri ise rika kırması, talik kırması, divani gibi yazılardır.⁵⁹

3.1.2. Sicillerin Önemi

Kadı sicilleri 472 yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasi, sosyal ve hukuki hayatını yakından ilgilendirmekte ve kısaca Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir.⁶⁰ Şimdi kısaca yukarıda bahsettiğimiz alanlarda kadı sicillerinin önemine değineceğiz.

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında kadı sicilleri, birinci derecede önemli bir kaynak olma özelliği taşımaktadır. Kadıların devlet

⁵⁶ Kuşu, a.g.t., s. 7.

⁵⁷ Akgündüz, a.g.m., s. 22.

⁵⁸ Cengiz, a.g.t., s. 12.

⁵⁹ Gedikli, a.g.m., s. 189-190.

⁶⁰ Gökdeniz, a.g.t., s. 13.

merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devletinin siyasi, idari ve sosyal tarihini hakkıyla ortaya koymak mümkün değildir. Sicillerin genel tarihe katkıları, önemli tarihî olayların, tarihî şahsiyetlerin, mahallî yer adlarının ve önemli tarihî müesseselerin bütün ayrıntılarıyla doğru olarak tespitinde de birinci derecede önem arz etmektedir.⁶¹ Ayrıca Şeyhülislam, Kazaskerler ve Sadrazamlar gibi büyük devlet adamlarının hayat hikâyelerini bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarabilmek için sicillerden faydalanılmaktadır.⁶²

Şer'iyye sicilleri Osmanlı sosyal tarihi açısından son derece hareketli belgelerdir. Sicillerde, meskûn olan insanların aile yapıları, evlilik gelenekleri, çocuk sayıları, sosyal güvenlik konuları, zengin-fakir, Müslüman ve Zımmi ailelerin hayat tarzları, unvanları, giyim-kuşam tarzları, kullandıkları ev eşyaları, kadının sosyal hayattaki rolü gibi pek çok sosyal ve kültürel içerikli veriler yer almaktadır.⁶³

Bu sicillerin tetkikiyle Osmanlı hukukunun kaynakları, şer'i şerif denilen İslam hukukunu ne dereceye kadar uyguladıkları padişahların yaşamaya ne kadar müdahale ettiği ve ülül-emr denilen devlet yetkililerinin yasama yetkilerinin sınırları bütün açıklığıyla ortaya çıkarır. Bunlar incelenmeden Osmanlı hukuku hakkında verilen hükümler fazla isabetli olmayacaktır. Zira tatbikat, nazari bilgileri doğrulayan müşahhas delillerdir. Özel hukuk açısından; şahsın hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin (vakıflar) bilindiğini, ehliyet, gaiplik, şahsi haklar ve benzeri konulara dair şer'i hükümlerin aynen uygulandığını anlamaktayız.⁶⁴

⁶¹ Gökdeniz, a.g.t., s. 13.

⁶² Cengiz, a.g.t., s. 13.

⁶³ Kuşu, a.g.t., s. 12.

⁶⁴ Gökdeniz, a.g.t., s. 13-14.

Seriyye sicillerinin bir diğerk özelliğı de harp tarihi ve askeri konularla ilgili olarak ihtiva ettiğı tafsilatlı kayıtlar olmasıdır. Savaş yapılmadan önce sefer hazırlıklarına dair beylerbeyi ve sancakbeylerine yazılı emirler gönderildiğı gibi ordunun ihtiyacı olan gıda maddeleri, gemi, at, kürekçi, araba, cephan ve benzeri ihtiyaçların karşılanması amacıyla kadılara da yazılı emirler gönderilirdi. Gönderilen bu yazılı emirlerin içinde savaşın kime ve hangi sebeple açıldığı izah edilir ve konuyla ilgili Şeyhülislam fetvası hatırlatılarak halkın savaşın zarureti ne inanmaları temin edilirdi.⁶⁵

Osmanlı iktisat tarihi açısından değerlendirdiğimizde yine sicillerin ne denli mühim bir kaynak olduğu anlaşılmaktadır. Siciller halkın geçim tarzı, ithalat ve ihracat malları, yetiştirilen tarım ürünleri, imal ettiğı sanayi mamulleri, meşgul olduğu zanaat ve meslek grupları, toplanan vergiler, cari para cins ve değerleri, para enflasyon ve paranın değerinin düşmesiyle alakalı hususları bize anlatan en önemli kaynaklardır.⁶⁶

Siciller, adli teşkilat bakımından da önemlidir. Kadılık, naiplik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancıbaşıllık, çavuşluk ve subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapılarını, hem de gördüğü görevleri geniş şekilde şer'îye sicillerinden öğrenebiliriz.⁶⁷

4. ŞER'İYE SİCİLLERİNDE YER ALAN BELGE ÇEŞİTLERİ

Kadı sicil defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtları öncelikle iki ana gruba ayırabiliriz. Birincisi; kadı tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlardır. Bunlar da kendi aralarında hüccetler, i'lâmlar, ma'rûzlar, müraseleler, diğerk kayıtlar diye beş e ayrılır. İkincisi; kadıların kendilerinin inşa etmedikleri, belki kendilerine hitaben gönderildiğı için sicile kaydedilen fermanlar, tayin beratları, buyrultular ve diğerk hüküm

⁶⁵ Cengiz, a.g.t., s. 13.

⁶⁶ Kuşu, a.g.t., s. 10.

⁶⁷ Gedikli, a.g.m., s. 190.

çeşitleridir. Biz bu iki ana gruba giren ve Kadı Sicillerinde, kaydı bulunan belge çeşitlerini ayrı ayrı anlatmaya çalışacağız.⁶⁸

4.1. KADI TARAFINDAN KALEME ALINAN BELGELER

4.1.1. Hücetler (Senedat-ı Şer'îye) ve Özellikleri

Sözlükte delil, burhan, senet anlamına gelen hüccet, bir davanın sıhhatine delalet eden şey demektir. Osmanlı hukuk terminolojisinde hüccet kelimesi iki anlamda kullanılmıştır. Birincisi şahitlik, ikrar, yemin ve yeminden nükûl gibi bir davayı ispata yarayan hukuki delillerdir.⁶⁹ İkincisi ise hâkim huzurunda ikrar ve takrir ve akit ve vasi tayini ve bir hususa izin verilmesi gibi hükmü ihtiva etmeyen hususlar hakkındaki vesikalardır. Hücetler Şer'îye mahkemeleri tarafından verilir, fakat hücetlerde hâkimin kararı içinde olmaz, sadece kadının huzurunda tarafların anlaşmaya vardıklarını gösteren ve kadının onayını üzerinde taşıyan belgelere Osmanlı diplomasisinde hüccet denilmiştir. Hücetlerde kadının imzası ve mührü bulunur. Hücetler aslında mahkemelerin noterlik çalışmalarının ürünüdür. Ancak hüceti verilen kadının ismi ve mührü sicil defterindeki vesikada bulunmaz. Kadı huzurunda görülen dava neticesinde duruma göre hücetin aslı taraftara verilir sureti de sicile kaydedilirdi.⁷⁰

Hücetlerin konusu kadılar tarafından ele alınmış her türlü kazaî vakıalardır. Başlıca hücet çeşitleri şunlardır: Köle ve köle azadı (i'tak, tedbir, mükatebe), evlenme (akd-i nikâh), karşılıklı rıza ile boşanma (muahalea), boşama (talak), nikâhın feshi, nafaka, terbiye velayeti (hidane), miras, rehin, rehini kaldırma (fekke-i rehin), borçla ilgili ihtilaflı konular, alım satım mukaveleleri, icare, vesayet, vekalet, emanet, sulh, hacr- iflas, lukata, gasp, cinayet ve hücetlerin önemli bir çeşidi olan vakfiyelerden oluşmaktadır.⁷¹ Hücet çeşitleri arasında üzerinde

⁶⁸ Gökdeniz, a.g.t., s. 16.

⁶⁹ Mustafa Oğuz, Ahmet Akgündüz, "Hücet", *D.İ.A.*, C.18, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 1998, s. 446.

⁷⁰ Cengiz, a.g.t., s. 15.

⁷¹ Oğuz, Akgündüz, a.g.m., s. 446-447.

durulması lazım gelen bir de hüccet-i zahriye vardır. Zahriye, resmi belgelerin arkasına yazılan veya konan ve yine resmi olan beyanlar, emirler ve haşiyeler manasındadır. Hücce-i zahriye ise, arkasında sebep ve müstenedi yazılı olan hüccetlere denilir.⁷²

4.1.2. İ'lâmlar ve Özellikleri

Sözlükte bildirmek, öğretmek, işaret koymak anlamlarına gelen i'lâm, terim olarak şer'i bir hükmü ve altında kararı veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir. Daha çok i'lamat-ı şer'iyye olarak kullanılır.⁷³ Davacının davasının dayandığı delilleri, davalının cevabını ve eğer müdafaa bulunduyorsa dayandığı delilleri ve sonuç bölümünde de gerekçeli olarak kadının hükmünü ihtiva eder.⁷⁴ İ'lâm belgelerini diğer şer'iye sicilleri kayıtlarından ayıran en önemli özellik hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Bu bakımdan da hüccet, maruz vb. belgelerden farklıdır. Şer'iyye mahkemelerinde tanzim edilen bir i'lâm'ın şu temel özellikleri ihtiva etmesi gerekir:

1. Hâkimin imza ve mührü i'lâmlarda alt tarafta yer alır
2. Taraflar ve davanın görüldüğü yer formüle edilmiş ifadelerle tanıtılır.
3. Davacının iddiası yani dava konusu yazılır.
4. Davalının cevabı yani karşı davacı def'i ve itirazları veya iddiayı kabulü belirli ifade kalıplarıyla yazılır.
5. İ'lâmda kararın gerekçesi demek olan ispat vasıtaları mutlaka yer alır ve ispat vasıtalarına göre kullanılan kalıplar da farklı olur.
6. İ'lâmın son kısmın ı verilecek hükmün kalıp ifadeleri teşkil eder.

⁷² Gökdeniz, a.g.t., s. 17.

⁷³ Ahmet Akgündüz, "İ'lâm", *D.İ.A.*, C. 22, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000, s. 72.

⁷⁴ Cengiz, a.g.t., s. 16.

7. Tarih ya Arapça olarak yazılır ya da bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir tarzda kaydedilir.

8. İlâmlarda "şühüdül hal" başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildir.⁷⁵

Konularına göre ilâm çeşitleri ise genellikle şu isimlerle anılırlar: Borç ikrarı ile ilgili ilâmlar, alacağın ispatına ilişkin ilâmlar; karşı tarafa yemin teklifini ihtiva eden ilâmlar; alacağın te'ciliyle alâkalı ilâmlar; kefalet, havale ve istihkak ilâmları; muhayyerlik hakkına ait ilâmlar; hürriyetin ispatı ile ilgili ilâmlar; icare ilâmları; vakıf ilâmları; evlenme ve boşanmaya dair ilâmlar; ta'zir cezası ilâmları; iffete iftira, içki içme ve zina cezası ile ilgili ilâmlar; bina keşif ilâmları; maktulün keşfi ilâmları; deyüt ilâmları yazılı bulunan ve hüccete benzeyen bir alacak ilâmları; kısas ilâmları; Müslüman olma veya dinden çıkmaya dair ilâmlar; sulh ilâmları; ramazan ayının tespitine ilişkin ilâmlar; hırsızlık suçu ve cezası ile ilgili ilâmlar ve ilâmlar.⁷⁶

4.1.3. Ma'rûzlar

Şer'îye sicillerinde hüccet ve ilâmlardan farklı ve genellikle ifade ve sekil itibarıyla ilâmlarla karşılaştırılan bir belge çeşidi de maruzlardır. Maruz kelime anlamı itibarıyla arz edilen şey demektir. Maruzun farklı bir belge olarak asıl anlamı sudur: Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumunun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçeleridir.⁷⁷

4.1.4. Müraseleler

Kadılar yukarıda bahsettiğimiz yazılı belgeler dışında da bazı resmi yazışmalarda bulunabilirler. Merkezden gelen herhangi bir emir

⁷⁵ Akgündüz, a.g.m., s. 72.

⁷⁶ Gökdeniz, a.g.t., s. 18.

⁷⁷ Cengiz, a.g.t., s. 17.

üzerine sanığın yakalanması için bölgenin idare amirine (vayvoda, kethüda vb.) resmi yazı yazabilir, ya da bu görevi kendi yardımcılarında naip'e devredebilirler. Şer'iyeye sicillerinde yer alan bu belgelere mürasele ya da çoğulu olan müraselat denir. Müraseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi müraseleleri veya değişik konulara dair müraseleler olabilirler.⁷⁸

4.2. Başka Makamlar Tarafından Sadır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Şer'iyeye siciline kayıtlar sadece kadı tarafından kaleme alınan yukarıda bahsettiğimiz belge çeşitleri değildir. Merkez ve özellikle taşrada herhangi bir beylerbeyine, eyalete veya sancak ve kazaya merkezi idare tarafından gönderilen ve hüküm denilen emirlerin çoğu kadılara hitaben yazılırdı. Kadı da kendisine padişah tarafından gönderilen ferman, berat vb. emirleri, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerden gelen buyrultuları ve devlet teşkilatından kendisine gönderilen yazılı belgeleri sicillere kaydederdi.⁷⁹

4.3. Padişahdan Gelen Emir ve Fermanlar

Birincisi: Padişahın kendisine İslâm hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve kadı sicillerinde "evamir ve feramin" diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilaflı olan bir şer'i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya şer'i hükümlerin icrasını te'yid için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri Divan-ı Hümayun'un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirir. Müstakil bir defter tutulmadığı zaman bu belgeler sicil defterinin herhangi bir bölgesine ters bir şekilde yazılır.

⁷⁸ Akgündüz, a.g.m., s. 45.

⁷⁹ Akgündüz, a.g.m., 45.

İkincisi; Yine padişah'tan sadır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumu değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berât ve nişanlardır. İşte bu ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki kadı sicillerine mutlaka kaydedilmektedir.⁸⁰

4.4. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrulular

Osmanlı Devletinde Padişah'tan sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın mutlak vekili bulunan sadrazamlardır. Sadrazamlar padişahın emrine dayanarak, bazı hususları kadılara hatırlatabilirler. İşte şer'îye sicillerinde bulunan kayıtlardan biri de sadrazamların yazılı emirleri demek olan buyrultulardır. Aslında buyrultu, sadrazam, kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet erkânının yazılı emirlerine denir. Bazen beylerbeyi veya sancak beyinin de buyrultu gönderdiği, şer'îye sicillerindeki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Şer'îye sicillerinde yer alan önemli bir buyrultu kaydı da, kazaskerlere ait kadı tayin buyrultularıdır. Bazı üst rütbeli kadılar dışındaki bütün kadıların tayini kazasker tarafından yapılmaktaydı.⁸¹

4.5. KADI TARAFINDAN KALEME ALINMAYAN BELGELER

4.5.1. Tezkereler

Şer'îye sicillerinde yer alan ve kadıların dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan bir diğer belge çeşidi de tezkerelerdir. Osmanlı diplomasisinde daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere "tezkere" denmektedir. Aslında aynı şehir ve kasabada bulunan resmi dairelerin birinden diğerine yazdıkları yazılara "tezkere" şehirlerarası yazışmalara ise "tahrirat" denmesi son zamanlarda gelenek haline gelmiştir. Şer'îye sicillerinde yer alan birinci manadaki tezkereler basta sadrazam olmak

⁸⁰ Gökdeniz, a.g.t., s. 19.

⁸¹ Akgündüz, a.g.m., s. 46.

üzere devlet memurlarının özel kalem müdürü anlamına gelen tezkereciler tarafından kaleme alınırdı.⁸²

4.5.2. Temessük

Arapçada tutunmak, sarılmak, yapışmak manasına gelen temessük diplomatik dilinde borç verilmesi, borcun ödenmesi, bir şeyin teslim edilmesi veya teslim alınması gibi durumlarda karşı tarafa verilen belgeyi ifade etmektedir.⁸³ Borç için alınan senede temessük dendiği gibi, muahede ve sulhname gibi şeylerde devlet veya muahedeyi yapan gerçek yahut hükmi şahıslar tarafından verilen mühürlü kâğıtlara da temessük denirdi. Kadı sicillerinde geçen temessük ise şudur: Miri arazide ve gayri sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge anlamındadır. Yani temessük, tasarruf vesikası demek olur ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir.⁸⁴

4.5.3. Terekeler

Tereke kelimesi, ölünün bıraktığı mal manasında kullanılmaktadır. Kadıların adlî ve idarî işlerinin yanında bir görevi de mirasçıların başvurmaları halinde vefat eden kişinin mallarını hak sahipleri arasında Şer'i hükümler çerçevesinde paylaşmak, vefat eden kişinin mirasçısı yoksa mallarını hazineye intikal ettirmektir.⁸⁵

Kadının görevleri içerisinde vefat eden şahısların mallarını hak sahipleri arasında şer'i hükümler ışığında paylaşmak da vardır. Kadı, varislerin talebi üzerine terekeyi mirasçılar arasında paylaştırırdı. Bununla birlikte mirasçı rüşt çağına erişmemiş bir çocuk ise, yetimin hakkını korumak adına terekeye kendiliğinden müdahale edebilirdi.⁸⁶

Kadılar tarafından tutulan ve vefat edenlerin mallarının kayıt altına alındığı defterlere Tereke Defterleri adı verilmektedir. Muhalefet

⁸² Cengiz, a.g.t., s. 18.

⁸³ Mübahat S. Kütükoğlu, "Temessük", *D.İ.A.*, C. 40, T.D.V. Yayın Matbaacılık. İstanbul 2011, s. 413.

⁸⁴ Gökdeniz, a.g.t., s. 20.

⁸⁵ Kuru, a.g.t., s. 12.

⁸⁶ Cengiz, a.g.t., s. 10.

Defterleri ve yahut Metrukât Defterleri gibi çeşitli isimler alan bu defterler bölgedeki halkın durumuna göre bazı yerlerde müstakil olarak tutulmuş bazı yerlerde ise, miras kayıtları kadının tuttuğu diğer defterler içerisine yazılmışlardır.⁸⁷ Bu defterler, kadı sicillerinin içerisinde dağınık halde bulunduğu gibi bazı büyük kadılıklarda müstakil defterler halinde düzenlenmiş ve metrukât, kassam veya muhallefat adıyla defterlere kaydedilmiştir.⁸⁸

5. OSMANLI DEVLETİ'NDE DİĞER ADLİ MAKAMLAR

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'a kadar geçen sürede şer'i mahkemelerin yanı sıra bazı yargı organları da mevcuttu. Fakat bu organları şer'i mahkeme gibi adlî, beledî, idarî, askerî gibi bazı görevleri de yerine getirmişlerdir.

5.1. Divan-ı Hümayun

Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayûn önceki Türk-İslam devletlerinden örnek alınarak Orhan Bey döneminde meydana getirilmiştir. II. Mehmed dönemine kadar padişahın başkanlık ettiği divan, bu dönemden itibaren veziriazam başkanlığında toplanmıştır. Divan toplantıları önemli olup, Divan birinci ve ikinci derecedeki siyasi, idari, askeri, örfî, adli ve mali işler, şikâyet ve davalar görüşülüp karara bağlandığı yargı organıdır.⁸⁹

5.2. Paşa Divanları

Eyaletlerde beylerbeyinin başkanlığında toplanan Paşa Divanları da mahalli bir idare mahkemesi olup kısmen istinaf mahkemeleri mahiyetindedirler. Ayrıca Paşa divanları kararları Divan-ı Hümayunda temyiz edilebilirdi.⁹⁰

⁸⁷ Kuru, a.g.t., s. 12.

⁸⁸ Cengiz, a.g.t., s. 10.

⁸⁹ H. Celal Güzel, Ali Birinci, *Genel Türk Tarihi*, Y.T.Y, C. 6, İstanbul 2002, s. 152.

⁹⁰ GÖKDENİZ, a.g.t., s. 21.

Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun ve Paşa Divanından başka divanlar da vardı. Veziriazam divanı yanında cuma günleri yine onun konağında toplanan ve şer'i davalarla uğraşan, bundan dolayı sadece kazaskerlerin katıldığı cuma divanı, yine buna benzer nitelikte çarşamba divanı en önemli diğer kurul organlardandır. Her makam sahibi de ayrıca kendi dairesinde divan kurabilirdi. Eyaletlerde de valinin başkanlığında toplanan, merkezdeki ikindi divanının küçük bir kopyası olan eyalet divanları⁹¹ dışında Osmanlı Devletinde kazasker ve askeri kassamların yanında iki tane daha askerî mahkeme mevcuttur. Birincisi; Yeniçeri Ağalığıdır. Yeniçeri Ağası kendisine bağlı ocak mensuplarını yargılama ve belli cezaları doğrudan infaz etme, bazılarını ise sadrazama arz etmeye yetkilidir. İkincisi ise; Kaptan-ı Deryadır. Kaptan-ı Derya, tersane halkına ait davaları bizzat dinleyebileceği gibi, ilgili semt kadısına da dinletebilirdi.⁹²

5.3. Cemaat Mahkemeleri

İslam hukukuna göre zimmîlerin bulundukları ülkede adli otonomileri vardı. Daha çok özel hukuka giren belirli bir takım davalarını kendi ruhani liderlerinin önünde çözümleyebilecekleri gibi, kadı huzuruna da götürebilirlerdi. Bir başka deyişle İslam hukuku zimmîleri bu konuda serbest bırakmıştır. Gayrimüslim Osmanlı tebaasının, nikâh, talak, drahoma, cihaz, nafaka, vakıf, vasiyet gibi ahvil-i şahsiye denilen ve daha çok şahıs, aile ve miras hukukuna ilişkin davaların ruhani meclis de denilen cemaat mahkemeleri bakıp çözmüştür.⁹³ Yalnız cemaat mahkemeleri tarafından verilen kararlar nihai değildi. Dolayısıyla zimmîler hukuki muhtariyete sahip olduğu konularda dahi kadı mahkemesine başvurma imkânına sahipti. Asıl karar mercii daima Şer'i mahkemesi idi. Şer'îye Mahkemelerine başvurmaları halinde kendilerine İslam hukuku uygulanırdı. Gayrimüslimlere, sınırlı da olsa hukuki bir muhtariyetin verilmesinin sebebi onlara tanınan din ve vicdan hürriyetiydi. Cemaat mahkemelerinin kararları, ancak taraflar rıza

⁹¹ Ahmet MUMCU, "Divan-ı Hümayun", *D.İ.A.*, C. 9, İstanbul 1994, s. 431.

⁹² GÖKDENİZ, a.g.t., s. 21.

⁹³ EKİNCİ, a.g.e., s. 313.

gösterdiği takdirde uygulanabilmekteydi. Bu haliyle cemaat mahkemelerini tam anlamıyla bir mahkemeden ziyade bir tavsiye veya hakem kuruluşu gibi değerlendirmek mümkündür.⁹⁴

5.4. Konsolosluk Mahkemeleri

Kapitülasyon anlaşmalarıyla Osmanlı Devleti'nde müste'men denilen yabancı devlet vatandaşlarına tam bir hukuki otonomi verilmiştir. Buna göre iki tarafı da aynı devletin tebaası olan yabancı unsurlu hukuk ve ceza davalarına bu devlet konsolosluğundaki mahkeme bakacaktı. Ancak gayrimenkule dair davalar istisna edilmişti, bunlara Osmanlı mahkemeleri bakardı. Taraflardan birinin Müslüman olması halinde yargı mercii şer'i mahkemesi olurdu. Aynı devlet tebaası olmayan iki yabancı unsurlu hukuk ve ticaret davaları ise bu iki devlet konsolosluklarından seçilmiş üç üyeden oluşan bir karma (muhtelit) adli komisyonda görülürdü. Bu mahkemeler siyasi zorunluluklar sonucu kurulmuş olup, çoğunlukla parayı verenin haklı çıkarıldığı mahkeme olduğu için adaleti şaibelidir.⁹⁵

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadar geçen süre zarfından bütün geleneksel yapısını koruma çabalarını sürdürmüştür. Bu dönemden sonra çağın gereklerine ayak uyduramadığı gerekçesiyle birçok alanda ıslahat çalışmaları yapılmıştı. Nitekim bu çalışmalardan geleneksel mahkemelerde payına düşeni almış ve yerini modern mahkemelere bırakmıştır. Tanzimat ile birlikte şer'i mahkemelerin görev alanı gittikçe daralmış, II. Meşrutiyet döneminde ise asli mahkeme olma özelliğini yitirmiştir.⁹⁶

⁹⁴ Gökdeniz, a.g.t., s. 21-22.

⁹⁵ Ekinçi, a.g.e., s. 328.

⁹⁶ Ekinçi, a.g.e., s. 238.

6. VİDİN

6.1 Vidin'in Kısa Tarihçesi

Vidin şehri M.Ö. 3. yüzyılda kurulmuştur. Tuna'nın sağ tarafında, bugünkü Bulgaristan'ın kuzey-batısında yer alır. Romalılar döneminde Bononia, 11. yüzyılın başına kadar Budin ya da Bdin olarak adlandırılan şehir, askeri ve idari bir merkezdir.⁹⁷ Sınır şehri olması dolayısıyla oldukça değişken bir kadere sahip olan Vidin şehri, Bizans İmparatorluğu tarafından kuzeyden ve kuzey-batıdan gelen akınlara karşı bir üs olarak kullanılmıştır. Bu amaçla XII. Yüzyılda tahkim edilerek önemli bir kale mahiyetine bürünmüştür. Özellikle XII. ve XIV. Yüzyıllar arasında sık sık Bizans, Macar, Bulgar ve Sırlar arasında el değiştirmiştir.⁹⁸

Ortaçağ'larda Vidin şiddetli çatışmaların meydana geldiği bir sınır şehri olup çeşitli Macar saldırıları ve işgallerine uğradı. 1257'de Macar kralının üvey oğlu Rotislav, Vidin'i zapt ederek Bulgar çarı unvanını aldı. 1260'ta Kuman / Türk soyundan gelen Konstantin Tih, Bulgaristan'ın yeni çarı oldu ve Vidin'i zaptetti. Ancak bir süre sonra tekrar Macarlara terk etti. 1263 ve 1265 yıllarında Vidin ve toprakları bir Rus olan Jakov Svetoslav'ın kontrolü altındaydı. 1266 Haziranında Macar ordusu Vidin'i ele geçirip bölgeyi yerle bir etti. Jakov, Bulgar çarı unvanıyla Macaristan'ın vasalı haline geldi ve 1272'ye kadar idaresinde kaldı. XIII. Yüzyılın son çeyreğinde Kuman asilzadesi Şişman, Vidin Prenslığı'nde yönetimi eline aldı. Kumanlar ve Tatar askerleriyle birlikte Sırbistan'a saldırdı, fakat Sırp Kralı Milutin tarafından geri püskürtüldü. 1323'te Şişman'ın oğlu Vidinli Michael Bulgar tahtına oturdu. Ondan sonra yerine İvan Aleksandr (1331-1371) geçti. İvan Aleksandr 1360'tan kısa bir süre önce Vidin'i ve çevresini oğlu İvan Sratsimir'e (Stratsimir /

⁹⁷ Nagehan Üstündağ, "Osmanlı'da "Şehir" ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar; Vidin ve Rusçuk Örneği (18. Yüzyıl)", H.Ü, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, S. 2, 2005, s. 161.

⁹⁸ Havva Selçuk, "Vidin'de Toplumsal Hayat: 13 Numaralı Şer'îye Siciline Göre (1698-1699)", *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 4, s. 28.

Sracimir) vererek bölgeyi yarı bağımsız bir prenslik haline getirdi. İvan Aleksandr ve oğlu Sratsimir de Kuman soyundandır.⁹⁹

Osmanlı Devleti Niğbolu Savaşı sırasında Haçlılarla iş birliği yapan Vidin yöneticilerine ceza olarak, merkezi Vidin olan Şişman'ın kardeşi Sratsimir'in idaresindeki bölgeleri kendi topraklarına dahil etmiştir. Böylece Vidin 1396'da Rumeli eyaletinin sancağı olur. XVI. yüzyılın ortasına kadar şehir ve etrafı Macar, Eflak ve Sırlara karşı Osmanlı Devleti'nin sınır sancağı haline getirildi. Vidin birkaç kez kuşatıldı ve işgal edildi. Komşu devletlerin saldırılarında harap edildi. 1688-90 yılları özellikle Habsburglar Osmanlı topraklarına girip 13 Ekim 1689'da Vidin'i işgal etti. Bu durum bölgenin ve kasabanın tarihinde dönüm noktası oldu. Bu tarihten itibaren Avusturyalılar için sınır cephesi oldu. Avusturya, Rusya ve Venedik kendi cephelerinden Osmanlı topraklarına saldırılara başladılar. Böylece Vidin Osmanlı ve bu devletlerarasından uzunca bir süre hâkimiyet bölgesi haline geldi. Nitekim bölgenin kaderini değiştirecek Pazvandoğlu, 1849-50, 1856, 1859-60 gibi bazı isyanlar patlak vermiştir. Osmanlı Devleti bu isyanları bastırmayı başarsa da, bölgedeki hâkimiyeti zayıflamaya başladı. 1877-78 Osmanlı-Rus savaşı sırasında Vidin şehrindeki halkın çoğu ölünce Kale komutanı İzzeddin Paşa Vidin kalesini sonuna kadar savunduktan sonra kaleyi teslim etmek zorunda kalmıştır. Osmanlı-Rus Savaşı'nın sonucunda imzalanan Berlin Antlaşmasıyla Tuna Vilayetinin Sofya, Vidin, Rusçuk, Tırnova ve Varna sancakları üzerine bir Bulgar Prenslığı kurulmuştur. 1977-1978 Savaşı'ndan sonra Bulgaristan'da Osmanlı hâkimiyeti son bulmuştur.¹⁰⁰

6.2. Vidin'in Osmanlı Devleti Açısından Önemi

Fethinden sonra Rumeli eyaletinin sancağı olan Vidin, Osmanlı ve batılı devletlerarasında mücadele sahası ve Osmanlıların batıdaki serhat şehri haline geldi. XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Osmanlı tarafından

⁹⁹ Machiel Kiel, "Vidin", *D.İ.A.*, C. 43, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2013, s. 103.

¹⁰⁰ Havva Selçuk, *Tuna Boyunda Bir Osmanlı Kenti Vidin (XIX. Yüzyıl)*, Çizgi Kitabevi, Konya 2013, s. 23-42.

Vidin merkezine, kale ve etrafına iskânlar gerçekleştirilmiştir. Bazen birinci bazen de ikinci ve üçüncü derece serhat şehri olma özelliği taşıyan şehir konumu itibarıyla 1710'lu yıllardan itibaren Şer'ie sicillerinde *Darü'l-cihad ve'l-mücahidin* olarak adlandırılmıştır. Sürekli savaşa ve kuşatmalar maruz kalan şehrin halkının büyük bir kısmını askerler oluşturmaktaydı. Şehir, Osmanlı sefer güzergâhı üzerinde olan şehir zahirenin, silahların ambar edilmesi sebebiyle coğrafi konum ve bunun verdiği avantajlarla bölgenin önemini Osmanlı açısından arttırmıştır.¹⁰¹ Osmanlı idaresinde Vidin, Tuna nehri boyunca gelecek olan saldırıları karşılamak için bir üs ve Osmanlıların kuzey sınırını muhafaza etmek için bir kale işlevi de görmekteydi.¹⁰²

6.3 Vidin Şer'ie Sicilleri

Vidin'de ilk kadı sicili 1698 yılında tutulmaya başlanarak 1869 yılına kadar tutulmaya devam edilmiştir. Bu dönemler arasında toplam 68 adet kadı defteri tutulmuş olup, bu defterler Bulgaristan Milli Kütüphanesi Arşivi'nde muhafaza edilmektedir.

Vidin Şer'ie Sicilleri şimdiye kadar nerdeyse hiç çalışılmamıştır. Fakat bölgenin siyasi ve ekonomik tarihiyle ilgili farklı çalışmalar bu sicillerden faydalanılarak yapılmıştır. Doç. Dr. Havva SELÇUK, Tuna Boylarında Bir Osmanlı Kenti Vidin adlı kitabı, Vidin'de Toplumsal Hayat; 13 Numaralı Şer'ie Siciline Göre (1698-99) adlı makaleyi kaleme almıştır. Yrd. Doç. Dr Hakan KARAGÖZ Kuruluşundan Osmannlı Hâkimiyetine Bir Serhad Şehri; Vidin ve Prof. Dr. Mahir AYDIN Vidin Kalesi adındaki çalışmasını Vidin Şer'ie Sicillerinden faydalanarak meydana getirmiştir. Bunların dışında Ömer ÇAĞATAY 10 ve Ayşe KILIÇ 52 numaralı Vidin Şer'ie Sicilini yüksek lisans tezi olarak çalışmaktadırlar.

¹⁰¹ Selçuk, *a.g.e.*, s.24-28.

¹⁰² Kıl, *a.g.m.*, s. 104.

7. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

Sayfa 1

Hüküm 1; Tecdid-i muamele mal-ı vakf bî mescidi Bedrettin berayı ikamet bî marife Monla Mehmed el-mütevelli (silik) an muharremü-l haram li sene hamis ve erba'a ve miete ve elf

Der vakf Hasan hoca asl mal-ı vakf kuruş 15

Der zimmet Sare hatûn asl mal-ı vakf kuruş 11,5

Der zîmmet Şaban Bey asl mal-ı vakf kuruş 5

Hüküm 2; Mehmed Beşe iki sükanlarından gurebâdan (?) el-hâc Ömer Ağaya bi-l kefare deyni olan şem' ve asel vekıyye kırk dört bî-t tamam edâ etmekle bu vecihle kayd olundu 23 şevval sene 145

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi

Ahmed Efendi

Mehmed Ağa çavuş

Hüküm 3; Tüysuz Mehmed Beşe üzerine yedi buçuk kuruş merhum Ahmed Beşenin malından insab olunduğu bu mahale şerh verildi hurrîre fî 4 min şevval sene 145

Hüküm 4; Gönüllü başçavuş Ahmed nam kimesne zevcesi Fatıma'yı şuhud mahzarında tatlik eylediği sicili mahfuza kayd olundu hurrîre fî 4 şevval sene 145

Şühûdü'l-hâl

İbrâhîm Ağa (...) İstanbul

Muhzır Ahmed Çelebi

Voyvoda Mahmûd Bey

Hüküm 5; Es-Seyyîd Ali nam kimesne eğer ben bu vilayetten firar eder isem ehlim tatlık olsun deyu şart eyleyip Şuhut mahzarında mezbûr Seyyid Ali ve ramazan-ı şerifin 18. günü firar idüp merkumun ehl-i safiye meclis-i şer'e haber verip bu mahale kayd olundu hurrirre fî 9 şevval sene 145

Hüküm 6; Gurebâ sani ocağından Baçovalı Mehmed reis bundan akdem on kuruş (silik) Mehmet mescidi malından senedat idüp huzur-u şer'de meblağ-ı mezbûr on kuruşu mescid mezburun mütevellisi imam Mehmed Efendiye edâ ve teslim eylediği bu mahale kayd olundu hurrirre fî 13 min şevvalîl mükerrerrem sene 145

Hüküm 7; Müdde'i Hüseyîn Beşe bin Ahmed sekbandan yirmi beş iddaa eylediği (silik) Hasan beşe ve Süleyman Beşe verdi deyu huzur-u şer'de da'va eylediği kadar ve bî'r-i tam gelince habs oluna deyu kayd olundu 18 min şevval 145 mezburların verdüğü sahada havale olundu

Hüküm 8; Aişe binti Mustafa ve Süleyman bin Sinan Beşe an Çeribaşı Mahallesi ile muhale'a idüp iki bin akçe mihri müeccel ve nafaka'i iddetim malum ve mü'neti süknam dâhi kendi üzerime olup muhale'a'i sahiha şer'iiye ile muhale'a

Şühûdü'l-hâl

Mir Mustafa Efendi

Mehmed Efendi

Hüseyîn Efendi

Mahmûd Efendi

Ahmed beşe bin Mehmed

(silik) Ömer bin Ali

Hasan bin gazi beşe

Mustafa (silik)

Sayfa 1 (Tekrar)

Hüküm 1; Daru'l nesar ve'l yemin Medine-i Vidin mahallatından Bedrettin mescidi Şerîf mahallesi sakinlerinden ve mescid-i şerîf mütevellisi Mehmed Efendi ibni Ahmed nam kimesne meclîs-i şer hatırı lazımlü-t tevkirde ba'isü hâze-l kitâb abacı Osman Beşe bin Mehmed nam kimesne mahzarında ikrâr ve takriri kelâm idüp mütevellisi olduğum mescidi şerîf evkafından olup Medine-i mezbura esvakından kalpakçılar mevkinde vâki' cevanibi erba'ası Moytab Ahmed Beşe Duhanî ve Şaban Efendi zade Abdülkadir Efendi dükkânı ve diğer Ahmed Beşe yurdu ve tarîk-i amm ile mahdûd bir kepenk dükkânı vakf mezburdan olup gelen mürur-u eyyam ile harabe müşerref olup ve hasıl olan aharası tamirine vefa etmeyip vakf mezburun mutebere her vasi'ini olmamakla dükkân mezbûr merkûm Osman Beşe'ye taraf-ı vakftan on beş kuruş mukabelesinde tefvîz olunup her ne bina ihdas eder ise kendi nefsi için bina idüp ve senede arsası için yirmi akçe mukata'a tarafı vakfa edâ etmek şartıyla ol dâhi tefvîz ve kabûl eyledi madem ki sal be sal tarafı vakfa yirmi akçe mukata'asını edâ eyleye tarafı vakftan ve tarafı ahardan kimesneye mümane'at eylemeye dedikte gıbbe-t tastiki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bî-t taleb ketb olundu fî-l yevmil sadis ısrin min rebî'ü-l ahîr li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Kıdvetü-l meşayih mir Mustafa Efendi ibni Muslihittin Müftü Efendi

Mefahirü-l meşayih Abdullah Efendi ibni Mehmed

Fahru-l esame Mehmed Efendi

Monla Ahmed

Ömer Ağa bin Abdullah

Monla Abdülaziz el-mezbûr Ahmed Ağa ibni el-hâc Ali

Ve gayruhûm minel hazırın

Hüküm 2; Cebeci taifesinden Osman Beşe nam şayeste emir ve bazı kılıç üstadıyla kalebend olup üzerine şer'an bir şey sabit değil iken üç aydan mütecaviz kalebent olup bir kimesne davacı olmak üzere zuhur etmediği bundan akdem 'ilâm olunup kale-i mezburdan itlak ve yine kendi odalarında mahbus iken yine taife-i mezbureden Ömer Beşe elli altının Ömer Beşe yirmi bir bölüğün İsmail Beşe bin Mustafa ve kırk altı bölüğün Halîl Heşe bin Abdülnebi nam kimesneler mezbûr Osman'ın zimmetine kefil olup her ne vakit mezbûr Osman ile husumet eder bir hakkım zuhur eder ise meclis-i şer'e ihzâr eylemek üzere kefaletleri tescil olunup bu mahale kayd-u şud ve mezburlara dâhi ağaları el-hâc Mehmed Ağa kefil olduğu bu mahale şerh verildi fî 5 cemâziye-l evvel sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Hüküm 3; Vidin mahallatından Kobenk mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Dülger Ömer'in sagir oğlu Mustafa'nın tesviye-i emuruna kıbel-i şer'den Ramazan bin Hüseyîn nam kimesneyi vasi'i mensub nasb ve tayin olunmakla ve mezbûr ramazan dâhi vesayeti mahkemeyi bâ'de-l kabûl merasimini edaya teahhüt olunduğu bu mahale kayd olundu sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Monla Mehmed bin Süleyman

Hüseyîn bin Mustafa

İbrâhîm Çelebi

Hüküm 4; Marinka nam nasraniye bî Hamdullallah-u Teala mah-
ı cemâziye-l evvelinin beşinci yevmi sebt günü iman ve İslamiye ile
müşerref olup ve ismi Aişe vazi olunduğu bu mahale şerh verildi li sene
hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed beşe cemaat-ı 68

Ali beşe cemaat-ı 68

Mehmed odabaşı Ağa dergâh-ı âli

Gurre-i zilkaide Çarşamba gününden olduğu kayd şud

Sayfa 2

Hüküm 1; Rabbi yessir velâ tuassir Rabbi temmim bi'l-hayr
bedayeti Bismillah ve Elhamdülillah evvela âlâ na‘im leh tehas fî mâ
tenzilen elhamdülillahillezi ahkemü-l şer‘i-l kavim bi-l kalem vece‘ale
nizamü-l ‘alem yektebül sakuk ve sicilat beyne-l emem ve-l salavat ve
selam âlâ min be‘ase rahmetü-l alemin bi-l alemü-l hükkâm ve âlâ âli ve
ashabiddin memhûr ve harayid şe‘a‘irü-l İslamü-l azim beynel arab ve-l
acem ve (...) tehaddes leene yekteb fî hâ essekuk el sur ve-l kabilat ve-l
tahrir el muhazerat ves sicilat vâki‘ beyne yedeyye el-fâkir Allah-u
Rabbü-l kâdir hafız Süleyman el-kadı yevme izz bî Medine-i Vidin sanet
anil belıyyetül dehri Allahümme azemini mine-l şer‘ri’in ve afini min
cem‘ü-l muhak ve-l sulhu fî mazhar ve bâtın ve tekad kalemi minel hamd
vel hamd ve-la tec‘i-l âlâ teba‘ate la ceddelahüm inne es‘elûke min
hayruma ta‘lem ve e‘raz min bâ‘de yâlem iskifarat min külli mâ ta‘lem
inneke ta‘lem ve la e‘alem ve ente gallamu'l-hayriye kadr-u vakı‘at an
gurre zilkaidetü-ş şerîfe li sene erba‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Hüküm 2; Vidin kadısı Mehmed gayet şehratiden ref ve yeri
Agaryür kazasından kırk sekiz ay infisali olup müteayyinü-l asliyeteye ve
istihkak olan eşraf-ı kuzât zevîl ihtiramdan serdar-ı inayet şehriyârî ve

şayeste'i mükerrermed cihan bedari Mevlana Süleyman da'ilerine kazasker sabık divanında tevcih olunduğu eşraf-ı kuzât ihbarları ile müte'hakkık olmakla kemâkan yevmi dört yüz akçe ile ibkâ olunup sene-i mezbura zilkaidesi gurreinden tekmi seneteyn ettiği mutasarrıf olmak hasebiyle bâ'de-l 'arz sadaka buyruldu

Hüküm 3; İzzet me'ab şeri'at nesab Mevlana Süleyman Efendi kamiab

Tahhiyât-ı safiye ittihafıyla inhâ olunur ki Vidin kadısı Mehmed iş bu sene erba' ve erba'in ve miete ve elf şevvalîl mükerremi gayetinden ref' ve yeri Agaryüz kazasından kırk sekiz ay infisanın olup müte'ayyinü-l asliyet ve-l istihkak olmakla eşraf-ı kuzât zevil ihtiramdan serdar-ı inayet şehriyari ve şayeste'i mükerrermet cihandari olduğun ecilden kazasker sabık divanında tevcih olunduğu eşraf-ı kuzât ihbarlarıyla müstehak olmakla kemâkan dört yüz akçe ile sana ibka olunmuştur gerektir ki kaza-i mezburu seneyi mersume zilkaidesi gurreinden tekmi seneteyn edince mutasarrıf olup beynel ahali icrayı ahkam-ı şer'i aleyye edesin vesselam

El-fâkir Es-Seyyîd Mehmed Zeynel Abidin el-kazasker Rumeli

Sayfa 3

Hüküm 1; İzzet me'ab şeriat nesab Mevlana Vidin kadısı Süleyman Efendi kamiyâb gıbbe-l tahhiyetü-l behiyye inhâ olunur ki iş bu sene erba' ve erba'in ve miete ve elf zilkaidetü'ş şerifesi gurreinden kazayı mezburun emuru kısmeti askeriyesi tarafımızdan sana tefvîz ve sipariş olunmuştur gerektir ki kazayı mezburda vâki' olan mevtayı adide muhallefatını tahrir ve taksim ve beynel verese bî-l ferizzetü-ş şer'iyye tevzi' ve taksim eyleyesin vesselam

El-fâkir Es-Seyyîd Mehmed Zeynel Abidin el-kazasker Rumeli

Hüküm 2; Vidin mahallatından Kobenk Mahallesi sakinlerinden bundan akdem fevt olan dülger Ömer'in menzil hanesine yine mahalle-i

mezbûra sakinlerinden tellal Tatar nam kimesne menzil mezburu yirmi kuruşa ben alırım dedikte bu mahale kayd ve şerh verildi fî Ca 1145

Hüküm 3; Müdde‘i Mustafa bin Mehmed el-mecruh bi-l teharic müdde‘i aleyh İbrâhîm bin Mehmed tarihi kitabtan mukaddem iki gün beni vurdu deyu iddaa sudurunda olup da‘vası mezkurumdan fariğ ve meccanen ibra‘i amm ile ibra‘ ve iskat eylediği kayd şud

Şühûdü’l-hâl

Ömer Efendi el-imam

Hâk Efendi kelili

Mustafa

Usta Hüseyîn 25 sekban

İbrâhîm Beşe

Hüküm 4; Mukaddema Vidin Varoş sakinlerinden kazayı Manol Eylanga nam nasraniyeyi tatlik eylediği yine varoş sakinlerinden tarakçı Körki zimmî ve Petro nâm zimmînin şehadetleriyle tatlik olunduğu kayd ve mesfure Eylanga ve Ladotam zimmiye nikâh olunduğu kayd şud sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf min şehri cemazi fî yevmi 11 Ca 1145

Hüküm 5; Mustafa paşa mahallesi sakinlerinden mürd olan Nasrani Körke mürd olup nişanı verilmiştir

Hüküm 6; Mustafa Beşe bin Osman altmış bir Havva binti Hasan nâm hatuntan muhale‘a idüp iki bin iki yüz akçe mihri müeccel ve nafaka iddeti malumeden mü‘neti süknam dâhi fariga olup hukuk-u zevciyete müte‘allıka

Şühûdü’l-hâl

İsmail beşe bin Ahmed

Hafız Mehmed

Mustafa bin Ali

Ahmed Ağa bin Şaban Efendi

Hüküm 7; Taşköprü kurbunda Monla Ali'nin kahici dükkânında sakın Es-Seyyîd Hasan mahfili kazada on beş cemaat yoldaşı Halîl Beşe bin Mehmed muvacehesinde ikrar idüp kuruşu deynimi beher yevm beşer para vermek üzere taahhut eylediği kayd şud fî 28 L 1145

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi el-katib

Haddam

Hüküm 8; Bulgarçık Kazasından Reis nam karyede yöve olmak üzere sol kol İbrâhîm Ağa bir re's ve yevmiye dörter para bargir teslim olduğu kayd olundu hurrîre fî 15 min zilkaide sene 145

Sayfa 4

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin derunu Vidin mahallatından Süleyman Çavuş Mahallesi sakinlerinden birinci bölük yoldaşlarından iken bundan akdem bî emrullahuteala fevt olan Hüseyîn Beşe ibni Mehmed bin Abdullah'ın veraseti zevci metrukesi Emine binti Osman nâm hatun ile sulbi sagir oğlu Süleyman'a münhasıra olduğu lediş şer' zahir ve nûmayan olduktan sonra müteveffayı mezbûrun şer'an tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur fî yevmi-l sabi' aşar zilhicce li sene erba' ve erba'in ve miete ve elf

**Tablo 1. Hüseyîn Beşe ibni Mehmed bin Abdullah'a ait
Tereke Defteri**

Kızıl nebas kuruş 2400	Felente 1 kuruş 390	Palaska 1 kuruş 195	Kara kılıç 1 kuruş 516	Köhne bakır kürek 1 kuruş 846
Köhne izladeryan 2 kuruş 570	Köhne bakır (...) 1 kuruş 139	Köhne çağışır 1 Kuruş 240	Fes 1 kuruş 75	Köhne çarık maa döşek 1 kuruş 322
Sincab tetmen kürek 1 kuruş 390	Köhne dizlik 1 kuruş 240	Çuka müste‘amel haces 1 kuruş 846	Kuşak 1 kuruş 96	Köhne celayi 1 kuruş 450
Sim hançer 1 kuruş 710	Fezoz çuka fincan 1 kuruş 870	Fes 1 kuruş 90	Gömlek 1 kuruş 189	Köhne yağmurluk 1 kuruş 30
Kaltak 1 kuruş 120	Memlu yastık yüzü 1 kuruş 480	Balta 1 Kuruş 60	Avanil hasiye 10 kuruş 1560	Asiyab der 1 kuruş 30120
Bağ çaryek 2 kuruş 1200	An nukut 36000	Cemen yakun kuruş 81000	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 2000	Mihri müeccel müsbet kuruş 5000
Deyni müsbet ber vech-il mezbûr kuruş 3600	Berayı vasiyet Saliha hatûn kuruş 1800	Berayı vasiyet şamidan kuruş 600	Rusumu kısmet kuruş 2040	Katibiyye kuruş 240
Hadamiyye kuruş 120	İhzariye kuruş 60	Çukadâriye kuruş 120	Delaliye kuruş 642	Harcı hüccet kuruş 135
Ceman yekun 17572	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 63428	Hisse-i li zevcü-l mezbûr kuruş 7928	Hisse-i li ibni-l mezbûr kuruş 55500	

Hüküm 2; Medine-i Vidin Mahallatından Süleyman Çavuş Mahallesi sakinlerinden birinci bölük yoldaşlarından iken bî emrullahu Teala fevt olan Hüseyîn Beşe ibni Mehmed nam müteveffanın sulbi sagir oğlu Süleyman'a müteveffayı mezbûrdan bi-l ırs-i şer‘i intikal eden hissesine ahz u kabz ve tesviye-i emuruna kıbel-i şer‘dan vasi nasbından labüdd olmağın sagir mezburun emmisi bâ‘isü hâze-l kitâb Hasan Çelebi nam kimesne hazır ve hazıran olmayıp Mehmed vekil olduğun zeyli vesikada muharrerül esami

müslimin haberleriyle hakim mevki sadrı kitâb tûbileb ve hüsnü me‘ab Efendi mezbûr Hasan Çelebiyi hazır mezbûr Süleymanın babası müteveffayı merkumdan intikal eden hisse-i irsiyesin hıfz ve tesviye-i emurunu görmeye vasi nasb ve tayin eyledikte ol dâhi vesayeti kabul ve hizmet lazımesin kemayen bagi edaya taahhüt etmeğin mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu fî sabi‘ aşar zilhîcce li sene erba‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Zidel meşayih el-hâc Mustafa Efendi müftü zade

Abdullah Efendi ibni Mehmed el-vaiz

Mehmed Efendi ibni İbrâhîm Efendi

Monla Mehmed bin Ahmed

Mehmed beşe bin Abdullah

İsmail beşe bin Mûsa

Muhzır İbrâhîm Çelebi

Ve gayruhûm

Hüküm 3; Daru-l nesar ve-l yemin Medine-i Vidin mahallatında Süleyman Çavuş mahallesi sakinlerinden ve birinci bölük yoldaşlarından iken bundan esbak bî emrullahu Teala fevt olan Hüseyîn Beşe ibni Mehmedi bin Hıdır çavuş sulbi sagir oğlu Süleyman'ın bâ hüccet-i şer‘iyye mensub vasi'si baisü hâze-l kitâb Hasan Çelebi ibni Mehmed nam kimesne meclîs-i şer hatırı lazımu-t tevkirde takriri kelâm idüp hıdır mezbûr Süleyman nafaka ve kisveye eşed ihtiyac ile muhtaç olmakla babası müteveffayı mezbûrdan intikal eden mal mevrusundan miktarı kifaye tarafı şer‘den nafaka ve kisve beha karz ve takdir olunması matlubumdur dedikte hakim mevki sadrı kitâb tûbileh ve hüsnü me‘ab Efendimiz Hıdır merkumun babası müteveffayı mezbûrdan müntakıl mal-ı mevrusundan ve tarihi kitaptan beher yevm dörter para nafaka ve

kisve beha farz ve takdir ve meblağ mefruz miktarı sagir mezburun levazımı kesiresi için harc ve sarfa ve ledil hace asitaneye ve ‘inde-l zafer sagir mezbûr üzerine bir rucu‘a vasi merkûm Hasan Çelebiye izin verile mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu fî tasi‘ aşar min zilhîcctü-ş şerîf li sene erba‘ ve erba‘in ve elf

Şühûdü’l-hâl

El-sabikûn

Sayfa 5

Hüküm 1; Defter oldur ki

Nefsi varoş ve Vidin reayalarından Yani veled İlye ve Acerkino veled Yani ve Meledan veled Esertiko Bumince veled Peyo ve Petaki veled Tuna ve Sahrakıf taifesi reayalarından Uçutako veled Estan ve Perol veled Oram ve İstoyan veled Velegu ve Bozan veled Kolot Kosan veled Poşiko Vayezviroko veled Radiç ve Eşuyan veled Melvi ve Demize veled Çayan ve İstoyan veled Setaile ve Reyoko veled Koşave ve Nişo veled Tekşo ve Karasat veled Garaldava ve Timok taifesi reayalarından Ezilarko veled Eçoyevişe veled Estoya ve Temin veled Kanmeçe ve Zeboka veled Naguye ve Polmiye mukata‘ası reayalarından Berol veled Temin ve martiko veled Velaraço Tekat veled İstatoye ve Maringo veled Enderi ve Peyno veled Radona ve Viryan veled İsteryo ve Eçonko veled kalye ve metokokça karyesinden meladan veled Yeren Bulgarçık kıtası reayalarından istansala veled Pervan ve Mirlat veled veledan ve Yenim veled İstadeil ve teben veled İsteyan ve Kirvene taifesi reayalarından Estediko veled Yani Galgora veled Mae ve Körki veled İstan ve İstediko veled Kabin ve Kalye veled İstefan vesair malûmul esami ve mahzurul eşhas zimmiler meclîs-i nebevide kıt‘at mezburdan ocaklıkları olan etmayan kıdvetu-l emasilün ve-l ayan yerlüyan ağası Hasan Ağa ve dizdâr Haydar Ağa ve baş Ağa Osman Ağa ve Halîl Ağa ve yemin ve yesari İbrâhîm Ağa ve diğer İbrâhîm Ağa ve (...) ol Mustafa Ağa ve küçük Osman Ağa ve Vidin miri Mehmed Ağa ve İbrâhîm Ağa

ve şaban Ağa ve Ali Ağa muhızıratın her biri taliyen ikrar-ı tam vetakriri kelâm idüp şeddi şedid tefuru islamiden Medine-i Vidin ve tabiatı olan Buma ve Bulgarcık ve Gorgoşağca menzilleri bî cümle nazırlarımız uhdelerinde ve edası üzerimize lâzım olup beher sene nazıramız marifetiyle bir müstakil ve zahirü-l gana kimesneye tefvîz ve deruhte olunmak rûsumu mutad olmağın iş bu sene erba' ve erba'in ve miete ve elf de vâki' mart ibtidasından şubat gayetine değin maruz zikr menzillerde beden ve nehden emuru mühimme-i şehriyari ile mürur ve ubur eden oluklara iktiza eden malın ve menzil bargiri vermek şartıyla ayan-ı beled ittihat ve ittihaklarınız ile isticar olunan ücreti menzili altı bin kuruş ve varoşlar yediyle kızılcurada ve yeniçeri ağaları geldikte mutad üzere hediye behası yüz altmış sekiz buçuk kuruş ve baş Ağa yediyle bazı masarısı cüz'iyeden müctemi seksen iki kuruş otuz yedi para ve gönüllü yan ağası İbrâhîm Ağa vezir ağası masarısı için doksan kuruş ve Beldikban yediyle iştira olunan saman on altı kuruş on sekiz para ve Hüseyîn Ağa yediyle iştira olunan hatab behası elli iki kuruş on para ve def'a iştira olunan hatab behası ve sefine icaresi ve tahta behası on iki kuruş otuz dört para ve beha rekide ve saman ber müceb-i defteri müfredat üç yüz seksen altı kuruş ve vüzerayı ser masarısı için İbrâhîm ağaya otuz beş kuruş Bedirlüyan Ağası Hasan Ağa yediyle olan masarısı cüz'iyeden müctemi ber müceb defteri müfredat altmış iki kuruş ve talaka li ücret on kuruş ve cabirayı'e canib-i hazreti vezir-i mükerrem muhafızı Vidin ber vech-i mutad iki yüz altı kuruş ve Lum kazasından mürurubur eden sekayine bâ buyruldu ücreti bir senedlik masarısı ber müceb defter-i kaimmakam yevmi yüz elli bir kuruş ve de mahkeme yüz doksan kuruş ve naîb Efendiye on kuruş ki min haysül mecmu menzil cümlesi ile mâ'an yedi bin beş yüz yirmi sekiz kuruş balığ olduğu cümleden malum ve makbul olup salifü-l beyan ayan mezbûran taraflarımızdan vekillerim oldukları hasebiyle mal mevaciib vesaireden harc ve sarf eyledikleri meblağ cümlelerin zimmetlerimizde deyunu mukırra'ı lazimü-l edâ ve vacibü-l kaza deynimdir deyu cümle ayan-ı beled mahzarında her biri tali'an bâ'de-l ikrar ve-l itiraf ayan-ı vilayet ve nefsi Vidin varoşu beşer adet mukata'atı reayalarının kar-ı küzar ve

müstakimü-l efkar kocabaşları reaya ve Saime-i ittikak ve ittihat ile meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz yirmi sekiz kuruş mukata‘at mezburuna tevdi ve taksim ve li ecli-l tahsil ayan mezburun yedlerine cümlelerin eriyle savb-ı şer‘ davadan verilen menzil defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrir tarih-i mezbûr li sene merkume hisse-i mukata‘a kuruş iki bin beş yüz

Hisse-i mukata‘a Yetmon kuruş 1678

Hisse-i mukata‘a Belgradcık kuruş 850

Hisse-i mukata‘a Sahra kuruş 1430

Hisse-i mukata‘a Kiron kuruş 540

Hisse-i varoş Vidin kuruş 530

Ceman yekûn 7528

Sayfa 6

Hüküm 1; Tefur-u islamiyeden mahalle-i Vidin mahallatından Çavuş mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî emrullahu Teala fevt olan Vasifhan binti Abdullah nam hatunun zahirde varis-i marufu olmayıp canib-i beytü-l male ait olmağın emin-i beytü-l mal fahru-l eşbah Hasan Ağa talebiyle tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrir fi 24 zilhîcce 44

Tablo 2. Vasifhan binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne döşek 1 kuruş 45	Köhne yorgan 1 kuruş 120	Köhne ferace 1 kuruş 120	Köhne kapama 1 kuruş 12	Köhne pirinç kuşak 1 kuruş 9
Köhne kuzu kürek 1 kuruş 24	Sagır bakraç 1 kuruş 120	Tencere sagır 2 kuruş 120	Sahan 2 kuruş 45	Tas 1 kuruş 30
Köhne gömlek ve don 1 kuruş 15	Def'a bakraç 1 kuruş 51	Sagır tepsi 1 kuruş 75	Sagır leğen 1 kuruş 45	El ibriği 1 kuruş 63
Balta 1 kuruş 48	Taba 1 kuruş 45	Köhne kebe maa tabak 1 kuruş 24	Taraç un 1 kuruş 66	Sagır kamkama 1 kuruş 21
Peşkir kapama 5 kuruş 93	Kadın makromesi 2 kuruş 33	Hamam peştamal 1 kuruş 30	Hamam sileceği 1 kuruş 30	Bürüncük gömlek 1 kuruş 60
Sagır taba 1 kuruş 9	Felente 1 kuruş 180	Def'a sagır bakraç 1 kuruş 64	An nakit kuruş 2400	Der zîmmet el-hâc Mehmed 1200
Ceman yekun kuruş 5195	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin ber müceb vasiyet kuruş 1974	Rusumu kısmet kuruş 240	Rusumu emin kuruş 354	Katibiyye kuruş 90
Çukadâran kuruş 60	Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 103	Delaliye kuruş 33	Ücreti voyvoda kuruş 210	Çukadaran kuruş 75
Ücreti telka kuruş 50	Ceman yekun 3189	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 2006		

Hüküm 2; Daru-l cihadü-l mücahidin Medine-i Vidin muhafazasına me'mur altmış sekiz cemaat yoldaşlarından olup Medine-i mezbure sakinlerinden iken bundan akdem bî emrullahı Teala fevt olan Hasan Beşe ibni Abdullah'ın zahirde varis-i maruf ve marufesi olmayıp terekesi canib-i beytü-l mâle ait olmağın emin-i beytü-l mâl fahru-l eşbah Salih Ağa taleb ve marifetleriyle ve mârifet-i şer'le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezburdur ki ber vech-i ati zikr olunur hurrirre fî yevmi-l hadi ısrin min muharremü-l haram li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 3. Hasan Beşe ibni Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 kuruş 240	Boylu tüfenk 1 kuruş 225	Palaska 1 kuruş 120	Pışto 1 kuruş 300	Def'a 1 kuruş 150
Avanil hasiye 4 kuruş 380	Köhne kantaş kürek kürek 1 Kuruş 660	Köhne beşmen kürek 1 kuruş 660	Köhne dizlik 1 kuruş 126	Köhne şalvar 1 kuruş 216
Def'a köhne dizlik 1 kuruş 78	Köhne yelek 1 kuruş 150	Köhne (...) 1 kuruş 240	Köhne çuka nebeş kürek 1 kuruş 645	Kem ayar hançer 1 kuruş 240
Sarık maa fes 1 kuruş 306	Def'a yelek serdenye 1 kuruş 108	Köhne yelek 1 kuruş 21	Tiftik sarık 1 kuruş 66	Memlu yastık 3 kuruş 150
Köhne kuşak 1 kuruş 39	Dükkân 1 kuruş 3960	An nakit bî hesab meblağ 48000	Ceman yekun meblağ 57240	Teçhiz ve tekfin ıskat- ı salat ber mûceb vasiyet kuruş 4800
Rusumu kısmet Kuruş 1500	Rusumu emniyye 5800	Katibiyye kuruş 300	Hadâmiyye kuruş 300	İhzariye kuruş 120
Delaliyye çukadâriye maa kaydiye kuruş 1200	Berayı zimmet Süleyman beşe kuruş 3720	Deyni müsbet li zimmi Dimitri kuruş 9000	Deyni müsbet li zimmi tordor kuruş 6000	Deyni müsbet berayı Süleyman beşe kuruş 4000
Deyunu müsbet mutasarıfa kuruş 8640	Çukadâran kuruş 120	Ceman yekun kuruş 45500	Sıhhu-l bâkî lit taksimi beynel verese kuruş 11740	

Bâ'de-l imza'î defter zuhur eden deynidir ki ber vech-i atı zikrolunur

Deyni müsbet Ahmed Beşe bî şehâdet Süleyman Beşe bin murtaza ve İbrâhîm Beşe bin Mehmed kuruş 7200

Sıhhu-l bâkî beytü-l mâl 4545

Hurrire fî evasıt şehr-i şevvalîl mûkerrem sene 145

Sayfa 7

Hüküm 1; Fî-l asl Saraybosna sakinlerinden olup Medine-i Vidin de misafir sakin iken bundan akdem fevt olan onuncu bölük yoldaşlarından Osman Beşe ibni İbrâhîm ibni Lütfullah nam müteveffanın zahirde marûf ve marûfesi olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmağın emin-i beytü-l mâl fahru-l akran Salih Ağa taleb ve marifetiyle ve mârifet-i şer‘le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i ati zikr olunur hurrire fî yevmil salis ısrin min muharremü-l harâm li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 4. Osman Beşe ibni İbrâhîm ibni Lütfullah'a Ait Tereke Defteri

Pišto kaburu çift 9 kuruş 1041	Pišto 1 kuruş 135	Yeşil aba kuşak 8 kuruş 243	Kara kılıç 1 kuruş 255	Çizme 1 kuruş 81
Balık tongalı 1,5 kuruş 45	Kayış raht 1 kuruş 210	İşfiren 2 kuruş 30	Sagır fener 1 kuruş 93	Kağıt veşe 1 kuruş 30
Köhne aba çağışır 1 kuruş 18	Meşin ipliği 1,5 kuruş 270	Çingırak 140 kuruş 81	Hatab 3 kuruş 12	Nal kem 2 kuruş 48
Avani nühas 3 kuruş 360	Kebir firenki bıçak 19 kuruş 390	Köhne şalvar 1 kuruş 60	Köhne aba yağmurluk 1 kuruş 99	Köhne gömlek maa don 1 kuruş 132
Köhne aba dolama 1 kuruş 12	Köhne kuşak 1 kuruş 60	Köhne heybe 1 kuruş 120	Şemane yeni deste 18.5 kuruş 1650	El ibrik 1 kuruş 90
Bargir danası maa semer ve ekse 2 Kuruş 4140	Çuval 3 kuruş 60	An nukut bî hesab meblağ 29280	Ceman yekun meblağ 39084	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin ıskat-ı salat ber mûceb vasiyet kuruş 5880
İhracı sülüs ber mûceb vasiyet kuruş 13028	Rusumu kısmet kuruş 1200	Rusumu emin kuruş 3960	Taba kuruş 240	Hadâmiyye ve çukadâriye kuruş 360
İhzariye kuruş 100	Berayı ücreti Abdullah 1200	Delaliyye kuruş 180	Ceman yekun kuruş 26148	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 12936

Hüküm 2; Medine-i Vidin mahallatından Zeyid Bey mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Fatıma binti Hüseyîn nâm hatunun veraseti zevci metruku Hüseyîn beşe ibni Ahmed ile validesi Lütfiye binti Abdullah nâm hatun ile Sadri sagır oğlu Salih'e münhâsır olduğu ledi-ş şer' zahir ve nümayan olunduktan talebleriyle tahrir olunan tereke-i müteveffiye'i mezburedir ki ber vech-i

ati zikr olunur hurrirre fî yevmil aşir min safîrû-l hayr li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 5. Fatıma binti Hüseyîn'e Ait Tereke Defteri

Kem ayar kuşak 1 kuruş 150	Köhne entari hitamı 1 kuruş 90	Köhne ser puşi 1 Kuruş 30	Köhne ferace 1 kuruş 24	Köhne sahil entari 1 kuruş
Köhne baş yemenisi 1 kuruş 90	Abdest sefer tası 1 Kuruş 12	İplik parça 7 kuruş 120	Köhne yastık 2 kuruş 60	Köhne yorgan 1 kuruş 180
Sagir sim küpe 1 kuruş 20	Köhne çarşab 1 kuruş 60	Köhne çerke 1 kuruş 90	Tahta sandık 1 Kuruş 75	Mihri müeccel kuruş 3000
Ceman yekun 4056	Minhal ihracat rusumu kismet kuruş 170	Katîbîyye kuruş 60	Çukadâriye kuruş 60	İhzariye ve hadâmiyye kuruş 50
Ceman yekun 340	Sihhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 3716	Hisse-i el- zevc kuruş 929	Hisse-i li ümm kuruş 619	Hisse-i li ebb kuruş 2168

Numarasız sayfa

Hüküm 1; Serhad-ı nasûradan Medine-i Vidin marcan vâki‘ Tekye mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem maktulen fevt olan sarı İbrâhîm ibni Abdullah'ın zahirde varis marûf marûfesi olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmadığı şer‘an zahir olmağın emin-i beytü-l mâl fahru-l eşbah Hasan Ağa taleb ve ma‘rifet ve mârifet-i şer‘le tahrir olunan müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrirre fî-l yevmil safer 145

Tablo 6. Sarı İbrâhîm ibni Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kara kılıç 1 kuruş 320	Köhne yağmurluk 1 kuruş 15	Köhne şalvar 1 kuruş 30	Ceman yekun 365	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin para 150
Rusumu kısmet para 14	Rusumu emin para 25	Katîbiyye para 10	Hadâmiyye çukadâriye para 20	Ücreti voyvoda para 10
Dellaliye para 10	İhzariye para 5	Ceman yekun para 244	Sıhhu-l bâkî li- t taksimi beynel verese kuruş 121	

Hüküm 1; Fî-l asl Menleke kasabası mütemekkinlerinden olup Medine-i varoşa ticaret tariki ile sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla hâlik olan Belad nam zimminin zahiri varisi marufu olmayıp cânib-i beytü-l mâle ait olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmağın emin-i beytü-l mâl fahru-l eşbah Hasan Ağa taleb ve ma‘rifet ve mârifet-i şer‘le tahrir olunan tereke-i hâlik mesfurdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî-l yevmil hamis aşar min şehri rebî‘ü-l evvel li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 7. Belad Nam Zimmiye Ait Tereke Defteri

Bargir 1 kuruş 500	Köhne kürek 1 kuruş 130	Köhne celabi 1 kuruş 100	Müste‘amel haşer 1 kuruş 300	Kaltak takımıyla 11 kuruş 96
Köhne yorgan 1 kuruş 90	Müste‘amel çuka nebeş 1 kuruş 350	Köhne çelte 12 kuruş 25	Köhne gömlek 1 kuruş 30	Kuşak 1 kuruş 62
Kırmızı kalpak 1 kuruş 40	Cemân yekûn para 1723	Minhal ihracat berayı hazırun eşa kuruş 680	Rusumu kısmet Kuruş 80	Rusumu emin kuruş 172
Katibiyan kuruş 40	Çukadâr hadamiye kuruş 41	Delaliyye ve ihzariye kuruş 60	Ücreti voyvoda ve çukadâriye Kuruş 64	Deyunu müteferrika müsbet kuruş 113
Cemân yekûn para 1250	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese para 473			

Hüküm 3; Daru-l nasar ve-l yemin Medine-i Vidin varoş mahallatından Tekye mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Hatice binti Salih nam hatûn veraseti Sadriye sagire kızı Aişe ile li ebeveyn erkarındaşı Salih’e münhasır olduğu ledi-ş şer‘ zahir ve nûmayan olduktan sonra müteveffatü mezburenin şer‘an tahrir ve defter olunan terekesidir ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî yevmil rabi‘ ısrin min şehri rebî‘ü-l evvel li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 8. Hatice binti Salih'e Ait Tereke Defteri

Köhne katnı enderi 1 kuruş 80	Köhne baş yemenisi 1 kuruş 25	Köhne ferace 6 kuruş 80	Avani nühas 2 kuruş 80	Balta 1 kuruş 10
Köhne yastık 2 kuruş 40	Köhne peştamal 1 kuruş 32	Köhne gömlek 2 kuruş 50	Köhne yastık 2 kuruş 10	Köhne çarşab 1 kuruş 20
Köhne kebe 2 kuruş 45	Yassı ağaç 1 kuruş 10	Bez iplik kuruş 140	Şinik maa karcı 1 kuruş 15	Çapa 1 kuruş 10
Tekne maa kebe 1 kuruş 10	Kava 2 kuruş 10	An nukut para 908	Ceman yekun para 1585	

Numarasız Sayfa (Tablo 8 devamı)

Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 240	Rusumu kısmet kuruş 80	Hadâmiyye ve çukadâriye kuruş 30	İhzariye delaliyye kuruş 21	Hadâmiyye kuruş 25
Cemân yekûn para 396	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese para 1189	Hisse-i binti para 594,5	Hisse-i ehi li ebeveyn para 594,5	

Hüküm 1; Suret-i ferman-ı şeriftir

Vidin kadısı Efendi merkûm Ahmed halifenin yedinde olan berât mucibince camii merkumede imam ve hatîb olup ref olunan diğer Ahmed hâlîfe dâhil ve taarruz ettirilmeyesiz deyu buyruldu 1145 fi Re

Hüküm 2; Devletli merhametli sultanım hazretleri sağolsun bu duacıları Tekye camii şerifinin imam ve hatibi olup vekilim olan hilaf-ı inhâ üzerimden olup devlet-i aliyyede bu kullarına tevcih olunup ve yedime berât-ı âlişân ihsan olunup devletli Efendi hazretlerinden niyaz olunur ki yedimde olan berât-ı âlişân mucibince cihetlerimizi zabtı için ferman-ı şerifleri rica ve niyaz olunur bâkî emir ve ferman devletlü sultanım hazretlerininindir

Bende Ahmed hâlîfe

Hüküm 3; Sedledid tefuru İslamiyeden Medine-i Vidin haricinde vâki‘ Tekye Mahallesi sakinlerinden iken bundan esbak bî Emrûllâhûteâla Ömer Beşe ibni İbrâhîm bin Abdullah'ın veraseti zevci metrukesi Hatice binti Abdullah nam hatûn ile sulbi sagir oğlu Osman ve sulbi sagir kızı Aîşe'ye münhâsır olduğu ledi-ş şer‘ Enver ve zâhir ve nümâyan olduktan sonra sagiran mezburanın babalarından müntakıl malımdır vasilerini hıfz ve tesviye-i emurlarına Ali beşe nam kimesne vasi nasb ve tayin olunup talebiyle müteveffayı mezbûrun şer‘an tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vech-i âti zıkr olunur hurrire fî-l yevmil sami aşar min şehri rebi‘ü-l ahîr li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 9. Ömer Beşe ibni İbrâhîm bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk 1 Kuruş 660	Pişto 1 kuruş 378	Kara kılıç 1 kuruş 210	Köhne cilt kafa kürek 1 kuruş 780	Köhne yelek 2 kuruş 345
Köhne abdest çukası 1 kuruş 258	Köhne tül bent sarık maa fes 1 kuruş 306	Köhne şalvar 2 kuruş 285	Def'a şalvar 1 kuruş 270	Müste'amel çuka nimten 1 Kuruş 960
Köhne nimten 1 Kuruş 27	Köhne kuşak 1 kuruş 30	Der zîmmet uzun Mehmed beşe kuruş 406	Der zîmmet kirişçi Ömer beşe Kuruş 402	Der zîmmet Hasan beşe kuruş 201
Der zîmmet oduncu Halîl beşe kuruş 156	Der zîmmet oduncu selim beşe Kuruş 96	Der zîmmet Süleyman beşe kuruş 216	Der zîmmet arabacı veli oğlu Ahmed beşe kuruş 60	Der zîmmet dabbağ perule zimmi kuruş 112
Der zîmmet nalbant kuruş 195	Der zîmmet dabbağ Yusuf beşe kuruş 145	Der zîmmet poyaçavi damadı Mehmed beşe kuruş 128	Der zîmmet kasab Ahmed beşe kuruş 76	Der zîmmet cebeci Monla Mehmed kuruş 58
Der zîmmet hallaç Mehmed kuruş 321	Der zîmmet imam Hüseyîn Efendi kuruş 100	Der zîmmet dabbağ belâşir kuruş 28	Der zîmmet şahin oğlu kuruş 152	Der zîmmet kapti Ali kuruş 153
Der zîmmet kapti kadri kuruş 288	Der zîmmet kadimci Ahmed beşe kuruş 4830	Der zîmmet tiru Mehmed beşe kuruş 360	Der zîmmet Yusuf beşe kuruş 42	Der zîmmet memiş ehli kuruş 360
Der zîmmet esir Halîl beşe kuruş 1260	Der zîmmet İsmail hoca hatûn kuruş 45	Der zîmmet küçük Ömer beşe kuruş 18	Cemân yekûn 34916	

Sayfa 8 (Tablo 9 devamı)

Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 1380	Mihri müeccel kuruş 4000	Rusumu kısmet kuruş 1440	Kalemiye kuruş 180	Cemân yekûn meblağ 7438
Hadâmiyye kuruş 180	Çukadâriye kuruş 120	İhzariye kuruş 48	Delaliye kuruş 90	
Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese meblağ 27478	Hisse-i li zevce meblağ 3434	Hisse-i li ibni meblağ 16028	Hisse-i binti meblağ 8014	

Hüküm 1; Daru-l cihad-ü ve-l mücahidin Medine-i Vidin'de vâki' Alaca Tekye mahallesi camii şerifinde imam ve hafîb olan fahru-l eimme ve-l huteba Ahmed Efendi nam kimesne meclis-i şer şerîf enverde ashab-ı hayrattan merhum ve mağfur leh sabıkan hassa kasab başısı Osman Ağanın evkâf-ı cabisi bais-i hâze-l kitâb ikrar-ı ati-z zikri kendi tarafından asalete ve hâlâ kasab başı olan umdetü-l emacid ve-l ayan ber vech-i meşrud mütevelliyi vakf olan Hüseyîn Ağa tarafı bahirü-l şereflerinden bî mâ hüve nehcü-l subutü-ş şer'î tastike vekaleti sabite olan diğer Osman Efendi ibni Mehmed nam kimesne muvacehesinde ikrar-ı tam ve takriri kelâm idüp yedimde olan berât-ı şerifi âlişânımın mantukunca beher yevm üçer ihlas-ı şerîf tilavet idüp vakıf mumiiyleyh validinin ruh-u şeriflerine ehdi eyleyip vakf merkûm icaretinden almak üzere mutasarrıf olduğu yevmi altı akçe vazifemi iş bu 1141 ve 1142 ve 43 ve 44 senelerine mahsuben müştemi' olan altmış kuruş vazifemi cabi'i mezbûr Osman Efendinin yedinden bit tamam ahz ve kabz idüp ve mütevellî mumiiyleyh Hüseyîn Ağanın yedinden dâhi on kuruş alıp min haysü-l mecmu' yetmiş iki kuruş vazifemi bî-t tamam ve-l kemâl ahz-u kabz idüp seneyni merkumeden bâkî bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmadı dedikte mukırr merkumun ikrarı meşruhasını mukırr lehul mezbûr Osman Efendi bi-l müvacehe tastik ve bi-l müşafehe tahkik

etmeğın mâ hüvel vâki‘ bi-l ittika ketb olundu hurrıre fî-l yevmil hamis
aşar min şehri rebi‘ü-l ahîr li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Mustafa Efendi

Damadı Abdullah Efendi

Karaman Mehmed Efendi

İmam sani Mustafa Efendi

Veleddin Efendi

Monla Mehmed

Otuz yedinci bölüğün Ali Beşe

Otuz yedinci bölüğün Mehmed Beşe

Hüküm 2; İş bu 1145 senesi zilhîccesi tamamına değın yevmi altı
akçe vazifesi merkûm mezbûr cabisi Osman Efendi yedinden bit tamam
ahz ve kabz eylediğım ecilden bu mahale şerh verildi hurrıre fî 14 min
şehri rebi‘ü-l ahîr 145

Şühûdü’l-hâl

El-sabikun

Sayfa 9

Hüküm 1; Defter oldur ki 1144 senesi martı ibtidasından iş bu
1145 senesi rebi‘ü-l ahîri gayetine değın verilen konkar icareti ve ücreti
sekbatan ve masarılı saire ki ber vech-i ati isimleri mestur olan reaya ve
ehl-i marifetleriyle tahrir olunan defteridir ki zıkr olunur nefsi Vidin
varoş reayalarından Ahar Kesno veled Yani ve Azril veled Yenotye ve
Meladin veled Esotko ve Meçe veled Yono ve Miyaki veled Tuna ve
Sahra mukata‘asından Eçotko veled Estan ve Perol veled Oran Estoyan

veled Veliko ve Yevan veled Kolokoson ve İzdarko veled Raviç ve Esotak veled Salovi ve Dimitre veled Çarak ve Estoyan veled İstanile ve Yorgo veled Koşave ve Nişo veled Nekişo ve Kasite veled Gramat ve Timuk mukata‘asından İzlake veled Çopa ve Beşe veled İstoya ve Peze veled Haminçe ve Zippoko veled Nefuye ve İstanişe veled Ravit ve Bulmiye mukata‘asından Perol veled Peze ve Marfiko veled velad Eçodko veled İstanuye ve Marfiko veled Anderi ve Peno veled Radone ve Viryan veled Estuye ve Eçutku kalye Velazar veled İstas ve Niko veled Kefmitre Nikola ve Milkofça karyesinden Galladan ve Belgradçık mukata‘asından İstansala veled Perveden ve velad veled veledan ve Peze veled İstoil ve Peze veled Estoyak ve Keryeto mukata‘asından Galgoya veled Mate ve Körki veled İstofko ve Mate veled İstan ve İstevife veled Karmire ve Milye veled İstefan vesair malûmul esami ve memsuru istihâs zimmiler meclis-i şer‘ nebevide mukata‘a’i mezbûrun ocaklıkları olan ayan kıdvetü-l emâsil ve-l ayan yerlüyan ağası Hasan Ağa ve dizdâr Haydar Ağa ve Halîl Ağa ve yemin ve yesar İbrâhîm Ağa ve diğer İbrâhîm Ağa ve karsak evvel Mustafa Ağa ve küçük Osman Ağa ve döbirvi Mehmed Ağa ve İbrâhîm Ağa Şaban Ağa ve Ali Ağa mahzarlarında her biri tali‘an ikrar ve tahriri kelâm idüp ağalarımız yediyle iktiza eden bazı masarîfî cüz‘iyye ve külliyyedir ki ber vech-i âti zikrolunur ücreti arabacıyan ve ambarciyan ve katib üç yüz on yedi buçuk kuruş ve ücreti seridariyan hazreti paşa ve kûthûda bin doksan üç buçuk kuruş ve ücreti sekbanan derunu şehri maa mekulat ve şa‘ir yedi yüz yirmi yedi kuruş ve ücreti sekbanan nahiye üç yüz otuz sekiz kuruş ve bi-l defaat seralar ve ahırlar tamiri için alınan tahta ve mismar ve kiremit ve kerpiç ve tuğla ve masarîfî cüz‘iyyeden müctemi yüz doksan yedi kuruş ve ücreti harikleciyan hazreti paşa yetmiş sekiz kuruş ve ücreti konkaha’i etba‘ kirâm hazreti paşa ber mûceb defteri müfredat sekiz yüz doksan bir kuruş ve masarîfî evvelden sehven geri kalan altmış iki kuruş ve vakt-ı caizde tırpancılara verilen nan ve arabacılar nan ve bahşîş için iki yüz yirmi yedi kuruş ve biçilmek için iştirâ olunan çayırklar ve bekçilere verilen ücret sekiz yüz altı kuruş ve pazardan arabalar ile iştirâ olunan hatab müfredat defteri mucibince dört yüz beş kuruş ve koyun

teftişı için tarafı devlet-i aliyyeden ağaya ikram iki yüz kuruş ve def'a koyun ve sırat hususu için gelen hasaki ağaya ikram yüz elli kuruş ve toplar fiili için gelen ağaya ikram yüz yetmiş beş kuruş ve top mühimmatı nakli için Niş'e varınca icar olunan arabalara ücret yüz kuruş ve baş ağadan iştira olunan otluk seksen dört kuruş ve tuğ akçesine gelen mekulat için gönülliyetan yemin İbrâhîm ağaya verilen elli sekiz kuruş ve İstanbul'a şikayete gidilmemek için fermân-ı âli ile gelen tatar ağasına ikram elli kuruş ve emir Mustafa Çelebi'den istidane oğluna üç yüz kuruşun meracesi oyuz kuruş ve tarafı devlet-i aliyyeden gelen Mahmûd çavuş ağaya yüz elli kuruş ve emuru vilayet için istidane olunan akçelerin faizi altı yüz yetmiş kuruş ve Beşir paşa hazretleri azimetlerinde beş konakta ve Ahmed paşa hazretleri müşerreflerinde üç konakta iktiza eden masarîf ve üç günlük zahireleri ve oda döşemeleri için el-hâc Ali yediyle harc ve sarf olunan iki bin yirmi iki kuruş ve Beşir paşa hazretleri Timokta nuzullerinde nan ve yem behası iki yüz yetmiş sekiz kuruş ve yine Beşir paşa hazretleri Sahra ve Belgradcık ve Kerinoniye nuzullerinde yem behası yüz yirmi kuruş ve Ahmed paşa hazretleri ve Licedarma ve Lum ve Arçara teşriflerinde şa'ir behası yüz otuz beş kuruş ve bu def'a iştira olunan otluk yüz altmış kuruş ve ve harcı mahkeme ve harcı katîbîyye iki yüz kuruş ve cizye için gelen haseki ağaya ikram bin kuruş ki min haysü-l mecmu' dokuz bin yedi yüz yirmi bir kuruşa balığ olup lâkin defaten tevzi' olundukta reaya fukarasına rahmet olmakla iki bin kuruşu geriye kalmakla bâ'de-l iktisab cümlemizin malumu ve makbulü olup salîfüz zikr ağayan mezburun taraflarımızdan vekillerimiz oldukları hasebiyle mal-ı mevacib vesaireden harc ve sarf eyledikleri meblağ cümlemizin zimmetlerine (....) mukırra'ı lâzım

Sayfa 10

Lazımü-l edâ vacibü-l kaza deynimizdir deyu cümle ayan belde mahzarlarında her birerleri taifeyi tabir ikrar ve itiraf ayan-ı vilayet ve nefsi Vidin varoş ve beş adet mukata'at reayalarını kar-u küzar ve müstakimül efkar kocabaşları reayayı saire ittîfak ve ittihatlarıyla meblağ-ı mezkur yedi bin yedi yüz yirmi kuruş mukata'atı mezburuna

tevzi‘ ve taksim ve li ecli-l tahsil ayan mezburun yedlerine cümlenin marifetiyle ve emriyle savb-ı şer‘den verilen defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî tarihi-l mezbûr li senetü-l merkûm

Fî-l asl kuruş 9721

2000 bundan sonra tevzi‘ olunmak üzere cümle ittîfakıyla geri kalan akçedir

7721 Minhal vedit

Hisse-i mukata‘a‘i kolembek kuruş 2555	Hisse-i mukata‘a‘i Belgradçık Kuruş 862	Hisse-i mukata‘a sahra kuruş 1471
Hisse-i mukata‘a‘i menok kuruş 1733	Hisse-i mukata‘a‘i kiryon kuruş 540	Hisse-i varoş nefsi Vidin kuruş 560

Hüküm 1; Daru-l cîdad ve-l mücahidin Medine-i Vidin sükkanlarından dergâh-ı âli cebecileri yoldaşlarından iken bundan akdem bâ Emrûllâhûteâla fevt olan Uzun İbrâhîm Beşenin zahirde varisi olmayıp beytû-l mal İbrâhîm Ağa talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî 14 şehri cemâziye-l âhir 1145

Tablo 10. Uzun İbrâhîm Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Köhne kebe 1 kuruş 51	Harem kuruş 135	Heybe kuruş 60	Yelek çuka kuruş 18	Bargir hol tari kuruş 90
Don ve gömlek kuruş 138	Zeytun kuruş 30	Şalvar kuruş 30	Mintan kuruş 36	Mest papuç kuruş 120
Seccade kuruş 6	Dizlik kuruş 105	Şalvar müste‘amel kuruş 408	Sarık maa fes kuruş 156	Palaska ve omuz kasırı 1 kuruş 180
Tepsi kuruş 315	Gülenk Kuruş 130	Balta kuruş 138	Kalem kuruş 390	Enam-ı şerif kuruş 15
Boylu tüfenk kuruş 210	Zekir 1 kuruş 120	Başlık kuruş 24	Köhne fes kuruş 36	Kalpak ve yağmurluk kuruş 230
Der zîmmet saka Mehmed beşe kuruş 720	Ceman yekun kuruş 3801	Minhal ihracat teçhiz ve tekin kuruş 651	Rusumu kısmet kuruş 315	Katîbiyye kuruş 75
Çukadâriye kuruş 120	Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 90	Rusumu muayyen kuruş 900	Dellaliye kuruş 90	Ceman yekun 2241
Sihhu-l bâkî lit taksimi beynel verese kuruş 1560				

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş Camii Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan yirmi iki sekbanların yoldaşlarından Salih Hüseyîn Beşe zahirde marûf marufesi olmamağın terekesi canib-i beytü-l male ait olmamağın beytü-l mâl Salih Ağa talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur fî 19 min şehri cemâziye-l evvel li sene 1145

Tablo 11. Salih Hüseyîn Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Kalem kuruş 380	Köhne kürek kuruş 140	Köhne dizlik kuruş 20	Köhne ahtar kuruş 15	Çukar sarık kuruş 30
Köhne şalvar 25	Köhne fes kuruş 20	Köhne zıbın 19	Köhne yağmurluk kuruş 55	Dükkân 2 kuruş 6200
Cemân yekûn kuruş 6910	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 600	Rusumu kısmet kuruş 210	Rusum Ağa kuruş 716	Deyni müsbet kuruş 2400
Katîbiyye kuruş 90	Hadâmiyye ve ihzariye Kuruş 270	Deyunu müsbet müteferrika kuruş 1424	Sıhhu-l bâkî lit taksimi Beytül mal kuruş 1200	

Sayfa 11

Hüküm 1; Vidin kadısı Efendi ve cebeci başı ‘ilâm mucibince tevaif-i askeriye'nin tabh olunacak nam için iki adet kazan yaptırılmak üzere mevcut cephaneden sagir köhne kazanlardan altı adet sagir kazgan verile deyu

Hüküm 2; Maruz kulları budur ki

Vidin muhafazasında olan tavaif-i askeriyesinin beher yevm emr-i şerîf ile tayin buyrulan nan-ı aziz tabh olunduğu miri fırınından su kazdırmak için kazganlar olmayıp ve Vidin'de külçe nühas bulunmamakla usret çekilmeğin cephanede mevcut olan sagir köhne kazganlardan külçe ettirilip müceddeden iki adet kazgan yaptırılması muktezi olmakla devletli sultanım hazretlerinden mevcuttur ki cephaneden altı adet sagir köhne kazgan ihrac olunmak babında emir ve ferman devletlü inayetlü sultanım hazretlerininindir

Bende Mustafa dizdâr-ı Vidin

Hüküm 3; Alaca Tekye Camii imamı ve mütevellisi olan Ahmed Efendiye yalnız yirmi kuruş nalbant Osman Beşe mezbûr Ahmed Efendiye teslim eylemiştir hurrîre 17 şehri cemâziye-l âhir 1145

Şühûdü'l-hâl

Hamza beşe

Kürt Mehmed Ağa

Mehmed Efendi imam Bedrettin

Monla Mehmed

Mehmed Efendi ve el-hâc Beşir imam

Hüküm 4; Daru-l cihadü-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından İhram mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm bin Abdullah'ın varisi marûf ve marufesi olmamağın deyunu terekesinden ezid olduğu halde fevt olmakla tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikr-u beyan olunur hurrire fî 22 min şehri cemâziye-l âhir li sene 1145

Tablo 12. İbrâhîm bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûra da vâki' menzil ve öküz ve araba meblağ 1680	Otluk meblağ 90	Hamam ve balya kuruş 30	Cemân yekûn meblağ 1800	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 360
Rusumu kısmet kuruş 90	Katîbîyye kuruş 30	İhzariye ve hadamiyye kuruş 63	Dellaliye kuruş 24	Emniyye kuruş 90
Cemân yekûn 657	Sihhu-l bâkî li-t teslimi lil meda'ik anil ferma' deyni müsbet Mustafa beşe	Deyni müsbet Mustafa Beşe kuruş 2160	Anil ferma' kuruş 1143	

Hüküm 5; Fî-l asl ru's gallam elra'sü bâ'is tahrir orta boylu ela gözlü yalın yüzlü sarışın tahminen on sekiz yaşında oğlanın

petciği zayi olmakla mezburun esir olduğu Vidin mahkemesinde işhad olunmakla zayiden iş bu belcik tezkeresi verildi fî 27 receb 1145

El-fâkir Süleyman kethüdayı emin-i Vidin

Sayfa 12

Hüküm 1; Defter oldur ki daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Arabacıbaşı mahallesinde sakın iken bundan akdem fevt olan yerlü yeniçerilerinden paşalı Ahmed demekle marûf kimesnenin veraseti zevci menkuha’i metrukesi tan binti Mehmed nâm Hatuna münhasıra olup reb’i hissesinden maadası cânib-i beytü-l mâle ait olmakla beytül mal Ali çorbacı talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî 18 min şehri cemâziye-l âhir li sene 114

Tablo 13. Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Fes 1 kuruş 15	Sadık 1 kuruş 30	Entari kuruş 135	Köhne astar 1 kuruş 6	Gömlek 1 kuruş 60
Def'a gömlek kuruş 45	Yorgan 1 kuruş 210	Gömlek 1 kuruş 6	Tüfenk 1 kuruş 150	Kalem 1 kuruş 90
Yağmurluk 1 kuruş 45	Çuka nebeş 1 kıyye 2 kuruş 31	Bakır 1 kıyye 7 kuruş 26	Sahan ve keçe kuruş 24	Sac ayak kuruş 9
Yağmurluk kuruş 45	Palaska kuruş 18	İbrik kuruş 90	Harke Kuruş 60	Balya kuruş 18
Taba 1 kuruş 15	Sini 1 kuruş 60	Odun 3 Kuruş 90	Mahalle-i mezbûra da vâki' menzil kuruş 2400	Cemân yekûn 4200
Minhal ihracat rusumu kısme 330	Katîbiyye 90	Çukadâriye kuruş 90	Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 180	Dellaliye kuruş 105
Mihri müsbet li zevcetü kuruş 1000	Deyni müsbet li zevcetü mezbure kuruş 360	Cemân yekûn 2155	Sıhhu-l bâkî li-t taksim kuruş 2045	Hisse-i zevcetül mezbure kuruş 511
Beytü-l mâl Kuruş 1534 meblağ-ı mezbûr zuhur eden rafide gurebâ olunmuştur				

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin hasnı haricinde olan İzor mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan nam zimminin zahirde varis marûfu olmayıp beytül mal Ali çorbacı yediyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikru beyan olunur hurrire fi 27 min şehri cemâziye-l âhir li sene 1145

Tablo 14. İsimsiz Zımmiye Ait Tereke Defteri

Köhne minder 1 kuruş 60	Hane 1 kuruş 45	Ağaç sandık 1 kuruş 24	Beyaz herke kuruş 66	Yastık kuruş 9
Köhne zıbın 1 kuruş 36	Köhne Dolama kuruş 18	Hırdavat kuruş 18	Kos 1 kuruş 21	Tal'a 1 kuruş 180
Ahlepe 1 kuruş 105	Köhne zıbın 1 kuruş 18	Dikici levazımat kuruş 480	Bağ derbari aradic çayrek 3 def'a bağ derbayiri nühaberde çayrek 2 kuruş 3120	Mahalle-i mezbûra da vâki' menzil kuruş 6000
Mahsul şera ve arak kuruş 6000	Cemân yekûn 16200	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 600	Rusumu kısmet kuruş 840	Rusumu emniyye kuruş 1440
Katıbiyye kuruş 120	Çukadâriye ve ihzariye kuruş 120	Delaliyye kuruş 480	Çenber akçesi kuruş 480	Sekban akçesi kuruş 600
Mal-ı hazineden kuruş 180	Menzil akçesi kuruş 430	Cemân yekûn kuruş 6750	Deyni Kalemiye kuruş 630	Ücreti receb çelebi kuruş 720
Deyni müsbet kuruş 120	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beytü-l mal kuruş 9450			

Hüküm 3; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahalâtından Çavuş mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bi Emrûllâhûteâla fevt olan kahveci Osman Beşe bin Abdullah'ın varisi marûfu olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmakla beytül mal Salih Ağa talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikru beyan olunur hurrire fî cemâziye-l evvel li sene 1145

Tablo 15. Osman Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Şalvar 1 kuruş 120	Köhne kebe 1 kuruş 90	Def'a kebe 1 kuruş 84	Def'a müste'amel kebe 1 kuruş 159	Köhne kebe 1 kuruş 39
Köhne 1 kuruş 60	Yastık 1 kuruş 36	Keçe kuruş 51	Köhne don 3 zıbın 1 kuruş 39	Köhne zıbın kuruş 13
Entari kuruş 51	Yelek kebe kuruş 6	Kaltak Kuruş 3	Köhne kaskon kuruş 9	Tan'ur kuruş 15
Mest kuruş 15	Astar kuruş 57	Çorap kuruş 6	Gömlek kuruş 15	Tencere maa kapak kuruş 96
Tencere sagır kuruş 90	Sahan kuruş 60			

Sayfa 13 (Tablo 15 devamı)

Taba 1 kuruş 45	Sahralık kuruş 9	Enam-ı şerîf 1 kuruş 60	Kuşak 1 kuruş 90	Yastık 1 kuruş 12
Vezene kuruş 30	Kaltak kuruş 9	Peştamal 1 kuruş 30	Bargir ve kahve gediği kuruş 6000	Kahve dökülmesi kuruş 150
Kalem maa palaska kuruş 1200	Cemân yekûn kuruş 8820	teçhiz ve tefîn kuruş 515	Rusumu kısmet kuruş 360	Katîbîyye kuruş 75
Dellaliye kuruş 190	Çukadâriye kuruş 225	Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 225	Rusumu Ağa kuruş 840	Deyni müsbet sehlili zade el-hâc Mehmed kuruş 2100
Deyni müsbet tevkil harc kuruş 1200	Deyunu müsbet marûfe kuruş 2970	Cemân yekûn kuruş 8700	Sihhu-l bâkî li- t teslimi beytü- l mâl kuruş 120	

Hüküm 1; Daru-l nasar ve-l yemin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş Camii mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî emrulllahuteala fevt olan el-hâc Süleyman bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha'i metrukesi gelinhan bin Abdullah nâm Hatun ile sagır sulbi oğlu Abdullah'a münhâsır eylediği ledi-ş şer' sabit ve mütehakkık olduktan sonra sagır mezburun ahvalini hıfza ve ahvalini zabta vasiyeti mensubeleri olan validesi gelinhan hatunun talebiyle tahrir olunan tereke-

i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî 12 min şehrî recebû-l mücerreb li sene 1145

Tablo 16. Süleyman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûrada menzil kuruş 7200	Bakır avadanı kuruş 840	Yastık 3 kuruş 180	Köhne döşek 1 kuruş 180	Yorgan 1 kuruş 180
Çağışır kuruş 180	Mavi çuka kaplı kürek kuruş 960	Sarık 1 maa kavuk 1 kuruş 120	Bağ çayrek 2 kuruş 2400	İrleb 1 kuruş 240
Sal'a 1 kuruş 180	Odun kuruş 180	Kelamullah kuruş 600	Bakraç sagır ve sagır 1 kuruş 360	Menola kefare zimmetinde kuruş 16800
Nebeş çuka 1 kuruş 180	Sahtan 120	Dikici müsbesesi 1 kuruş 180	İstoban arabacı zimmetinde kuruş 2640	Şamdan kebir kuruş 60
Kilidan kuruş 90	Köhne kilim 1 kuruş 60	Köhne kebe kuruş 30	Köhne kapama kuruş 90	Köhne fener kuruş 60
Cemân yekûn 34110	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 330	Rusumu kısmet kuruş 1200	Katîbîyye kuruş 150	Çukadâriye kuruş 120
İhzariye ve hadamiyye kuruş 270	Dellaliye kuruş 180	Mihrimiye kuruş 400	Cemân yekûn yalnız 6280 akçedir	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese yalnız 27830 akçedir
Hisse-i zevcül mezbure kuruş 3478	Hisse-i ibni-l merkûm kuruş 24352			

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Tekye mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem fevt olan topciyan neferatından Hasan Beşe bin Abdullah'ın veraseti zevce-i metrukesi Medine-i ve maadası cânib-i beytü-l mâle ait ve raci olmakla beytül mal ishak Ağa marifetiyle tahrir olunan müteveffayı mezbûrdur ki

ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî-l yevmil samîn min şehri şabanü-l muazzam sene 145

Tablo 17. Hasan Beşe bin Abdullah'a

Tali'a mâa bargir kuruş 36	Yağmurluk kuruş 40	Fes maa devirlik (?) kuruş 90	Kalem kuruş 300	Palaska kuruş 60
mensak kuruş 120	Şalvar kuruş 30	Ceman 1000	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 360	Rusumu kısmet Kuruş 45
Katîbîyye kuruş 15	İhzariye kuruş 12	Mihri zevcû-l mezbure kuruş 120 anil gureba'i 210	Deyni müsbet Ahmed beşe 2040 kuruş 357	

Sayfa 14

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin varoş mahallatından Mustafa paşa mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Sarı Ahmed Beşe nam müteveffanın veraseti zevce-i menkuha'i metrukesi Medine'den gayrı zahirde varisi marûfu ve marufesi olmayıp terekesinin reb'i zevce-i mezbureye ve sülûsa'i erba'ı cânib-i beytü-l mâle ait ve raci olmakla beytü-l mâl vekili fahru-l eşbah Salih Ağa ma'rifetiyle ve mârifet-i şer'le tahrir olunan eşyadır ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî-l yevmil sadis ve-l ısrin min şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba'ın ve miete ve elf

Tablo 18. Sarı Ahmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Pirinç küp 5 kuruş 480	Sogan kuruş 120	tütün kuruş 60	ceviz 240	Yorgan kuruş 120
Kürek kuruş 300	Der çağışırı kuruş 60	Dizlik kuruş 120	Misak kuruş 240	Tencere maa kapak kuruş 300
Tüfenk kuruş 120	Kalem kuruş 300	Fener kuruş 120	Kantar kuruş 180	Berari kuruş 150
Serke kuruş 120	Nukut kuruş 1800	Döşek 1 maa çarşab 1 kuruş 240	Börülce kuruş 96	Kutu kuruş 30
Arpacık kuruş 81	Yağmurluk kuruş 18	Zıbın kuruş 36	Fes maa sarık kuruş 90	Don kuruş 36
Kaltak kuruş 45	Kuşak kuruş 9	Gömlek kuruş 66	tepsi kuruş 75	Hırdavat kuruş 42
Sirke kuruş 45	Kantar kuruş 75	Tekne kuruş 45	Değirmen kuruş 30	Kese 1 çekiç 1 destere 1 kuruş 84
Küp kuruş 90	Palaska kuruş 6	Kağıt kuruş 3	Tekne kuruş 12	Burgu kuruş 9
Tencere kuruş 225	Dükkân kuruş 4800	Şehir kenarında bahçe kuruş 2640	Asel ve ruga kuruş 600	Yorgan ve hırdavat kuruş 720
Bir miktar hırdavat kuruş 282	Cemân yekûn kuruş 15960	Minhal ihracat teçhiz ve tekfîn kuruş 1200	Rusumu kısmet kuruş 480	Katibiyye kuruş 180
Hadâmiyye ve çukadâriye kuruş 200	İhzariye kuruş 120	Mihri müsbet li zevci kuruş 4000	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 2880	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 240
Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 540	Deyni müsbet Mustafa beşe kuruş 1920	Rusumu emniyye kuruş 1800	Deyni müsbet Süleyman beşe kuruş 1800	Ceman yekun kuruş 15360
Sıhhu-l bâkî li- t taksimi li zevce-tü ve-l teslimi beytû-l mâl kuruş 480 taksim olunan 600 akçedir	Hisse-i zevci kuruş 120			

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Mustafa paşa mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan yerli yeniçerilerinden Osman Beşe bin Ahmed nam kimesnenin veraseti zevce'i menkuha'i metrukesi Havva'dan gayrı zahirde varisi marufu olmayıp terekesinin reb'i zevcesine ve sülûsa'i erba'ı canib-i beytü-l male ait ve raci idüğü ledi-ş şer' sabit olduktan sonra ma'rifeti şer'le beytül mal vekili Mahmûd Çelebi marifetiyle tahrir olunan eşyası defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil sadis ve-l ısrin min şabanü-l muazzam sene 145

Tablo 19. Osman Beşe bin Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Fes 1 kuruş 60	Kuşak 1 kuruş 39	Öküz 1 maa kazık 1 maa araba 1 kuruş 900	Otluk araba kuruş 540	İnek kuruş 300
Mahalle-i mezbûrada menzil kuruş 480	Bahçe yeri kuruş 180	Cemân 2499	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 549	Rusumu kısmet kuruş 240
Rusumu emniyye kuruş 240	Hadâmiyye kuruş 30	Katîbiyye kuruş 40	İhzariye kuruş 12	Deyni li zevcetül mezbure kuruş 125
Mihri müeccel li zevcetül mezburetü kuruş 1200	Deyni müsbet kuruş 63	Cemân yekûn kuruş 2499		

Sayfa 15

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin sükkânından dergâh-ı âli yeniçerilerinden on üç bölüğün Mehmed Beşe'nin zahirde varis marufu olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmakla marifeti şer' ve beytü-l mâl vekili Salih Ağa marifetiyle tahrir ve sevki sultanide bâ'de-l müzayede semeni misillerine bey' ve takvim ve esmanından deyunu münifesini beyne-l ferma'i taksim olunan defteridir

ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî-l yevmil ısrîn min şehri şevvalîl
mükerrem li senehamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 20. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Bakraç 1 kuruş 62	Tencere maa kapak 1 kuruş 41	Sahan 1 kuruş 21	Kilim 1 kuruş 84	Kürek kuruş 10
Kavuk 1 Maa fes 1 kuruş 60	Zıbın köhne kuruş 10	Köhne şalvar maa yastık kuruş 45	Cebe kürek kuruş 20	Palaska kuruş 18
Köhne dizlik kuruş 10	Kebe kuruş 16	Yağmurluk kuruş 15	An nakit kuruş 40	Ceman kuruş 480
Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 120	Rusumu adi kuruş 20	Katîbîyye kuruş 15	Çukadâriye kuruş 10	Rusumu emniye kuruş 51
Deyni müsbet bakkal Mustafa beşe kuruş 136	Deyni müsbet Ahmed Efendi kuruş 67	Deyni müsbet kefere kuruş 45	Deyni müsbet hafaf kuruş 20	Ceman kuruş 479

Hüküm 2; Bundan akdem merhum olan Hüseyîn Beşe'nin bedeli
hac için tayin eylediği beş yüz kuruşu kileli el-hâc Hasan Efendiye teslim
olunduğu huzuru şer‘de kayd ve şerh verildi

Şühûdü’l-hâl

Topçu başı Mehmed Ağa

Yazıcı Mehmed beşe bin Ahmed

El-hâc Ali müezzîn bin Mehmed

Hüseyîn bin Ali

El-hâc Salih Ağa bîn Mehmed Ağa

Salih Ağa bin Mehmed

Hüküm 3; Bundan akdem mürd olan Marye'nin veraseti gaib anı-l beled oğlu Toncun ihzâr-ı tahkikinden sonra mezburun malını hıfza ve kabza ve mezbura Toncun isale taraf-ı şer' enverden vasi nasb ve tayin olunan Tono veled Petro nasb ve tayin olunmakla bu mahale kayd olundu hurrire fî 9 zilkaidetü-ş şerîf li sene 145

Hüküm 4; Kobenk Mahallesi sakinelerinden Esma hatûn meclis-i şer' de sabıkan zevci olan Kebükliyan yesari neferi Mustafa bin Ahmed mahzarında ikrar-ı tam ve takriri kelâm idüp hâlâ ben kendi nefsimi ahara tezvic etmekle hâk hazane sakıt olmakla sagir oğlum nafaka ve kisvesin benim üzerime olsun benden ayırmamak şartıyla huzur-u şer' de taahhüt eylediği kayd olundu hurrire fî 18 min zilkaide sene 145

Sayfa 16

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin kalesinin bina emanetine me'mur iken bundan akdem vefat eden el-hâc Mustafa Ağa ibni Osman nam müteveffanın muhallelfatı mârifet-i şer' le tahrir iken cânib-i miri ile hesabı olmak takribiyle zuhur eden nukut ve eşyası hâlâ muhafızı Vidin vezir-i asaf mütemekkin devletlü saadetlü Ahmed paşa hazretlerinin buyruldu şerifleriyle sabıkan Vidin defterdarı mefahirü-l emacid ve-l ayan el-hâc Hasan Efendi taraflarından zabt ve hıfz olunmuşken hâlâ Vidin defterdarı olan umdetül emacid ve-l ayan Mustafa Efendi tarafından eşya ve nukut mezkura zabt ve hıfz olunması babında emr-u celilü-l şân sadır ve mucibince vezir müşarun ileyh hazretlerinin buyruldu şerifleri hilaf etmeğin defterdarla hakk müşarun ileyh Mustafa Efendi defterdarı sabık mumiileyh el-hâc Hasan Efendidir ahz u kabz eylediği nukut ve eşyayı mezburdur ki ber vech-i âti zikru beyan olunur 13 min şehri receb li sene 1145

Tablo 21. Mustafa Ağa ibni Osman'a Ait Tereke Defteri

Bendul saat alaturka 1 kuruş 14400	Bakiye sadelik zetonluk kuruş 1800	Beyaz müste'amel sal kuşak 1 kuruş 1800	Mor şal kuşak 1 kuruş 3000	Mısır makromesi 1 kuruş 60
Don ve gömlek ve uçkur maa yemeni maa işleme maa kese kuruş 300	Çağışırılı hamam sof kuruş 1200	Kakum ködük tahta kuruş 4200	Leh basması kırmızı top 2 kuruş 2400	Beledi kosa donluk kuruş 8400
vendik hatabası telli reysaz ve beri kırmızı kuruş 9240	Ateşi ham fes al 1 kuruş 1200	Yeşil ham fes 1 kuruş 300	Kırmızı ham fes donluk 2 kuruş 300	Kermesut top 3 kuruş 3600
Abdest makromesi 2 kuruş 420	Müste'amel berber peşkiri maa makrome 2 kuruş 480	Çuka çağışır 1 kuruş 960	Müste'amel ham 1 sofa keraki kuruş 3000	Müste'amel kırmızı mor sof ferace kuruş 6000
Tokat basması top 1 kuruş 720	Halka mazura 1 kuruş 1800	Sof çağışır 1 kuruş 840	Kiremitsut kapama kırmızı 2 kuruş 1800	Beyaz kutu kapama 1 kuruş 1200
Alaca müste'amel entari 2 kuruş 720	Sagır peşkir ve basma sofra 2 kuruş 1200	Çuka nebeş 1 kuruş 3000	Şişmeli sabe çuka kerake kuruş 4800	12 düğmeli sim saye çuka yağmurluk maa başlık maa kese kuruş 7200
Müste'amel işleme çuka kese 1 kuruş 3000	Kapudan açışlı işleme kese 1 kuruş 3000	Müste'amel şam kesesi 1 kuruş 1800	Kiremitsut kaplunmalık kakum kürek kuruş 1200	Sim kahve ibriği 1 kuruş 500
Mor çuka kaplı sincap kürek kuruş 3600	Kırmızı çuka kaplı nafa kürek 1 kuruş 4800	Mai çuka kaplı bogaz kürek 1 kuruş 8400	Sim beyaz çatkun rahtı maa kadare ve tabur kuruş 6000	Sim yaldızlı çatku kürek rahtı maa kadare ve tabur kuruş 7200
Sim yaldızlı kemer raht maa döşeme ve tagur 24000	Sim buhurdan maa kilidan kuruş 2400	Sedefkari çekmece 1 kuruş 360	Halıca seccade kuruş 240	Şamdan kebir 1 kuruş 240

Hilali çankun rahtı 1 kuruş 240	Altın göz rekâb 1 kuruş 3600	Bosna işi rekâb 1 kuruş 600	Sırma işleme palaska maa vezene kuruş 480	Kalkandan tabancalı maa kur çift 1 kuruş 2400
Sofra demiri 2 kuruş 240	Sofra ve sofra peşkiri ve sofra (....) 360	Bakır fanus 1 kuruş 360	kavuk müste'amel 2 kuruş 240	Müste'amel şeyak mikad kebir ve sagır kuruş 720
Sagır ve kebir 2 kuruş 600	Sagır minder kuruş 60			

Sayfa 17 (Tablo 21 devamı)

Yemeni yorgan kuruş 120	Mısırı saf seccade 1 kuruş 640	Müste'amel sekban kilimi 2 kuruş 48	Leğen 1 su tası 5 kuruş 15	Sim kakma kadife eğer kuruş 3600
Taliga hamı 1 kuruş 120	Pendol saat sim 1 kuruş 3600	Kırmızı cerir kahve makrome 1 kuruş 120	Ballık döşemesi kabzalı sim kadara 1 kuruş 3000	Köhne donluk 1 kuruş 120
Boylu tüfenk 1 kuruş 1800	Fincan sim zarflı 6 kuruş 600	Sim tozluk 1 kuruş 240	Tokmak tüfenk 1 kuruş 600	Bakır matara 1 kuruş 240
Berber içinde el taşı 1 kuruş 240	Müste'amel destar 1 kuruş 240	Köhne yeşil kadife yastık 4 kuruş 840	Yastık 8 kuruş 1440	Sagır şamdan 1 kuruş 180
Sağa meşki 1 kuruş 600	Avani nühas 86,5 kuruş 10800	Keçi puşideli kocu 1 kuruş 1800	Kara sığır öküzü re's 17 kuruş 7200	Bargır siyah 25 kuruş 4200
Çadır kuruş 2400	Cemân yekûn 806415	Minhal ihracat Mustafa Efendi tahsildaran berayı veline'imi kuruş 86700	Rusumu kısmet kuruş 24030	Katîbiyye kuruş 1000
Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 200	Cemân yekûn 111930	Sihhu-l bâkî kuruş 694485		

Hüküm 1; Merhum mumiileyhin terekesinden bâkî kalan nukuttan edası lâzım gelen deyunu müsbetesini defterdar sabık el-hâc Hasan Efendinin müvacehesinde isbat ve edasına tehbih olunan meblağ ve masarısı sairedir ki ber vech-i âti zikrolunur ve yine defterdarı sabık el-hâc Hasan Efendinin merhum mumiileyh terekesinden teslim eylediği nakitten ve bargirler behasından ve fazla zuhur eden meblağdan zimmetinde bâkî kalan nukuttur ki zikr olunur 137848 ve minhal ihracat Hasan Efendi

Tablo 22. Merhum Mumiileyhin Tereke Defteri

Teçhiz ve tekfin 12000	Deyni müsbet el-hâc Ali Ağa 4290	Deyni müsbet el-hâc Mahmûd Ağa kuruş 2370	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 5020	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 2480
Deyni müsbet Monla Hüseyîn kuruş 222	Deyni müsbet İbrâhîm beşe kuruş 1338	Deyni müsbet lester bakkal kuruş 147	Deyni müsbet berayı masrafı araba kuruş 248	Deyni müsbet lavenis zimmi berayı nan beha kuruş 480
Berayı ücret mimar Halil Ağa kuruş 9600	Deyni müsbet li kasab lahm beha kuruş 2496	Deyni müsbet lanastas kuruş 360	Deyni müsbet li körki zimmi kuruş 600	Deyni müsbet Hasan beşe kuruş 60
Dellaliye kuruş 60	Merhum mumiileyhin nafaki ayal ve levazımı için kuruş 21600	Hakkı ağanın ücretlerini tekmili için kuruş 7680	Cemân yekûn kuruş 75690	

Hüküm 2; Sene-i mezburda Vidin kalesinin bakiye enbiyesinin tekniline me'mur olan aklak Boyari Yorgaki veled Kostantin merkûm mumiileyhten yirmi re's öküz ve altı adet araba ve safka'i vahide ile otuz altı bin akçeye iştira

Sayfa 18

İdüp kıbeli-l edâ merkûm olmakla tereke-i vafiyesinden edâ olunmak babında bir kıta hüccet-i şer'ıyye ile edaya mumıileyh el-hâc Hasan Efendiye tenbih olunan meblağdan ve yine mesfur için bir kıta altın saat behasından on dört bin dört yüz akçe min haysul mecmu elli bin dört yüz akçedir ki ber vech-i âti zikrolunur deyni müsbet Yorgaki Kotat veled Kostantin 50400

Hüküm 1; Balada tahrir olunan deyunu müteferrika'i müsbeteyi mumıileyh el-hâc Hasan Efendi merhum mezkuru malından edâ eyledikten sonra zimmetinde zuhur eden meblağdır ki zikr olunur 11758

Hüküm 2; Mehmed Beşe bin Salih Beşe yirmi üç cemaatin etmekçi başı tayin olunup cümle marifetiyle nasb olunmuştur hurrire fî 1 zilkaidetü-ş şerîf sene 145

Hüküm 3; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Orta Tuna Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Ahmed Beşe bin Osman'ın veraseti zevce-i menkuha'i metrukesi Fatıma binti Abdullah ile li ebeveyn kızkarındaşı Hatice binti Osman nâm hatun ihzâr-ı tahkikinden sonra mârifet-i şer'le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezburdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî yevmil sani ve-l ısrin min şehri ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 23. Ahmed Beşe bin Osman'a Ait Tereke Defteri

Çizme çift 1 kuruş 210	Şamdan 1 kuruş 120	Eğer takımıyla 1 kuruş 600	Palaska 1 maa kılıç 1 kuruş 720	Minder 1 kuruş 122
Çuka nebeş 1 kuruş 1260	Müste‘amel kırmızı çukaya kaplı küçük kürek 1 kuruş 1110	Siyah puşi 1 kuruş 360	Kebe 1 kuruş 60	Köhne kebe 1 kuruş 14
Çuka yelek 1 kuruş 141	Heybe adet 1 kuruş 36	Sac ayak 1 maa balta 1 kuruş 51	Kırmızı şal 1 kuruş 330	Dizlik 1 kuruş 138
Kalpak kuruş 90	Şalvar 1 kuruş 153	İhram 1 kuruş 60	Yorgan 1 kuruş 210	Köhne yağmurluk 1 kuruş 27
Yastık yüzü 5 kuruş 360	Bakkal dükkanı nısf kaza ve (...) kuruş 1800	Loko zimmi zimmetinde kuruş 720	Erminde kuruş 960	Lukisozda kuruş 825
Dizlik 1 kuruş 120	Kocıla dekik kuruş 450	Cemân yekûn 11477	Teçhiz ve tekfin kuruş 1470	Rusumu kısmet kuruş 400
Katibiiyye kuruş 120	Hadâmiyye kuruş 120	Çukadâriye kuruş 60	Dellaliye kuruş 200	Mihri müsbet li zevcetü-l mezbure kuruş 3000
Deyni müsbet el-hâc Ali Ağa kuruş 2400	Deyni müsbet Mehmed beşe kuruş 285	Ücret İbrâhîm beşe kuruş 120	Deyni müsbet Osman beşe kuruş 180	Deyni muayyen Hasan beşe kuruş 120
Deyni müsbet yehudi kuruş 480	Deyni müsbet pehlivan Mehmed beşe kuruş 360	Tahta akçesine verilen kuruş 96	Deynu müsbeti mutasarıf kuruş 179	Ceman 9560
Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 11917	Hisse-i zevcetü-l mezbure Fatıma kuruş 479	Hisse-i uhdu- l mezbure Hatice kuruş 1438		

Hüküm 4; Daru-l nasar ve-l yeminetü Medine-i Vidin muzafatından Bakukça karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Yone veled Yefene nâm zimminin veraseti zevce-i metrukesi Rado veleded Yone nam nasraniye ile sulbiye Kebire kızı Pereru nam nasraniye ve karındaşı oğulları Pere ve Befin nâm zimmilere münhasıra

olduğu şer‘an zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra mârifet-i şer‘le ru‘yete mezburu iltimaslarıyla tahrir olunan tereke-i hâlik mezfurdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî yevmil hadî ve-l ısrîn min şehri rebi‘ü-l evvel li sene sitte ve erba‘ ve miete ve elf

Tablo 24. Yone veled Yefene'ye Ait Tereke Defteri

Bağ dönüm 1 kuruş 1200	Bedin 1 kuruş 600	Koca adet 2 kuruş 120	Roz adet 3 kuruş 360	Böre adet 1 kuruş 180
Boluk aleti 1 kuruş 360	Buğday şinik 6 kuruş 1260	Arma adet 2 kuruş 240	Cemân yekûn kuruş 4320	Minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 300
Katîbiyye kuruş 60	Hadâmiyye kuruş 60	İhzariye kuruş 30	Ceman kuruş 450	Sıhhul bâkî kuruş 3870
Hisse-i zevci kuruş 483	Hisse-i binti kuruş 1928	Hisse-i ibni kuruş 723	Hisse-i ibni kuruş 723	

Sayfa 19

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş Camii mahallesinde sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Ali Çelebi bin Mehmed nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha’i metrukesi Hamide binti Abdürrezzak nam hatûn ile sulbi oğlu Ahmed ve Sagire kızı Emineye ihzarı tahkikten sonra vasisi olan Ahmed Çelebi talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî yevmi-l sadis ve-l ısrîn min şehri cemâziye-l âhir li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 25. Ali Çelebi bin Mehmed'e Ait Tereke Defteri

Müste'amel entari 1 kuruş 60	Köhne hasır 1 kuruş 150	Köhne ferace 1 kuruş 240	Bogasi kapama 1 kuruş 150	Köhne kürek 1 kuruş 60
Kalemiye ve kalem 1 kuruş 360	Müste'amel kebe 1 kuruş 90	Otluk kuruş 60	Bakır 1 kuruş 240	Dikmek bağ 1 kuruş 360
Menzil 1 kuruş 4800	Kaltak 1 kuruş 6	Külenk 1 kuruş 9	Don gömlek 1 kuruş 240	Odun kuruş 180
Cemân yekûn 7005	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 360	Rusumu kısmet kuruş 300	Katîbiyye kuruş 45	Hadâmiyye kuruş 45
Dellaliye kuruş 30	Mihri müeccel li zevcetü-l mezbure 1500	Ceman kuruş 2325	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 4680	Hisse-i zevcil mezbure kuruş 585
Hisse-i ibni-l mezbûr kuruş 2730	Hisse-i bintil mezbûr kuruş 1365			

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Akcamii mahallesinde sakin iken bundan akdem bî emrullahu Teala fevt olan dergâh-ı âli yeniçerilerinden Salih Beşe bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha'î metrukesi nâm hatuna münhasıra olup tarafı beytül mal iltimasıyla tarafı şer' den tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrirre fî 23 min şehri recebü-l mücerreb sene 1145

Tablo 26. Salih Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Sarık kuruş 255	Fes kuruş 150	Kalem kuruş 360	Boylu tüfenk kuruş 240	Şalvar 1 kuruş 450
Entari kuruş 135	Kürek kuruş 600	Don kuruş 36	Palaska ve vezene kuruş 207	Kuşak kuruş 18
Kuşak ve kalçin kuruş 51	Tam kuruş 39	Kilim 210	Menzil mahallede kuruş 1440	Hançer maa bıçak kuruş 720
Cemân yekûn kuruş 4920	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 480	Rusumu emniye kuruş 480	Rusumu kısmet kuruş 120	Katîbîyye kuruş 45
İhzariye kuruş 60	Dellaliye kuruş 105	Deyni müsbet orta kuruş 986/1200 An gureba'i 650	Mihri müsbet li zevcetü-l mezbure 3000 an gureba'i 1626	Deyni müsbet İbrâhîm beşe 2400 an gureba'i 1300
Deyni müsbet hatûn 90 an ferma'i 48				

Hüküm 3; Daru-l cihadü-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Tekye mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan dergâh-ı âli yeniçerilerinden kahveci Mûsa Beşe'nin zahirde varisi marufu olmayıp beytü-l mâl Salih Ağa marifetiyle tarafı şer' den tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî 27 min şehri receb 1145

Tablo 27. Mûsa Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Boylu tüfenk kuruş 282	Sarık 1 maa kavuk 1 kuruş 195	Çuka geçirme kuruş 150	İhram kuruş 60	Havlû makromesi 1 kuruş 45
Kebe 135	Zıbın 1 kuruş 189	Kapama kuruş 447	Kuşak 1 kuruş 51	Gömlek kuruş 36
Don kuruş 52	Sarık 1 kuruş 330	Tabanca 1 kuruş 30	Pişto kuruş 450	Palaska kuruş 240
Kürek kuruş 1080	Yorgan 1 kuruş 750	Minder kuruş 330	Entari kuruş 180	Rugan kuruş 120
Beyaz zıbın kuruş 180	Çağışır kuruş 480	Çağışır kuruş 699	Şalvar 1 kuruş 960	Uçkur 1 kuruş 360
(...) 1 kuruş 660	Nukut kuruş 3419	Mintan kuruş 720	Kalem kuruş 251	tepsi kuruş 1345
Beyaz zıbın kuruş 59	Cemân yekûn 14333			

Sayfa 20 (tablo 27 devamı)

Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 3600	Rusumu kısmet kuruş 487	Rusumu emniyye kuruş 1400	Katîbiyye kuruş 100	Çukadâriye kuruş 100
Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 100	Deyni müsbet esanto yehudi kuruş 4320	Deyunu müsbet müteferrika kuruş 3226	Deyni müsbet li terzi Hasan beşe kuruş 800	Cemân yekûn kuruş 13933
Sıhhu-l bâkî lit teslimi beytü-l mâl 300 akçedir				

Hüküm 1; Daru-l cihadü-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Mustafa paşa mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan nefsi Vidin ve varoş ve ladikası Nikforis nam rahibin zahirde varisi olmayıp tarafı şer‘den metrukatı tahrir ve hâlâ Vidin defterdarı kıdvetü-l emacid ve-l ayan Mustafa Efendiye teslim olunan nukut ve eşya behasıdır ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî 29 min şehri recebü-l mücerreb sene 145

Tablo 28. Nikforis'a Ait Tereke Defteri

Yorgan 1 kuruş 120	Çağışır 1 kuruş 180	Beyaz geçirme 2 kuruş 60	Hamam gömleği 1 kuruş 180	Köhne gömlek 1 kuruş 120
Palaska 1 kuruş 36	Sofra peşkiri 1 kuruş 21	Don 1 kuruş 120	Don 1 kuruş 75	Don 1 kuruş 75
Uçkur 1 kuruş 75	El yemenisi 1 kuruş 156	Gömlek 1 kuruş 237	Makrome 1 kuruş 30	Don 1 kuruş 90
Makrome 1 kuruş 30	Çuka parçası 1 kuruş 6	Uçkur 1 kuruş 99	Makrome 1 kuruş 30	Makrome 1 kuruş 36
Uçkur 1 kuruş 90	Sim bilezik 1 kuruş 480	Köhne kürek 1 kuruş 30	Kapama botarı kuruş 150	Lengir 1 kuruş 90
Balta ve çanak 1 kuruş 78	İzladiyan kuruş 192	Tas 1 Maa ibrik 1 kuruş 120	Kalay ibrik 1 kuruş 30	Sandık 1 kuruş 90
Çekmece kuruş 60	Mısır hasırı 1 kuruş 360	Sandık sagir 1 kuruş 9	Minder 1 kuruş 180	Müste‘amel kebe kuruş 210
Alaca çarşab kuruş 66	Çadır 1 kuruş 600	Çan 1 kuruş 60	Avani nühas 1 kuruş 543	Mor nebeş 1 kuruş 360
Gömlek 1 kuruş 300	Çan top 2 kuruş 1320	Halka kürek mor çuka kaplı 1 kuruş 2880	Sincap kaplı çuka kürek 1 kuruş 1380	Çuka kaplı nafa kürek kuruş 1440
Yastık maa kilim 1 kuruş 1800	Leğen maa ibrik kuruş 120	Sandık kuruş 120	Minder 1 kuruş 360	Kilim 1 kuruş 480
Talaga 1 kuruş 240	Sini 1 kuruş 840	Bargirler 3 ve öküz çift 1 kuruş 300	Otluk hatab kuruş 720	Asel 480
Mahsul behası kuruş 13800	Nukut 17400	Siyah at 3000	Pişto 960	Hinta 8640
Bağ dönüm 2,5 kuruş 2400	Bakır maa demir ve balta kuruş 4800	Cemân yekûn 72000 akçedir	Minhal ihracat rusumu emniyye veli‘neim kuruş 16800	Rusumu kısmet kuruş 5800
Katîbiyye 360	Hadamiyye kuruş 360	İhzariye kuruş 240	Dellaliye kuruş 990	Mübaşiriye kuruş 1200
Cemân yekûn 25750 akçedir	Sihhul bâkî li teslimi defterdar Mustafa Efendi hâlâ kuruş 46250			

Mesfur Nikforiz mürd olduktan sonra tahsil olunan rusumat meblağ 61750 meblağ-ı mezbûrlar serdengeçti Ali ağaya teslim olunmuştur fî 15 şevvalîl mûkerrem sene 145

Sayfa 21

Hüküm 1; Fî-l asl vilayeti Rumelinde vâki‘ sarhat measureden Medine-i Vidin sükkanından iken ashab-ı hayrattan olup bundan akdem vefat eden el-hâc Kenan bin Abdullah'ın bina eylediği vakf hanın civarında vâki‘ malûmul hudud inde-l ahali ve-l ciran on sekiz kepenk dükkana vazi‘ü-l yed olan doksan dört cemaatin Osman Beşe ve elli bir cemaatin Hüseyîn Beşe ve on sekiz cemaatin Abdi Beşe ve altmış iki sulukların kalın Osman Beşe ve onuncu sekbanların İsmail Beşe ve on iki bölüğün Ahmed Beşe nam kimesneler muvacehesinde yine Medine-i mezbure mahallatından Çavuş mahallesinde sakin evladiyet ve meşrutiyet üzere vakf merkûm mütevellî olan iş bu bâ‘isü hâze-l kitâb Abdullah Ağa bin Mehmed Ağa nam kimesne üzerlerine da‘va ve takriri kelâm idüp vakf mezburdan olup zikri sebk eden on sekiz bab dükkanın beher bab dükkanın yevmi birer akçe mukata‘a’i kadimesi olup otuz sekiz senesinden tarih-i kitâba gelince müctemi‘ olan altı senelik mukata‘ası tarafı vakfa edâ etmemekle zimmetlerinde müctemi‘ olan mukata‘ayı talep ederim su‘âl olunup alıverilmesi matlubumdur dedikte gıbbe-s su‘âl mezburlar cevaplarında fî-l hakika dükkaneyn mezburuna vazi‘ü-l yed olduklarını ve tarih-i kitâba gelince tarafı vakfa beher şehir otuzar akçe verdiklerini ikrar lâkin beher şehir mukata‘alarının mukata‘alarının üçer misli on beş akçedir ziyadeye tahmili yoktur deyu cevap ve 1113 senesi tarihiyle muvarrih ve Ahmed ismiyle mahdum bir kıta temessük ibraz ettiklerinde derunu temessükte birer kebenkine beher şehriyesi on beşer akçe olmak üzere tasrih olunup lâkin müdde‘i mezbûr Abdullah Ağa iadeyi kelâm idüp iş bu yedlerinde olan temessükümüz karar ve sahtedir bu mühürle memhûr vakf merkumda bir temessük her ne var ise tatbik olunsun dedikte fî-l hakika sair temessüküta tatbik olundukta mihri merkûm mutabık olmadığı ledi-ş şer‘ zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezburun tarih-i kitâba gelinceye dek beher

sene otuz akçe icare verefeldikleri ikrâr ve itirâf etmeleriyle el kâdim terk âlâ kadimi mazmun üzere tarih-i kitâba gelinceye dek kemafl evvel müstecirin mezburun beher şehri otuzar akçe mukata‘a’i kadimesini tarafı vakfa edâ ve teslime tenbih olunmağın mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu hurrîre fî yevmil sani aşar min şehri recebü-l mücerreb li senehamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Molla Mehmed bin Süleyman

Ahmed Çelebi

İbrâhîm Çelebi

Ömer Ağa kemankuş

Fahru-l emacid ve-l ayan el-hâc Mahmûd Ağa

Fahru-l emacid ve-l ayan Mehmed Efendi

Dellal Hüseyîn beşe

Mehmed Efendi imam el-hâc Beşir

Sayfa 22

Hüküm 2; Daru-l nasar ve-l yeminetü Medine-i Vidin mahallatından Arabacı Başı Mahallesi sükkanından iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Mustafa Serde bin Nuh nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha’i metrukesi Hatice binti Murad nâm hatun ile Sulbi oğlu Sagire Nuh ve sulbiyetü kızı Sakine'ye ihzarı tahkikinden sonra sagiran mezburanın ahvalini hıfza ve eşyasını zabta tarafı şer‘den vasi nasb ve tayin olunan Mehmed reis marifetiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî 6 yevmil hamis min şehri şabanül muazzam li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 29. Mustafa Serde bin Nuh'a Ait Tereke Defteri

Nakit kuruş 330 nakit kuruş 240	Kağıt deste 7 kuruş 66	Sirke maa mum kuruş 39	Sabun kuruş 21	Tüfenk kuruş 48
Tütün kuruş 270	Urgan kuruş 75	Çaryek kuruş 555	Lüle kuruş 60	Lüle kuruş 45
Terazi kuruş 39	Hırdavat kuruş 66	Balya kuruş 81	Lüle kuruş 6	Çömlek kuruş 18
Duhan satırı 1 kuruş 180	Küp kuruş 75	Katran 1 kuruş 144	Eldeğirmeni kuruş 93	Mum kuruş 27
Sandık kuruş 195	Sandık kuruş 24	Sarımsak kuruş 45	Eğer 1 kuruş 180	toburluk kuruş 6
Tütün kuruş 180	Rugan yağı kuruş 75	Tuz kuruş 480	Börümce kuruş 159	Kalemiye kuruş 600
Serhat çağışırı 1 kuruş 360	Kürek 1 kuruş 120	Kaltak 1 kuruş 18	Şem' asel kuruş 91	Tencere maa rugan zeyt kuruş 360
Yular kuruş 78	Çizme kuruş 84	Balta kuruş 34	Çalık kuruş 90	Hırdavat kuruş 39
Küllük kuruş 18	Kutu kuruş 3	Kilit kuruş 3	Sarımsak kuruş 9	Hırdavat kuruş 18
Küp kuruş 15	Şinik kuruş 18	Tuz kuruş 30	Kantar kuruş 21	Dibek kuruş 6
Ceviz kuruş 153	Kebir kuruş 9	Mum kuruş 45	Sandık kuruş 45	Barut kuruş 35
Demir kuruş 51	Palaska kuruş 45	Kuşak kuruş 60	Pirinç kuruş 240	Rugan kuruş 240
Asel kuruş 600	Pirinç kuruş 425	Dolama ve tepsi hatûn kuruş 840	Kaltak derdeve Hatûn kuruş 240	Tas maa tencere hatûn kuruş 360
Mahalle-i mezbûra da menzil kuruş 960	Kantar kuruş 360	Şalvar kuruş 120	Kavak der deve Hatûn 3 kuruş 360	Güğüm maa bakır kuruş 720
kalem kuruş 240	Dükkân kuruş 3120	Cemân yekûn kuruş 15120	Minhal ihracat rusumu kısmet 328	Katibiyye kuruş 75
Hadamiyye kuruş 60	İhzariye kuruş 30	Çukadâriye kuruş 60	Delaliye kuruş 348	Mihri zevcetül mezbure kuruş 4000
Deyni müsbet kuruş 240	Harcı hüccet vesayet ve nafaka kuruş 300	Cemân yekûn 5491	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 9629	Hisse-i zevcil mezbure kuruş 1203

Hisse iibnil merkume nuh 5614	Hisse-i binti mezbure sakine kuruş 2807			
-------------------------------------	--	--	--	--

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Akcamii mahallesinde sakin iken bundan akdem fevt olan Tan binti Abdullah nâm hatun varisi olmayıp beytü-l mâl Ali çorbacı marifetiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur fî 5 şehri şabanü-l muazzam li senehamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 30. Tan binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne san kuruş 153	Setan ferace 1 kuruş 234	Kaftan kuruş 135	Kürek kuruş 30	Beyaz hane 1 kuruş 48
Sade 1 kuruş 30	Peştamal kuruş 18	Peşkir 1 kuruş 10	Sandık 1 kuruş 30	İbrik 1 kuruş 72
Bakır 1 kuruş 90	Sagır ağaç 1 kuruş 6	Yorgan 1 kuruş 320	Kuşak maa kün kuruş 480	Mahalle-i mezbûra da menzil kuruş 720
Cemân yekûn kuruş 2376	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 596	Rusumu kısmet 1 kuruş 142	Rusumu emniyye 1 kuruş 228	Katîbiyye kuruş 60
Hadâmiyye kuruş 60	Çukadâriye maa ihzariye kuruş 60	Cemân yekûn 1146	Sıhhu-l bâkî li- t teslimi beytü- l mâl kuruş 1230	

Sayfa 23

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin Mahallatından Tekye Mahallesi sakinlerinden yerlü yeniçerilerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan Beşe bin Abdullah'ın zahirde varisi olmayıp beytü-l mâl Ali çorbacı marifetiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî 1 min şehri şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 31. Hasan Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne kebe 1 kuruş 132	Kuşak 1 kuruş 36	Gömlek 1 kuruş 45	Köhne şalvar 1 kuruş 6	Köhne entari 1 kuruş 12
Fes maa astar 1 kuruş 45	Torba kuruş 6	Pişto kuruş 75	Kalem kuruş 75	Palaska kuruş 24
Kokoroz kuruş 240	Tüfenk kuruş 480	Bargir behası kuruş 1800	Der zîmmet Mehmed beşe an mal-ı şirket kuruş 1680	Cemân yekûn 4656
Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 600	Rusumu kısmet kuruş 140	Katîbîyye kuruş 40	Hadâmiyye kuruş 40	Çukadâriye ve ihzariye kuruş 60
Dellaliye kuruş 90	Deyni müsbet kuruş 860	Cemân yekûn kuruş 1830	Sıhhul bâkî teslimi beytü-l mâl kuruş 2826	

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin varoş mütemekkinlerinden Kolnokça mahallesinde bundan akdem mürd olan Kostantin nâm zimmînin varisi marufu olmayıp beytü-l mâl Ali çorbacı marifeti ve mârifet-i şer‘le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrirre fî yevmil hamis ayar min şehri şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 32. Kostantin'e Ait Tereke Defteri

Ayna 1 ve tas 1 ve sebil 1 kuruş 240	Havlu makromesi 1 kuruş 90	Tahta peştamal 1 kuruş 48	Peşkirler köhne kuruş 60	Def'a havlu makrome 1 kuruş 18
Kalpak maa köhne kuşak 1 kuruş 63	Sandık 1kr 120	Sandık kuruş 6	Kürek kuruş 69	Kürek kuruş 210
Köhne zıbın kuruş 39	Yastık 1 kuruş 135	Bakır 1 kuruş 90	Cemân yekûn 1188	Minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 60
Rusumu emniyye kuruş 120	Katîbîyye kuruş 45	Hadâmiyye kuruş 60	İhzariye kuruş 48	Deyni müsbet kuruş 60
Delaliyye kuruş 24	Cemân yekûn kuruş 417	Sıhhu-l bâkî li- t teslimi beytü- l mâl kuruş 771		

Hüküm 3; Daru-l nasar ve-l yeminetü Medine-i Vidin civarında Kolnakça mahallesinde bundan akdem mürd olan Marinya nam nasraniyenin veraseti zevci Kostantin ve maadası cânib-i beytü-l mâl ait ve raci idüğü ledi-ş şer' zâhir ve mütehakkık olduktan sonra beytü-l mâl Ali çorbacı talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî yevmil salis min şehri şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba'in e miete ve elf

Tablo 33. Marinya'ya Ait Tereke Defteri

Köhne kürek 1 kuruş 36	Kaftan köhne kuruş 9	Çenber kuruş 24	Yastık kuruş 48	Kaftan kuruş 12
Sofra peşkiri kuruş 30	Köhne gömlek kuruş 9	Zazi kuruş 9	Papuç kuruş 15	Çarşab kuruş 120
İplik kuruş 9	Sahan kuruş 39	Ağaç sanduk kuruş 15	Köhne kebe kuruş 60	Yastık kuruş 6
Yastık kuruş 9	Takye kuruş 9	Çan maa tarak kuruş 15	Çuval kuruş 6	Köhne kapak kuruş 360
Sandal kuruş 360	Kürek kuruş 420	Yastık kuruş 27	Mahsul maa menzil maa kosar 8075	Cemân yekûn 9902
Minhal ihracat mesfurun laşesi ref' ekûn kuruş 480	Rusumu kısmet kuruş 635	Rusumu emniyye kuruş 1080	Katîbiyye kuruş 120	Çukadâriye kuruş 90
Hadâmiyye kuruş 9	İhzariye kuruş 60	Delaliye kuruş 240	Deyni müsbet Ali beşe kuruş 1464	Deyni müsbet Hasan Efendi kuruş 1632
Ceman kuruş 6251	Sıhhul bâkî kuruş 3651	Hisse-i zevcil mesfur kostantin kuruş 1825	Ve beytü-l mâl kuruş 1825	

Sayfa 24

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin kalesinin bakiye ebniyesi için bâ ferman-ı âli tarafı devleti aliyeden bina emini tayin buyrulan müteveffa el-hâc Mustafa Ağa marifetiyle ebniye hizmetinde imal ve istihdam olunan duvarcı ve taşçı ve kiremitçi ve nekran ve katibiyân ve mutemedan ücretleri vesair inşa ve iştira olunan mühimmatı malzemenin mârifet-i şer'le vâkî' olan masarîfı defteridir ki fî-l asl madde be madde tescil olunmakla abkiyle mahallinden nakil ve ihrac olundu fî gurre-i şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba'in miete ve elf

Tablo 34. Vidin Kalesinde Çalışan İşçi ve Ücretleri Listesi

Ücreti taşıyan ve kiremitciyan ve duvarciyan bâ ferman-ı âli an gurre-i M ila sene 1145 1517 35 76 esam 2660 esam gararı haliye çift 40 106400	Teçhizat Kereste ve taş ve kireç nakli için bâ ferman-ı âli icar ve imal olunan öküz arabaları 12 M ila gaye S sene 145 Kıt'at 100 Esam 76 Gararı haliye 7600 Fî 32 243200
Teçhizat Sepet sandığı ve kömür nakline bâ ferman-ı âli 18 Ze sene ila gaye-i Za sene 145 Kıt'at 10 Esam gararı haliye 130 Fî 32 1300 41600	Teçhizat Mesafeyi baideden toprak nakli için bâ ferman-ı âli mücedded inşa olunan el arabası gurre-i araba'i desti kıt'at 450 Fî 280 126000
Teçhizat Lirab ehengiran gurre-i Ze ila 16 Ze sene 1145 ocak nefer 13 Nefer 9 Esam 134 Gararı imam-ı haliye 1206 Fî 20 24120	Teçhizat Mücedded inşa olunan el arabası sandukaları ve kireç sandukaları ve destikere ve tekne ve şekit oldukça tamirat için istihdam olunan ticarat an gurre-i Ze sene ila 10 ze sene 1145 6 Esam 158 Gararı haliye 948 Fî 30 28440
Techizat Sebetciyan ki an cânib-i âsitâne-i saadet tayin şekte an 18 Ze sene ila gaye'i Ze sene 1145 Neferat 5 Minhal esam 130 90 gararı haliye 40 ber vech-i senamız (?) 200 cânib-i âsitâne-i saadet 8800 üstade	Techizat Eflak ve boğdan vesair ameleye su nakli için iştira olunan kebir su fohları 32 fî 370 11840

Techizat Arabaları için iştirâ olunan katran 1300 Fî 9 11700	Techizat Lazıme-i iştirâ kerdil berayı maden taş ve kireç ve harman vesaire kerdil 460 Fî 12 5520
Techizat Cephane duvarı üzerini döşemek için iştirâ olunan kiremit 11000 Fî 300 maa nakliye beher el 3300	Techizat Toprak nakil eden amele yedlerinde olan sepetlerden res (...) 1260 Fî 3 3780

Sayfa 25 (tablo34 devamı)

Techizat Eflak ve boğdan ve kaza amelelerinin toprak nakil eyledikleri mahallere su götürmek için icar olunan araba gurre-i ze sene ila Ze sene 145 Kıt'at 12 Esam 158 Nesum 1896	Techizat Mühimmatı valat hıfz olunan ambar üzerine tayin olunan ambar katibi nefer 1 158 Kararı haliye fî 60 9480
Techizat Eflak ve boğdan fî kaza amelesi ve duvar çanak yoklamaları için tayin olunan katiban nefer 4 Esam 158 Gararı haliye fî 60 132 37920	Techizat Eflak ve boğdan ve kaza ameleleri için ila şanıkacı ve açıkçı amelesi üzerlerine tayin olunan mutemedan an gurre-i Ze 1144 İla 10 Ze 1145 Müste'amel neferat 13 158 gararı haliye fî 50 2054 102700
Techizat Toprak naklinde ve hırdavatı sairede istihdam olunan eflak ve boğdan ve kaza ameleleri ve şayıkacı ve açıkçı amelesine ihtiza hasebiyle verilen en'amat ve ferman beha ve masarîfî cezuye ve lazım eden mectemi 22800	Ceman yekun 848272 bî hesab 7068 kuruş 112 akçedir

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Şeyh Ahmed Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem müteveffıye olan Ümmühan binti Hüseyîn nâm hatunun zahirde varisi marûf ve marufesi olmayıp terekisi cânib-i beytü-l mâle ait olmakla

Medine-i mezburede beytü-l mâl amme ve hassa kabzına me'mur İbrâhîm Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le tahrir ve sene-i misillerine sevkî sultanide bey olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre yevmil tasi' aşar min cemâziye-l evvel li sene sitte ve erba'i ve miete ve elf

Tablo 35. Ümmühan binti Hüseyîn'e Ait Tereke Defteri

Cedid gömlek 1 kuruş 90	Cedid çarşab 1 kuruş 94	Entari 1 kuruş 40	Havlu makromesi 1 kuruş 45	Diğer çarşab 1 kuruş 30
Peşkir hamam 1 kuruş 47	Yemeni adet 1 kuruş 45	Çarşab 1 kuruş 110	Uçkur maa makromeler kuruş 60	Def'a çarşab 1 kuruş 60
Köhne bohasiye kaplı kürek 1 kuruş 120	Bürüncük gömlek 1 kuruş 165	Havlu peşkir 1 kuruş 21	Yemek makroesi 1 kuruş 60	Keten bezi 1 kuruş 300
Papuç maa mest 1 kuruş 60	Köhne entari 1 kuruş 33	Beyaz don 1 kuruş 45	Köhne gömlek 1 kuruş 30	Köhne don 1 kuruş 9
Köhne katnı entari 1 kuruş 105	Köhne ceftiyan 1 kuruş 84	Sandık 2 kuruş 193	Yastık 1 maa döşek kuruş 185	Sahan adet 4 kuruş 180
Çerki adet 1 kuruş 18	Köhne ferace 1 kuruş 121	Der zîmmet Ali odabaşı kuruş 2250	Cemân yekûn kuruş 4590	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin maa ıskat-ı salat ber müceb vasiyet kuruş 870
Rusumu adi kuruş 114	Rusumu ese kuruş 459	Kalemiye kuruş 45	Çukadâriye kuruş 90	İhzariye kuruş 18
Dellaliye kuruş 114	Deyunu müsebeti müteferrika kuruş 360	Cemân yekûn kuruş 2070	Sıhhul bâkî li teslimi beytü-l mâl 2550	

Sayfa 26

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Kıbtıyan Mahallesinde bundan akdem fevt olan Fatıma nam Kıbtıye'nin zahirde varisi marufu olmayıp beytü-l mâl el-hâc İsmail marifetiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti

zikrolunur hurrîre fî yevmil sabî‘ min şehri şabanü-l muazzam li sene
hamîs ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 36. Fatıma nam Kıbtîye'ye Ait Tereke Defteri

Peştamal kuruş 150	Siyah peştamal 90	Bogasi parçası 30	Don nakışlı 1 kuruş 135	Peşkir 1 kuruş 45
Sarık örtüsü kuruş 150	Don kuruş 90	Uçkur kuruş 45	Uçkur kuruş 45	Çember kuruş 60
Çember kuruş 90	Halı‘ kuruş 78	Halı‘ kuruş 12	Köhne halı‘ 81	Siyah makrome 168 kuruş
Kapama kuruş 222	Kapama 1 kuruş 123	Entari kuruş 210	Don kuruş 90	Diğer don kuruş 90
Diğer don kuruş 95	Don kuruş 63	Diğer don kuruş 96	Diğer don kuruş 66	Diğer don kuruş 66
Don kuruş 30	Avani nühas kuruş 150	Yastık kuruş 90	Havlul kuruş 30	Peşkir kuruş 15
Bakır kuruş 150	Peştamal kuruş 300	Mukaddem kuşak 120	Entari kuruş 360	Atlas kapama 1 kuruş 840
Kapama 1 kuruş 300	Hatan kürek kuruş 250	Kapama kuruş 360	Kaftan kuruş 480	Döşek kuruş 380
Serhatlı dolaması çuka kırmızı kuruş 1020	Der deve kaltak 1 kuruş 240	Sade 2 kuruş 60	Gömlek 1 kuruş 240	Keten bezi kuruş 120
Tas kuruş 60	Nebeş kuruş 480	Hırka ve yorgan kuruş 120	Kahve ibriği 1 ve köhne heybe 1 kuruş 30	Seccade kuruş 60
Sofra peşkiri 1 kuruş 15	Emniyye kuruş 6	Yumurta kuruş 30	Sim bilezik kuruş 246	Sandık ağaç 2 kuruş 93
Kaftan 1 kuruş 240	Keten bezi zira maa mısır çarşabı 60 kuruş 840	Cemân yekûn kuruş 10140	Teçhiz tefkîn kuruş 720	Rusumu kısmet kuruş 608
Katîbiyye kuruş 120	Hadâmiyye kuruş 120	Çukadâriye maa ihzariye kuruş 180	Haramcı el- hâc İsmail Ağa deyni müsbet 1080	Deyni müsbet Osman Ağa ve nan beha kuruş 240
Rusumu emniye kuruş 960	Delaliye kuruş 240	Deyni müsbet kuruş 600	Cemân yekûn kuruş 4868	Sıhhu-l bâkî teslimi beytû- l mâl el-hâc İsmail Ağa kuruş 5272

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Bedrettin Mahallesinde sakin iken bundan akdem bi Emrûllâhûteâla fevt olan Topçu Yusuf ustanın veraseti zevce-i metrukesi Emine binti Ahmed nâm hatun ile emmisi oğlu İshak ağaya ihzari tahkikinden sonra verese-i müteveffayı mezbûr marifetiyle tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrirre fî yevmil hamis ve-l ısrin min şehri şabanü-l muazzam li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 37. Topçu Yusuf'a Ait Tereke Defteri

Kuşak 1 kuruş 90	Köhne çağışır 1 kuruş 15	Köhne kürek 1 kuruş 15	Entari kuruş 90	Kaltak 1 kuruş 30
Kavuk kuruş 12	Kebe kuruş 45	Kebe kuruş 30	Kebe kuruş 15	Şalvar kuruş 15
Otlar kuruş 30	Palaska kuruş 30	Sandık kuruş 24	Şamdan kuruş 20	Çağışır kuruş 150
tepsi kuruş 150	Malute kuruş 840	bedid küreği kuruş 840	Çuka dolama 1 kuruş 600	Köhne dolama kuruş 60
Kürek kuruş 120	Sandık kuruş 120	Kavuk kuruş 120	Sarık kuruş 120	Yastık kuruş 480
Eğer maa çulnar kuruş 480	Kilim kuruş 600	Sahan maa ibrik kuruş 720	Dükkân iştirasından akçe kuruş 3000	Bhçe kuruş 3160
Cemân yekûn 12000	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 3000	Rusumu kısmet 360	Katîbiyye 120	Hadâmiyye kuruş 120
İhzariye kuruş 30	Mihri müsbet li zevcetül mezbûr kuruş 3000	Deyunu müsbet müteferrika kuruş 4830	Ceman 11460	Sıhhul bâkî li taksimi beynel verese kuruş 540
Hisse-i zevciel mezbûr kuruş 135	Hisse-i ibnil gam ishak Ağa el- mezbûr kuruş 405			

Sayfa 27

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin kalesinin bakiyetül enbiyesinden olup 1145 senesinde bina emini tayin buyrulan müteveffa el-hâc Mustafa Ağa marifetiyle bina ve inşa olunan ebniye hâlâ muhafızı Vidin veziri güzin devletlü saadetlü Ahmed Paşa hazretleri marifeti ve mârifet-i şer‘le keşf ve tahrir olunması babında vezir müşarun ileyh hazretleri ile bu fakire hitaben fermanı cihan meta‘ sadır olmağın kale-i mezbure derununda vâki‘ miri kazun kurbunda olan hapishanenin dairi maadarat etrafında emini müteveffayı mezbûr marifetiyle bâ ferman-ı âli bina olunan kargir bina üzerine varılıp bina ahvalinden vakf tamî olunur marifeti ve hâlâ Vidin mimarı Halîl Ağa marifetiyle mesaha olunan duvar mezburun bî hesab terbi‘i defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur fî 3 Şaban sene 1145

Tablo 38. Vidin Kalesinde Yapılan Binanın Masrafı

Hapishane-i mezbura etrafında dair amadar bina olunan duvarın temsili tu‘len 276 arzen 2 kasren 2,5 bî hesab 1380	Temel mezbûr üzerinde daire mahar bina olunan duvar tu‘len 276 arzen 1 parmak altı kasren 5 parmak 3 bî hesab 1587	Hapishane-i mezbûr üzerine vazi olunan toprak hıfzı için dair emadar bina olunan duvar tu‘len 164 arzen 1 kasren 2 bî hesab 328	Bina olunan payeler bî hesab 77,5	Mühimmatı cephehanesin e itasal olan duvar tu‘len 14 arzen 1 kasren 2 bî hesab 28
Ceman yekûn bî hesab 3400,5 zira‘dır				

Hüküm 2; Defter tamir ve termim kışla minha‘i bekçiyan dergâh-ı âli der muhafaza‘i kale‘i Vidin ki bî marifeti veziri mükerrerrem hazreti el-hâc el-hâc Hüseyîn paşa muhafız ve Vidin şer‘i şerîf keşf şere ve mübaşeret Mustafa Ağa emini binayı kale Vidin tamir ve termim ve tekmlil sene‘i mühib ber müceb terhis ve fermân-ı âli 234 L 1144 bâ ferman-ı şerîf

Altmış sekiz cemaatin turnacı kışlasına iktiza eden masarısı beyan eder

Tablo 39. Vidin Kalesindeki Kışlaklarının Masrafı Listesi

Kışlak mezburun dehliz ve makraslarda sekset olan mevazi iktiza eden keres 90 kuruş 2000	Kışlak mezburun kenef döşemesi için taliya tabir olunur kışla tahtası tu'len 7 arzen 5 bî hesab zira' 35 beher zira 15 575	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden frenk 40 beher adet ustadiye ve nakliye 4,5 180
Kenef dolmaları ve dair amadar perdelerine meşe tahtası 80 beher adet 5 kuruş 400	Zabitan odasına ve orta sofasına ve mutbaha iktiza eden ceyd çubuğu araba 3 beher araba 60 180	Odayı mezburunkireç sıvaları münhedim olup müceddeden sıvaya iktiza eden kireç araba 6 beher araba ustadiye ve nakliye 172 1070
Kışlak mezburun kiremitine iktiza eden baskı 160 fî 31 560	Kışlak mezburun kiremit devri için kiremit 1500 beher nakli 300 450	Kiremit devir için tüccaratı fukara 15 kuruş 540 Fî 46
Kışlak mezburun karına iktiza eden taş ve kireç ve kum ve kapak taş tu'len 110 arzen 1,5 bî hesab 165 Beher zira 72 12935	Kışlak mezburun mutbah ve eski odası ve karakollakçıların kesret barandak müceddeden ibnaya muhtaç duvarı tu'len 16 arzen 1 kasren 5 bî hesab 80	Kışlak mezburu iktiza eden kerpiç arzen 3000 360 Beher nakli 120

Sayfa 28 (tablo 39 devamı)

Taş araba 50 kuruş 1500 beher araba 30	Ticarati nakara 20/600 Fî 30 300	Zinciran fukara 40/600 fî 15	Kışlak mezburun zabitan odalarına iktiza eden duvar tulen 36 kasren 5 arzen 1 bî hesab 180	Taş araba 80/2400 fî 30 kersem adet 8000/960 beher nakli 120
Hantal için kiriş 20/300 fî 15	mismar metnu'a 5 kuruş 120 fî 34	Necarab fukara fî 40 kuruş 1200	Cemân yekûn 27110	

Doksan iki cemaatin kışlasına iktiza eden masarısı beyan eder

Kışlak mezburun hezdirekleri ve makraslardan şekset olan mahalle giriş 40/620	İki bab kenef döşemesi için baş dere başa taliye tabir olunur meşe tahtası tu'len 6 arzen 5 bî hesab 30/450	Kışlak mezburun sakfı şekset olan mevzilere iktiza eden ıhlamur firenki 40/280 fî 7
Kenef mezburun bolmaları vedair emadar perdeleri iktiza eden oluklu meşe tahtası 60/300 fî 5	Zabitan odası ve orta sofası ve mutbah tamirine iktiza eden hâk kuruş 3/240 fî 80	Odayı mezburun kireç sıvaları müceddeden sıvaya muhtaç olmakla iktiza eden kireç araba 3/1725 beher araba 345
Kışlak mezburun kiremit devri için iktiza eden kiremit 1000/300 beher nakli 300	kiremit altına iktiza eden ıhlamur baskızı adet 100/350 fî 2,5	Kiremit devirgün ticarati nefera 15/540 fî 36
Kışlak mezburun müceddeden bina olunacak karına iktiza eden taş ve kireç ve kum ve kapak arzen 1,5 tu'len 40 bî hesab 60/4170 fî 70	Kışlak mezburun orta safa ve zabitan odalarının müceddeden binaya muhtaç olanları tu'len 36 arzen 1 kasren 5 bî hesab 180	Duvar mezbura iktiza eden kerpiç 8000/960 beher nakil 120
Taş araba 80/1200 fî 15	Kiremit 4000/1200 beher nakli 300	Ticaret nefera 40/1200 fî 30
Zincirat nefera 80/1200 fî 15		

Cemân yekûn yirmi sekiz cemaatin kışlasına iktiza eden masarısı beyan eder 14735

Kışlak mezburun dehliz Derikleri ve makraslarda şekset olan mevaziye ihzar eden giriş 70/1085 fî 15	İki bab kenef döşemesi için taliye tahtası tabir olunur meşe tulen 6 arzen 5 bî hesab 30/750	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden ıhlamur 70/490 fî 7
Zabitan odaları ve orta safa ve mutbah için iktiza eden çibık araba 3/240 fî 80	Kenef mezburların bulmaları vedairamadar perde için oluklu meşe tahtası 60/300 fî 5	Odayı mezburların müceddeden yapılacak siva için kiraç araba 6/1000 fî 177

Sayfa 29 (tablo 39 devamı)

Kiremit devri için iktiza eden kiremit 1500/450 beher nakli 300	Kiremit altına iktiza eden ıhlamur baskısı 200/700 fî 3,5	Kiremit devri için ticarat nefera 12/432 fî 36
Kışlak mezbur müceddeden bina olunacak kârizine iktiza eden taş ve kireç ve kum ve kapak taşları tulen 55 arzen 1,5 bî hesab 82,5/11467 fî 139	Kışlak mezburun orta safası ve zabitan odalarının müceddeden yapılacak duvarı tu'len 36 kasren 5 arzen 1 bî hesab 180	Taş araba 100/300
Hantal için giriş 20/300 fî 15	Kışlak mezburun fena bulan mutbah sakfına iktiza eden makraz için giriş 10/150 fî 15	Kiremit 1000/300
Mismar metnu'a 10/240 fî 24	Ticaret nefera 20/600 fî 30	Zinciran neferat 30/450 fî 15
Kiremit 4000/1200	Ticaret nefera 50/1500 fî 30	Zinciran neferat 1000/1500 fî 15
Ceman yekun 27349		

Sayfa 29 (tablo 39 devamı)

Yetmiş altı cemaatin kışlasına iktiza eden masarifi beyan eder

Kışlak mezburun müceddeden yapılacak dehliz ve makrazlarda şekset olan mevaziye iktiza eden kiriş 60 kuruş 930 fî 15	İki bab kenef döşemesi için talibe tabir olunur meşe tahtası tulen 6 arzen 5 bî hesab 30/750 beher zira 25	Kışlak mezbur sakfına iktiza eden ıhlamur herki 70/490 fî 7
Zabitan odaları ve orta safa ve mutbah tamiri için susuk araba 3/240 beher araba 80	Kenef mezburun bulma ve dair madar perdelerine iktiza eden oluklu meşe tahtası 60/300 fî 5	Kışla mezburun şekset olan kiremitlerine iktiza eden kiremit 1000/300
Müceddeden sıva için iktiza eden kireç araba 5/900 beher araba 172	Kiremit altına iktiza eden ıhlamur baskısı 200/700 fî 3,5	Kiremit devri için ticarat nefera 13/468 fî 36
Kışlak mezburun müceddeden bina olunacak kârizine iktiza eden taş ve kum ve nakli ve taş kapak tulen 56 arzen 1,5 bî hesab 84/5800 beher zira 70	Kışlak mezburun kesret barandak fena bulan orta safa ve zabitan odalarının duvarı tu'len 36 kasren 5 arzen 1 bî hesab 180	Taş araba 100/3000 beher araba 30
Ticaret nefera 60/1800 fî 30	Zincirat nefera 120/1800	Kiremit 4000/1800beher nakli 300
Cemân yekûn 19639	Duvar mezbura iktiza eden kerpiç 8000/960 beher nakli 120	

Sayfa 30 (tanblo 39 devamı)

Doksan sekiz cemaatin kışlasına iktiza eden masarîf beyan eder

Kışlak mezburun dehliz ve makraslarda şekset olan mevaziye iktiza eden kiriş 70/1085 fi 15	İki bab kenef döşemesi için taliye tabir olunur meşe tahtası tulen 6 arzen 5 bî hesab 30/750 beher zira 25	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden frenke 40/280 fi 7
Zabitan odaları ve orta safa ve mutbah tamirine iktiza eden susak araba 3/240 fi 80	Keneflerin bulmaları vedairamadar perdelerine iktiza eden oluklu meşe tahtası 60/300 fi 5	Odayı mezburların kireç sıvaları için araba 5/900 beher araba 172
Kiremit devri için iktiza eden kiremit 1000/300	Kiremit altına iktiza eden ıhlamur baskısı 100/350 fi 31	Kiremit devri için ticarat nefera 15/540 fi 36
Kışlak mezburun kârizine iktiza eden taş ve kum nakli ve taş kapak tulen 65 arzen 1,5 bî hesab 97,5/7000 beher zira 70	Kışlak mezburun kezed barandan ve sel için fena bulan yerleri müceddeden bina muhtaç olan orta sofa duvarı tu'len 6 kasren 5 arzen 1 bî hesab 30	Taş araba 20/600 fi 30
Kiremit 4500/1350	Ticaret nefera 6/180 fi 30	Zinciran 12/180 fi 15

Ceman yekun 13712

Yirmi beş sekbanların kışlasına iktiza eden masarîf beyan eder

Kışlak mezburun dehliz Derikleri ve makraslarda şekset olan mevaziye iktiza eden kiriş 40/620 beher adet 15	İki bab kenef döşemesi için taliye tabir olunur meşe tahtası tulen 6 arzen 5 bî hesab 30/790 beher araba 3,5	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden frenk 80/560 fi 7
Zabitan odaları ve orta sofasına ve mutbah tamirine iktiza eden susak araba 3/240 fi beher araba 80	Keneflerin bulmaları vedairamadar perdelerine iktiza eden oluklu meşe tahtası 60/240 fi 5	Devri kiremit için iktiza eden kiremit 5000/1500 (...)
Müceddeden sıva edilecek mahallere sıva için iktiza eden kireç araba 6/1035 beher araba 172	Kiremit altına iktiza eden ıhlamur baskısı 20/700 beher araba 3,5	Kiremit devri için ticarat nefera 15/540 fi 36
Kışlak mezburun müceddeden yapılacaktır kârizine iktiza eden taş ve kum ve kireç kapak tulen 20 arzen 1,5 bî hesab 30/2085 beher zira 70	Cemân yekûn 8270	

Sayfa 31 (tablo 39 devamı)

Sabıkan yirminci cemaatin sakin oldukları kışlağın iktiza eden masarır beyan eder

Kışlak mezburun dehliz Derikleri ve makraslarda şekset olan kışlarelere müceddeden iktiza eden kış 35/1085 fı beher adet 31	İki bab kenefler döşemesi için taliye tabir olunur meşe tahtası tulen 6 arzen 5 bî hesab 30/75 beher zira 25	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden ıhlamur frenki 40/280 beher adet 7
Zabıtan odaları ve orta sofa ve mutbah tamirine susak araba 3/240 beher araba 80	Kenef mezburların bulmaları vedairamadar iktiza eden ıhlamur ve frenki ve oluklu meşe tahtası 60/300 beher adet 5	Odayı mezburların müceddeden yapılacak siva için kiraç araba 6/1000 fı 177
Kiremit devri için iktiza eden kiremit 4000/1200 beher nakli 300	Kiremit altına iktiza eden baskısı 100/350 beher adet 3,5	Müceddeden siva edilecek mahallere siva için iktiza eden kireç araba 5 /1725 beher araba 345
Devri kiremit için ticarat nefera 15/450 fı 30	Kışlak mezburun orta sofası ve zabıtan odalarının müceddeden bina olunacak duvarı tulen 26 kasren 5 arzen 1 bî hesab 180	Taş araba 80/2800 beher araba 30
Kireç 6000/720 beher nakli 120	Kışlak mezburun müceddeden yapılacak karize iktiza eden taş ve kireç ve kum ve taş kapakları tulen 45 arzen 1,5 bî hesab 67,5/9382 beher zira 139	Ticaret nefera 80/1200 fı 15
Ticaret nefera 40/1200 fı 20	Cemân yekûn 21282	

Sabıkan 58 cemaatin sakin oldukları kışlağın iktiza eden masarısını beyan eder

(tablo 39 devamı)

Kışlak mezburun dehliz Derikleri ve makraslarda şekset olan kırıslere müceddeden iktiza eden kırış 40/1240 fi 31	İki bab kenef döşemesi için taliye tabir olunur meşe tahtası 12 tulen 16 arzen 5 bî hesab 30/750 fi 25	Kışlak mezburun sakfına iktiza eden Frenk 80/560 fi 7
orta sofa ve zabitan odaları tamirine ve mutbah tamirine susak araba 3/240 beher araba fi 80	Kenef mezburlar bulmasına vedairamadar perdelerine iktiza eden oluklu meşe tahtası 60/300 fi 5	Kışlak mezbûr yapılacak karizlere iktiza eden taş ve kireç ve kum ve taş kapaklar tu'len 35 arzen 1,5 bî hesab 52,5 kuruş 7297 beher zira 139
Kiremit devri için iktiza eden tüccaran nefera 15/450 fi 30	Kiremit altına iktiza eden nısfı 200/700 fi 3,5	Müceddeden sıva edilecek mahallere sıva için iktiza eden kireç araba 6/2070 beher araba 245
Cemân yekûn 20477		

Sabıkan yetmiş cemaatin sakin oldukları kışlanın iktiza eden masarısı beyan eder

(tablo 39 devamı)

Kışlak mezburun dehliz Derikleri ve makraslarda şekset olan kırıslere müceddeden iktiza eden kırış 40/1240 beher adet 345	İki bab kenef döşemesi için taliye tabir olunur meşe tahtası 12 tulen 6 arzen 5 bî hesab 30	Kenef mezburlar bulma vedairamadar iktiza eden meşe tahtası 60/300 fi 5
---	---	---

Sayfa 32 (tablo 39 devamı)

Orta sofa ve zabıtan odaları ve mutbah tamirine susak araba 3/240 fî 80	Kışlak mezbûr sakfına iktiza eden Frenk 80/560 fî 7	Devri kiremit için ticarati nefera 150/450 fî 30
Kiremit devri için iktiza eden kiremit 5000/1500 beher nakli 300	Kiremit altına iktiza eden nısfı 200/700 fî 3,5	Müceddeden sıva edilecek mahallere sıva için iktiza eden kireç araba 6/2070 beher araba 345
Kışlak mezburun bina ettirilecek karizine iktiza eden taş ve kum ve kireç ve taş kapak tulen 45 arzen 1 bî hesab 67,5/9382 beher zira 139	Kışlak mezburun karizleri bir mahale cem' olup ondan hamil yerine varınca tu'len 100 arzen 1,5 bî hesab 20850 beher zira 139 ve ticarat neferat 80/1200 fî 15	Kışlak mezburların tamiri için iktiza eden sebep ve urgan ve kazma ve bazı zuhurat 12864
Taş araba 80/720	Kireç 6000/720	Ticarati nefera 40/2200
Ceman 57422	Cemân yekûn meblağ 21000 bî hesab 1750	

Hüküm 1; Darul cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş cami mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Saliha binti Abdullah nâm hatunun veraseti zevci metruku Ahmed odabaşı ve gaib anil belerd li ebeveyn kızkarındaşı nâm hatuna münhasıra idüğü ledi-ş şer' zâhir ve mütehakkık olduktan sonra tereke-i müteveffıye-i mezbureyi ahz u kabza ve veresesine isale vasi muhtarı olan merkûm Ahmed odabaşı marifetiyle ve mârifet-i şer'le terekesi tahrir ve sevki sultanide bey ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrirre fî yevmi sani min zilkaidetü-ş şerîfe li sene hamis ve erba'in ve mieteve elf

Tablo 40. Saliha binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Köhne zıbın 1 kuruş 30	Köhne kabama 1 kuruş 36	Avanil nühas 6,5 kuruş 795	Köhne yorgan 1 kuruş 78	Köhne kürek 1 kuruş 24
Yorgan 1 kuruş 240	Yastık sagir 1 kuruş 15	Köhne kapama kuruş 15	Seccade kuruş 12	İhram 1 kuruş 6
Yastık 2 kuruş 60	Yorgan 1 maa yastık 1 kuruş 150	Müste‘amel ferace kuruş 60	Peştamal 1 kuruş 108	Entari kuruş 186
Entari kuruş 150	Kuşak sim sagir kuruş 300	Müste‘amel sade kuruş 183	Çenber kuruş 90	Çenber kuruş 48
Serpuşi 2 kuruş 30	Takye 1 kuruş 6	Çarşab müste‘amel 1 kuruş 84	Çarşab 1 kuruş 45	Keten bezi ve zira 12 kuruş 180
Gömlek 1 kuruş 93	Gömlek 1 kuruş 99	Gömlek 1 kuruş 183	Gömlek 1 kuruş 60	Kaftan müste‘amel 1 kuruş 480
Müste‘amel kürek 1 kuruş 120	Tas 1 kuruş 45	Mihri müsbet der zîmmet zevci merkûm kuruş 1300	Entari kuruş 138	Don maa peşkir kuruş 300
Gügüm 1 maa sac ayak 1 kuruş 24	bastıgac kuruş 29	Ceman 5802	Ve minhal ihracat ber mûceb vasiyet ıskat-ı salat ve it‘am-ı fukara kuruş 2000	Rusumu adi kuruş 360
Katîbîyye kuruş 90	Hadamiyye kuruş 90	Çukadâriye kuruş 6	İhzariye kuruş 60	Cemân yekûn 2660
Sihhu-l bâkî li-t teslimi li-l vasiyyi-l muhtar 3142	Hisse-i zevci merkûm Ahmed odabaşı kuruş 1571	Hisse-i uhdu li ebeveyn gaib ani-l beled kuruş 1571		

Sayfa 33

Hüküm 1; Dekik bey‘ edenler beher yüz vekiyyesini dörder buçuk kuruşa bize dâhi verilip ve nan-ı aziz satan etmekçiler seksen dirhem bir akçeye satmak üzerine narh verildiği kayd şud fi 19 şaban 1145

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Şeyh Ahmed Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî emrullahu Teala fevt olan fekte demekle şehir Mustafa Bey nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha'î metrukesi Emineye ve sagire sulbiyete oğulları Osman ve İbrâhîm ve sulbiye kızları Hatice ve Rukiye ihzâr-ı tahkikinden sonra sagirun mezburunun ahvalini zabta ve emvalini hıfza vasi'î mensubesi olan validesi mezbûr Emine hatûn talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî 3 min cemâziye-l evvel li sene 1145

Tablo 41. Mustafa Bey'e Ait Tereke Defteri

Bargir 1 eğeri 1 maa kaltarma kuruş 600	Harme 1 kuruş 72	Bargir hamı 1 kuruş 96	Çuka dolama kuruş 540	Çağışır 1 kuruş 370
Dolama 1 kuruş 240	Serhatlı çağışırı 1 kuruş 153	Kuşak kuruş 45	Der deve kaltak kuruş 357	Börülcü dolama 1 kuruş 1077
kasal çuka yafa kaplı kuruş 486	Kalemiye 1 kuruş 447	Köhne çağışır 1 kuruş 39	Pişto kuruş 1200	Kalem kuruş 600
Döşek 1 kuruş 213	Sahan kuruş 180	Kese kuruş 108	Kilim kuruş 45	Hattıbur kuruş 30
Bakır kuruş 240	Yastık kuruş 120	Tırpan kuruş 6	Mum kuruş 45	Maşa kuruş 45
Don 1 gömlek 1 kuruş 45	Bargir kuruş 1080	İnek maa buzağı kuruş 360	İki bağ 2 kuruş 960	Hane 4800
Odun kuruş 90	Kömür kuruş 60	Cemân yekûn kuruş 14619	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 600	Rusumu kısmet kuruş 420
Katîbiyye kuruş 120	Çukadâriye kuruş 90	Hadâmiyye ve ihzariye kuruş 120	Delaliye kuruş 360	Mihri müeccel kuruş 3000
Harcı hüccet kuruş 90	Cemân yekûn 4800	Sihhu-l bâkî li- t taksimi beynel verese kuruş 9819	Hisse-i zevcetül mezbure 1224	Hisse-i ibni mezbûr kuruş 2856
Hisse-i ibni mezbûr 2856	Hisse-i binti mezbûr kuruş 1428	Hisse-i binti mezbûr kuruş 1428		

Hüküm 3; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Mustafa Paşa mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleyman Beşe bin İbrâhîm'in veraseti min cihetü-l asubetu-l nesebiyetü babasının li ebeveyn karındaşının oğlu Osman bin Ahmede münhasıra idüğü ledi-ş şer' sabit olmakla mezbûr Osman marifetiyle tahrir olunan

Tablo 42. Süleyman Beşe bin İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri

Mecmu' muhallefat 3480	Ve minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 120	Katîbîyye kuruş 45	İhzariye kuruş 12	Teçhiz ve tekfin kuruş 1270
Ber müceb vasiyet helvasına kuruş 360	Deyni müsbet berber Osman kuruş 420	Deyni müsbet Monla Ahmed kuruş 180	Çukadâriye kuruş 30	Cemân yekûn 2437
Sıhhu-l bâkî li-t teslimi veline'im el -mezbûr Osman beşe kuruş 1043				

Sayfa 34

Hüküm 1; Baş eski Ahmed Ağaya an nakit müteveffayı mezbûr Kalovidin sakinlerinden İbrâhîm Beşe'nin malından yüz otuz bir kuruş birer reb' teslim olunduğu huzur-u şer'de kayd ve tescil olundu hurrîre fî 2 min şehri şabanü-l muazzam li sene 145

Ahmed Ağaya an nakit	
131 52	Yağ ve sirke
71 254	Der zîmmet İsmail alemdar
3	Topçu ağasından
3 260	İskender ağadan
47	Masarıfı ihraç ettikten sonra
213	Kuruş Ahmed ağaya teslimidir

Hüküm 2; El-hâc Ferruh Mahallesi sakinelerinden Fatıma binti Mehmed nâm hatun fektenin ahar ehli Emine hatûn ile bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan fekte Mustafa'nın zimmetinde mütekarrır ve makut aleyh iki bin beş yüz akçe mihri müecceli 15 kuruş üzerine akd-ı sulh eyledikleri bu mahale kayd olundu fî 6 min şehri ramazanü-l mübarek li sene 1145

Hüküm 3; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Mustafa Paşa Mahallesi sükkanından iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan el-hâc İbrâhîm nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha'ı metrukesi Fatıma binti Salih nâm hatun ile sulbi oğulları Hasan ve Hüseyîne ihzarı tahkikinden sonra sagiran mezburanın ahvalini zabta ve eşyasını hıfza ve tarafı şer' enverden vasi nasb ve tayin olunan Mehmed beşe marifetiyle tahrir olup tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrice fî yevmil sadis min şehri ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 43. El-hâc İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûrda menzil 1 kuruş 3600	Nukut zevce kuruş 15600	Avani nühas kuruş 1080	Levazımat hane kuruş 600	Yastık kuruş 120
Kalem 1 kuruş 120	Diğer kalem 1 kuruş 180	Yağmurluk kuruş 240	Pişto kuruş 120	Değirmen hissesi 9600
Sefine hissesi 16800	Mahzen kuruş 3600	Çuka nebeş kuruş 1080	Kürek kuruş 960	Çağışır kuruş 540
Nukut kuruş 3000	Ber vech-i zemin kuruş 59400	Felente kuruş 180	Dolama kuruş 720	Der zîmmet messi yehudi kuruş 20460
Der zîmmet karınca Osman kuruş 16740	Der zîmmet benli Ahmed kuruş 2520	Der zîmmet Hasan Ağa kuruş 660	kovanlık 1 kuruş 9720	Dükkân kuruş 3240
Tuz behası kuruş 44160	Köhne çağışır 1 kuruş 87	Köhne çağışır kuruş 96	Palaska kuruş 48	Durbin 1 kuruş 69
Harke 1 kuruş 60	Cemân yekûn 242400	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 2700	Rusumu kısmet kuruş 9480	Katibiyye kuruş 1200
Hadâmiyye kuruş 600	İhzariye kuruş 480	Çukadâriye kuruş 360	Delaliyye kuruş 2040	Mihri müsbet li zevvعتü mezbure kuruş 4000
Harcı hüccet vesayet ve nafaka kuruş 630	Ceman 21490	Sihhu-l bâkî li taksimi beynel verese 220910	Hisse-i zevci mezbure 27613	Hisse-i ibni mezbubr Hasan96648
Hisse-i ibni mezbûr Hüseyîn 96648				

Sayfa 35

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Alaca Tekye Mahallesinde sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Aişe binti Ali nâm hatunun veraseti min cihetü zevil ehram li ebeveyn kızkarındaşının oğlunun oğulları İbrâhîm Ağa ve

Ali Ağa ile mezburun İbrâhîm ağanın mesiresi sagire haticeye ve yine mezbûr Aişenin li ebeveyn kızkarındaşının ahar oğlunun oğulları Osman ve Bekir'e ve emsiresi Aişeye ihzarı tahkikinden sonra verese-i müteveffayı mezbûr marifetiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurre fi yevmil rabi“ ve-l ısrin min şehri şabanü-l muazzam li sene 145

Tablo 44. Aişe binti Ali'ye Ait Tereke Defteri

Seccade kuruş 60	Mushaf-ı şerîf kuruş 600	Kahve maa şeker kuruş 180	Sandık kuruş 165	Don gömlek kuruş 180
Entari köhne don 60 kuruş 100	Bogasi kapama kuruş 240	Mintan kuruş 180	Don kuruş 75	İhram kuruş 270
Mintan kuruş 90	Bohça kuruş 75	Çarşab kuruş 45	Köhne kuşak kuruş 40	Hamam rahtı maa havlu maa peştamal kuruş 390
Çarşab kuruş 180	Ferace kuruş 480	Köhne sade kuruş 40	Köhne bohça kuruş 12	Havlu makrome maa kaltak kuruş 45
Makrome cedid kuruş 480	Abdest makromesi kuruş 240	Sandık kuruş 150	Kumaş bohça kuruş 45	Beyaz sade kuruş 180
Gömlek kuruş 175	Kilit kuruş 40	Gömlek kuruş 210	Bogasi kuruş 900	Kuzu kürek kuruş 480
Orta keçe ve yan kuruş 900	Yastık kuruş 429	Yorgan kuruş 980	Döşek kuruş 120	Peşkir kuruş 60
Fincan 4 kuruş 150	Bardak 3 kuruş 30	Mısır hasırı 2 kuruş 360	Çerki kuruş 180	Melodidan kuruş 40
Minder 2 kuruş 240	Katîbîyye kuruş 50	Hamam taşı kuruş 60	Fanus 1 kuruş 90	Hurda bakır kuruş 150
Avani nühas 2680	Etmekçi dükkânı kuruş 28320	Çörekçi dükkânı kuruş 12600	Dükkân kuruş 1440	Dükkân kuruş 2400
Koyun 30 kuruş 1800	Arsayı haliye kuruş 960	Menzil maa dükkân kuruş 3600	Ceman yekun kuruş 64066	Ve Minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 1921
Katîbîyye kuruş 120	Hadâmiyye çukadâriye kuruş 180	İhzariye kuruş 60	Cemân yekûn 2281	Sıhhu-l bâkî 61785
Ber müceb vasiyet bâ'de ihracü-l sülüs taksimi beynel verese olan meblağdan mal-ı sülüs 20571/41214	Hisse-i İbrâhîm 8242	Hisse-i Ali 8242	Hisse-i Hatice 4121	Hisse-i Osman 8242
Hisse-i ebubekir 8242	Hisse-i atiye 4121			

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Ferit Bey Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Arzu nâm hatunun veraseti Sadri oğlu Hasana ve Sadri'ye sagire kızı Emine'ye ihzarı tahkikinden sonra sagiran mezburanın ahvalini hıfz ve eşyasını zabt kıbel-i şer' den nasb olunan vasi mensubu Hasan Ağa talebiyle ve mârifet-i şer' le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî yevmil hamis min şehri ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 45. Arzu'ya Ait Tereke Defteri

Müste'amel ferace kuruş 210	Keten kuruş 45	İplik kuruş 60	Köhne gömlek 1 kuruş 45	Peşkir 1 kuruş 30
Makrome 4 kuruş 90	Uçkur 3 kuruş 45	Köhne halka 1 kuruş 45	Yemeni kuruş 30	Yemeni kuruş 90
Tarbos 1 kuruş 90	Torbos 1 maa takye 1 kuruş 90	Örtü bezi kuruş 60	Bohça 1 kuruş 30	Sandık 1 kuruş 39
Ayna 1 kuruş 6	Kapama 1 kuruş 120	Entari 1 kuruş 240	Kaftan kuruş 480	Haysan kuruş 60
Keten bezi kuruş 240	Keten bezi kuruş 90	Sim kuşak 1 kuruş 600	İnci küpe kuruş 240	Hırdavat kuruş 120
Menzil mahalle-i mezbûrda kuruş 1320	Cemân yekûn kuruş 4425	Minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 130	Katîbiyye kuruş 30	Çukadâriye maa hadâmiyye kuruş 37
İhzariye kuruş 30	Delaliyye kuruş 60	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 4148	Hisse-i ibni mezbûr Hasan kuruş 2764	Hisse-i binti mezbûr Emine kuruş 1382
Kûsur 2				

Sayfa 36

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Ferit Bey Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî emrullahu Teala fevt olan Mustafa ibni Mehmed nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha'î metrukesi Arzu nâm hatun ile Sulbiye oğlu sagir Hasana ve sulbiye sagire kızı Emineye ihzarı tahkikinden sonra

sagiran mezburanın ahvalini hıfza ve eşyasını zabta kıbel-i şer‘den nasb olunan vasi Hasan Ağa marifetiyle takvim ve tahrir olunan eşyadır ki ber vech-i âti zikrolunur hurrir e fî yevmil hamis min ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 46. Mustafa ibni Mehmed'e Ait Tereke Defteri

Dolama 1 kuruş 440	Çağışır 1 kuruş 480	Entari kuruş 180	Çağışır 1 kuruş 60	Kuşak 1 kuruş 90
Kürek 1 kuruş 300	Yağmurluk 1 kuruş 60	Entari kuruş 120	Çoltar kuruş 90	Şalvar 1 kuruş 120
Kaşıklık 1 kuruş 24	Kalem 1 kuruş 240	Külenk kuruş 15	Köhne mintan kuruş 60	Tepsi 10 kuruş 120
Sahan maa güğüm kuruş 180	Kaltak kuruş 15	İbrik kuruş 60	Hırdavat kuruş 150	Çuka parçası kuruş 45
Şamdan kuruş 30	Sac ayak kuruş 240	Kohlu kuruş 60	Yüzük ve zekir kuruş 60	Ceman 2859
Minhal ihracat rusumu kısmet kuruş 1200	Katibîyye kuruş 30	Çukadâriye maa hadamiyye kuruş 37	İhzariye kuruş 30	Ceman 217
Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 2642	Hisse-i zevce mezburetü kuruş 330	Hisse-i ibni mezbûr kuruş 1540	Hisse-i bintil mezbure kuruş 770	Kûsur 2

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin kazasına tabi Biraфра nam karye de sakin iken bundan akdem katlen hâlik olan Yan veled Pelit nâm zimmînin zahirde varis marufu olmayıp terekese canib-i beytü-l mâle ait ve raci olduğu akdî şer‘ zâhir ve mütehakkık olduktan sonra karye'i mezbûra zabıtı ve beytü-l mâl emini fahru-l eşbah Hasan Ağa marifetiyle tahrir e sevki sultanide bey‘ min yezid olunan tereke-i hâlik mesfurdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrir e fî-l yevmil sani ve-l işrin min şevvalîl mûkerrem li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 47. Yano veled Pelit'e Ait Tereke Defteri

Pirinç kandil 1 kuruş 36	Sagır vezene 1 kuruş 81	Beyaz aba 1 kuruş 240	Siyah Aba 2 kuruş 600	Beyaz şalvar 1 kuruş 45
Âlâca zıbın 1 kuruş 45	Def'a beyaz aba 1 kuruş 240	Def'a beyaz aba 1 kuruş 195	Beyaz deymi 1 kuruş 135	Kırmızı kuşak 8 kuruş 387
Makrome top 3 kuruş 555	Kayış aleti kuruş 243	Kendir bezi 1 kuruş 513	Peştamal 2 kuruş 360	Meşin yastık 2 kuruş 90
Kırmızı centiyan 1 kuruş 75	Çizme 6 kuruş 360	Tavus kumu 1 kuruş 66	Kuşak kuruş 18	Bogasi parçası 1 kuruş 60
Siyah deymi 2 kuruş 120	Kırmızı banbo 210	Terzi ipliği kuruş 69	Hat bezi 1 kuruş 186	Boncuk 1 kuruş 240
Antan 1 kuruş 120	Hırdavat kuruş 45	Beyaz bonbo 1 kuruş 30	İplik kuruş 66	Hırdavat kuruş 30
Soğan kuruş 75	Haran kuruş 37	İğne kuruş 6	Âlâ sandık 1 kuruş 306	Tahta sandık 1 kuruş 15
Kantar ve terazi kuruş 360	Yalancı altın kuruş 15	Keten kuruş 60	Ağaç kaşık kuruş 15	börülce kuruş 303
Ceviz kuruş 51	Nal kuruş 120	Künlük kuruş 6	Duhan kıyye 60 kuruş 750	Kokaz kuruş 60
Tahta sandık kuruş 30	Demir 51/40	Katran kuruş 30	Tuz kuruş 315	Fıçı 4 kuruş 240
Yaldız altın kuruş 420	para 95 kuruş 285	hamr ve dere 12 kuruş 240	Ark kuruş 360	Bargir kuruş 1200
Ceman 10969	Ve minhal ihracat rusumu emniye kuruş 1040	Rusumu adi kuruş 438	Keşif için verilen kuruş 500	Katîbiyye kuruş 150
İhzariye kuruş 100	Çukadâriye kuruş 120	Naîb Efendiye keşfe gittikte kuruş 400	Çukadâra keşfe gittikte kuruş 300	Ücreti odabaşı kuruş 60
Ücreti Osman Efendi kuruş 120	Deyni müsbet 2566	Ceman 5794	Sıhhul bâkî teslimi beytü-l mâl 5175	

Meblağ-ı mezbûr beş bin yüz yetmiş beş akçe şirket iddaa eden Nikola nâm zimmiye âlâ tarikil mesalihatü mübaşir marifetiyle beytü-l mâlci Hasan Ağa mezbûr zimmiye def ve teslim ol dâhi meblağ-ı mezburu ahz u kabz eylediğinden şirket ve saire müteallık amme-i

davadan mezbûr Hasan ağanın zimmetini ibra‘ etmekle bu mahale şerh verildi fî (...)

Sayfa 37

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin sükkanından dergâh-ı âli yeniçerilerinden altmış sekiz cemaatin Halîl Beşe'nin veraseti li ebeveyn kızkarındaşı oğlu Hasan beşeye ve gaib anil beled mezbûr Hasan beşenin karındaşı Hüseyîne ve kızkarındaşı Havvaya ve yine ahar li ebeveyn kızkarındaşı oğlu İbrâhîm münhasıra olduğu ledi-ş şer‘ sabit olup mezbûr Hasan beşe kendi tarafından asalete ve mezbûr Hüseyîn ve Havva ve İbrâhîm tarafından vesayete ahz u kabz idüp marifeti şer‘le tahrir olunan eşyadır ki ber vech-i ati zikr olunur hurrîre fî yevmil ısrin min şehri şaban li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 48. Halil Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Kağıt kuruş 162	Peştamal kuruş 42	Terazi kuruş 45	Tencere kuruş 90	Rugan zeyt kuruş 12
Kazma kuruş 30	Yular kuruş 90	İncir kuruş 54	atab kuruş 30	Balta kuruş 15
Çörek otu kuruş 72	(silik)	Maa'le kuruş 6	Biber kuruş 90	Ceviz kuruş 48
Buğday kuruş 30	Çotra kuruş 60	Sandık kuruş 24	Soğan kuruş 30	fiçı kuruş 30
Kaşık kuruş 63	Sumak kuruş 12	Rezzakı üzüm 360	Şenikler kuruş 120	Mismat kuruş 240
Zenbil kuruş 180	Leblebi 420 fındık kuruş 240	Pirinç kuruş 1245	Hana kuruş 360	Tütün kuruş 3240
Erik maa sandık kuruş 150	Börölce kuruş 900	Asel kuruş 1200	karazi kuruş 270	Rugan kuruş 2430
Çuval kuruş 240	Taban (...) kuruş 240	Sabun kuruş 1200	Tuz akçesi kuruş 375	Astar maa dizlik kuruş 240
Dizlik kuruş 240	Mintan kuruş 180	Mintan kuruş 420	Abdest mintanı kuruş 480	Köhne mintan kuruş 480
Makrome maa peşkir kuruş 120	Hırdavat kuruş 300	Enam-ı şerif kuruş 300	Felente kuruş 360	Hırdavat kuruş 240
Peştamal kuruş 90	Gömlek kuruş 15	Diz Çağışırı kuruş 80	Bohça kuruş 60	Kese kuruş 30
Yelek kuruş 60	Yemeni kuruş 90	Kutu kuruş 15	Yelpaze kuruş 75	Tesbih kuruş 75
İbrik kuruş 90	Küçük Mehmed beşe kuruş 33	İbrâhîm odabaşı kuruş 258	Terzi kuruş 73	Terzi İbrâhîm kuruş 54
Memiş beşe kuruş 288	Uzun Mehmed beşe kuruş 13	Araba ve gureba Hasan kuruş 60	Belhevalide kuruş 24	İmamda kuruş 96
Beş karakollakçıda kuruş 78	Başcavuşta kuruş 285	Monla Bekirde kuruş 84	Edirneli usta da kuruş 129	Karabaş ustada kuruş 99
El-hâc emir Mustafada kuruş 13440	Kaşık kuruş 24	Ceman yekun 33840	Minhal ihracat rusumu kısmet 1260	Rusumu emniyye kuruş 2730
Katîbiyye kuruş 180	Hadamiyye ve çukadâriye kuruş 180	İhzariye kuruş 120	Deyni müsbet kuruş 480	Deyni müsbet haraç yehudi kuruş 360

Deyni müsbet kuruş 450	Monla Hasana malı iştirakta verilen kuruş 6600	Ceman 12360	Sıhhul bâkî li teslimi Tahsin beşe el-varis 21480	
------------------------	--	-------------	---	--

Hüküm 2; Medine-i Vidin voroş mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Bederus nam zimmînin zahirde varis marûf marufesi olmamağın terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmakla Medine-i mezburada beytü-l mâl kabzına me'mur Osman Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le tahrir olunan terekesi defteridir ki ber vech-i âti zikir olunur hurrîre fî yevmil tas imin cemâziye-l evvel li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 49. Bederus'a Ait Tereke Defteri

Kuşak 1 maa zıbın 1 ve köhne çelahi 1 kuruş 18	Köhne kapama 1 kuruş 18	Köhne kürek kıymeti 1 kuruş 15	Köhne mai celami 1 kuruş 69	Yorgan 1 kuruş 78
Köhne döşek 1 maa yastık 1 kuruş 138	Kaltak 1 kuruş 12	Sandık kuruş 9	Bogasi kürek kuruş 240	Ceman 579
Minhal ihracat rusumu adi kuruş 60	Rusumu emniyye kuruş 60	Katîbiyye kuruş 40	Çukadariyye kuruş 30	Hadâmiyye maa ihzariye kuruş 48
Deyni müsbet Ali beşe kuruş 12	Ceman kuruş 250	Sıhhul bâkî li-t teslim beytü-l mâl kuruş 329		

Sayfa 38

Hüküm 1; Defter oldur ki iş bu 1145 senesi cemâziye-l evveli guresinden ramazan-ı şerîf gayetine değin verilen konaklar icareti ve ücreti saraydaran ve arabacıyan ve ambarcı ve sekban ücretleri ve masarısı sairedir ki ber vech-i ati isimleri mestur olan reaya ve ahali marifetiyle tahrir olunan defteridir ki zikrolunur nefsi Vidin varoş reayalarına Andakino veled Yani ve Ozil veled Timote ve Maladi veled

Esotko ve Mico veled Yelo ve Yenaki veled tuna ve sahra mukata'asından Ecudko veled Asitan ve Pezol veled Ora ve İstoyan veled Veliko ve Yevan veled Kolokosan ve İzdaroko veled Zariç ve İstoyan veled beloyir ve Remerre veled Çara ve İstoyan veled İstanile ve zabako veled Kuşade ve Nişo veled Nikşo ve Karasta veled garamade ve Yetmun mukata'asından İzlatko veled Haçoye ve beşe veled İstoya ve Petre veled Kamtece ve Seboko veled Nekuye ve İskayifşe veled zavid ve Bulmiye mukata'asından Pezol veled Petre ve Marinko velad ve Eçotko veled İstanoye ve Marinko veled enderi ve Beno veled Radote (..) veled Estoya ve Çotkokaliye ve Laskas ve Niko veled Kafmesre Nikola ve Metkukça karyesinden Meladen ve Belgradcık mukata'asından İstansal ve Veldirviran ve Velad veled Meladin ve Peze veled İstoil ve Peze veled İstoyal ve Kiryoni mukata'asından galfurye veled mate ve Kürke veled İstonko ve Mate veled İstak ve Estunka veled Kapre ve Mile veled İstefan vesair malûmul esami ve mahsurul eşhas zimmiler meclis-i şer' nebevide mukata'at mezburun ocaklıkları olan ayan kıdvatü-l emâsil ve-l ayan yerlüyan ağası Hasan Ağa ve dizdâr el-hâc Haydar Ağa ve gönüllüyan yemin İbrâhîm Ağa ve gönüllüyan yan nesari diğer İbrâhîm Ağa ve garban evvel Osman Ağa ve farisan evvel Mustafa Ağa ve küçük Osman Ağa ve Döbirvi Mehmed Ağa ve İbrâhîm Ağa ve Şaban Ağa ve Ali Ağa mahzarlarında her biri tali'an ikrar ve takriri kelâm idüp ağalarımız yediyle iktiza eden bazı masarîf cüz'iyeye ve külliye'dir ki ber vech-i âti zikrolunur el-hâc Halîl zade Osman beşeden alınan otluk behası iki yüz seksen kuruş ve el-hâc Ali Ağadan alınan otluk behası iki yüz elli kuruş ve sehelli zade el-hâc Mehmed ağadan alınan otluk behası yüz otuz beş kuruş ve kasab Mehmed Beşe'den alınan otluk behası yetmiş bir kuruş bir reb' ve Salih odabaşından alınan otluk behası on iki kuruş bir reb' ve doksan yedinin İbrâhîm Beşe'den alınan otluk behası altmış kuruş ve müftü damadı Abdullah Efendiden alınan saman behası altmış kuruş ve Süleyman Çelebi'den alınan ot behası yüz altmış iki kuruş ve bölükbaşından alınan otluk behası on sekiz kuruş ve yine mezbûr bölükbaşından iştira olunan otluk behası yirmi üç buçuk kuruş ve Ahmed kethüdadadan alınan otluk behası doksan iki kuruş ve yirmi beş sekbanların

ustadan alınan otluk behası yirmi kuruş ve Osman Beşe'den alınan otluk behası seksen kuruş ve sahra mukata'ası öşründen iştira olunan saman behası yüz kuruş ve köse el-hâc Mustafa Ağadan iştira olunan otluk behası yüz altmış kuruş ve el-hâc Aliden iştira olunan otluk behası yüz elli kuruş ve şişman Ali Beşe'den iştira olunan otluk yüz doksan kuruş ve Ömer Beşe'den alınan otluk behası doksan kuruş ve çatak Ali Beşe'den alınan odun behası otuz sekiz buçuk kuruş değirmenci Abdullah Beşe'den alınan odun behası yüz kuruş ve nahiyeden akçe ile iştira olunan odun behası yüz kuruş ve konaklar icaratı dört yüz elli kuruş ve ücreti sekbandan maa ta'ama ve şa'ir behası iki yüz elli yedi buçuk kuruş ve ücreti ambarciyan ve arabaciyan yüz doksan iki buçuk kuruş ve ücreti serdaran hazreti paşa ve kethüda bey elli iki buçuk kuruş ve bi-l müdafaat iştira olunan kömür ve tahta ve samar ve ahırlar tamiratı vesair masarısı cüz'iyeden müctemi' yüz altmış yedi kuruş baş Ağa ve gönüllüyan ve yemin ve yesar konaklarında olan vezir ağaları masarıfları için verilen otuz beş kuruş ve merakibe'i akçe üç yüz elli üç kuruş ve harcı mahkeme yetmiş beş kuruş ve varoş yediyle masraf olunan yüz kırk beş kuruş ve ücreti teklic varoş kırk beş kuruş ve keriyuna da zayi olan bargir behası ve mahkeme tamiri otuz kuruş ve Halîl odabaşından alınan otluk behası yüz yirmi kuruş ve sol kol İbrâhîm ağaya masarîf evvelden bâkî

Sayfa 39

Elli kuruş ve masarîf evvelden bâkî iki bin iki yüz kuruş ki min haysü-l mecmu altı bin üç yüz yetmiş kuruş baliğ olduğu bâ'de-l hesab cümlemizin malumu ve makbul olup salîfû-z zikr ayan mezbûran taraflarımızdan vekillerimiz oldukları hasebiyle mal-ı mevacib ve saireden harc ve sarf eyledikleri meblağ cümlemizin zimmetlerimizde ve deyunu mütekarrır ve lazîmü-l edâ ve vacibü-l iktiza deynimizdir deyu cümle ayan-ı belde mahzarlarında her birerleri tali'an bâ'de-l ikrar vel itiraf ayan-ı vilayet ve nefsi Vidin varoş ve beş adet mukata'at reayalarının kar ve küzar ve müstakimül efkar ve kocabaşıları ve reaya saire infak ve ittihadlarıyla meblağ altı bin dört yüz yetmiş kuruş mukata'at mezburuna tevzi' ve taksim ve li ecli-t tahsil ağayan mezburun

yedlerine cümlelerin emriyle ve savb-ı şer‘ ve garbtan verilen defteridir ki
ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî tarihi-l mezbûr li senetü-l merkûm

Ceman yekûn 6370

Hisse-i Bulmiye kuruş 1840	Hisse-i kara’i kasab başı kuruş 320	Hisse-i mukata‘a’i belmuk 1450	Hisse-i sahra kuruş 1170
Hisse-i belgradcık kuruş 680	Hisse-i kiryon kuruş 455	Hisse-i varoş Vidin kuruş 455	

Hüküm 1; Daru-l cihad ve-l mücahidin mahalle-i Vidin mahallatından Çavuş Camii mahallesinde sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla vefat eden Tokadi Mehmed çavuş ağanın veraseit zevce-i metrukesi hatûn ihzâr-ı tahkikinden sonra reb‘ sehmi zevce-i merkumeye ve selase’i erba’i camii beytü-l mâle ait ve raci idüğü ledi-ş şer‘ mütehakkık olup mârifet-i şer‘le beytü-l mâl talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî yevmil samîn min şehri şabanü-l muazzam li sene ham is ve erba’in ve miete ve elf

Tablo 50. Tokadi Mehmed'e Ait Tereke Defteri

Zıbın 1 kuruş 90	Kürek 1 kuruş 48	Entari 1 kuruş 90	Çağışır 1 kuruş 90	Dolama 1 kuruş 63
Kapama 1 kuruş 150	Çarşab 1 kuruş 99	Kürek 1 kuruş 30	Kuşak 1 kuruş 6	İhram 1 kuruş 15
Hırka 1 kuruş 69	Yorgan 1 kuruş 72	Minder 1 kuruş 69	Minder 1 kuruş 99	Kebe 1 kuruş 755
Sofra peşkiri 1 kuruş 90	Gömlek 1 kuruş 64	Don 1 kuruş 64	Don kuruş 18	Don kuruş 15
Sarık 1 kuruş 21	Sarık 1 kuruş 15	Sade 1 kuruş 45	Kavuk 1 kuruş 105	senebent 1 kuruş 75
Kalfak 1 kuruş 33	Kilidan 1 kuruş 15	Palaska 1 kuruş 33	Yastık kuruş 15	Başlık 1 kuruş 15
Kuşak 1 kuruş 30	Sarık 1 kuruş 45	Kürek 1 kuruş 840	Bargir 1 kuruş 120	Entari 1 kuruş 240
Fes kuruş 120	Döşek 1 kuruş 120	Yastık 1 kuruş 360	Yorgan 1 kuruş 240	Avanil has kuruş 1380
Kalem 1 kuruş 120	Kürek kuruş 180	Dükkân 1 kuruş 2040	İnek kuruş 360	İnek kuruş 240
İnek kuruş 210	Buzağı 1 kuruş 99	İnek kuruş 360	İnek kuruş 240	Bağ 1 kuruş 1440
Tepsi 1 kuruş 300	Bakır avani kuruş 360	Çerki 1 kuruş 105	Minder kuruş 60	Çerki 1 kuruş 105
Kefkir 1 kuruş 90	Tencereler kuruş 780	Hane levazımatı 249	Ceman 12480	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 1089
Rusumu adi kuruş 600	Katîbîyye kuruş 120	Hadamiye kuruş 12	Çukadâriye ve ihzariye kuruş 150	Delaliye kuruş 240
Rusumu emniye kuruş 1440	Deyni müsbet murtaza beşe kuruş 1620	Deyni müsbet Hasan beşe kuruş 552	Deyni müsbet İbrâhîm beşe kuruş 447	Deyni müsbet kahveci İsmail beşe kuruş 54
Deyni müsbet yakub beşe kuruş 150	Deyni müsbet selim beşe kuruş 114	Deyni müsbet Mahmûd beşe kuruş 75	Deyni müsbet Mustafa beşe kuruş 48	Deyni müsbet Mehmed Çelebi kuruş 51
Deyni müsbet Mustafa beşe kuruş 12	Deyni müsbet İbrâhîm beşe kuruş 30	Deyni müsbet kör Mehmed kuruş 30	Deyni müsbet Ali Mustafa beşe kuruş 720	Deyni müsbet (silik...) kuruş 30
Deyni müsbet kahveci kuruş 90	Ücreti zimmi kuruş 660	Deyni müsbet estenyo Yahudi kuruş 180	Deyni müsbet kerimbey zade kuruş 360	Deyni müsbet kürekçi alzon kuruş 240

Deyni müsbet kuruş 174	Deyni müsbet kuruş 360	Deyni müsbet li zevcetül mez-bure kuruş 2304	Ceman 12060 akçedir	Sıhhul bâkî li-t teslimi beytü-l mâl kuruş 420
------------------------	------------------------	--	---------------------	--

Bâ‘de-l imza’i defter zuhur eden yirmi beş kuruş deynden mesaliha tarikiyle Aişe binti Abdullah nâm hatuna verilmiştir hurrire fi yevmil hadi aşar min şevvalîl mükerrerem li sene hamis ve erba‘in ve elf

Kuruş 420 Aişeden teslim alınmıştır

Sayfa 40

Hüküm 1; Molla Osman Beşe ve tarakçı Ahmed Beşe ve şahmenk çolak Osman Beşe Mûsa Ağadan aldıkları dört tebeden üçünü alıp ve birini Mûsa çorbacıya geriye red ettikleri bu mahale kayd olundu hurrire fi 30 min ramazan sene 145

Şühûdü’l-hâl

El-hâc İsmail Ağa cizyedar

Muhzır İsmail Çelebi

Mehmed Efendi

Hüküm 2

Hükmün üstü karalanmış

Hüküm 3; Daru-l cihad ve-l mücahidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş Camii mahallesinde sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan yirmi sekiz cemaatin yoldaşlarından Mustafa Beşe bin Abdullah'ın veraseti zevce-i metrukesi Fatıma binti İbrâhîmden gayrı zahirde varisi marûf ve marufesi olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait ve raci idüğü ledi-ş şer‘ sabit ve mütehakkık olmağın beytü-l mâl kabzına me'mur fahru-l eşban Salih Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer‘le terekesi tahrir ve sevki sultanide semeni misillerine bey‘ ve takvim

olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil san imin
şehri zilkaidetü-ş şerîf li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 51. Mustafa Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Nafa yeşil kürek kuruş 723	Çağışır 1 kuruş 373	Alaca entari 10 kuruş 108	Mai dizlik kuruş 150	Referenk (?) sarık 1 kuruş 90
Yeşil çuka yelek 1 kuruş 96	Mor çuka yelek 1 kuruş 48	Köhne puşi 1 kuruş 78	Köhne kürek 1 kuruş 36	Kahverengi sade 1 kuruş 384
Palaska 1 maa kayış 1 kuruş 60	Gömlek 1 kuruş 78	Yastık kuruş 42	Köhne palto 1 kuruş 90	Mekun (?) maa ibrik kuruş 224
Sahan 1 kuruş 60	Darı bir miktar kuruş 360	Tuz behası kuruş 567	Tütün behası kuruş 4899	bökrölce kuruş 144
Kantar kuruş 150	Demir taba 1 kuruş 21	(...) maa ceviz 1 kuruş 63	Ağaç sandık 1 kuruş 18	Tekne kuruş 15
Denkil 42 kuruş 163	Tekne kuruş 30	Sirke kutusu 1 kuruş 78	Kuş 1 kuruş 30	Çuval 1 kuruş 18
fiçi 45	Nukut 1200	Şa'ir behası 1140	Turşu kuruş 30	Sogan 1 sarımsak 1 kuruş 45
münkâl kuruş 99	Bal mum kuruş 86	Ağaç terazi kuruş 18	Köhne balma kuruş 15	Orak kuruş 21
Ağaç dibek kuruş 33	Balasta kuruş 18	Hırdavat kuruş 63	Sarık kuruş 30	Erik kuruş 318
Kokoroz kuruş 90	Armut kuruş 51	Hinta kuruş 420	Balta sapı kuruş 18	Ağaç çatak kuruş 45
Katran kuruş 63	Tekne kuruş 9	Tekne kuruş 18	Fıçı kuruş 21	Sumak kuruş 20
Kantar kuruş 75	Terazi kuruş 267	Kömür kuruş 107	Ceman 13560	Minhal ihracat teçhiz ve tefkîn kuruş 945
Rusumu kısmet 720	Rumusu emniye kuruş 1440	Katîbîyye kuruş 192	Çukadâriye kuruş 93	Hadamiyye kuruş 120
İhzariye kuruş 90	Deyni müsbet yakub beşe kuruş 330	Deyni müsbet vekil harc Mehmed Ağa kuruş 2640	Deyni müsbet li zevcetül mezbure kuruş 2400	Deyni müsbet el-hâc Dervîş kuruş 45
Deyni müsbet şahin Ağa zade İbrâhîm Ağa kuruş 150	Delaliye kuruş 300	Deyni müsbet (kesik) kuruş 378	Deyni müsbet terzi Halil beşe kuruş 45	Deyni müsbet Mahmûd beşe kuruş 296
Duyunu müsbet müteferrika kuruş 1152	Deyni müsbet Hasan kuruş 360	Deyni müsbet Mahmûd beşe kuruş 120	Deyni müsbet mehardan ye-hudi kuruş 527	Cemân yekûn 12343

Sihhul bâkî li-t teslimi li zevcetü teslim beytü- l mâl kuruş 1217 akçe	Hisse-i zevcetü merkûm kuruş 304 beytü-l mâl kuruş 913			
--	---	--	--	--

Sayfa 41

Hüküm 1; Vidin mütemekkinlerinden bezirgân Menteşi Yahudi huzuru şer‘de şuhût mahzarlarında Bedrettin mescidi şerifine vakf olan akçeden yirmi dokuz kuruş iki nimten imamı Mehmed Efendiye teslim eylediği bu mahale kayd olundu hurrire fî yevmil hadi‘ aşar min şuhur ve ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Kuruş 29 nimten 2

Şühûdü’l-hâl

Es-Seyyîd Ali bin Es-Seyyîd Mehmed Ağa

Mehmed Efendi imam Bedrettin

İmam Mehmed Ağa bin Abdûrrâhman Ağa

İbrâhîm beşe bin Mahmûd Çelebi

Ahmed beşe bin ramazan

Hüküm 2; Bundan akdem mürd olan Şahin Yahudi oğlu Savel veresi tarafından kefaleten menteş meblağ merkumu edâ idüp Mehmed Efendiye teslim eyledi ve mesfur savelin hanesi mesfur menteşe deyni olduğu ecilden rehin vazi olunmuştur

Hüküm 3; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin sükkanından olup bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Süleyman Beşe'nin veraseti kızkarındaşı kızı münhasıra idüğü ledi-ş şer‘i-l Enver sabit ve mütehakkık olduktan sonra verese-i müteveffayı mezbûrun vasiyi mensubu kantarcı usta marfetiyle ve mârifet-i şer‘le terekisi tahrir ve semeni mukabiline bey‘ ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti

zıkr olunur hurrîre fî-l yevmil hamis ve-l ısrin min şehri şabanül muazzam sene 145

Tablo 52. Süleyman Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Burgu 9 kuruş 340	Balta 2 kuruş 240	Tırpan kuruş 360	Dester kuruş 30	Karma kuruş 45
Demir kuruş 120	Kese kuruş 60	Barkaç (?) kuruş 60	Kantar kuruş 360	Destere kuruş 60
Berdeva kuruş 60	Terzi kuruş 30	Evrak kuruş 30	Çuval kuruş 240	Heybe kuruş 30
Bakır kuruş 360	çizme kuruş 60	Öküz kuruş 3600	İnek maa buzığı kuruş 360	Tayların behası adet 3 kuruş 2160
Araba kuruş 360	Kısırak kuruş 240	Dekik kuruş 300	Odun kuruş 1800	bökrölce kuruş 30
Tuz kuruş 90	Elek kuruş 45	Oyluk kuruş 600	Der zîmmet etyemez kuruş 480	Boylu tüfenk kuruş 900
Der zîmmet kavak kuruş 480	Der zîmmet bön kuruş 270	Cemân yekûn 15210	eşyası 750	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin 2000
Iskat-ı salat ber müceb vasiyet kuruş 1000	Rusumu kısmeti kuruş 378	Katîbiyye kuruş 90	Çukadâriye maa hadâmiyye kuruş 60	Rusumu Ağa kuruş 1500
İhzariye kuruş 40	Ücreti Osman beşe ve Süleyman beşe kuruş 600	Deyni müsbet Molla Mehmed kuruş 1650	Ber müceb vasiyet helvasına kuruş 240	Deyni müsbet Mustafa beşe kuruş 600
Deyni müsbet bederli Mehmed beşe kuruş 2280	Deyni müsbet kahveci Hasan beşe kuruş 1440	Mezbûr kaza kapama ve entari behası kuruş 480	Nalbant Hasan beşe kuruş 291	Çukadâr Ağa kuruş 240
Mersume müsbet müteferrika kuruş 1361	Ceman kuruş 14252	Sıhhul bâkî el-mâlî kelle beha mal mezbûr vasi muhtar usta yedine verilmiştir 960 akçedir		

Hüküm 4; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin muhafazasına me'mur dergâh-ı âli yeniçerilerinden yirmi beş sekbanların yoldaşlarından olup bundan akdem bî Emrûllâhûteâla Hüseyîn Beşe bin

Abdullah bin Abdülmena'nın zahirde varisi marûf ve marufesi olmayıp terekesi cânib-i beytü-l mâle ait olmakla fahru-l eşbah Salih Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le eşyası tahrir ve semeni misillerine bey' ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrire fî-l yevmil hamis min şehri şevvalîl mükerrerem li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 53. Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdülmena'ya Ait Tereke Defteri

Süt mai çuka nebeş 1 kuruş 1200	Abdest mintanı mai çuka kuruş 480	Ağa mintanı cedid kuruş 840	İç mintanı kırmızı çuka 1 kuruş 1680	Siyah puşi 1 kuruş 720
Müste'amel çuka şalvar 1 kuruş 1800	Müste'amel fes 1 kuruş 120	Entari 1 kuruş 120	İç miftanı 1 kuruş 240	Müste'amel metes kuruş 120
Mezak kuruş 120	Yeşil çuka kürek 1 kuruş 960	Yağmurluk 1 kuruş 120	Tüfenk 1 kuruş 360	Tüfenk boylu kuruş 600
Tüfenk boylu kuruş 600	Filinte 1 kuruş 72	Eğer maa takım 1 kuruş 360	Minder kuruş 120	Avani nühas kuruş 960
Cübbe kürek 1 kuruş 67	Gömlek 1 kuruş 120	İç yeleği 1 kuruş 123	çuka mintan kuruş 108	Kuşak 1 kuruş 21
Kantarma 1 kuruş 19	Kuşak 1 kuruş 60	Heybe 1 kuruş 75	Kalpak 1 kuruş 30	Yemeni 1 kuruş 30
Meşin yastık 1 kuruş 21	Eğer kesesi kuruş 120	Çizme 1 kuruş 60	(silik) kuruş 18	Pişto kuruş 345
Tüfenk kuruş 39	Kılıç 1 kuruş 105	Tuz kuruş 48	Tüfenk kuruş 90	Palaska kuruş 184
Yastık 1 kuruş 90	Divit 1 kuruş 24	En'am-ı şerif kuruş 104	Nakit 480	Saat beyaz kabzalı kuruş 240
Kılıç 360	Kırmızı şal kuruş 600	Yorgan kuruş 360	İbrâhîmden malı iştirakten alınan kuruş 1930	Kantar maa kantar maa habankallar kuruş 180
Balta kuruş 12	Taba kuruş 45	Sac ayak kuruş 3	Kasab dükkanı binası ve bakkal dükkanı binası kuruş 4800	

Sayfa 42 (tablo 52 devamı)

Nısıf dabbağ hane ve nısıf kazgan kuruş 1560	Asel safi 100 kantar 1 kuruş 60000	Don bağı 3000 kuruş 54 000
Nukut kuruş 51000	Cem'an yekûn 190 200	

Meblâğ merkum bir yük doksan bin iki yüz akçenin sülüs malı altmış üç bin dört yüz akçe eş şeyh el-hâc Hasan efendiye ber muceb vasiyet bedeli hac olmak üzere verilen meblağdır.

Sülüs mal merkum kuruş 63 400

Ba'de ihraç sülüs geriye bâki kalan meblağdır zıkr olunur kuruş 126 800

Minha-l ihracat

(tablo 52 devamı)

Teçhiz ve tekfin ber muceb vasiyet kuruş 6000	İskatı salat ber muceb vasiyet kuruş 12 000	Rusumu kısımet kuruş 3176
Rusumu emniyye kuruş 12840	Katibiye kuruş 360	Çukadariye kuruş 300
Hadamiye kuruş 300	Deyni müsbet kuruş 630	İhzariye kuruş 300
Hatariye kuruş 600	Ber muceb vasiyet Ahmed efendiye verilen kuruş 600	Duyunu müsbet benderli Ahmed beşe kuruş 960
Cem'an yekûn kuruş 38546	sıhhu-l bâki teslimi beytü-l mal kuruş 88254	

Hüküm 1; Yirmi beş sekbanlar başısı usta Hüseyîn bin Mehmed nam kimesne beytü-l mal kazasına memur Salih Ağa bin Mehmed Ağa muvacehesinde müteveffayı mezbûr Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmenna'nın terekesinden ber vech-i nukud ve Mehmed kassam

mantukunca vasiyi muhtâr olduğum hasebiyle mezbûr Salih Ağa huzur-
u şer‘ de bedel-i yüz otuz beş kuruş bana ref‘ ve tefhim ben dâhi
vesayetim hasebiyle meblâğ merkum yedi yüz otuz beş kuruş merkum
Salih Ağa yedinden bit- tamam ve-l kemal ahzu kabz eyledim dedikte
sicili mahfuza kayıt olundu hurrîre fî gurre-i zilkaidetü-ş şerîf lisene
hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Abdullah Çelebi bin Ali Ağa

Halîl efendi

Mehmed efendi bin Süleyman

Başı eski Ali beşe bin Kamil sekban 25

Alemdar Osman bin Şaban sekban 25

İbrâhîm beşe bin Hüseyîn Beşe 76

Hüküm 2; Müteveffayı merkum Hasan Beşe vefatında ba hûccet
şer‘iyye sonradan zuhur eden defteridir ki Hasan Beşe nam kimesneden
teslim olunduğu bu mahalle kaytı 17 zilkâide sene 145

Hasan bin selim kuruş 24000

Sıhhu-l bâki vusul kuruş 6425

Hüküm 3; Darül cihat ve-l mücahidin medine-i Vidin Tahmis hanında misafiren sakin iken bundan akdem katlen fevt olan on sekiz sekbanların yoldaşlarından İbrâhîm Beşe bin Abdullah zahirde varis maruf olmayıp terekesi canib-i beytülmale ait ve raci‘ olduğu inde-ş şer‘ zahir ve nümayan olduktan sonra beytülmal kabzına memur fahru-l eşbah Salih Ağa marifetiyle tahrîr ve sevki sultanide bey‘ min yezid olunup ancak deyunu terekesinden ezid olmakla ashab-ı hukuk muvacehesinde tefrim ve taksim olunan terekesi defteridir ki ber veçhi âtî zikrolunur hurrire fi gurre-i zilkaidetü-ş şerîf lisene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 54. İbrâhîm Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Balta 1 kuruş 27	köhne eğer 1 kuruş 63	köhne keçe 1 kuruş 15	sim zafir 2 kuruş 96	fincan 4 kuruş 6
köhne yorgan 1 kuruş 207	alaca hırka 1 kuruş 123	müstamel küçük kürek 1 kuruş 750	köhne yeşil dolama 1 kuruş 108	köhne mintan kürek 1 kuruş 360
kırmızı dolama 1 kuruş 480	köhne fes 1 kuruş 60	köhne kuşak 1 kuruş 3	siyah bargir 1 kuruş 768	köhne yasdık 3 kuruş 141
alaca hırka 1 kuruş 120	köhne deymi kuruş 61	bakır avanı 8 kuruş 1275	şamdan 1 kuruş 39	siyah defa bargir 1 kuruş 1560
köhne çalkafa kürek 1 kuruş 970	kırmızı kürek 1 kuruş 2880	köhne kese 1 kuruş 327	köhne heybe 1 kuruş 56	kır bargir 1 kuruş 240
mai çuka şalvar kuruş 1200	Cem'an 11880	minhal ihracat	teçhiz ve tekfin ve harcı keşf kuruş 1320	rusumu emniyye kuruş 1200
rusumu adi kuruş 500	kalemiye kuruş 120	çukadariye kuruş 90	hadamiye kuruş 90	ihzariye kuruş 60
dellaliye kuruş 320	deyni müsbet kuruş 300	masarifi larife kuruş 220	deyni müsbet vekîl kuruş 2640	deyni müsbet Es-Seyyîd Hasan beşe kuruş 1980
sıhhu-l bâki meblâğ 3045				

Sayfa 43 (tablo 53 devamı)

Deyni müsbet Molla İbrâhîm kuruş 1020 ani-l arma'i 379	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 120 ani-l arma'i 44	deyni müsbet Osman beşe kuruş 225 anil arma'i 83	deyni müsbet Mehmed beşe kuruş 360 ani-l arma'i 132	deyni müsbet senko kuruş 600 anılarma'i 222
deyni müsbet İsmail beşe kuruş 420 anılarma'i 155	deyni müsbet Halîl beşe kuruş 480 anılarma'i 178	deyni müsbet Mahmûd beşe kuruş 1980 anılarma'i 734	deyni müsbet Molla zade kuruş 1530 anil arma'i 567	deyni müsbet Süleyman kuruş 165 anil arma'i 61
deyni müsbet Osman beşe kuruş 90 anil arma'i 33	deyni müsbet baba Ali kuruş 360 anil arma'i 133	deyni müsbet Es-Seyyîd Ahmed kuruş 720 anil arma'i 266	küsür meblâğ kuruş 52	

Hüküm 1; Daru-l cihat ve-l mücahidin medine'i Vidin mahallatından El-hâc Ferruh Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Mustafa Beşe nam kimesnenin veraseti zevce'i metrukesi Emine binti Ramazandan gayrı zahirde varisi marufu olmayıp terekesinin reb'i zevcesi mezbûreye ve selase'i erba'ı canib-i beytûlmal ait ve raci' olmakla marifet-i şer'le ve beytûlmal fahru-l eşbah salih Ağa marifetiyle tahrîr olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber veçhi âtî zikrolunur hurrîre fi-l yevmi-l sadis min şehri ramazan sene 145

Tablo 55. Mustafa Beşe'ya Ait Tereke Defteri

Kılıç 1 kuruş 42	kaltak 1 kuruş 126	palaska 1 kuruş 30	köhne cübbe 1 kuruş 39	gölbenk 1 kuruş 36
şalvar 1 kuruş 30	zıbın 1 kuruş 21	köhne cübbe 1 kuruş 15	Referlik 1 kuruş 6	demir 1 kuruş 9
tebsi 1 kuruş 138	kantarma 1 kuruş 30	şalvar 1 kuruş 21	Kaban 1 kuruş 1320	Saban çift 1 kuruş 897
Cem'an kuruş 27600	minhal ihracat	teçhiz ve tekfin kuruş 600	rusumu adi kuruş 180	katibiyye kuruş 45
çukadariye kuruş 30	ihzariye kuruş 30	deyni müsbet kuruş 120	dellaliye kuruş 75	rusumu emniyye kuruş 276
mihri müsbet li zevcû-l mezbûre an i- l arma' kuruş 1260	deyni müsbet kuruş 144	Cem'an kuruş 2760		

Hüküm 2; Daru-l cihat ve-l mücahidin Medine'i Vidin muhafazasına mezburu dergâh-ı âli nam kimesne kaimmakamı yeniçeriyenlerinden yirmi beş sekbanlara mahsus olan odada bundan akdem bî emrullahu teala fevt olan Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmenna'nın zahirde varisi maruf ve marufesi olmayıp terekesi canib-i beytülmale ait ve raci' olmakla yeniçeri beytülmal kabzına memur umdetu-l emacid ve-l ekarim Salih Ağa ibn Mehmed Ağa nam kimesne meclis-i şer' hatır-ı lazımü-t tevkîrde ba'is-i haza-l kitâb Mehmed odabaşı mahzarında ikrâr-ı tam takriri kelâm edip müteveffayı mezbûr ile Mehmed odabaşı şirket-i 'inak ile şerikler olup tereke'i müteveffayı mezbûrdan yüz kantar asel safi beher kantarı beşer kuruş ve birer reb'den beş yüz yirmi beş kuruş ve üç bin vekiyeye don yağı beher mekes vekiyyesi yüz ellışer kuruştan dört yüz elli kuruş ve an nukud dört yüz yirmi beş kuruş ki min haysü-l mecmu' bin dört yüz kuruş mezbûr Mehmed odabaşı bana def' ve teslim idüp ben dâhi meblâğ merhum bin dört yüz kuruş mezbûr Mehmed odabaşı yedinden bit tamam ve-l kemal ahzu kabz eyledim ba'de-l yevm mal-ı şirket müteveffayı mezbûrun terekesine müte'allık mezbûr Mehmed odabaşının zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâki kalmayıp ve husus mezbûra müte'allıka amme'i da'vâ ve mutalebattan ve eyman-ı muhasamattan mezbûr Mehmed odabaşının

zimmetini ibrâ'i amm rafi'ül hisam ile ibrâ' ve iskat eyledim dedikte
gibbe-t tasdîk-i şer'î ma vâki' bi-t taleb ketb olundu fi-l yevmi-l ısrin min
şevval-i mükerrerem li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mustafa beşe 927

Mehmed beşe bin cafer 929

İbrâhîm beşe bin Hasan

Molla Hasan 1990

Dellal Hüseyîn beşe bin Mustafa

El-hâc Mustafa Ağa

Ömer efendi el imam

El-hâc Mahmûd Ağa

Mehmed efendi bin (silik)

Hüküm 3; Husus-u atî-l beyânın mahallinde fasl ve hasmı için ba
buyruldu'î hazret-i muhafız savb şer' enverden Mevlana Mehmed efendi
bin Süleyman irsal olunup ol dâhi zeyl-i vesikada muharrer esami
müslimin ile daru-l cihad ve-l mücahidin medine'î Vidin kazası
muzafatından Ber'ande nam karye kurbunda ceryan eden Yetmuk suyu
üzerinde dair medine'î mezbûre ahalisinden Bosnevi Mustafa beşe bin
Abdullahın asiyabı bendi üzerine varıp bi garz müslimin huzurunda akd-ı
meclisi şer' nebevi eylediğinde meclîs-i makud mezkurda mezbûr
Mustafa beşe bin Abdullah iş bu ba'isü-l sefer Ozil ve Nikola ve Senik ve
Yerol nam zımmiler muvacehesinde üzerlerine da'vâ ve takriri kelâm
edip işbu meclîs-i makut mezkurda mu'ayene ve müşahede olunan
asiyabımın bendi mesfurların bina eylediği asiyabdan gelen sudan
münhedim olmakla mucceb-i şer' isi icra olunmak matlubumdur dedikte
hakiki hal asiyab vark ahvaline vukuf-u tam olanlardan sual olundukta

mesfurların bina eylediği asiyab ba‘de be‘id olduğundan naşi asiyab mezbûrdan gelen suyun müdde‘i mezbûr Mustafa Beşenin asiyab-ı bendine asla ve kat‘a zararı yoktur deyu âlâ tariki-ş şehade haber verdiklerini Mevlana mumi ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve muamelat olunan çukadar Ahmed Çelebi ile meclisi şer‘e gelip âlâ vuku‘a inha ve takriri etmeğin müdde‘i mezbûr Mustafa Beşe bi veçhi mu‘arazadan men olunmağın ma vâki‘ bi-t taleb ketb olundu hurrîre

Sayfa 44

fi-l yevmi-l aşir min zilkâidetü-ş şerîf li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

El-hâc Süleyman bin Hüseyîn kethüda

Mehmed Beşe bin Ali

Osman çorbacı bin Abdullah

Mustafa Beşe bin Ahmed

Hüküm 1; Darul cihadu-l mücahidin medine’i Vidin muhafazasına memur dergâh-ı âli dame mahfufaya bi-l mütevellî yeniçerîyan zümresinden yirmi beş sekbanların yoldaşlarından bundan akdem bi emrullahu teala fevt olan Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmena’nın vasiyi muhtarı olduğunu iddi‘a eden ba‘isi haza-l kitâb yirmi beş bölüklerin orta aşçısı Hüseyîn Beşe bin Mehmed Beşe nam kimesne meclis-i şer‘ hatır-ı lazımu-t tevkîrde dergâh-ı âli yeniçerîleri beytûlmali kabzına memur yetmiş altı cemaatin çorbacısı fahru-l eşbah Salih Ağa ibn Mehmed Ağa muvacehesinde üzerine da‘vâ ve takriri kelâm edip müteveffâyı mezbûr Hüseyîn Beşe kıbelü-l vefat biemrullahu teala fevt olduğumda terekem kabz olunup elli kuruş sitte-i seniyye üzere teşhiz ve tekfîn vesair levazım-ı defnine sarf olunup ve yüz kuruş dâhi iskat-ı salat ve kefarete nezur ve yemin ve zekat için fukaraya tasdik

olunup ve üzerime edası farz olan hacı beytullahu-l haram ve ziyaret ve vazi'a'i hazret-i seyniyyü-l enamu-l aleyye efzalu-l tahiyetü ve-s selam etmek üzere terekemden beş yüz yirmi sekiz kuruş ifraz olunup süleha'i emteren (?) mu'temed ve emin ve mütedeyyin ve müstekim bir şahsa bedel-i hac olmak üzere verildikten sonra bâkisi vilayet Anadolu'da Mederli kasabasında li ebeveyn er karındaşım Mustafa bin Abdullah isal oluna deyu vasiyet edip zimmetine beni vasi muhtar nasb ve ihtiyar ettikte ben dâhi vasiyet mezbûreyi muvacehesinde kabûl edip masaran fevt olmuş iken emin mezbûr Salih Ağa müteveffayı mezbûrun veraseti olmamak za'imiyle terekesine bi gayrı hak vazi' yed etmekle mezbûr Salih Ağaya sual olunup müteveffayı mezbûrun terekesinden kasrı yed edip bana def' ve teslim etmek üzere tenbih olunmak matlubumdur dedikte emin mezbûr Salih Ağa istintak olundukta cevabında fi-l hakika tereke'i müteveffayı mezbûra bi-l emanete vazi' yed olunduğunu ikrâr lakin mezbûr Hüseyîn beşe müteveffayı mezbûrun bir minvali muharrer vasi muhtarı olduğunu inkâr etmeğin müdde'i Hüseyîn beşenin davayı meşruhuna muvafık beyyine talep olundukta udûl-ü ihrar ricâl-i müslîminden olup Mehmed efendi bin Abdulkirim ve Ahmed beşe ve benderli Ahmed beşe nam kimesne li ecli-ş şehâde meclîs-i şer'e hazıran olup istişhad olundukta fi-l hakika müteveffayı mezbûr kıbeli-l vefat bâ emrullahu teala fevt olduğumuzda terekem kabz olunup elli kuruş deyn-i müsbet üzere teçhiz ve tekfine sarf olunup ve yüz kuruş dâhi iskat-ı salat ve kefareti tezvîr ve yemin ve zekun için fukaraya tasdik olunup ve sülûs terekemden bedeli hac olmak üzere beş yüz yirmi sekiz kuruşu süleha'dan bir adama verildikten sonra bâkisi ve ırsım olan vilayet-i Anadoluda li ebeveyn kız karındaşım Mustafa bin Abdullaha isal oluna deyu bizim huzurumuzda vasiyet edip ve tenfizine müdde'i mezbûr Hüseyîn Beşeyi vasi muhtar nasb ve ihtiyar edip mezbûr Hüseyin Beşe dâhi vesayet mezbûreyi kabûl ettikten sonra fevt olmuştur bizler bu hususa ber vech üzere şahitleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde bade-t tâdîl ve tezkiye şahâdetleri makbule olmağın mûcibince müdde'i mezbûr Hüseyîn Beşenin veçhi muharrer üzere vesayetine ba'de-l hükmü şer'i iken mezbûr salih Ağa

tereke'i müteveffayı mezbûru merkum Hüseyîn Beşeye eda ve teslim etmek üzere tenbih olunmağın ma vâki' bi-t taleb ketb olundu fi-l yevmi hadi ve-l ısrin min şevvali-l mükerrerem li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Beşe bin Mustafa Beşe 52

Mehmed Beşe bin Abdurrahman 97

Mehmed efendi bin Sekban 25

İbrâhîm Efendi

Kara Ahmed Beşe sekban 25

Mederli Ahmed Beşe

Ali Beşe bin Kamil Salih

Emir Efendi bin Selim

Ve gayruhûm mine-l huzzar

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin medine'i Varoş mütemekkinlerinden iken bundan akdem garken mürd olan merkumun varisi maruf ve merufesi olmayıp terekesi canib-i beytülmale ait olmakla medine'i mezbûrada beytülmal amme ve hassa kabzına memur Osman Ağa marifetiyle ve maruf şer'le tahrîr olunan terekesi defteridir ki ber veçhi âfî zikr olunur hurrîre fi-l yevmi-l tasi' min cemaziyelevvel li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 56. İsimsiz Tereke Defteri

Kebe 1 kuruş 60	tencere 1 kuruş 90	def'a kebe 1 kuruş 21	sini 1 kuruş 120	taba ma'a ibrik 1 kuruş 90
na'liki 2 kuruş 45	Cem'an kuruş 426	minha-l ihracat	rusumu adi kuruş 60	rusumu emniye kuruş 48
katibiyiye kuruş 40	çukadariye ma'a ihzariye kuruş 45	deyni müsbet Mehmed beşe kuruş 12	Cem'an 235	sıhhu-l bâki teslimi beytü-l mal kuruş 191

Sayfa 45

Hüküm 1; Fi-l asl vilayet-i Rumelinde vâki' Şehirköyü kasabası ahalisinden Halep taifesinden Hasan Beşe bin Ahmed nam kimesne nam kimesne meclis-i şer' hatır-ı lazımü-t tevkîrde daru-l cihad ve-l mücahidin medine'i Vidin muhafazasına memur dergâh-ı âli dame mahkuk bi-l meâli yeniçeriyân zümresinden yirmi beş sekbanların yoldaşlarından olup bundan akdem bi emrullahu teala fevt olan Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmenna'nın kibel-i şer' şeriften vasiyi muhtarı ve terekesine bi-l emanete vazî'ü-l yed olduğu şer'an mutehakkık olan yirmi beş sekbanlarının orta aşçısı Hüseyîn Beşe bin Mehmed nam kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takriri kelâm edip müteveffayı mezbûr Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmena hayatında tarîh-i kitâbtan dört ay mukaddem Eflak tarafında Karaluva nam mahalde doksan bir gün vade ile iki yüz re's ganem beher re's ganem on ikişer semene iştira edip cihet-i mezbûrdan bana iki yüz kuruş deyni olduğunu huzur-u müsliminde ikrâr ve işhad dâhi ettikten sonra kibel-i eda fevt olup vasi mezbûr müteveffayı mezbûrun terekesine vazî'ü-l yed olmakla tereke'i vafiyesinden meblâğ mezbûru talep ve da'vâ ederim sual olunup meblâğ-ı mezbûr bana eda ve teslime tenbih olunmak matlubumdur dedikte gıbbe-s sual vasi mezbûr Hüseyîn Beşe tarafından tereke-i müteveffayı mezbûre veçhi muharrer üzere vazî yedini ikrâr lakin deyni merkumu inkâr edilcek müdde'i mezbûr Hasan Beşe'den sadak mukabilini mutabık beyyine talep olundukta udûl-ü ihrar

ricâl-i müslîminden ve medine’i mezbûre ahalisinden Mehmed Beşe bin Receb ve Halîl Beşe bin Mustafa nam kimesneler li ecli-ş şehâde meclîs-i şer‘e hazıran olup istişhad olunduklarında fi-l hakika bundan akdem fevt olan Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdülmenan hayatında müdde‘i mezbûr Hasan Beşe tarihi mezbûrda mahal merkumda doksan bir gün vade ile iki yüz re’s ganem beher ganemi on ikişer semenden iki yüz kuruşluk ganem bana bey‘ ve teslim edip ben dâhi bir minval-i muharrer iştira ve teslim ve kabz ve kabûl eylediğimden sonra cihet-i mezbûrun mezbûr Hasan Beşe’ye iki yüz kuruş vacibü-l eda deynimizdir deyu bizim huzurumuzda ikrâr ve yine bizi işhad eyledi bizler bu hususa ber vech üzere şahitleriz ve şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde bade-t tâdîl ve tezkiye şahâdetleri makbule olmağın müdde‘i mezbûr Hasan beşe meblâğ-ı mezbûr müşteri mezbûrun hayatında kellen ve bazı ahzu veya hibe veya ahara havale etmeyip mukabelesinde rehin dâhi olunup ve tarafı şer‘den bir tarîk ile zimmetini ibrâ’ etmediğine yemin teklif olundukta ol dâhi âlâ vakfi-l mes’ul yemin billahi alıyyü-l âlâ etmeğın mûcibince meblâğ mezbûr iki yüz kuruş vasi mezbûr muvacehesinde müteveffayı mezbûrun tereke’i vafiyesinden hüküm ve kaza olunduktan sonra meblâğ-ı mezbûr iki yüz kuruş müdde‘i mezbûr Hasan Beşe’ye eda ve teslim vasi mezbûr aşçı Hüseyîn Beşe’ye tenbih olunup ma vâki‘ bi-t taleb ketb olundu fi-l yevmi-l tasi‘ aşar min şehri zilkaidetü-ş şerife li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Ebubekir Beşe bin Abdulkerim

Ömer Ağa bin Abdullah

Ahmed Ağa Said Efendi zade

Mehmed Efendi bin imam ayan

Mehmed Efendi imam el-hâc Beşir

Muhzır-ı ser İbrâhîm

Mustafa Bey

Hüküm 2; Daru-l cihad ve-l mücahidin medine’i Vidin mahallatından Çavuş Mahallesi sakinelerinden olup sen ve cümlesinin buluğa tahmili olup ve rüşd ve sedadına hükmü şer‘i la hak olan Mustafa bin Hasan nam kimesne nam kimesne meclis-i şer‘ hatır-ı lazımü-t tevkîrde iş bu ba‘isü-l kitâb Ali Beşe bin İbrâhîm nam kimesne mahzarında ikrâr ve takriri kelâm edip akd-ı âtî-z zikrin suduruna değin sülkü mülkü sahihimde münselik olup medine’i mezbûre ebvabından Konca kapusu kurbunda vâki‘ bir taraftan mimar Halîl Ağanın mumcu dükkânı ve bir taraftan bayi‘ mezbûrun kız karındaşı Dudu nam hatunun mülkü ve bir taraftan dâhi Derviş nam kimesne mülkü ve tarafı rabi‘i tariki amm ile mahdûd ve üç kepenk bir bab dükkânımı bi cümleti-t tevabi‘ ve levahık ve kaffetü-l menafi‘ ve-l merafık tarafeynden icab ve kabulü havi ve şurutu müfideden ari kırk kuruş semeni medfu‘a bey‘ bat sahih-i şer‘i ile mezbûr Ali Beşeye bey‘ ve teslim ve temlik eylediğimde ol dâhi ber vechi muharrer işтира ve teslim ve temlik ve kabz ve kabûl edip semeni olan meblâğ-ı mezkûr kırk kuruşu müşteri mezbûr Ali Beşe yedinden tamamen ahzu kabz eyledim ba‘de-l yevm dükkân mahdûd mezkûr müşteri merkum Ali Beşe’nin mülkü müşterasıdır ve hak sarfıdır keyfeyeşa’ ve hüsnü ihtiyar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe-t tasdîk-i şer‘i ma vâki‘ bi-t taleb ketb olundu fi-l yevmi-l rabi‘ min zilhiccetü-ş şerîf lisene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Muhzır başı Mehmed Ağa 28

Ömer Efendi

Sofu Mehmed beşe

Zarı kavuk

Aşık Ömer

Çorbacı Ali Ağa

Sayfa 46

Hüküm 1; Kassablara lahmı ganem beher kıyyesi dokuzar akçeye zerh verildiğini bu mahale kayd olundu 22 min zilkaide li sene 145 haberin haremce verirse versin zerh mezbûr ulema ve ahali'i vilayet ve mârifet-i şer' ve cümle marifetiyle görülmüştür bu mahale şerh verildi

Hüküm 2; Etmekçilere has etmek seksen beş dirhem işlemek üzere yüz on beş dirhem harc işlemek üzere bu mahale kayd olundu cümle marifetiyle ve mârifet-i şer'le zerh verildi hurrîre fî 22 min zilkaide li sene 1145

Hüküm 3; Mum satanlara yirmi üç akçeye beher kıyyesi olmak üzere satıp bu mahale kayd olundu ve zerh verildi hurrîre fî 22 zilkaide li sene 145

Hüküm 4; Ve minderciler dörter akçeye satıp mukabiller ikişer paraya Serik okkasını satarlar 22 min zilkaide li sene 1145

Hüküm 5; İş bu 1146 senesinin rebi'ü-l evvelinin 18. günü mârifet-i şer' ve cümle Medine-i Vidin ahalisi ittîfak ve ittihat etmeleriyle habazan taifesine verilen zehr-i cavidir ki sahifeyi sicil kılındı hurrîre fî 18 min rebi'ü-l evvel li sene 1146

Nanı aziz-i has dirhem 100	Nanı aziz harcı dirhem 130	Simit dirhem 50
-------------------------------	-------------------------------	-----------------

Hüküm 6; Ve mum satanlara yirmi beşer akçeye beher kıyyesi fûruht eyleyeler zerh ve tehbih olunmuştur hurrîre fî 19 rebi'ü-l evvel sene 1146

Ve don yağı satanlara on akçeye mumculara satarlar deyu tenbih olundu fî 19 min rebi'ü-l evvel sene 1146

Kassablar koyun yağı on akçe sığır yağı dokuz akçeye satmak üzere zerh verildi fî 19 min rebi'ü-l evvel li sene 1146

Hüküm 7; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin hassını haricinde vâki' Ezvir mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem hâlik Obda veled Nikola nâm zimminin veraseti zevce-i metrukesi Yone veledet Nikola nam nasraniye ile sulbi oğlu Esonko ve kayınları Tikana ve Todoraya münhasıra olduğu ledi-ş şer'i-l enver zahir ve mütehakkık olduktan sonra hâlik mesfurun terekesi mârifet-i şer'le tahrir ve semeni misillerine bey ve takvim ve beynel verese tevzi' ve taksim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikir olunur hurrirre fî-l yevmil hamis min şehri rebi'ü-l evvel li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 57. Obda veled Nikola'ya Ait Tereke Defteri

Sahan adet 5 kuruş 42 tarongop 2 maa caba 2 kuruş 90	Sandık Ağaç 1 kuruş 120	Tencere 2 kuruş 21	Libofça bayırında bağ 1 kuruş 384	Öküz akçesi 1 kuruş 36
Satılan arsa behası kuruş 6000	Demir kıyye 3 kuruş 390	Kuşak adet 1 kuruş 66	Demir keçe 1 kuruş 33	Mahalle-i mezbûra vâki' menzil 1 kuruş 12000
Demir kuruş 54	Cemân yekûn 23016	Minhal ihracat rusumu adi kuruş 720	Katîbîyye kuruş 180	Hadâmiyye kuruş 180
Delaliye kuruş 330	İhzariye kuruş 90	Çukadâriye kuruş 130	Ceman 1620	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 21396
Hisse-i zevcetü mezbure yone kuruş 2672	Hisse-i ibni mezbûr esonko kuruş 9352	Hisse-i bintil mezbure nikane kuruş 4676	Hisse-i bintil mezbure todora kuruş 4676	Kûsur 20

Sayfa 47

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin
sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan dergâh-ı âli
yeniçeriyân zümresinden yirmi beş bölüğün Bektaş Beşe nam
kimesnenin zahirde varis-i marûf ve marufesi olmayıp yeniçeri beytû-l
mâl emini Salih Ağa marifeti ve mârifet-i şer‘le terekesi tahrir ve sevki
sultanide semeni misillerine bey‘ olunup duyunu müsbetesi edâ olunan
defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî-l yevmil salis aşar min
şehri zilhîcce li sene hamîs ve erba‘în ve miete ve elf

Tablo 58. Bektaş Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Kılıç 1 kuruş 242	Sac ayak 1 kuruş 6	Taba 1 kuruş 84	Sandık Ağaç 1 kuruş 75	Heybe 1 kuruş 102
İskemle ve şamdan 1 maa makraz 1 kuruş 60	Dizlik 1 kuruş 123	Sarık 1 kuruş 180	Kuşak 1 kuruş 93	Don 1 kuruş 48
Gömlek 1 kuruş 60	Diz çağışırı 1 kuruş 45	El yemenisi 1 kuruş 48	Cebe kürek 1 kuruş 465	İç mintanı kuruş 180
Yastık 1 kuruş 90	Zıbın beyaz kuruş 60	Peşkir kuruş 21	Kaliçe 1 kuruş 12	Müste'amel yorgan kuruş 450
Kantarma 1 kuruş 42	Kebe müste'amel 1 kuruş 60	Kaltak 1 kuruş 30	Hırdavat kuruş 90	Fes maa take kuruş 120
Yemeni kuruş 9	Satır maa kahve kutusu kuruş 12	Kahve kutusu kuruş 12	Şam alaca entari kuruş 240	Kuşak kuruş 180
Take kuruş 24	Makrome 6 kuruş 180	Müste'amel sarık 1 kuruş 180	Dizlik kuruş 516	Sim hatem 1 kuruş 120
Kahve ibriği kuruş 45	Yeşil kürek çuka kaplı kuruş 1272	Hançer kuruş 360	Müste'amel nebeş kuruş 1488	Ceman 7464
Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 468	Rusumu adi 360	Rusumu emniye 600	Katıbiyye 90	Çukadâriye kuruş 60
Hadâmiyye maa ihzariye kuruş 120	Deyni müsbet bayraktar İbrâhîm Ağa kuruş 1560	Deyni müsbet kahveci Mehmed beşe kuruş 69	Deyni müsbet kürt Mehmed beşe kuruş 120	Ücreti hizmet İbrâhîm beşe kuruş 120
Deyni müsbet Yahudi hekim oğlu kuruş 240	Deyni müsbet diğer Yahudi kuruş 60	Deyni müsbet Osman beşe kuruş 60	Deyni müsbet el- hâc İsmail kuruş 120	Deyni müsbet diğer Yahudi kuruş 36
Deyni müsbet menteş Yahudi kuruş 30	Deyni müsbet kuruş 180	Deyni müsbet Ali beşe kuruş 360	Deyni müsbet el- hâc Salih Ağa kuruş 1488	Duyunu müsbet müteferrika kuruş 423
Cemân yekûn 7464				

Müteveffayı mezbûrun bey olunan eşyası için duyununa vefa eylediği bu mahale kayd olundu

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş Camii Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefât eden Mehmed Ağanın veraseti zevce-i menkuha'î metrukesi Emine nâm hatun ile sulbi Mehmed ve sulbiyetü sagire kızı haticeye münhâsır olup lâkin duyunu terekesinden ezid olmakla terekesi mârifet-i şer'le tahrir ve semeni misillerine bey' ve beynel garra-i tevzi' ve taksim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî-l yevmil san imin ramazanül mübarek li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 59. Mehmed Ağa'ya Ait Tereke Defteri

İhram 1 kuruş 6	Kilim 2 kuruş 123	Kürek köhne 1 kuruş 600	Köhne kavuk 2 kuruş 48	Dolama adet 1 kuruş 105
Hırka 1 kuruş 15	Diğer kilim 1 kuruş 450	Sandık 1 kuruş 120	Tencere 1 kuruş 75	Sahan kuruş 90
Diğer sahanlar 240	Avani nühas kuruş 150	Tepsi 1 kuruş 120	İbrik kuruş 99	Güğüm 1 kuruş 210
Tencere kebir 1 kuruş 450	Kahve ibriği 1 kuruş 30	Kuşak 1 kuruş 210	Çağışır köhne 1 kuruş 9	Ferace 1 kuruş 270
Kürek 1 kuruş 150	Nebeş adet müste'amel 1 kuruş 519	Ceman 4170 akçedir	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin kuruş 1569	Rusumu kısmeti kuruş 126
Katîbîyye kuruş 45	Çukadâriye kuruş 30	Mihri zevcetül mezbure Emine kuruş 3000	Deyni müsbet Yusuf beşe kuruş 270 an garra-i kuruş 165	Deyni müsbet İsmail beşe 180 an garra- i 110
Deyni müsbet Hasan beşe 471 an garra- i 288	Müteveffayı mezbûrun terekeşi dayinlere arbar olmuştur			

Sayfa 48

Hüküm 1

Düstûr-u mükerrer müşîr-u müfehham nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl

müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûkun bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı vezirim paşa edammallahu teala iclalehu Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Niğbolu ve Silistre ve ol havalide vâki' olan iskelelerin kadıları zîde fazilühûm ve kıdvetü-l emâsil ve-l akran Niğbolu ve Silistre mütesellimleri zîde kâdirihûm tevki refi hümayûn vasıl oluncak malum ola ki Niğbolu ve Silistre sancaklarında vâki' Tuna sevahili ve tevabı'ı ve duhan gümrüğü mukata'ası ber vech-i iştirak malikane zîde mecidihûmanın uhdelerinde olup asıl duhan ziraat olunan mahallere ve kâdim rûsumu verile gelen mahallerde adamlar gönderilip ve bundan başka kadimden bu ana gelince gerek kasabat ve gerek sair münasib ve mahsus olan mahallerde dâhi taraflarından vekil tayin olunup ve han tüccarı taifesinden iktiza eden rusum gümrükleri beratı âlişân şurutu mûcibince miri için tamamen cem ve tahsil ve tüccarın yedlerinde isim ve resimleri ve duhanlarının ecnası ve miktarları ve seneleri ile memhûr ve mamul beh tezkereler verildikten sonra ve bildikleri mahallere gitmek üzere izin ve ruhsat verilip yedlerinde mamul beh tezkeresi olmayanlara min bâ'de izin ve ruhsat verilmek ile mal-ı mirinin küsur ve noksanına bâ'is ve badi olmaktan ihtiraz olunmak üzere nizam verilip ve bu nizam mer'î dayinler tutulmak üzere bundan mukaddem mefasılı ve meşruh ve emri âlişân verilmiş iken şimdi bazıları şer'reten seluk idüp mutlâkâ icab eden gümrüklerin vermemek için yedlerinde tezkeresiz duhan bulundukta bizler ziraatçı taifesindeniz dönüm rusumu verdik gümrük vermeziz deyu bî vech-i azr ve illet idüp bu vecihle mal-ı miriye gadr ve mukata'anın nizamı ihtilaline bais ve badi olmalarıyla tüccar ile ziraatçı taifesi dâhi duhanların kendi yurtlarından kaldırıp ahar mahallere gönderildiklerinde onlar dâhi tüccardan olmuş olmalarıyla ol mâ'kulelerin bir türlü azr ve illetleri asifa olunmayıp şurutu beratı âlişân mûcibince lâzım gelen rusum gümrükleri miri için cem' ve tahsil ettirilmek üzere mukaddema dâhi emri şerîfe verilip bu babta verilen evamir-i alişanım mugayir bir ferd inat ve muhalefet ettirilmek iktiza etmeyip icab eden rusum gümrükleri âlâ iyi halin tahsil ettirilmek muktezi olmakla tüccar taifesinden ol mekule sulhan seluk edenlerin ve ziraatçiyiz deyu kat'an bir türlü azr ve

illetleri asifa ve istima olunmayıp mukaddema ve hâlâ sadır olan evamir-i âlişân muciblerince yedlerinde olan duhanları ahar ve muayyen ve mahsus olan gümrüğe nakil ve beratı âlişân şurutu üzere icab eden rusüm aldıkları zabıtları ve mârifet-i şer‘le miri için âlâ iyi hal tamamen tahsil ettirilip ve yedlerine mamul beh tezkere verdikten sonra fûruhtuna ve gerek mahallere gitmelerine izin ve ruhsat verilip tüccar taifesinden gümrüklerin edâ etmeyip ve yedlerinde edâ tezkereleri olmayan kimesnelere duhan fûruhtuna ve ahar mahallere gitmelerine min bâ‘de izin ve ruhsat verilmekle malı miriye gadr olunmaktan ziyade ihtiraz ve ictinab idüp ve mugayir emri âlişân bir ferde dâhi vazî ve hareket ettirmemeniz babında 1137 senesi cemâziye-l âhirinde hüdavendigâr sabık emmim sultan Ahmed han zamanında emr-i şerifim verilip hâlâ cûlus-u hümâyûn meymeneti makrunum bâkî olmakla yedlerinde olan atik emri şerifidir saadetime götürüp tecdiden rica etmeleriyle imdi vech-i meşruh üzere amel olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifim vardıkta bu babta mukaddema vech-i meşruh üzere verilen emr-i şerîf ve hâlâ sadır olan iş bu emri âlişanım mûcibince amel idüp hilafına rıza ve cevaz göstermeyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî-l yevmil san imin cemâziye-l evvel li sene erba‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahruse

Sayfa 49

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin varoşunda vâki‘ Ezvir mahallesi mütemekkinlerinden bundan akdem hâlik olan İskanko veled Yevan nam zimminin veraseti zevce-i menkuha‘i metrukesi İzlata veleded Meze nam nasraniye ile sulbi sagir oğlu Viladan'a münhasıra olduğu ledi-ş şer‘i-l enver zahir ve nümâyan olduktan sonra zevcesi Mesfure ile oğlu merkûm Miladan nab şab emirde meclîs-i şer hatırı lazımlı tevkiirde ba‘isü hâze-l sefer Nikforoz veled Harandoroz nam rahib ile yine varoş kenerlerinden Acarkino veled Yani ve Yani veled İlye ve Goril veled Timotiye ve Mişo veled Nito ve Benaki

veled Tono ve Mico veled Yeno nâm zimmiler mahzarlarında ikrar-ı tam ve takriri kelâm idüp tarih-i kitâbtan on sene mukaddem babam hâlik mesfur İskanko mahalle-i mezbûrada vâki‘ ledil ahali ve-l ciran malumul hudud ve-l müştemilat mülk-ü menzîli benimle ve validem mesfure İzlatiye intikal eyledikten sonra ben sagir olmak hasebiyle validem mesfure beni diyarı ahara götürdükte menzil mezburu akrabamızdan Miloyeke nam nasraniye fûruht eylemiş el-haletü haza menzil mezkuru rahib mesfur Nikforoz yedinde bulup bî gayrı hâk tasarruf eyledi deyu beynimizde münazaatı kesire vâki‘ olmuştu el-haletü haza beynimizde muslihun muslimun tavassutuyla davayı mezburumdan rahib mesfur Nikforoz ve ahaliyi varoştan Acerkino ve Yani ve Goril ve Mişo ve Yenaki ve Milço nam zimmiler ile elli kuruş üzerine inşa‘i akd-ı sulh eylediklerinde bizler dâhi sulhu mezburu kabûl ve bedeli sulh olan meblağ-ı mezbûr elli kuruşu varoş ahalisi mesfurunun vakf ve hasb eylediği nukutu mevkufeden eyoladikalar tasarruf eylemek şartıyla def ve teslim ve bizler dâhi ahz u kabz eylediğimiz hasebiyle menzil mahdûd merkumda katiyen alaka ve medhalimiz kalmadı ve hususu merkûma müteallık gerek varoş merkûm ahalisinden mesfurunun zimmetlerini ve gerek Eyularika ve mesfur Nikforoz rahibin zimmetini ibra‘i amm ile ibra‘ ve iskat eyledik dediklerinde gıbbe-t tastiki-ş şer‘i mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu hurrire fî-l yevmi min şehri zilhâccetü-ş şerîf li sene erba‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Fahru-l esame Ömer Efendi

Fahru-l akran arabacı başı Mustafa Ağa ibni Mehmed

Ömer Ağa ibni Abdullah

Dellal beşe Abdullah beşe

İbrâhîm beşe bin Ali

Usta Ali bin Abdullah

Kürekçi Dimitri muhızır başı

Hüküm 1; Defter oldur ki 1145 senesi Martı ibtidasından sene-i mezbure zilhîccesinin 16. gününe dek iştirâ olunan odun ve otluk ve bî hasbü-l iktiza bazı masarîfı cizyeden müctemi olan masarîfı vilayet ile nüzul akçesidir ki ber vech-i ati isimleri mestur olan reaya ve ahali marifetleriyle tahrir olunan defteridir ki zikr olunur nefsi Vidin varoş reayalarından Bervan veled Nikola Dimitri veled Deregan ve Yevan veled Nikola ve Goril veled Timone ve Yenaki veled Tuna ve Miçe veled Miro ve Meladan veled Eserko tuzcu meze veled Çato ve Acartetor veled Koyo ve Piyo veled Nikola ve Mişo veled Teno ve Bolmiye mukata'asından ve lice tırmalı Marinko veled Vilar ve Ecodko veled İstanoye ve Berosla veled Veslin ve Makraş karyesinden İstatoye veled Peyo ve Perol veled Tuna ve Deriye Kokça karyesinden Perol veled Petre ve diğer Perol veled Eçotko ve Bortonca karyesinden Marinko veled Erminko ve karyede Bara karyesinden Eçofko veled Eelit ve Kadacice karyesinden Peno veled Radone ve Setkokça karyesinden Milho veled Nedilko ve Meladin veled Manoylo ve Relo veled Esretko ve Bulgarcık mukata'asından usta Nasla veled Peroran ve Tere veled Estoil ve Velar veled Melarik ve Timok mukata'asından Yize veled Yevan ve Marko veled Yevan ve İstanişe veled David ve Pişo veled İstoye ve Ramiyak veled Pize ve Jeyoko veled Nikol ve İstobce veled Küre ve Kiryona mukata'asından Legure veled Manya ve Viraje garancalı Köreke veled İstan ve Mana veled Eflak ve Sahra mukata'asından Oçotko veled İstan ve Parol veled Oram ve Kolo Kosan Yevan Derostoyan tataracı ve İslanotonalı Dimitri ve Yanokçalı Çüne ve Garıcak karyesinden Ezdarako veled Raviç ve Tekşurlu Neşir veled Papas Mergarmadalı Karisto veled Nikola vesair malûmul esami ve memsuru-l eşhas zimmeyetler meclîs-i şer hatırı lazımlü-t tevkirde mukata'ayı mezburdan ocaklıkları olan ayan kıdvetü-l emasilün ve-l ayan yerlüyan ağası Hasan Ağa ve dizdâr el-hâc Haydar Ağa ve garban evvel Osman Ağa ve garban sani Halîl Ağa ve gönüllüyan yemin İbrâhîm Ağa ve gönüllüyan yesar diğer İbrâhîm Ağa ve farisan evvel Mustafa Ağa ve farisan sani Osman

Ağa ve farisan sami diğer Mustafa Ağa ve pasiyan ağası Ali Ağa mahzarlarında her biri taife-i

Sayfa 50

İkrar-ı tam ve takriri kelâm idüp ağalarımız yediyle iktiza eden bazı masarîfî cüz-i ve küllîdir ki ber vech-i âti zikrolunur Monla Hasan'dan alınan otluk behası iki yüz yirmi beş kuruş ve şişman İbrâhîm'den alınan otluk behası otuz kuruş ve Monla Efendiden alınan otluk behası seksen beş kuruş ve pazaryerinden alınan otluk behası altı kuruş ve bayıra oğlundan alınan otluk behası yetmiş kuruş ve Mûsa Ağadan alınan otluk behası otuz üç kuruş ve tiryaki Osman'dan alınan otluk behası otuz kuruş ve Hasan Ağadan alınan otluk behası iki yüz kuruş ve Monla Hüseyin'den alınan otluk behası otuz kuruş ve Monla Osman'dan alınan otluk behası kırk dört kuruş ve El-hâc Ali'den alınan otluk behası otuz kuruş ve Monla Ahmed'den alınan otluk behası on bir kuruş ve Mustafa Beşe'den alınan otluk behası on dokuz kuruş ve Monla Ömer'den alınan otluk behası yirmi yedi kuruş ve El-hâc Mustafa Ağadan alınan otluk behası elli iki kuruş ve yeniçeri ağasından alınan otluk behası yirmi kuruş ve Mehmed kethüdadan alınan otluk behası yirmi iki kuruş ve Ali paşadan alınan otluk behası yirmi beş ve nalbant İbrâhîm'den alınan otluk behası otuz kuruş ve Kenan Paşadan alınan otluk behası otuz iki kuruş ve Hüseyîn odabaşından alınan otluk behası altmış kuruş ve şişman Ali Beşe'den alınan otluk behası altmış kuruş ve El-hâc Mustafa Ağadan alınan otluk behası yüz elli kuruş ve şişman Mustafa Beşe'den alınan otluk behası yüz kuruş ve bî-d def'aat vilayet için iktiza eden masarîfî cüz'î ve külliden müctemi dört yüz otuz kuruş ve ber vech-i mutad vilayet için salıyan olunan menzil akçesi altı bin kuruş ve istidan olunan meblağı mezburun meracesi üç yüz elli kuruş ve harcı mahkeme yüz doksan kuruş ve naîb Efendiye on kuruş ki min haysül mecmu sekiz bin üç yüz elli kuruşa baliğ olup lâkin Vidin ve tevabı'ı menzilleri bâ fermân-ı âli reayayı merkumun uhdelерinden olmakla iş bu 1145 senesi ru'us-u huzurundan cânib-i miriden verilecek bedeli bargir akçeleri ile vakıa matlarını sekiz yüz kuruşa ve Vidin

ocaklığına mutasarrıf olan yerli ağalarına tefvîz ve onlar dâhi kabûl etmeleriyle zikrolunan sekiz bin üç yüz elli kuruştan meblağ-ı mezbûr sekiz yüz kuruş nüzul olunduktan sonra bâkî kalan yedi bin beş yüz elli kuruş cümlemizin malum ve makbulü olup salifüz zikr ayan mezburun taraflarımızdan vekillerimiz oldukları hasebiyle mal mucib vesairden harc ve sarf eyledikleri meblağ cümlemizin zimmetlerimizde duyunu mütekarrıra'ı lazımül edâ ve vacibül kaza deynimizdir deyu cümle ayan uhde mahzarlarında her birerleri ta'ifen bâ'de-l ikrar ve-l itiraf ayan-ı vilayet ve nefsi Vidin varoş ve beş adet mukata'atı reayalarının kar-ı küzar ve müstakimül efkar kocabaşları ve reayayı saire ittifak ve ittihadlarıyla meblağı mezkur yedi bin beş yüz elli kuruş mukata'atı mezburuna tevzi' ve taksim ve hâsılı tahsil ayan mezburun yedlerine cümle emriyle savbı şer' mergubtan verilen defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurre tarih-i mezbûr li senetül merkume

Ceman 7550 kuruştur

Minhal masarıfat

Tablo 60. Mukataa Ücreti Tablosu

Hisse-i mukata'a'ı Polime kuruş 2150	Hisse-i kara'ı kassabbaşı kuruş 363	Hisse-i mukata'a'ı Belgradçık 852
Hisse-i mukata'a Timok kuruş 1685	Hisse-i mukata'a Kirmote kuruş 540	Hisse-i mukata'a Sahra kuruş 1430
Hisse-i mukata'a varoş Vidin kuruş 530		

Sayfa 51

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Tekye Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrüllâhûteâla fevt olan Rukiye binti Abdullah nâm hatunun veraseti

min cihetü zevil Erham kızının oğulları İbrâhîm ve Ömer nam sagirlere münhâsır idüğü ledi-ş şer' sabit ve zâhir olup sagiran mezburanın emvalini hıfz ve eşyasını zabta ve sulha mensubu olan Abbas Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i ati zikr olunur fî-l yevmil tasi' ve-l ısrin min şehri muharremü-l harâm li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 61. Rukiye binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Müste'amel kaftan 1 kuruş 240	Havlü makromesi 2 kuruş 180	Köhne entari 1 kuruş 300	Çarşab kuruş 256	Müste'amel yastık yüzü 1 kuruş 120
Beyaz bogasi entari 1 kuruş 81	Bürüncük gömlek 1 kuruş 95	Def'a gömlek 1 kuruş 75	Keten bezi kuruş 378	Telli çatki 1 kuruş 360
Kürek kabı 1 kuruş 162	Çarşab 1 kuruş 120	Makrome 9 kuruş 330	Peşkir 3 kuruş 192	Uçkur 1 maa peşkir 1 maa kuruş 90
Bohça sandal 3 kuruş 159	Selanik keçesi 1 kuruş 660	Don 1 kuruş 90	Avani nühas 7 kuruş 992	Çarşab 1 maa keten bezi top 4 kuruş 915
Nuh havan 1 kuruş 105	Kadife yastık 2 kuruş 240	Def'a müste'amel yastık 3 kuruş 180	Ser puşi 2 kuruş 90	Sahan 4 kuruş 360
Döşek 1 kuruş 120	Tas sagir 2 kuruş 60	Şamdan 1 kuruş 120	Menzil mahalle-i mezburada vâki' 3000	Ceman 9870
Minhal ihracat rusumu adi kuruş 360	Katîbîyye 120	Hadâmiyye maa ihzariye kuruş 150	Çukadâriye kuruş 90	Ceman 720
Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 9150	Hisse-i ibni-l binti İbrâhîm kuruş 4575	Hisse-i ibni-l binti Ömer kuruş 4575		

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin Mahallatından Mustafa Paşa Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrüllâhûteâla fevt olan Mustafa Beşe bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha'i metrukesi Ümmü Gülsüm binti Ahmed Efendi ile sulbi oğlu

sagir Ahmede münhâsır idüğü ledi-ş şer‘ sabit olmakla tereke-i müteveffayı mezbûrdan duyunu müsbetesi kayyım ve vasi nasb olunan mârifetiyle ve mârifet-i şer‘le tahrir ve semeni misillerine bey‘ ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî-l yevmi tasi‘ min şehri muharremü-l harâm li sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 62. Mustafa Beşe bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Menzil 1 maa dükkaneyn 2 kuruş 9600	Kürek bogasi 1 kuruş 300	Abdest küreği 1 kuruş 300	Çağışır 1 kuruş 360	Yeşil çuka dolama 1 kuruş 600
Çuka köhne şalvar 1 kuruş 120	Çuka köhne mintan 1 kuruş 60	Dizlik 1 kuruş 60	Çuka köhne kürek 1 kuruş 180	Sahan 4 kuruş 150
Köhne kilim 1 kuruş 45	Köhne kebe 1 kuruş 45	Pişto çift 1 kuruş 840	Kılıç 1 kuruş 360	Palaska 1 kuruş 30
Köhne kaltak 1 kuruş 30	Kuşak 1 kuruş 15	Cemân yekûn 13095	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin 930	Rusumu adi 330
Katibîyye kuruş 90	Çukadâriye maa hadamiyye kuruş 120	İhzariye 36	Mihri müeccel 5500	Ceman 7006
Sıhhul bâkî 6089	Hisse-i zevcetül mezbure Ümmü Gülsüm kuruş 761	Hisse-i ibnil mezbûr Ahmed kuruş 5328		

Sayfa 52

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Dabbağ Pervane Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan on sekiz cemaatin Süleyman odabaşının veraseti zevce-i menkuha’i metrukesi Aişe binti İbrâhîm ile sulbiyetü sagire kızı Fatıma'ya ve gaib anıl beled karındaşı Osman ve Mustafa ve Hasana ve validesi Kerime'ye münhâsır olduğu şer‘an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagireyi mezbure Fatıma'nın tesviye-i emurunu görmeye kıbel-i şer‘den mensub vasisi olan Mehmed beşe bin Abdullah nam kimesne marifetiyle ve marifeti şer‘ le terekesi tahrir ve

sevki sultanide semeni misillerine bey‘ ve takvim olunan defteridir ki ber
vech-i âti zıkr olunur hurrîre fî-l yevmi sani aşar min şehri saferü-l hayr li
sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 63. Süleyman Odabaşı'na Ait Tereke Defteri

Katnı 4 kuruş 3120	Haleb alacası 1 kuruş 2400	mum top 3 kuruş 3000 beher topu 1000	Beyaz bogasi 2 kuruş 3519 reb' 110	Bogasi süt mai kuruş 1350
Bakır 15/90	Koroflu bogasi 20 kuruş 3300 para 55	Def'a bogasi 10 kuruş 1650	Def'a bogasi 21 kuruş 2835 beheri 45	Def'a bogasi tokat 17 kuruş 2799/170
Def'a bogasi 39 kuruş 5148	Def'a bogasi 19 kuruş 3798/200	Def'a degirli bogasi 17 kuruş 2601	Beyaz bogasi 8 kuruş 840	Dizlik 3 kuruş 900
Parça bogasi kuruş 600	Astar top 3 kuruş 300	Şerit kuruş 600	Ayıntab top 20 kuruş 1998	Dökme deste 6 kuruş 549
Def'a düğme kuruş 600	Tere harcı kuruş 180	İbrişim kuruş 900	Şerit maa sümbül kuruş 900	Öküz cübbe kuruş 198
Entari 2 kuruş 240	İplik top 4 kuruş 240	İğne maa sevazi kuruş 498	İplik kuruş 45	Bogasi zıbın 1 kuruş 60
Tahta 7 kuruş 840	Hırka 43 kuruş 5160	Seccade 2 kuruş 240	Müste'amel çağışır 1 kuruş 300	Kırmızı çuka dolama kuruş 438
Sagir kürek 1 kuruş 420	Kavuk 1 maa sarık 1 kuruş 420	Entari 1 kuruş 240	Yelek 1 kuruş 108	Refre 1 kuruş 96
Kaltak 1 kuruş 109	Yağmurluk kuruş 78	Heybe 1 kuruş 60	Kürek 1 kuruş 546	Def'a kürek yeşil çuka nafa kaplı kuruş 2040
Tüfenk boyu 1 kuruş 600	Pişto 1 kuruş 270	Palaska 1 kuruş 279	Kılıç 1 kuruş 150	Eğer 1 kuruş 117
Cemân yekûn 57600	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin ber mûceb vasiyet kuruş 3000	Rusumu kısmet kuruş 1500	Katîbîyye kuruş 300	Hadâmiyye ve çukadâriye kuruş 240
İhzariye kuruş 96	Deyni müsbet Ahmed beşe kuruş 4995	Deyni müsbet abacı kuruş 300	Beher mihri müeccel 5000	Ceman 15431
Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 42169	Hisse-i zevcil mezbure Aişe kuruş 5265	Hisse-i ümmü mezbure gaib anil beled kuruş 7020	Hisse-i binti mezbure Fatıma kuruş 21060	Hisse-i ibni mezbûr Mustafa gaib anil beled kuruş 2925

Hisse-i ehi-l mezbûr Osman gaib anil beled kuruş 2925	Hisse-i ehil mezbûr Hasan el gaib kuruş 2925			
---	---	--	--	--

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin sükkanından Mehmed Beşe nam kimesnenin varisi marûf ve marufesi olmayıp terekese cânib-i beytü-l mâle ait ve raci' olmakla beytü-l mâl kabzına me'mur fahru-l eşbah Abdullah Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le terekese tahrir ve sevki sultanide semeni misillerine bey' olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrir fi yevmil hadi aşar min şehri saferü-l hayr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 64. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Köhne aba 1 kuruş 10	Zıbın 1 kuruş 30	Köhne kebe 1 kuruş 30	Müste'amel yağmurluk 1 kuruş 45	Köhne çizme 1 kuruş 66
Def'a köhne şalvar 1 kuruş 10	Zıbın 1 kuruş 12	Refrenk 1 kuruş 20	Köhne fes 1 kuruş 20	Bakraç 1 kuruş 90
Taba 1 kuruş 60	Kilit maa kebe 1 kuruş 10	Heybe 1 kuruş 60	Kebe 1 kuruş 180	Nakit 1 kuruş 69
Kamçı 1 maa tırpan 1 maa ip kuruş 28	Ceman 660 akçedir	Teçhiz tekfin kuruş 390	Rusumu adi kuruş 45	Rusumu emniye kuruş 90
Katîbîyye kuruş 30	Hadâmiyye maa ihzariye kuruş 30	Çukadâriye kuruş 60	Ceman 645	Sıhhul bâkî li-t teslimi beytü-l mâl kuruş 15

Sayfa 53

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin muhafazasına me'mur dergâh-ı âli yeniçeri zümresinden yetmiş altı cemaatin Ali Odabaşı bin Abdullah nam kimesnenin zahirde varis-i marûf ve marufesi olmayıp terekese cânib-i beytü-l mâle ait olmakla beytü-l mâl kabzına me'mur fahru-l eşbah Abdullah Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le terekese tahrir ve semeni misillerine takvim olunan

defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî-l yevmi hadî‘ ve-l ıŝrîn
min şehri saferü-l hayr li sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 65. Ali Odabaşı bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kelamullah hediyesi 1 kuruş 2070	En'am-ı şerif 1 kuruş 120	Sim saat 1 ve pendul saat 1 kuruş 3600	Çalar saat kebir 1 kuruş 1800	Taban kılıç 1 kuruş 3000
Frenkir kılıç 1 kuruş 180	Frenkir kılıç 1 kuruş 1200	Def'a frenkir kılıç 1 kuruş 720	Ve eniska piştovi çift 1 maa taburları çift 1 kuruş 1800	Ve eniska pišto çift 1 kuruş 1560
Ve eniska pišto 1 kuruş 1560	Sim dobanma şışhane tüfenk 1 kuruş 3360	Diğer şışhane tüfenk 1 kuruş 1680	Diğer şışhane tüfenk 1 kuruş 960	Boylu tüfenk 1 kuruş 600
Keten adet 3 kuruş 120	Kırmızı çuka nebeş 1 kuruş 720	Yeşil çuka nebeş 1 kuruş 180	İpek kuşak 1 kuruş 360	Mor çuka dolama 1 kuruş 1080
Nefti çuka dolama 1 kuruş 2040	Mai nebeş 1 kuruş 540	Müste'amel çağışır 1 kuruş 600	Sof kürek 1 kuruş 1200	Hançer 1 maa bıçak 1 kuruş 720
Sarık 1 kuruş 360	Sarık 1 kuruş 240	Don 1 maa gömlek 1 kuruş 300	Diğer don 1 kuruş 60	Tütün kesesi 9 kuruş 240
Makrome 7 peşkir 1 maa uçkur 2 kuruş 330	Mest papuç çift 1 maa terlik maa gözlük 1 kuruş 120	Ağaç sandık 1 kuruş 240	Kilim 1 maa yastık yüzü 1 kuruş 90	Bağ tarak bağı ve yine tarak maa kese 2 kuruş 120
Keribten adet 3 kuruş 90	Divid maa beleki 1 kuruş 120	Zarf pirinç 1 kuruş 90	Tesbih 1 kuruş 60	Mellote köhne 1 kuruş 360
Kahve tepsisi 1 maa ibrik 4 maa fincan altı kuruş 300	Sahan 5 maa kapak 5 kuruş 480	Bakraç 1 maa tencere 1 kuruş 300	Müste'amel çal kafa kaplı kürek 1 kuruş 1440	Diğer müste'amel kürek 1 kuruş 600
Cübbe kürek 1 kuruş 1800	Beden kürek 1 kuruş 60	Yeşil müste'amel dolama 1 kuruş 120	Mai mirhadlı dolama 1 kuruş 480	Nebeş müste'amel 1 kuruş 180
Müste'amel mai kontoş 1 kuruş 480	Bogasi mai cellani 1 kuruş 60	Yeşil abdest kaftanı 1 kuruş 90	Çağışır adet 1 kuruş 180	Kaftı dolama müste'amel 1 kuruş 300
Seccade 1 kuruş 120	Entari 1 kuruş 120	Sarık maa kuşak 1 kuruş 60	Çağışır 1 kuruş 360	Kantar 2 maa kaskun 1 kuruş 240
Sarık 1 köhne maa kavuk 1 kuruş 60	Köhne çağışır 1 maa yaşmak 1 kuruş 90	Palaska 1 maa vezene 1 kuruş 240	Kolçak demir 1 kuruş 60	Bogasi haftaban 1 kuruş 45

Tablo 65 devamı

İhram 2 maa hırka 3 kuruş 90	Yastık sagır maa kebir 9 kuruş 720	Hırka adet 2 kuruş 180	Yorgan adet 1 kuruş 300	Kebe 20 maa yan 1 kuruş 360
Çuval adet 8 kuruş 240	Nukut altın ve beyaz akçedir kuruş 8178	Der zîmmet topçu ağası Mehmed Ağa bâ temessük kuruş 4320	Der zîmmet Hasan beşe bâ temessük kuruş 12900	Der zîmmet Halîl beşe bâ temessük kuruş 1278
Der zîmmet balcı İbrâhîm Efendi bâ temessük kuruş 14400	Der zîmmet Ahmed beşe kuruş 12000	Kara İsmail beşe zimmetinde kuruş 12900	Mustafa alemdar zimmetinde kuruş 1200	Der zîmmet Ali beşe sekban 25 kuruş 4320
Der zîmmet ebubekir beşe kuruş 864	Deli Hasan beşe zimmetinde 71 kuruş 3960	Der zîmmet cebeci İbrâhîm Ağa kuruş 2400	Ber vech-i karzı şer'î verilen kuruş 48000	Ceman 170400
Minhal ihracat teçhiz ve tekfin maa ıskatı salat ber müceb vasiyet kuruş 9600	Rusumu kısmeti 1 kuruş 4440	Rusumu emniye kuruş 17160	Katîbîyye kuruş 480	Hadâmiyye kuruş 300
Çukadâriye kuruş 120	İhzariye kuruş 90	Delaliye li ecli-t takvim kuruş 480	Deyni müsbet kuruş 480	Ceman 33150
Sıhhul bâkî beytü-l mâl 137250 akçedir				

Meblağı mezbûr bir yük otuz yedi bin iki yüz elli müteveffayı mezbûrun li ebeveyn erkarındaşı ve hazıran varisi olduğu şer'an sabit olan Hüseyîn Efendi bin Yusuf nam kimesneye beytü-l mâl kabzına me'mur 98 cemaatin Abdullah Ağa def ve teslim mezbûr Hüseyîn Efendi dâhi teslim ve kabûl ve mezbûr Abdullah ağanın zimmetini ibra' eylediği kayd ve bu mahale şerh verildi

Sayfa 54

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin muhafazasına me'mur dergâh-ı âli yeniçeri Efendisi kıdve'i erbabü-l kalem reside'i ashabü-l terkîm İbrâhîm Efendinin hizmeti şereflerinde iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla veda'i alemlî fânî eden Halîl Ağa ibni Mehmed Ağa nam kimesnenin veraseti validesi Aîşe nâm hatun ile li ebeveyn erkarındaşı İbrâhîm ve li ebeveyn kızkarındaşı Ümmühan'a münhasıra olduğu ledi-ş şer' Enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra tashih meseleleri on sekiz sehîmden itibar olunup üç sehmi validesi mezbure Aîşeye ve on sehmi li ebeveyn erkarındaşı İbrâhîme ve beş sehmi kızkarındaşı Ümmühan'a isabet eylediği ledi-ş şer' mütehakkık olmakla müteveffayı mezbûrun veresesi âsitâne-i saadet canibinde olmakla müteveffayı mezbûrun terekesini ahz u kabza ve veresesine isale taraf-ı şer'den vasi nasb ve tayin olunan Ahmed çavuş Ağa talebiyle ve mârifet-i şer'le sevki sultanide semeni misillerine bey' olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil sadis ve-l ısrin min şehri saferül hayr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 66. Halil Ağa ibni Mehmed Ağaya Ait Tereke Defteri

Nefti çuka kürek adet 1 kuruş 3600	Müste'amel fes 1 kuruş 160	Müste'amel mai çuka kaplı zirdeve behası nebeş kürek 1 kuruş 2300	Def'a müste'amel nefti çuka kaplı sansar behası nebeş kürek 1 kuruş 1740	Müste'amel tütün kese 1 kuruş 126
El makromesi 27 kuruş 1070	Müste'amel abdest makrome 1 kuruş 196	Müste'amel işleme yemeni adet 4 kuruş 488	Sade yemeni 2 kuruş 53	Müste'amel mısır makromesi 1 kuruş 27
Müste'amel destar adet 3 kuruş 1246	Def'a köhne astar adet 2 kuruş 367	Def'a müste'amel ab- dest makromesi 1 kuruş 87	Müste'amel kavuk 1 kuruş 68	Sim hançer 1 maa bıçak 1 kuruş 1800
Mercan tesbih adet 1 kuruş 243	Kalemisk ve tesbih 1 kuruş 141	Müste'amel bendul saat 10 kuruş 3000	Müste'amel sof çağışır 1 kuruş 486	Alaca katnı entari 1 kuruş 341
Müste'amel hare kaftan 1 kuruş 767	Mai atlas kaftan 1 kuruş 723	Müste'amel kemerbend kuşak 1 kuruş 705	Alaca kuşak adet 1 kuruş 296	Def'a müste'amel hav- lu makromesi 1 kuruş 26
Müste'amel sof kürek 1 kuruş 1646	Pişto maa kaburlar çift 1 kuruş 1246	Mushaf-ı şerif 1 kuruş 2400	Palaska maa vezene 1 kuruş 360	Müste'amel çuka çağışır 1 kuruş 685
Müste'amel dolama 1 kuruş 1195	Def'a müste'amel kırmızı dolama 1 kuruş 1136	Müste'amel mai dolama 1 kuruş 1191	Bel gararesi 1 kuruş 1336	Yazıbent adet 1 kuruş 128
Pirveze yüzük maa hatem yüzük 1 kuruş 620	Müste'amel kırmızı şal nebeş 1 kuruş 606	Müste'amel saye nebeş 1 kuruş 1281	Kahve ibriği 1 maa tepsi 1 kuruş 356	Kalay şamdan 1 kuruş 93
Nalbeki adet 9 kuruş 221	Beyaz çuka kaplı köçen kürek 1 kuruş 1440	Def'a müste'amel saye nebeş 1 kuruş 840	Müste'amel enli şalvar 1 kuruş 243	Fincan adet 1 kuruş 347
Fincan dipliği 6 kuruş 921	Def'a sagir kahve ibriği 3 kuruş 126	Köhne yorgan 1 maa çarşab 1 kuruş 180	Sepet sandığı 1 kuruş 70	Kavuk adet 2 kuruş 69
Gömlek adet 1 kuruş 153	Def'a gömlek 1 kuruş 90	Def'a gömlek 1 kuruş 186	Def'a gömlek 1 kuruş 156	Sade müste'amel adet 1 kuruş 162
Beyaz yelek 1 kuruş 60	Beyaz zıbın 1 kuruş 60	Beyaz çuka abdestlik 1 kuruş 303	Uçkur adet 3 kuruş 42	Yemeni adet 2 makrome 2 kuruş 123

Havlu makromesi 1 kuruş 33	Bardak 1 kuruş 63	Sarık örtüsü 1 kuruş 45	Tütün kesesi 2 kuruş 366	Beyaz kelle puşi 2 kuruş 18
Müsteamel çarşab 1 kuruş 66	Don adet 1 kuruş 60	Katnı entari 1 kuruş 336	Sof çağışır 1 kuruş 390	Papuç çift 1 kuruş 60
Köhne kuşak 1 kuruş 300	Köhne çağışır 1 kuruş 318	Hare kaftan 1 kuruş 397		

Sayfa 55 (Tablo 66 devamı)

Sade 1 kuruş 123	Dolama 1 kuruş 696	Köhne cübbe 1 kuruş 96	Def'a cübbe 1 kuruş 165	Uçkur adet 1 kuruş 42
Eğer minderi 1 kuruş 60	Yorgan 1 kuruş 165	Çağışır adet 1 kuruş 420	Def'a çağışır 1 kuruş 600	Mor dolama 1 kuruş 1200
Yeşil dolama 1 kuruş 840	Nukut kuruş 24381	Cemân yekûn 71207	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 6000	Deyni müsbet Ahmed çavuş Ağa kuruş 1080
Deyni müsbet lefto Yahudi kuruş 2071	Deyni müsbet Monla İbrâhîm kuruş 240	Deyni müsbet Osman beşe kuruş 144	Delaliye kuruş 720	Deyni müsbet Ali beşe kuruş 360
Cemân yekûn 10615	Sihhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 60592	Hisse-i ümmümezbûr Aîşe kuruş 10098	Hisse-i ehi mezbûr İbrâhîm kuruş 33660	Hisse-i uhtu mezbûre Ümmühan kuruş 16830
Kûsur 4				

Hüküm 1; Medine-i Rusceminde sakin iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla vefat eden Halîl Ağa ibni Mehmed Ağa nam kimesnenin veraseti sulbi sagir oğulları Halîl ve Hüseyîn ve Hasan ve sulbiye sagire kızı Havvaya ve kebir oğlu Mehmed nam kimesneye münhasıra olduğu ledi-ş şer'î-l enver zahir ve mütehakkık olduktan sonra sagiran mezbûranın emvalini hıfz ve eşyasını zabta tarafı şer'den vasi mensubu olan mezbûr Mehmed Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le Medine-i vidinde olan terekesi bî 'arz müslimin takvimleriyle tahrir olunan defteridir ki ber vech-i âti zıkr olunur hurrîre fî yevmil tasi ve-l ısrin min şehri saferül hayr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 67. Halîl Ağa ibni Mehmed Ağaya Ait Tereke Defteri

Harici kalede vâki' inde-l ahali malûmul hudud kiremit puşiden han fevkâni ve tahtâni odaları adet 24 maa dükkân adet 7		Ve banitse nam mahalde vâki' inde-l ahali malûmul hudud çayır kıt'a 1 ber vech-i tahmin dönüm adet 20 ceman 90000		
Zemimi nastan alınan akçe meblağ 3000	Ceman yekun 93000	Minhal ihracat rusumu kısmet 2250	Kassamiye kuruş 450	Katîbîyye kuruş 360
Hadâmiyye kuruş 300	Çukadâriye kuruş 120	İhzariye kuruş 60	Cemân yekûn 3540	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 89460
Hisse-i ibni mezbûr Halîl kuruş 19880	Hisse-i ibnil mezbûr Hasan kuruş 19880	Hisse-i ibnil mezbûr Hasan kuruş 19880	Hisse-i ibnil mezbûr Mehmed Ağa kuruş 19880	Hisse-i bintil mezbure Havva 9940

Defter oldur ki 1143 senesi mah recebi şerifinden 1146 senesi mah saferü-l hayrın gayetine gelince vasi mezburun muhasebesi mârifet-i şer'le görüldüğü defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil tasi' ısrın min şehri saferü-l hayr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

1144 senesi ve 45 ve 46 senelerinde mezbûr handan hasıl olan icaret bâ'de ihraç el-masarıfat kuruş 450

100 Mehmed ağanın hissesi ihracından sonra

350 geriye bâkî kalan 350 kuruştur

Minhal masarıfat kuruş 320

Sıhhul bâkî kuruş 30

Sayfa 56

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mümeħhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la asıtane-i saadetinden Rumelinin sağ kolu

nihayetine varınca yol üzerinde ve yemin ve yesarında vâki‘ olan
vüzerayı izâm edammallahu teala iclalehum ve a‘zemül ümera‘i-l kirâm
efahimül kübera‘i-l fehham ol valül kadr ve-l ihtiram ashabü-l izz ve-l
ihtişam el muhtasun bî mezidi inayetü melikül âlâ mir miran-ı kirâm
dame ikbalihüm ve akza‘i kuzatül müslimin evali velatül muvahhidin
madenül fezail vel yakın rafi‘ül ilamül şerriyyetü veddin varisül ulum
enbiya‘i mürselin el-muhtasun bî mezidi inayetül mülkü-l muayyen
mevali‘i ‘izâm zide-t fezailehum ve mefahirü-l ümera‘i-l kirâm meraci‘ü-
l kübera‘i-l fehham ol valül kadr ve-l ihtiram el-muhtasun bî mezidi
inayetü-l melikül ‘ilâm sancak beyleri dame izzihüm mefahirü-l kuzât ve-
l hükkâm madenü-l fezail ve-l kelâm kadılar zide fazilühüm ve mefahirül
emâsil ve-l akran mütesellimler ve voyvodalar zîde kâdirihüm tevkî‘ refî‘
hümâyun vâsıl oluncak malum ola ki bundan akdem dârayı memaliki
acem olan şah a‘camu haytü-l encam vardıkta bazun götürüp bî nihaye
Kızılbaş bedmaaş ve belcidavat cenik ve perhaş ile alel faziletü memaliki
mahrusemden revan hududuna duhul ve muhasara za‘im batılıyla kale-i
merkumenin pişekahına nuzul eyledikte onda olan asakir-i zafer medarım
avni ve inayet mülkü fehhar ile bi-l defaat kaleden huruç ve melaayn
hasırının ordularına bî mecab ve loc ve pençesin kahr ve tetmir ve
pençesin dâhi gürihtar benden bî hayr ve bu güne her bir defada galiben
ve mensuren uddet ve bilahire ve revan cenik coyanın hücuma takat
kerazlarına düşman lenam i‘cam tab eder mukaveset olamadığından
makhuren ve mümhezimen firar ve böyle köşmal kat‘i-l amal ile müsbeste
olmayıp yine mukatele fikri fesadıyla hemdan taraflarına vardıkta onda
olan cenudu nefret mev‘udem dâhi kendüyü karşılayıp muharebe ve
mukatele‘i azime vukuunda şah mezbûr münhezimen ve edâ‘i erbara
kerizan ve bu vecihle elhamdülillah eylemek el-kadr iki vakı‘ada asakiri
menhusesinin ekseri ta‘ime‘i şemşir ve top ve zerberun ve cephanesi
keside-i zabt ve fesiha ve şah kemrah dâhi bakiyetü suyuf askeri
mefhuruyla zevirah semti tebah oldukça la‘laç ve emini sulh ve salaha
neşebbet etmekle handanı şamihül erkânı devleti aliyemin esas lazımlı
istinası şevkat âlâ halkullah merasim üzere mebni olduğuna binaen
mahza ibadullahın erasiş ve istirahatleri için şah mumiileyhin iltimasına

müsadeyi hümayunum erzani kılındıktan sonra Horasan hanı olup kesreti aşar ile şöhreti şiar olan tahimab kolonciyan zâhirü-l hazalan dâhi yüz binden mütecaviz asakir-i Kızılbaş ile Bağdat darul şehum muhasarasına cesaret eyledikte kahr ve tedmirine tayin olunan asakir-i İslam ile muhabere ve mukatele vukuundan sonra mesfurun askerinde dâhi bî cetveli kıyas melaayn hayerin fazl ve inayet rabbişükr ile kılıçtan geçip edevatı cenk ve bigar-ı yakib gazat adedi şekar ve kendü dâhi mecruhan tahsishane için firar eylediğini haber bişaret eseri düstur-u mükerrrem ve muazzam müşiri müfehham ve muharrem nizamü-l ‘alem sadrazam sabık ser asker hamiyet vezirim Osman Paşa edamallahûteâlaiclalehû tarafından ‘ilâm olunduğundan gayrı bundan akdem dergâh-ı muallam kapucubaşlarından olup orduyu hümayunumda mevcut bulunmak ve her ahvali el-muayyene müşahade ve meşhûri olan halatı gelip rekâb-ı hümayunuma beyan ve ifade eylemek üzere tayin ve irsâl olunan iftiharü-l emacid ve-l ekarim Hamza dame mecidühu dâhi gelip bu fevz vazifeyi müşahade eylediği vechile bi-l müşafehete kemâkan takrir ve beyan etmeğin böyle nimet-i azimi olan gazaze-i kebiri ve cihadı bî hemta vesair taraf taraf bais ve irsâl olunan cuyuş-u izzet haruşumun her canibinde mazhar oldukları futuhât ve ganayin dayihası mutlâkâ inayetullahiye ve sadakaniyet padişahi ile techiz-i askeriyece ve tertibi mühimmat laya‘deden nişa‘at ettiği zâhir ve bahir olduğuna binaen ezmane-i saadakaranımda zuhura gelen böyle koz ve nusret nam nami padişahanem gazi lafzının ilave ve iktiza olunmasını mucib olmakla imdi iş bu emri şerifim ile vusulünde siz ki vüzerayı müşarun ileyhim vesair mumiileyhimsiz şakiren lehinde bundan böyle nam-ı zafer ertisam şahane ve ismi Behçet rusumu melukanem mugayir ve muhafıl ve kerse-i nesayih şamilde gazi lafzıyla yad ve tezkar olunmak üzere havza‘i hükümetinizde vâki‘ yeldan ve (...) olan amme-i hüteba ve marifeyn ve kaffe-i meşayih ve vaizine tenbih ve tefhim eyleyesiz lâkin bu husus mümza ifayı şükrü nimet ve izhar-ı inayet rabbü-l ferd olup kalıp mü‘minine nusret kalıp dini ilka ve baisi isticlab hayrı dua olmakla iş bu emri şerifimi isale ve memura ve ahardan bir ferde (...) bir akçe ve bir

habbe verilmeyip eğer alındığı ve verildiği reside-i sami‘a melukanem olmak lâzım gelirse

Sayfa 57

Mu‘atıp ve mu‘akıb alacağınızı muhakkak bilip ona göre basiret üzere hareket ve hilaf-ı emri âli vazi‘den bî gayet mücanebet eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukta bu babta vech-i meşruh üzere şerefyafta‘i sudur olan fermanı vacibül etba‘ ve lazımlî imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olasız şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evail şehri rebî‘ü-l ahîr sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Kayd vusul ise fî yevmil rabî‘ ve-l ısrin min rebî‘ü-l ahîr li sene 1146

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Arabacı Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem katl olan Osman bin Abdullah nam maktulün zevce-i metrukesi ismihan binti Mehmed nâm hatundan gayrı zahirde varis-i marûfu olmayıp terekesinin reb‘i mezbure ismihan ve sülüs erba‘ı cânib-i beytü-l mâle ait ve raci‘ olmağın Medine-i mezburede beytü-l mâl vazi olup bila varisi marûf fevt olanların muhallefatını ahz u kabza me'mur olan Osman Ağa mârifetiyle ve mârifet-i şer‘le maktul mezburun terekesi tahrir ve sevki sultanide müzayede ve semeni misliyle fûruht olunan muhallefat defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur fî yevmil samîn ve-l ısrin min rebî‘ü-l ahîr li sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 68. Osman bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Araba maa öküz çift 1 meblağ 1630	Otluk tepe 1 meblağ 480	Def'a otluk meblağ 130	Odun meblağ 45	Mehmed zimmetinden meblağ 360
Kokoroz meblağ 45	erzen şinik 9 meblağ 120	Tüfenk meblağ 240	Kılıç meblağ 153	Balta meblağ 36
Ulufesinden alınan meblağ 300	Yekun meblağ 3519	Minhal ihracat teşhiz tekfin 575	Mihri müeccel meblağ 1200	Deyni müsbet zevci mezbûr ismihan meblağ 570
Deyni müsbet etmekçiye meblağ 140	Rusumu kısmet meblağ 90	Rusumu emniye meblağ 348	Hadâmiyye meblağ 40	Çukadâriye meblağ 40
İhzariye meblağ 24	Katîbîyye meblağ 78	Emin mezbûr çukadârına meblağ 45	Cemân yekûn meblağ 3150	Sihhul bâkî meblağ 360
Hisse-i zevci mezbure meblağ 92	Beytü-l mâl meblağ 375			

Sayfa 58

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'yî's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhafızı olan vezirim paşa edammallahuteala iclalehu ve Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Vidin ve Silistre ve Varna ve Tikova kadıları zîde fazilühûm ve kıdvetül emacid ve-l ayan Silistre mütesellimi zîde mecidihû tevki refî hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki derhal yemir etvarin tarafından âsitâne-i saadetinde mukim kapukethüdası kıdvetü-l ümara'î (...) müsellimiyyede taliman hatemet avafiye bi-l hayr sittei saadetime arzuhal gönderip tarafeynin tecari gerek beren ve gerek bahren ve nehren götördükleri emti'adan bir def' bir mahalde ve yine hudud İslamiye'de işтира idüp vilayetlerine götördükleri emti'adan bir def' bir mahalde yüzde üç hesabı üzerine rüsum gümrüklerin edâ eylediklerinden sonra yüzde üçten ziyade mutalebe ve sair müste'minlere müsaade olunduğu üzere üç yüz akçe

selamet akçesinden ma'ada ihzariye ve zararı kasabiye ve rusumatı saire mutalebesiyle kat'an rencide olunmayalar ve bundan ma'ada tarafeyni tüccarı hakkında mer'î ve mukırr tutula deyu ahidname-i hümayunumda mestur ve mukayyid olup lâkin nemçe diyarında İstanbul'a gelecek maka'alarının İstanbul'dan gayrı gümrük alınmayıp İstanbul gümrüğü eminine verilmek üzere sonradan nizam verilip ekid ve şedid emr-i şerîf sadır ve tenbih ve tekid olunduğuna binaen bundan akdem Nemçe tüccarından ticaretten Yöve nam Karayöveli nam tacir geçen sene Nemçe diyarından ve âsitâne-i saadetime gönderdiği emtiasında âsitâne-i saadetime ahidname-i hümayûn mûcibince yüzde üç hesabı üzere İstanbul gümrüğü eminine edâ eylediği eşyasıyla nekiva gümrüğü emini olan nam kimesne yüz kuruş aldığından ma'ada bu def'a dâhi doğru İstanbul'a götürecek eşyalarıyla dâhi Vidin iskelesine geldikte Vidin gümrükçüsü mugayir emri şerîf cebren tekrar yüz elli kuruş ve Silistre'ye vüsulünde mugayir ahidname-i hümayûn Yani namıyla on sekiz kuruş ve Varna'da dâhi otuz dört kuruşluk eşyasın aldıklarından ma'ada Silistre cizyedarı tacir mesfurun müste'min aharasında cizye ve esince namıyla yirmi kuruş alıp teaddi ve rencide eylediklerin bildirip vech-i meşruh üzere mezkurların hilaf-ı ahidname-i hümayûn ve mugayir nizam aldıkların tamamen tacir mesfura red ve teslim ettirilip bir türlü teallil ve muhalefet ettirilmemek babında emri şerifim rica eylediği ecilden divanı hümayunumdan mahfuz olan ahidname-i hümayûn ve kuyudu ahkam müracaat olundukta vech-i meşruh üzere emri şerîf verildiği mestur ve mukayyid bulunmağın sen ki vezir müşarun ileyh ve mumiileyhimsin ahidname-i hümayûn ve mukaddema sadır olan fermân-ı âliye mugayir aldıkların mârifet-i şer'le geriye red ve teslim ettirilip ettirilmemek babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki

Sayfa 59

Dergâh-ı muallam çavuşlarından kıdvetül emâsil ve-l akran Süleyman Çavuş zîde kâdirihû vusul buldukta bu babta sadır olan fermân-ı celilül kadirim mûcibince amel dâhi sen ki veziri müşarun ileyh ve mumiileyhimsin ve tacir mesfurun mezkurların hilaf-ı ahidname-i

hümâyûn ve mugayir nizam ber vech-i meşruh aldıkları her ne ise bit
tamam mârifet-i şer'le tahsil ve tacir mesfura red ve teslim ettirilir bir
türlü teallil ve muhalefet ettirmeyip mucibi emri şerifimle amel olası
şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evâhir zilhîcce li sene
hamis ve erba'in ve miete ve elf

Be-makam Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun
nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb
mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-
devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûk bî-
sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına
mutasarrıf olup Vidin muhafızı olan vezirim paşa edammallahuteala
iclalehu ve kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fezail ve-l kelâm
Vidin ve Rusçuk ve ve kadıları zîde fazilühûm tevki refî hümâyûn vasıl
oluncak malum ola ki Roma İmparatoru tarafından âsitâne-i saadetimde
kapu kethüdası olan kıdvetü-l ümara'î müsellimiyede taliman hatemet
avafiye bi-l hayr sittei saadetime arzuhal gönderip Nemçe tüccarı ve
zatiyanlarında İstanbul'a götürecekleri emti'adan ahar yerlerde gümrük
alınmayıp İstanbul'a vüsullerinde İstanbul gümrüğü eminine edâ etmeleri
için emri şerifim sadır ve ol caniblerde işa'at ve tenbih olunup ol mekule
muka'ilerinden ol taraflarda gümrük mutalebe olunmak icab etmeyip ve
cizyedarlar tarafından dâhi cizye teklif olunmak ahidname-i hümâyûn
mugayir iken hâlâ Nemçe tüccarından Dimitrilo nam tacir Nemçe
diyarından doğru İstanbul'a götüreceği eşya ile Vidin iskelesine geldikte
Vidin gümrükçe olan mugayir emri şerîf cebren otuz üç kuruş ve
Torgoya nam mahalde dâhi yirmi kuruş aldıklarından ma'ada Rusçuk
cizyedarı olan nam kimesne dâhi tacir mesfurun ednisi Corci
nam müste'minden cizye namıyla mugayir ahidname-i hümâyûn on
kuruş alıp teaddi ve rencide olunduğun bildirip divân-ı hümâyûnumda
mahfuz olan ahidname-i hümâyûna müracaat olundukta Nemçe tüccarı
abab ve zehablarından kendilere ve mesten ve hizmetkarlarına cizyedar
olanlar vesair kimesneler vüsul ve taarruz eylemeyeler deyu mestur ve

makbul ahkamı müracaat olundukta dâhi vech-i meşruh üzere emri şerifim verildiği mukayyid bulunmağın hilaf-ı ahidname-i hümâyûn ve mugayir emr-i şerifi aldıkları geri el verilip ve fî mâ bâ'de ol vecihle teaddi ve rencide olunmamak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki dergâh-ı muallam çavuşlarından kıdvetül emâsil ve-l akran Süleyman çavuş zîde kâdirihû vusul buldukta bu babta sadır olan fermanı celilül kadirim mûcibince amel dâhi tacir mesfurdan hilaf-ı ahidname-i hümâyûn ve mugayir emri şerîf vech-i meşruh üzere cebren aldıkları her ne ise mârifet-i şer'le geri red ve teslim ve bit tamam alınıp ber vech-i teallil ve muhalefet ettirmeyip ve fî mâ bâ'de ahidname-i hümâyûn ve mugayir emri şerîf teaddi ve rencide ettirilmeyip mazmun emri şerifimle amil olasız şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evâhir ramazanül mübarek li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Kostantinîyye el-mahrûse

Sayfa 60

Hüküm 1; Mah cemâziye-l evvelinin 10. günü yevmi Salı günü Berkolca kazası karalarından zaherde nam karye mütemekkinlerinden Yeşre nâm zimminin yedinde bulunan bir re's çil kısarak bu yandan iki yaşından bir çil tay ve bir doru sagir tay bulunup ahz ve mârifet-i şer'le beytü-l mâle teslim olunup bu mahale kayd olundu sene 1146 yevmiye tayin olunduğu nafaka yalnız kuruş altı yalnız elli beş paradır

Hüküm 2; Kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin kadısı hafız Süleyman zîde fazilühûm tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki sen ki Mevlana mumileyhsin sidde-i saadetime mektub gönderip Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin canbazbaşı olan dergâh-ı muallam yeniçerilerinden otuz sekiz bölüğün yoldaşlarından Ahmed nam yeniçeri fevt olup canbazbaşılığı mahlul ve hizmet lazimesi muattal kalmakla kırk iki bölüğün yoldaşlarından darend'e'i fermân-ı hümâyûn Mehmed nam yeniçeri için canbazbaşılık uhdesinden gelmeye kâdir ve uhdesinden gelmeye marûf ve her vecihle mahal ve müstehaktır deyu müteveffayı mezbûrun mahlulünden merkûm

Mehmed'e tevcih ve istihdam için yedine emri şerifim verilmek babında inayet ricasına 'arz eylediğim ecilden lâkin kale-i merkuma canbaz kethüdalığı ve divân-ı maliye taraflarından kaydı bulunmadığına binaen müceddeden tevcih olunup yedine berât verilmesi münasib olmamakla mahalinde mârifet-i şer' ve canbazlar esnafı mârifetleriyle götürölüp kadimden bu (...) kadimden bu vakte gelince hizmetleri kethüdalığı hizmetine nasb eyledikleri kimesneler tevcihle nasb olunagelmışler ise yine ol vecihle mira'at olunup mazmun emri şerifimle amil olasız şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evail şehri rebi'ü-l ahîr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahruse

Kayd vusul fî 18 min cemâziye-l evvel sene 1146

Hüküm 3; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Süleyman Çavuş Mahallesi sakinelerinden Sedre binti Halîl nâm hatun tarafından bey'i ati'z zikri tastike ve itâ'i hüccete vekil olduğu Ebubekir Beşe ibni Mustafa ve İbrâhîm Beşe ibni Mehmed nam kimesneler şehadetleriyle sabit ve subut vekaletine hükmü şer'i la hakk olan zevci cebeci Hüseyîn Beşe ibni Mehmed nam kimesne meclîs-i şer hatırı lazîmü-t tevkirde Medine-i mezburada cebeci başı olan iş bu hâfizü-l kitâb El-hâc Mehmed Ağa nam kimesne mahzarında ikrar-ı tam ve takriri kelâm idüp akd-ı atiz zikrin suduruna değin müvekkilem mezbure Sedre'nin sülkü mülkü sahihinde münselik olup lonca çarşısında vâki' tarafeyni tokatlı Mehmed Beşe ve Rabia hatûn mülkleri ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdûd bir bab simitçi dükkanını ve karyesinde bir bab kasab dükkanını ve Renfokça bayırında vâki' tarafeyni el-hâc Mehmed ve Ali Beşe bağları ve tarafeyni tarik-i amm ile mahdûd üç çaryek bağını mezbûr Mehmed Ağanın vilayeti Anadolu'da vâki' Medine-i Kastamonu nevahisinden Koruga nahiyesine tabi Kavacık nam karyede vâki' tecdid ve tevsiften müstani 'inde-l ahali malûmul müctemilat çiftliği mukabelesinde mukayeze ve temlik eylediğimde mezbûr Mehmed Ağa dâhi temlik ve kabûl idüp ve çiftlik merkûma tabi

olan tarlaları dâhi marifeti sahibi ‘arz ile tefvîz idüp müvekkilem Sedre hatûn dâhi tefvîz ve kabûl eyledikten sonra merkûm Mehmed Ağa mülkü olan çiftliği ve tarlalarını mahallinde kabza müvekkilem mezbure Sedre hatunu taslit etmekle bâ‘de-l yevm zikri sebk eden çiftlik ve çiftlik merkûma tabi olan tarlalar mezbure Sedre hatunun mülkü mahzı ve hâk sarfı olup ve mezbûr simitçi ve kasab dükkânı bî cümle tevabı‘ ve levahık ve kaffetü-l menafı‘ ve-l mürafık ve bağ mahdûd mezkur dâhi ağayı mumiiileyh Mehmed Ağanın mülküdür keyfe yeşâ ve hüsnü ihtiyar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe-t tastiki-ş şer‘i mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu hurrîre fî yevmil san imin rebi‘ü-l ahîr li sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

İsmail beşe bin Ali

İbrâhîm beşe bin cebeci

Ahmed Ağa bin Abdullah

El-hâc Salih Ağa

Mehmed Ağa bin Halîl

İbrâhîm Ağa bin Ali cebeci

Sayfa 61

Hüküm 1; Gelence harafetleri kethüdalığı hizmetine nasb eyledikleri kimesneler tevcihine nasb oluna gelmiş ise ol vecihle mira‘at olunmak üzere emri şerîf tahriri için iftiharü-l ümera‘i-l ve-l ekabir bi-l fiil baş defterdarım İbrâhîm dame uluvvuhu ‘ilâm etmeğin i‘lamı mûcibince amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki sadır olan emrim üzere hususu mezbûr mahallinde mârifet-i şer‘ ve canbazlar esnafi marifetiyle görölüp

Sayfa 62

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin muhafızı veziri mükerrem devletlü inayetli Numan Paşa zade hafız Ahmed Paşa yesserrallahumayezid bi-l hayr ve mâ yeşa'i hazretlerinin hizmeti şeriflerinde iken bundan akdem veda' alemi fâni eden Süleyman Ağa ibri Abdullah'ın veraseti mahmîyye-i İstanbul da zevce-i metrukesi Rukiye ile sulbiye Kebire kızı Zeyneb'e münhâsır olduğu şer'an zâhir olduktan sonra varisan mezburetan hisse-i şer' iyelerini isale vasi'i muhtarı olan Yusuf bin Abdullah nam kimesne talebiyle vezir-i müşarun ileyh hazretlerinin emriyle ve marifeti mezbûr terekesi tahrir ve semeni misillerine bey' ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil rabi' ve-l ısrin min şehri cemâziye-l evvel li sene erba'in ve miete ve elf

Tablo 69. Süleyman Ağa ibri Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Yastık adet 2 kuruş 480	Kilim adet 1 kuruş 540	Güğüm adet 1 kuruş 360	Üzengi çift 1 kuruş 360	Kırmızı şilte 1 kuruş 360
Yorgan adet 1 kuruş 660	Cezayir ihramı 1 kuruş 420	Seccade 1 kuruş 480	Müste‘amel çağışır 1 maa uçkur 1 kuruş 360	Yeşil çuka nebeş müste‘amel 10 kuruş 480
Çağışır adet 1 kuruş 420	Katnı kapama 1 kuruş 600	Mai kiremitsut kaplı nimten kürek 1 kuruş 1800	Kırmızı kesme çuka müste‘amel 1 kuruş 840	Kırmızı kesme çuka işleme 1 kuruş 1080
Sim kılıç 1 maa küfenk 1 kuruş 1800	Haydari raht kuruş 690	Çuka dolama 1 kuruş 480	Sof adet nebeş müste‘amel 1 kuruş 360	Beyaz sade 1 kuruş 120
Entari adet 1 kuruş 306	Beyaz sade 1 kuruş 120	Alaca entari 1 kuruş 360	Kırmızı çuka yağmurluk maa kese maa başlık kuruş 1440	Avani nühas 6 kuruş 894
Hasır adet 3 kuruş 57	Kırmızı bogasi 1 kuruş 165	Mai celah adet 1 kuruş 180	Bohça adet 1 kuruş 90	Çarşab adet 1 kuruş 51
Matara 1 maa kese 1 kuruş 66	Çul adet 1 kuruş 147	Palaska maa vezene maa kalkanlık pišto çift 1 kuruş 360	Lahori kuşak 1 kuruş 180	Yastık adet 1 kuruş 96
Beyaz bogasi top 2 kuruş 354	Beyaz zıbın 1 kuruş 96	Beyaz sade 1 kuruş 72	Peşkir adet 2 kuruş 66	Peşkir maa yemeni adet kuruş 66
Sofra peşkiri maa sofra altı 1 kuruş 450	Bohça adet 2 kuruş 42	Müste‘amel sarık 1 kuruş 275	Çarşab adet 1 kuruş 282	Zıbın adet 1 kuruş 45
Mısır makromesi 1 kuruş 90	Havlü makromesi kuruş 42	Sarık örtüsü kuruş 90	Don 1 kuruş 60	Yemeni adet 1 kuruş 36
Gömlük adet 1 kuruş 120	Sarık adet 1 kuruş 408	Don adet 1 kuruş 84	Uçkur 2 kuruş 180	Bohça adet 1 kuruş 12
harar adet 2 kuruş 414	İbrik adet 1 kuruş 78	Leğen 1 ibrik 1 kuruş 360	Taba behası adet 1 kuruş 150	İbrik adet 1 kuruş 96
Diğer ibrik 1 kuruş 180	Boylu tüfenk 1 kuruş 300	Leğen kebir 1 kuruş 567	Fener adet 1 kuruş 137	Hoşab tası 1 kuruş 166
Kahve tepsisi 1 kuruş 90	Kaşıklık maa kaşık deste 1 kuruş 54	Ebnosdivit 1 kuruş 366	Eğer takımıyla 2 kuruş 840	Kürek hal kafa çuka kaplı 1 kuruş 2040

Tablo 69 devamı

Sansar kaplı nemilteme kürek 1 kuruş 960	Kuşak adet 1 kuruş 360	Kılıç 1 kuruş 480	Saat maa zincir 1 kuruş 1200	Nukut akçe kuruş 11730
(silik..) kuruş 660	Kırat adet 1 kuruş 4680	Ceman 46290	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin ber mûceb vasiyet kuruş 2970	Bekire verilen ber mûceb vasiyet kuruş 1200
Rusumu adi kuruş 1457	Kalemiye kuruş 90	Çukadâriye kuruş 60	Hadâmiyye maa ihzariye kuruş 60	Ceman 5837
Sihhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese kuruş 40453	Hisse-i zevcû-l mezbure Rukiye kuruş 5056	Hisse-i bintil mezbure zeyneb kuruş 35392		

Vasi mezbûr yediyle irsâl olunan eşyadır ki zikrolunur

Müste'amel al sof ferace 1	Gömlek 4	Don 4	Uçkur 4	Peşkir 4
Harar ihramı 1	Nafa kürek adet çuka kaplı 1	Kakım kaplı kürek 1	Kılıç sim 1	Harcı eksesi 1
Sahan 3	Kahve ibriği 1	Hamam 1	Bargir 1	

Sayfa 63

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Ferid Bey Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla müteveffiye olan Rabia binti Abdullah nâm hatunun veraseti zevci metruku el-hâc Ahmed Ağa ibni ebubekir ile sulbi kebir oğlu Monla Mehmed ve sagir oğlu Mustafaya ve Kebire kızı Hanife'ye münhâsır olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sagir mezbûr Mustafa'nın emvalini hıfza ve eşyasını zabta tarafı şer' enverden vasi mensubu olan babası mezbûr el-hâc Ahmed Ağa talebiyle verese-i

mezbûran talebleriyle mârifet-i şer‘le tahrir olunan tereke-i müteveffayı
mezbûrdur ki beynel verese tevzi‘ ve taksim defteridir ki ber vech-i âti
zıkr olunur hurrîre fî-l yevmil rabi‘ ve-l ısrin min cemâziye-l evvel li
sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 70. Rabia binti Abdullah'a Ait Tereke Defteri

İnciden askı miskal 8,5 kuruş 7080	Yüzük sim 1 kuruş 150	Müste‘amel kırmızı çuka Ferace 1 kuruş 960	Diğermünkaş ferace 1 kuruş 1200	Altelli adet 1 kuruş 600
Mor telli adet 1 kuruş 600	Hataya kaftan kapama 2 kuruş 960	Sarı örtüşahi kuruş 600	Hataya kapama 1 maa katnı kapama 1 kuruş 1200	Hamam gömleği maa mintan 1 kuruş 240
Katnı entari 1 kuruş 240	Keten bezi top 2 kuruş 600	Bürüncük gömlek 1 kuruş 340	Havlu makromeleri 2 kuruş 1200	Çuka cübbe 1 kuruş 1200
İşleme bohça 1 kuruş 360	Hasır 4 maa bohça 2 maa riba takye 1 kuruş 600	Bakraç adet 4 kuruş 840	Sahan 5 maa tepsi 2 kuruş 600	Döşek 1 kuruş 240
Hoşab tası 1 kuruş 120	Mahalle-i mezburadame nzil 1 kuruş 36600	Kitâb-ı Muhammediye 1 kuruş 1200	Bağ adet 1 kuruş 240	Buhurdan 1 kuruş 120
Merhumenin Hacı zimmetinde olan akçesi kuruş 9600	Bu araya gelince eşyaları Hacı almıştır	İnciden mezu‘ kirdan miskal 8 kuruş 7080	Altın bilezik çift 1 miskal 16 dirhem 1 kuruş 6048	Sim kuşak onluk 1 kuruş 648
Zinciryab kaftan 1 maa zinciryab entari 1 kuruş 4810	Kırmızı kürek köhne sincab kaplı 1 kuruş 600	Kutu adet 1 kuruş 240	Hamam leğeni 1 kuruş 750	Yorgan adet 1 kuruş 270
Sepet sandık 1 kuruş 210	Diğer menzil adet 1 kuruş 9600	Mushaf-ı şerîf 1 kuruş 960	En‘am-ı şerîf 1 kuruş 120	Sim dirhem 25 kuruş 314
İplik behası kuruş 180	2 menzilin icaresi kuruş 1800 bu mahale gelince Monla Mehmed almıştır	Hare kaplı kakım kürek 1 kuruş 2400	Merhumenin zimmetinde akçesi kuruş 2400	Nukut akçe kuruş 37860
Ceman 142915 akçedir	Sülüsü muayyene ki ber mûceb vasiyet ihrac olunduktan bâkî kalandır kuruş 118915 malı vasiyet 2400	Minhal ihracat rusumu adi k kuruş 4100	Katîbiyye 820	Hadâmiyye 399

Tablo 70 devamı

Çukadâriye 290	İhzariye 160	Delaliyye kuruş 1260	Ceman 7035	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynelveres e 111880 akçedir
Hisse-i zevcil mezbûr Ahmed Ağa kuruş 27970	Hisse-i ibni mezbûr Molla Mehmed kuruş 33564	Hisse-i ibnil mezbûr Mustafa kuruş 33564	Hisse-i bintil mezbure Hanife kuruş 16782	

Sayfa 64

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Ferid Bey Mahallesi sakinlerinden bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Müezzîn Monla Ali'nin veraseti zevce-i menkuha'ı metrukesi Aîşe binti Ali nâm hatun sulbi sagır oğlu Ömer'e ve sulbi sagire kızları Ümmü Gülsüm ve Zeyneb'e ve kebire kızı Havva'ya münhâsır olduğu şer'an sabit olup lâkin kıbel-i kassama mezbûr Ömer dâhi fevt olup validesi mezbure Aîşeye ve kızkarındaşları Ümmü Gülsüm ve Zeyneb'e ve Havva'ya münhasıra olup sagiretan mezburetanın emvalini hıfza ve eşyasını zabta vasi mensubesi olan mezbure Aîşe talebiyle tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî-l yevmil (...) min şehri cemâziye-l âhir li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 71. Müezzîn Monla Ali'ye Ait Tereke Defteri

Müste'amel çuka yeşil kaplı Nafa kürek 1 kuruş 480	Beden küreği bogasi sincap 1 kuruş 180	Mai çuka nebeş 1 kuruş 300	Köhne dolama 1 kuruş 90	Bogasi (...) 1 kuruş 30
Mai bogasi kapama 1 kuruş 90	Entari 1 kuruş 60	Çağışır adet 1 kuruş 120	Sarık 1 maa kavuk 1 kuruş 180	Kuşak 1 kuruş 30
Beden kürek (...) 1 kuruş 120	Nefti çuka nebeş 1 kuruş 240	Yeşil çuka dolama 1 kuruş 360	Müste'amel çağışır 1 kuruş 360	Müste'amel şalvar 1 kuruş 120
Hallaç bogasi 1 kuruş 60	Taba kebir 1 kuruş 960	Kazgan 1 kuruş 720	Tepsi adet 2 kuruş 360	Bakır avanı 14 kuruş 1380
Fener adet 1 kuruş 120	Yastık 7 kuruş 420	Minder adet 3 kuruş 180	Kilim adet maa ihram 1 ve hırka 1 kuruş 120	Köhne döşek 1 kuruş 120
Keçeciden alınan akçe kuruş 2880	Köhne yorgan 1 kuruş 120	Matak dükkanının esası kuruş 10800	Defterdardan alınan akçe kuruş 600	Ahmed paşa hazretlerind en alınan akçe kuruş 5160
Çerçi dükkanının eşyası kuruş 4800	Bargirden alınan akçe kuruş 1080	Büyük bağ behası kuruş 3600	Mushaf-ı şerif 1 kuruş 1080	Tuz beha sadak alınan kuruş 240
Der zîmmet köse İbrâhîm kuruş 840	Keçeciden alınan kuruş 840	Menzil behası 12000	Morda pazarında bağ çaryek 2 kuruş 1200	Dükkaneyn adet 8 maa kirhan 1 maa tahta oda adet 3kuruş 48000
Hırdavat hane kuruş 360	Kılıç adet 1 kuruş 120	Boylu tüfenk 1 kuruş 240	Cemân yekûn 101800	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin kuruş 2400
Rusumu kısmet kuruş 2400	Ücret kuruş 720	Dyni müsbet yehudi kuruş 960	Deyni müsbet el-hâc Mahmûd Ağa kuruş 120	Deyni müsbet fırıncı kuruş 180
Deyni müsbet bakkal kuruş 229	Mumcuya kuruş 60	Hatim şerif için verilen kuruş 360	Ücreti ırgadiye kuruş 240	Mihri müeccel li zevcetü mezbure kuruş 4500

Tablo 71 devamı

Şeyh caminin hâl' mevkufesi kuruş 2880	Deyni müsbet cerrah kuruş 480	Ceman 15639	Sıhhu-l bâkî li- t taksimi beynel verese 86161	Hisse-i zevcil mezbure Aişe kuruş 16731
Hisse-i binti Ümmü Gülsüm kuruş 23023	Hisse-i binti mezbure zeyneb kuruş 23023	Hisse-i binti Havva kuruş 23023	Küsur 361	

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Çavuş mahallesinde sakın iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan beşinci bölüğün Yusuf Beşe bin Ahmed nam kimesnenin veraseti zevce-i menkuha'î metrukesi Fatıma binti el-hâc Halîl nâm hatun ile sulbi oğulları Ahmed ve Mehmed nam sagirana ve kızı Emine ve validesi Meryem binti Abdullah nâm hatuna münhâsır olduğu şer'an zâhir ve mütebeyyin olduktan sonra sagirun mezburunun tesviye-i emurlarına vasiye-i mezbureleri mezbure Fatıma marifetiyle ve mârifet-i şer'le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrîre fî-l yevmil tasi ve-l ısrin min şehri rebî'ü-l ahîr li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 72. Yusuf Beşe bin Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûrada vâki' menzilin enbiye- esi kuruş 2500	Kılıç adet 1 kuruş 840	Diğer kara kılıç 1 kuruş 180	Suhuv (?) 1 kuruş 540	Filinte kuruş 660
Diğer boylu tüfenk 1 maa palaska 1 kuruş 1200	Şiş adet 1 adet 60	Bıçak adet 1 kuruş 180	Puşi adet 1 kuruş 420	Kırmızı çuka nebeş 1 kuruş 840
Yeşil çuka iç mintanı 1 kuruş 240	Şalvar çuka 1 kuruş 240	Şalvar kebir çuka 1 kuruş 720	Yeşil çuka mintan 1 kuruş 360	Kırmızı çuka mintan 1 kuruş 360
Yeşil çuka nebeş 1 600	Zir küpe 2 kuruş 90	Nafa kürek 1 kuruş 1200		

Sayfa 65 (tablo 70 devamı)

Küçük kaplı kürek 1 kuruş 720	Fener adet 1 kuruş 150	Avani nühas 1 kuruş 720	Müste'amel kilim 1 kuruş 360	Dükkân aleti kuruş 4800
Cemân yekûn 17980	Rusumu kısmet kuruş 240	Katîbîyye kuruş 75	Hadâmiyye kuruş 60	İhzariye kuruş 30
Ceman 405	Sihhu-l bâkî li-t taksim kuruş 17575	Hisse-i zevcû-l mezbure Fatıma kuruş 2190	Hisse-i ümmü mezbureMer yem kruş 2920	Hisse-i ibni mezbureMeh med kuruş 4964
Hisse-i bini mezbûr Ahmed mahalle-i mezbûra 4964	Hisse-i binti mezbûr Emine kuruş 2482	Kûsur 55		

Hüküm 1; Ferid Bey Mahallesi sakinlerinden Monla Mehmed bin İbrâhîm Efendi kendi tarafından asaleten ve kızkarındaşı Hanife nâm hatun tarafından vekaleten meclis-i şer hatırda el-hâc Ahmed Ağa ibni Ebubekir mahzarında validesi müteveffîye Rabia nâm hatunun terekesinden isabet ve intikal eden hisseyi irsiyelerini bit tamam ahzu kabz ve babası İbrâhîm Efendi nam kimesnenin terekesinden dâhi mezbûr El-hâc Ahmed Ağa bit tamam ahzu kabz eylediği hisse-i irsiyemi dâhi bana bit tamam def ve teslim ben dâhi yedinden ahz u kabz eyledim her birimiz salifü-z zıkr terekeden ve gerek nısf davasından ahârın zimmetini ibra'î amm ile ibra' ve iskat eyledim dediklerinde kaydı sahife sicil olundu hurrîre fî 15 min cemâziye-l âhir sene 1146

Şühûdü'l-hâl

İmam sani Mustafa Efendi

Abdullah Efendi

Müftü Efendi Abdullah Efendi

Kantarcı Es-Seyyîd Mustafa Ağa

Hamamcı Mustafa Ağa

Menzilci Ali Ağa

Sümmel kelâm fî hâze-l makam minel fâkir Es-Seyyîd Ömer Paşa
Süleyman el-kadı bî Medine-i Vidin affu leh

Sayfa 66

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin kale-i Vidinin bakiye embiyesinde imal ve istihdam için Görece kazasından bâ fermân-ı âli tayin buyrulan taşçı ve kireççi ve duvarcı ustalarından Kenife hâlîfe veled Dimitri ve Kara Dimo veled Kosta ve Amastas veled İstati ve Boyo veled Esyok ve Sono veled İstavir ve Yano veled Veladko ve Kosta veled Yano ve Enderiye veled Grabon nâm zimmiler kendi taraflarından asaleten vesair neferatları olan malûmul esami ve mahsurul eşhas meccaran taraflarından vekaleten meclis-i şer hatırı lazımlık tevkirde rafî'ü-l hâze-l kitâb hâlâ Vidin defterdarı olup bina emini tayin buyrulan umdetül emacid ve-l ayan Mustafa Efendi mahzarında her biri bi-l asalete ve bi-l vekalet taifen ikrar-ı tam ve takriri kelâm idüp iş bu 1145 senesinin mah zilkaidetü's şerifesinin 20. gününden 1146 senesinin mah cemâziye-l evvelinin 15. gününe değin izazı eyyamü-l hamiye yüz elli dokuz gün bizleri ve müvekkilelerimiz olan neferatımızı hasn-ı hasin meymeneti karim kale-i Vidinin bakiye ebniyesine iktiza eden taş ve kireç ve duvar hizmetinde istihdam idüp sebki zikr eden şuhût ve eyyamda emin müşarun ileyh zimmetinde müctemi olan ücretimizi emr-i âlide tayin ve tasrih olunduğu üzere bâ'de-l hesab on altı yük yirmi dört bin üç yüz akçe bi-l asalete ve bi-l vekalet emin müşarun ileyh Mustafa Efendi yedinden bit tamam ve-l kemâl ahz u kabz idüp âlâ kadirü-l hasis beynimizde iktisam eylediğiniz maruz zikr şehir ve eyalette ameletimiz icrasından emin mumiiyleh Mustafa Efendinin zimmetinde bizim müvekkillerimiz olan neferatlarımızın bir akçe ve bir habbe alacak hakkımız ve hakları bâkî kalmayıp hususu mezkura müteallika amme-i da'va ve kaffe-i mutalebat eyman ve muhasamattan emin müşarun ileyh Mustafa Efendinin zimmetini bi-l asalete ve bi-l vekalet ibra'i amm kat'

niza‘ ve rafi‘ü-l hisam ile ibra‘ ve iskat eyledik dediklerinde gıbbe-t
tastiki-ş şer‘i mâ hüvel vâki‘ bî-t taleb ketb olundu fî yevmil hamil aşar
min cemâziye-l âhir li sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Şühûdü’l-hâl

Fahru-l emâsil ve-l akran mimar-ı hassa el-hâc Mustafa Ağa

Fahru-l akran mübaşir Hasan Ağa bin Mustafa

Monla Osman bin Mustafa

Kıdvetül erbabü-l tahrir ve-l kalem Vidin mukabili Mehmed
Efendi

Kiremitçi Osman kethüda ser muhzıran İbrâhîm Bey

Ömer Ağa ibni Abdullah

Muhzır Halîl

Monla Hasan katib

Mehmed Efendi el-imam bî mescidi El-hâc Beşe

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin kale-i Vidin bakiye
enbiyesinde imal ve istihdam için Vidin havalisinden bâ fermân-ı âli
tayin buyrulan beş yüz nefer reayadan Nikola veled Karista ve Mihail
veled Veyan ve İstoko veled (..) ve İstalzala veled Körcü ve Mumcu
Yevan veled Yozo ve Karisto veled Bervan nâm zimmiler kendi
 taraflarından asaleten ve sair malûmul esami ve mahsurul eşhaz
 zimmetler taraflarından vekaleten meclis-i şer hatırı lazımut tevkirde
 rafi‘ü-l hâze-l kitâb hâlâ Vidin defterdarı olup bâ fermân-ı âli bina emini
 nasb ve tayin buyrulan umdetül emacid ve-l ayan Mustafa Efendi
 mahzarında her biri bi-l asalete ve bi-l vekalet ta’i‘an ikrar-ı tam ve
 takriri kelâm idüp iş bu 1145 senesinin mah zilkaidetü-ş şerifesinin 20.
 gününden 1146 senesinin rebi‘ü-l ahârı gayetine değin azazı eyyam
 ekaline yüz kırk iki gün bizleri ve müvekkillerimiz olan zimmileri hasnı

hasin meymenetü karin kale-i Vidin'in bakiye embiyesinde tayrak nakli ve hizmeti sairede imal ve istihdam idüp sebki zıkr eden şuhût ve eyyamda emin müşarun ileyh Mustafa Efendi zimmetinde müctemi olan ücretimizi emr-i âlide tayin ve tasrih olunduğu üzere bâ'de-l hesab on dört yük yirmi bin akçe bi-l asalete ve bi-l vekaletle emin mumiileyh Mustafa Efendi yedinden bit tamam ve-l kemâl ahz u kabz idüp âlâ kadiril hasis beynimizde iktisam eyledik maruz zıkr şuhudu eyyamda ameletimiz icrasından emin müşarun ileyh Mustafa Efendi zimmetinde bizim ve müvekkilelerimiz olan zimmilerin bir akçe ve bir habbe alacak hakkımız ve hakları bâkî kalmayıp hususu mezkura müteallık amme-i da'va ve kaffe-i mutalebat ve eymanı muhasamattan emin mumiileyh Mustafa Efendinin zimmetini bi-l asalete ve bi-l vekaletle ibra'î amm kat'î niza' ve rafi'ü-l hisam ile ibra' ve iskat eyledik dediklerinde gıbbe-t tastiki-ş şer'î mâ hüvel vâki' bî-t taleb ketb olundu fî-l yevmil hamis aşar min cemâziye-l âhir li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl

Muhzır İbrâhîm Bey

Halîl beşe

El-hâc Ahmed Ağa

Fahru-l emâsil ve-l akran Mimarî hassa el-hâc Mustafa Ağa

Kıdvetü-l emâsil ve-l akran Osman Ağa

Kıdvetü erbabü-l tahrir ve-l kalem Vidin mukabili Mehmed Bey Efendi

Sayfa 75

Hüküm 1; Düstûr-u mükerrerrem müşîr-u müfehham nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûkun bî-sunûf-ı

‘avâtıfu’l-melikü’l-a‘la sabıkan tuğrayı şerifim hizmetinde olan vezirim Ahmed Paşa edammallahuteala iclalehu tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki sen veziri izamın yerar ve namıdarı ve vükelayı fehhamın emuru didegar ve güzarı olup her vecihle müstehak-ı inayet ve şayesteyi atıfet olduğun ecilden hayatı haktan mezidi inayeti aliye-i şahanem ve meziyeti re’fet-i seniyye’i padişahenem zuhura getirilip iş bu 1145 senesi zilhîccesi gurreinden sadır olan hattı hümâyûn şevket mekurunum mûcibince Vidin kalesi muhafazası şartıyla Niğbolu sancağına ber vech-i arpalık sana tevcih ve inayet idüp ilamı için tayin olunmuştur buyurdum ki hattı hümâyûn ma’rifet mekurunumla sudur olan fermanı celilül kadirim mucubince tehir ve tevkif eylemeyip Vidin kalesi mahafaza şartıyla Niğbolu sancağına ber vech-i arpalık sen mutasarrıf olup zabta ve rabtında ve reaya ve berayanın himayet ve siyanetinde vesair fermânım olan hizmeti aliyemde bedeli iktidar ve sai bişmar eyleyip min bâ’de fukara ve raiyet ve sükkânı vilayet ve katânı memlekete bir vecihle zülüm ve teaddi ve tecavüzden bî gayet ihtiraz ve ictinab üzere olasın şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın tahriren fî-l evail zilhîcce sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Be-makam Kostantinîyye el-mahrûse

Vusul fî 15 min zilhiccetüş şerîf li sene 145

Hüküm 2; Şeri‘at-ı şî‘ar Derime kadısı Efendi zîde Fazıla inhâ olunur ki iş bu 1145 senesi zilhîccesi gurreinden şerefyafta-i sudur olan fermân-ı âlişan ve hasbü-l iz‘an mûcibince avatıf-ı aliye’i cihandariden Derime kalesi muhafazası uhde-i kifayetimize tefvîz buyrulmağın inşallahuteala bizzat kendimiz varıncaya değin hâlâ Vidin mukabelecisi kıdvetü erbabü-l tahrir ve-l kalem Mehmed Bey zir marifeti mütesellim nasb ve tayin olunmağın buyruldu ısdar ve irsâl olunmuştur vüsulünde gerektir ki vech-i meşruh üzere mir mumiileyhin kale-i merkumenin hıfz ve harasatı babında istiklal verilip ve mâ takdimden muhafazeyn taraflarına hâsılı kayd olunan aşarı şer‘iyye ve rusumu örfiye vesair cüz-i ve küllîye hasıleyn bit tamam ahz u kabz ettirip ve sen ki mütesellim

mumiileyhsin imdadında kemali basiret ve istikamet birle bezl ve sa'î kudret idüp min bâ'de hilaf-ı şer' şerîf müteessir emr-i münif fukara ve raiyet ve sükkânı vilayet ve kattan-ı memleket bir vecihle zulüm ve teaddi ve tecavüzden bî gayet ihtiraz ve mucib buyrulduyla amel eyleyesiz deyu fî 5 Z sene 145 bir vecihle

Sayfa 77

Hüküm 1; Hâlâ İstanbul ve tevabı'ı Rumyan patriki olan Ermiya nam rahib ve divan-ı hümayûnuma memhûr arzuhal idüp bi-l fiil patriklikliğine dâhil ve Vidin tevabı'ı kazaları metropolidi olan Tekforoz nam rahib mürd olup metropolitliği mahlul ve reaya fukarası üzerine bir metropolit nasb olunmak lâzım gelmekle Vidin de iş bu darende fermanı hümayûn Kalanifos nam rahib için cümlesinin muhtarı ve aylık atılları üzere mahal müstehaktır deyu tevcih olunup yedine şurutu kadimesi ile beratı şerifem verilmek babında inayet rica etmeğin hazine-i amiremde mahfuz olan piskopos mukata'ası defterlerine nazar olundukta metropolitlik mezbure beş bin dört yüz akçe beratı peşkeşi ile mesfur Nikforos rahibin üzerinde olduğu derkenar olundukta mûcibince tevcih olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olup adeti peşkişi için lâzım gelen meblağı mezbûr beş bin dört yüz akçeyi ber vech-i nakit teslim ve hazine-i amirem eylemekle 1145 senesi şabanı şerifinin 22. gününden bu beratı hümayunu virdim ve buyurdum ki mesfur Kalanifos nam rahib varup ve mesfur yerine zikrolunan Vidin tevabı'ı kazalarında sakın rumyan taifesi üzerlerine metropolit olup taife-i mezburun ulusu ve gicesi rahib mesfuru üzerlerine metropolit bilip ayinlerine müteallık emurlarından doğru sözünden tecavüz eylemeyeler ve metropolitliğine tabi yerlerde kadimi tasarruflarında olan manastır ve kiliselerin bila ferman kimesnelerinden almayıp ve vazi'î kâdim üzere izni-ş şer'le olan fermanlarına duhul olunmaya ve zimmi taifesinden yerin tezvic temlü veyahut boşamalı olsa aralarına rahib mesfur veyahut tahmillerinden gayrı kimesne girmeye ve karışmaya ve mürd olan rahibler ve zimmi taifesini kendi ayinleri üzerlerine kiliseleri fukarasına ve patrike ve petropolite her ne vasiyet eder ise makbul olup rum şahitleriyle şer'le

istima oluna ve metropolitliğe müteallık piskoposların ve gamnosların ve papasların ayinlerine muhalif kabahatleri zuhur eyledikte rahib mesfur ayinleri üzere te'dib ettikte ahardan müdâhale olunmayıp ve rahib mesfurun marifeti ve izni yoğken ayinlerine muhalif nikah caiz olmayan kefereye nikâh eden papasların veyahut vekillerinin mârifet-i şer'le haklarında lâzım gelen icra olunan ve metropolit mesfurun şer' şerife müteallık lâzım gelen davaları divân-ı hümayununda istima olunup ve ref' olunup yerine nasb olunan papaslara haricten kimesne mani olmayıp ve ayinleri üzere amel ve nasba müstehak olan papasları ve gamnosları ayinleri üzere azl ve yerlerin ahara verdikte müdâhale olunmayıp ve metropolitliğine müteallık bazı tarik-i dünya olan keşişler ayinlerine muhalif istedikleri yerlerde gezmeyip geri ve kadimi sakin oldukları manastırlarına gönderilip rahib mesfurun tarafından emri şerifimle miri rüsüm tahsili için tayin olunan vekil ve adamlarına kılavuz verilip ve mürur ve ubur eylediği mahallerde tebdili came ve kisve idüp ve def'i mazarat için kendi ayinlerin eşkiyadan tahlis etmekle alet gönderdiklerinde mesfurları mücedded celbi mal için mir miran ve mir liva ve voyvodalar ve subaşılar vesair ehli örf taifesi taraflarından karar ve hilaf-ı mutadî kâdim dahili içinde eylemeyip ve bir zimminin kendi rızası yoğken cebren Müslüman eylemeyeler ve rahib mesfure miri rüsüm akçesi için verecek nesnesi olmayıp miri rüsüm akçesine bedel-i kumaş ve esvab ve akçe verdiklerinde vekilleri ve adamları götürür iken menazil ve merahilde ve iskelelerde bac ve gümrük namıyla asifadan ferdi rencide eylemeyip ve rahib mesfurun kendi mekulatı için hasıl olan bağları mahsullerin ve tastik namına zimmi taifesinin veregeldiklerin sıra ve bal ve yağ ve sair eşyaları götürür iken iskelelerde ve kapılarda olup gelmişse muhalif gümrük emniyeleri ve yasakçılar ve ahardan mezidi rencide eylemeyip metropolitliğine ve kiliselerine müteallık bağ ve bahçe ve bağları ve tarlalarına ve çayır ve değirmenlerine ve ayazma ve manastırlarına vesair bunun emsali kiliseye vakf olan eşya ve etvarlarına bundan evvel metropolit olanlar ne vechile edegelmişler ise mesfur Kalnifoz nam rahib dâhi ol minval üzere zabt ve tasarruf eyleyip tarafı ahardan ferd mani olmayıp ve bir vilayetin metropolit ve piskoposlarının

azl ve muşar başılardan ve kadılardan ve naiblerden ‘arz olup gelip teşki olundukta sıhhati malum olmadıkça asifa olunmayıp ve bir tarik ile fermanı şerifim dâhi sadır olur ise emri verilip huzura ‘ilâm ve ve men olunup ve zimmi taifesinden bazıları hal hayatlarında patrike ve metropolide ve piskoposa bir miktar şey vasiyet idüp ol vasiyeti emini atılaları üzere barsile ve bozensiye tamir olunmakla mürd oldukta varislerinden mârifet-i şer‘le el verilip metropolit mesfurun iltizamında olan kaza ve kara

Sayfa 78

Ve nevahilerinde sakın papas ve keşişlerin senevi miri rüsum ve zararı kassabiye vezeniyeye ve tastik akçeleri ve ayazma ve manastırları ve benayerleri ve zimmi taifesinin evvel ki ikinci ve üçüncü tekahilerinde kadimden veregeldikleri rüsumları ve senevi her zimmi on ikişer akçeden papastan birer altın patriklik ve yine senevi her zimmi onda on ikişer akçe ve her papastan birer altın metropolitlik rusumu ve kiliselerinin patekalı ve bazı zimmiler dâhi miri rüsum mukabelesinde kadimden veregeldikleri buğdayları vesair külli ve cüz‘i kadimden verilegelen rusumatın mecmu‘u hâlâ üzerlerine metropolitleri olan mesfur kalitifos nam rahib veyahut tarafından vekilimiz için ahz u kabz eyledikte ahardan müdâhale olunmayıp miri rusumun cem‘i zamanında beş on reaya ehli reayaliyle ve evlatlarıyla bir eve cem‘ olup beratlarında ev başına tahrir olunmakla şimdi biz cümlemiz bir evde sakın oluruz verdiğimiz yoktur deyu miri rusumatı gadr ettirilmeyip ve bazı zimmi kudret kimesneler ve zaima ve erbabı tımar çiftliklerinde ve kışlaklarında ve karyelerinde olan zimmilere bunlar bizim hizmetkarımızdır deyu miri rüsum gadr ettirilmeyip ve akdî nikâh ve feshî nikâh ve münazî fih olan iki zimmi mabeynlerinde rızalarıyla ihlas ve iktiza hasebiyle ayın atılaları üzere kiliselerinde yemin ve ahardan tabir olunur te’dib eyledikte hilaf-ı mutad-ı kâdim kuzzat ve nevvab tecrim ve tağrimi eyleyip ve metropolit mesfurun iltizamına dahil yerlerde mürd olan papas ve keşiş ve kalforyelerin gerek nukut ve eşya ve bargir vesair kiliseye müteallık her nesi var ise bî tarik tarafından metropolit mesfurumuz için ahz eyledikte

beytü-l mâl ve kassam adamları ve mütevelliler ve voyvodalar ve subaşıları ve sair ehli örf taraflarından hilaf-ı emr-i hümâyûn dahil olunmayıp ve bazı zimmi kudret kimesneler şu avratı şu zimmiye nikâh eyle deyu ayinlerine muhalif papaslara cur eylemeyip ve şu papası azl ve külliye şu papasa ver deyu rencide eyleyip zimmi taifesinden zeyni te'dib ve terbiye için ayinleri muktezasınca gönderdikleri akroz tabir olunup te'dib kağıtlarına müdâhale olunmayıp ve ayinlerine muhalif nikâh eden mesfurlar kiliselerine girmek ayinlerine muhalif olmakla ol vecihle mürd olanları kuzât ve nevvab vesair zabıtlar ve zi kudret kimesnelerine kalemdir ki deyu teaddi eylemeyip ve miri rûsum vermekte inat üzere olan papasları ayinleri üzere te'dib ve sahiblerin taraş ve kendilerin azl ve yerlerinde ahara verdikte ahardan dahil olunmayıp papas ve keşiş ve kalgoryelerden biri izni-ş şer'le alıkonulmak lâzım geldikte metropolit mesfur marifetiyle alı konup ve rahib mesfurun kendiye mahsus olan esasın elinde götürdükte hilaf-ı mugayir ve kadimi müdâhale olunmaya ve ruhban taifesinden bazıları kilise ve manastırları yoğken mahalle ve be mahalle gezip fesada bais olanları rahib mesfur marifetiyle te'dib ve men olunup kilise ve manastırlarına vekil olup düşen miri rusumatı ekil ve belîğ eden mesfurlarını muhasabelerin gördükte ahardan muhalefet olunmayıp bundan evvel Vidin tevabı'ı kazaları metropolidi olanlara tevcihle zabt ve tasarruf edegelmişler ise mesfur kalifos nam rahib dâhi ol minval üzere mutasarrıf olup tarafı ahardan ferd mani ve müzahım olmayıp dahil ve taarruz kılmayalar şöyle bileler alameti şerife itimat kılalar

Be-makam Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 1; Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l feza'i-l ve-l kelâm Vidin ve Banya ve Karalunai kadıları zîde fazilühûm tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki İstanbul ve tevabı'ı Rumyan patriği olan Ermeniyan rahib divân-ı hümâyûnuna memhûr arzuhal idüp zikrolunan kaza ve karalarında sakin papasların ve keşişlerin ve sair zimmilerin üzerlerine edası lâzım gelen senevi miri rûsum ve zararı kassabiyye vezeniyeye ve tastik akçeleri ve binayirleri ve ayazmaları ve ilki

ve ikinci ve üçüncü nikahlarında veregeldikleri rüsumların ve senevi her zimmi elinden mutad-ı kâdim üzere veregeldikleri rüsumlarıyla her papastan bir altın patriklik rüsumu ve yine senevi her zimmi evinden mutad-ı kâdim üzere veregeldikleri rüsumlarıyla her papastan birer altın metropolitlik rüsumu ve bazı zimmiler dâhi senevi miri rüsum mukabelesinde veregeldikleri buğdayların ve bağ tekalerin vesair külli ve cüz'î rüsumatı mecmuat hâlâ üzerlerine müceddeden metropolitleri olan Kalinfos nam rahib ve patrikten vekili ahz u kabz eyledikte ahardan müdâhale olunmayıp ve bazı zi kudret kimesneler ve zaima ve erbabı tımar çiftliklerinde ve kışlaklarında olan zimmilere ırgadımızdır deyu miri rüsumu edasına muhalefet ettirilmeyup ve bir zimmi avrat boşamalı veyahut almalı oldukça metropolit mesfura müracaat eyleyeler ve ayinleri üzere

Sayfa 79

Akdı nikâh ve feshi nikâh ve münazi fih olan iki zimmi mabeynlerinde rızalarıyla ıslah ve iktiza idüp ayinleri üzere kiliselerinde yemin ve aforos tabir olunur te'dib eyledikte kuzzat-ı kâdim ve tecrim ve tağrimi eylemeyeler ve metropolit mesfurun izni ve marifeti yoğken bazı papaslar nikâh caiz olmayah kefereye nikâh eyleyip ve mürd olan papas ve keşiş ve kalforiyelerin gerek nukut ve eşya ve bargir vesair külliyyelerine müteallık her ne var ise metropolit mesfur ahz u kabz eyledikte beytül mal ve kassam mütevelliler ve voyvodalar ve subaşı ve adamları vesairleri müdâhale eylemeyip ve miri rüsumu edâ eylediklerinde miriye alındığı minval üzere verilip ziyadeye teklif etmeyeler ve ocak zabıtları tarafından dâhi müdâhale olunmayıp ve bazı zi kudret kimesneler şu avratı şu zimmiye nikâh eyle deyu ayinlerine muhalif papaslara cur eylemeyeler ve şu papası azl ve kilisesin şu papasa ver deyu rencide eylemeyip ve bazı zimmiler malı miri cem'î zamanında beş on evli reaya ehli ve ayal ve evlat ve akrabalarıyla bir eve cem' olup beratinızda ev başına deyu tahrir olunmakla şimdi biz cümlemiz bir evde oluruz ve beş on yıl bunda oturageldik ve verdiğimiz yoktur deyu müdâhale ettirilmeyip ve zimmi taifesinden birini te'dib ve terbiye için

ayinleri üzere gönderdikleri aforos tabir olunur te'dib kağıtlarına müdâhale ettirilmeyip ayinlerine muhalif nikâh eden mesfurlar kiliselerine girmek dâhi ayinlerine muhalif olup ve bazı ol vecihle mürd olanları kuzât ve nevvab vesair zabıtlar ve zi kudret kimesneler papaslara siz kaldırın deyu cur ettirilmeyip ve kadimden kilise ve manastırları fukaralarına vakf olan bağ ve bahçe ve çiftlik ve çayır ve tarla ve değirmen ve ayazma ve eşyalarına dahil olunmayıp ve miri rüsum vermekte inat üzere papas ve keşişlere ayinleri üzere te'dib ve sahiblerin taraş ve kendulerinden azl ve yerlerin ahara verdikte müdâhale olunmayıp ve bazı zimmiler sülüs malın kilise ve manastırlarına ve bir tarika ve metropolide vasiyet eyledikte varislerinden el verilip ve barsiye ve perunesileri dâhi el verile ve papas ve keşiş ve kalkoriyelerden birisi izni-ş şer'le alıkonulmak lâzım gelirse metropolit mesfur alıkoyup ve keşiş taifesinden bazıları kilise ve manastırları yoğken mahalle be mahalle gezip fesada bais olanları metropolit mesfur te'dib eyleyip ve kilise ve manastırlarına vekil olup düşen mahsulatı ekil eden mesfurların muhasebelerin gördükte müdâhale ettirilmeyip ve metropolit mesfur miri rüsum cem eder iken mürur ve ubur eylediği yerlerden ihsan veçhile geçmek için tebdili cama ve kisve ve aleti harb getirdikte mücedded celbi mal için mir miran ve mir liva ve mütesellimler ve voyvodalar ve subaşılar vesair ehli örf taifesi taraflarından müdâhale olunmayıp ve bindikleri bargir ve katırların evlak ve kapukulların vesairleri taraflarından aldırılmayıp müdâhale ettirilmeye ve kendine mahsus olan esasın elinde götürdükte müdâhale ettirilmemek babında emri şerifim rica eylediği ecilden hazine-i amiremde mahfuz olan piskopos mukata'ası defterlerinde nazar olundukta ve Vidin tevabı'ı metropolitliği İstanbul rumyan patriğinin tahtı nizamında olan metropolitliklerden olmakla beratına dahil kazalarda sakın papasların ve keşişlerin vesair zimmilerin senevi üzerlerine edası lâzım gelen miri rüsumları cem'i ve ayinleri icrasında hilaf-ı mutad-ı kâdim müdâhale olunmamak üzere patriğin memhûr arzuhali ve bâ fermân-ı âli şurutu kadimesiyle muttasıl ve meşruh ve evamir-i şerîfe verilegeldiği derkenar olundukta imdi der kenarı mûcibince amel olunmak babında fermân-ı âlişanim sadır

olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta sadır olan fermanı şerifimin mazmun münifi ile amel olup hilafı mutadı kâdim metropolit mesfurları rusumu cem‘inde iken kendünü ve yanında olan adamlarının ehli örf taifesine vesairleri tarafından bir ferde rencide ve remide ettirmeyesin şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın tahiren fi-l yevmil ısrin şehri ramazanü-l mübarek li sene hamis ve erba‘in ve elf

Hüküm 1

Düstûr-u mükerrem müşîr-u müfehham nizâmü’l-‘alem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmû’l-enâm bî’r-re’y’i’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d-devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s-sa‘adet ve’l iclâlü’l-mahkûkun bî-sunûf-ı ‘avâtıfu’l-melikü’l-a‘la Vidin valisi vezirim paşa edammallahuteala iclalehu kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin kadısı zîde fazilühû ve mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm ve ve ve kadıları zîde fazilühûm ve kıdvetü-l emacid ve-l ayan Vidin defterdarı zîde mecidihû tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki Vidin kalesi yerli neferatları divân-ı hümâyûnuma arzuhal sunup Vidin nezareti ve tevabı‘ı mukata‘ası hattı hümâyûn şevket mekurun ve beratı âlişân ile ber vech-i ocaklık üzerlerinde olup nezareti mezburenin mahsulat ve rusumatı ve mahsul sancak ve gümrük ve yöve ve aşar-ı şer‘iyye ve beytü-l mâli amme-i ve hassa ve hazar vesair külli ve cüz‘i ve külli mahsulat ve rusumatın cüz-i ve küllisine tarafı ahardan bir ferde müdâhale ettirilmemek babında emri şerifim rica etmeleriyle hazine-i amiremde mahfuz olan baş mukata‘a defterlerine nazar olundukta senede elli beş bin kuruş mal ile Vidin nezareti ve tevabı‘ı mukata‘aları Vidin kalesi yerli neferatlarının 1144 senesi martı ibtidasından hattı hümâyûn şevket mekurun ve beratı alişanımla ber vech-i

Sayfa 80

Ocaklık üzerlerinde olup zikrolunan nezaret ve mahsul sancak ve iskele-i gümrük Vidin (...) sancağında bakiye kalan arâzi ve filoridin ve

tevabı'ı mukata'atı kadimden zabt olunduğu üzere zabt ettirile ve mukata'a'ı Ceneriga ve Keryune ve Bulmiye ve Maden nühas ve Zagoriye ve Hassaha ve Yemuk maa müstağzan bakiye'i fethü-l İslam ve Sahrayı Vidin ve şemihane ve kapan ve buzthane ve beytü-l mâl amme ve hassa ve yöve ve kaçkun ve zeamet Hasan Çavuş ve tevabı'ı mukata'atı umumen havashüma olup min bâ'de beylerbeyi ve sancakbeyleri ve voyvodaları ve kasabayı mezburada vâki' reayaya müdâhale (...) ve zikrolunan mukata'at ve zeamet ve tımar hassa ve iskeleleriyle kadimden zabt oluna mahallat (...) nazır tarafından zabt ve tezkeresiyle verilip nazırların tezkeresi verildikçe zabt etturulup ve zikrolunan talyanlarda kayd olunan mahi morinenin reb'i ve hekte ve kanlıca balığ vesairin (...) tarafı miri için zabt ettirile ve etrafi odalarda Belgrad dâhi diyardan gelip kışlayan gemilerin gümrüğe müteallık esbab vesair metaları çıkar ise kanun üzere gümrüğü alına ve sikke-i hüsrevanı olmayan kuruş ve yapka ve banda vesairinde ve kefare vilayetlerinden gelen emti'a ve eşyadan binde altmış akçe gümrük ve on akçe kassabiyye alına ve Müslümanların getirdiği emti'adan bal ve yağ vesairinde binde otuz akçe gümrük ve on akçe zararı kassabiye ve kefare taifesinden binde kırk akçe gümrük ve on akçe zararı kassabiye alına ve hububattan buğday ve arpa ve darı vesair hububattan rusumu gümrük alına ve emin marifeti ve tezkeresi olmadıkça gemilere yük tahmil olunmaya ve hakikaten tahmil ederler ise haklarından gelinip (...) alına ve tuz balığının öşrü alına ve su sığırında ve sığır ve koyundan alınageldiği üzere rüsum gümrükleri alınıp çiftliklerimizden getirdik dediklerine amel olunmaya zikrolunan iskelelerde ve tevabı'ında vâki' beytü-l mâl amme ve hassa ve yöve ve kaçkun ve tuna yalılarında vâki' cürmü cinayet ve badı hava ve dem ve diyet ve tuna suyu içe geldiği yerlerden kırkar adım yerlere varınca düşen beytü-l mâl amme ve hassaya kara beytü-l mâl eminleri müdâhale etmeyeler ve zikrolunan iskeleler ve boğazlar ve odalar ve birgoşite ve yerinde aşağı kral ve yeri filorkeri ve yeri ve sair yerler bir vesikada (...) kıyyeye varınca olan ve yerler nazır tarafından zabt ettirilip ahardan müdâhale ettirilmeye ve zikrolunan nezaret ve iskeleler ve tevabı'ı mukata'atı birbirinden ayrılmayıp birinin fazılası birinin küsuruna medar

ve mahsûb oluna şöyle ki mukata‘a örf birisi ayrılıp ahara verilir ise bir vecihle zabt ettirilmeye ve zikrolunan havası hümâyûn karalarına ehli örf taifesinden olan kimesneler nevahiye devre çıkıp reayayı rencide eylemeyeler hakikaten ederler ise haklarından geline ve reayayı mezbûr mart evvelinden her altı ayda bir üzerlerine vacib olan felorilon ve yoklon ve sair rusumat gallatîyelerin kadimden veregeldikleri üzere bî kusur verip inat ve muhalefet eylemeyeler ve dâhi nezaret mezbûr reayasının cürmleri sadır oldukta nazır marifetiyle icra olunup ahar kimesneye müdâhale ettirilmeye ve dâhi haydud eşkiyası yatakları vâki‘ olup ihzarı lâzım geldikte nazır marifetiyle görüle mir liva ve adamları havası hümâyûn karalarında mücedded celbi mal için bahane idüp on on beş atlı ile reaya fukarasının ehli ve ayalları üzerine konup meft ve cemanayım demeklerin ve koyun ve kuzu ve tavukların fuzuli boğazlanıp ücreti kâdim namıyla nesne alıp bir vecihle zülum ve teaddi eylemeyeler ve teaddi idüp hilaf-ı kanun yokluk taleb idüp kendi karamluslardan zerdade beha namıyla rencide ve remide eylemeyeler ve nefsi Vidin ve etrafı kasabat bağ garresi ve çiftlikleri ihdas idüp koyun ve harikle ve kavan ve sair hububutlarının kanunu kâdim üzere miri öşrleri ve kışlak haklarında edâ eyleyeler ve havas-ı hümâyûn reayasından bazıları ehli zayi olup Vidin varoşunda sakin olmalarıyla rûsum ve han ve istince deyu miriliva ve adamları dahil eylemeyip ve gelen cizyedarlara yardım verin deyu rencide eylemeyeler ve kadı ve naibleri havası hümâyûn nahiyelerine devre çıkıp ve yaklun buyurub teaddi ve tecavüz eylemeyeler ve bazı kısmet vâki‘ olup davet olundukta varup hâk ve adl üzere görüp kanun üzere resimlerin alıp ziyade taleb eylemeyeler ve dâhi bazı kimesnelerin evlerinde ve dükkanlarında kendi kantarlarıyla bal ve yağ ve şem‘i asel vesair eşya çekip tarafı miriye gadr eyleyeler mirinin kantarı var iken aharın kantarı istimal olunmaya ve edenlerin şer‘le haklarından geline deyu nezareti mezburun şurutu mahallinde mukayyid olduğu derkenar olunmağın şurutu mûcibince hıfz ve tahsili (...) mahallinde kayd olunmakla imdi vech-i meşruh üzere amel olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta sadır olan emrim üzere amel idüp dâhi nezareti mezbûr

ol miktar malda sene-i mezbûr martı ibtidasından zabt eylemek üzere neferatı mezbureye bâ hattı hümâyûn şevket mekurun (...) alışanımla ocaklık tayin olunmakla nezareti mezburu yedlerine olan beratı alışanım şurutu üzerine

Sayfa 81

Kadimden ola geldiği üzere taraflarından zabt ve rabt ve mahsulat ve rusumatta kanun ve defter mûcibince ahz u kabz ve cem ve tahsil ettirdip aşar-ı şer‘iyye ve cüz-i ve külli rusumatı sairesine hilaf-ı şurut beratı mugayir kanun ve defteri ahardan bir ferd dahil ve taarruz ettirmeyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî-l yevmil samin min cemâziye-l âhir li sene reb‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Hüküm 1; Düstûr-u mûkerrem müşîr-u müfehham nizâmü’l-‘alem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r-re’y’i’s-sâ’ib mûmehhid-i bünyânü’d-devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s-sa‘adet ve’l iclâlü’l-mahkûkun bî-sunûf-ı ‘avâtıfu’l-melikü’l-a‘la Vidin muhafızı vezirim paşa edammallahuteala iclalehu kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin muhafızı kadısı zîde fazilühû tevki refî hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki Vidin kalesi yerli neferatları divân-ı hümâyûnuma arzuhal idüp Vidin nezareti ve tevabı‘ı mukata‘aları 1144 senesi Martı ibtidasından zabt olunmak şartıyla hattı hümâyûn şevket mekurun beratı alışanımla ocaklık tayin olup lâkin Vidin ve tevabı‘ı kazalarında olan kara ve mezra reayaları etraf ve eknafta biriktirilip ve bataklık ve kemer has reayalarından hoş neşin olanları nice istimlet ile cem‘ ve tevzin ettirmekle heyne iktizada cüz‘i bahane ile daru-l harbe karar idüp birtürlü rencideye tahmilleri olmamakla edna teaddiden perişan olup ve kazalarımız hali kalıp intiha‘i serhat ve resmine iktisali olmakla hoş neşin olan reayalarına istimalet verilmeye merakım ve elzem iken civarında vâki‘ ve yenogan çeribaşları ve sipah ve erbabı tımar ve havası hümâyûn subaşları birer takrib ile reaya iskanı için yedlerine emri şerîf alıp iskan teklifi ile teaddi ve karye be karye gezip reayayı taciz etmeleriyle ekseri

fırar ve perakende olmalarına bais olmakla Vidin ve tevabı'ı kazaları sair memalike kıyas olunmayıp intiha'ı serhad ve reayaları etraf ve iktafta biriktirilme hoş neşin olmakla mukaddema emri şerîf mûcibince Vidin tevabı'ı kazaları reayası nakil ve sükkan teklifi ile rencide ve remide ettirilmemek babında istid'ayı inayet ve emri şerifim rica eyledikleri ecilden imdi vech-i meşruh üzere amel olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta sadır olan emrim üzere amel idüp dâhi vech-i meşruh üzere Vidin ve tevabı'ı kazaları sair memalike kıyas olunmayıp intiha'ı serhat İslamiye olup ve reayaları dâhi etraf ve iktaftan biriktirilmiş hoş neşin olmakla mukaddema verilen emri alişanım mûcibince Vidin ve tevabı'ı kazalarında sakın olan reayayı iskan teklifi ile rencide ve remide ettirmeyesin şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın tahriren fî-l yevmil sabi' mihn şevval li sene erba' ve erba'in ve miete ve elf

Hüküm 1; Düstûr-u mûkerrem müşîr-u müfehham nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mûmehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûkun bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı olannvezirim Ahmed Paşa edammallahuteala iclalehu kıdvetü-l emacid ve-l ayan Vidin defterdarı olup bina emini olan Mustafa zîde mecidihû tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki serhad mezfurede vâki' Vidin kalesinin iş bu sene-i mübarekede bina ve tekml ettirilmesi muktezi olan bakiye enbiyesinin miktar ve mahallerini muşa'ar sen ki veziri müşarun ileyhsin bundan akdem tarafından gelen memhûr keşf defterinde sadrazam sabık vezirim Osman Paşa edamallahûteâla iclalehûnun mukaddema kale-i mezburada bina eylediği cephan münhedim olup lâkin iki cephanenin birbirine kârib olmasında hatırı azim olmakla cümlelerin münasib gördükleri mahal aharda münhedim olan cephaneye muadel ve mümasil bir cephan bina olunması ziyade ile mühîm ve muktezi olduğu tahrir ve işaret olunmakla mûcibince münasib görülen mahalden cedid ekarkir bir cephan bina ettirmek üzere kale-i mezburenin ebniyesi hususu için

mufassal ve meşruh şeref sudur olan diğer emri şerifimde icmal üzere tenbih ve tastir kılınıp cephaneyi mezkurenin kale-i merkumede ziyade lüzum ve iktizası olduğuna binaen enbiye-i saireye takdim birle bir saat evvel münasib olan mahalde bina ve tekmil ettirilmesi matlubu hümayunum olmamakla imdi siz ki veziri müşarun ileyh ve bina emini mumiiylehsiz iş bu emri şerifi alışanım vusulünde bu hususta kemali dikkat ve tahrir birle hareket ve serhattır halinin ihtiyarlarına ve neferatı ağvat ve zabitanı ile gereği gibi müzakere ve temil ve bir hoşça mülahaza ve tedbir eyleyip cümlenin ve sizlerin münasib ve makul gördüğünüz mahalde münhedim olan cephaneye muadil ve nazır olmak ve bî tevki fiye Sûbhan ve Teala dâhi âlâ ve pak olmasına takyid ve ihtimam edilerek kargir ve cephane binasına mübaşeret ve kemali mezid metanet ve istihkam verdirdik ve amele istidasıyla bir gün akdem bina ve tekmil eylemekte gayetü-l gaye ced ve sai eyleyesiz hâsılı kelâm cephane-i mezkurenin gayet mütebeyyin olmak şartıyla acileten bina ve tekмили matlûb hümayunumdur ona göre bu babta birle ceradaki eyleyip cümle ced ve ricali ihtiyarları ve neferat ve gavat ve zabitanın ve sizlerin münasib ve makul gördüğünüz mahalde

Sayfa 82

Kargir bina olmak münhedim olan cephaneden ziyade mübeyyin ve müstahkim ve âlâ olup ve katiyen (...) kalmamak şartıyla bir an ve bir saat akdem bina ve tekmil eylemekte sarftab ve dikkat ve hilafından bî gayet (...) ve mücanebet eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şerefyafta'ı sudur olan iş bu emri şerifü-l celilü-l kadirü-l şan vacibü-l etba ve lazımü-l imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amil olup hilafıyla vazi ve hareketten bî gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî-l yevmil aşir recebü-l ferd li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Hüküm 1; Kıdvetül emacid ve-l ayan hâlâ Vidin defterdarı olup bina emini olan Mustafa Efendi zîde mecidihû inhâ olunur ki sadrazam sabık devletlü Osman Paşa hazretlerinin Vidin kalesinde bina eyleyip münhedim olan cepthane (...) mümasil iki cepthane birbirine karîb olmamak üzere serhad ricalinin ihtiyarları ve neferat ve ağvat ve zabıtan münasib gördükleri mahalden enbiye-i saireye takdim birle gele ki bir cepthane binasına mübaşeret eylemek babında (...) hitaben şeref vürud bulan emri şerîf vürud bulan emri şerifi âlişân mûcibince hâlâ nefsi Vidin muhafazasında olan ulema ve süleha ve dergâh-ı âli yeniçerileri ve cebecileri ve topçuları ve arabacıları ve yerli neferat piyade ve süvari vesair serhat ricalini ihtiyarları ağvat ve zabıtlarıyla davet ve müvacehelerinde kıraat ve mazmun münifini cümleye ‘ilâm ve tefhim ve işa‘at olundukta beyinlerinde müzakere ve te’mil-i kesireden sonra cevaplarında nefsi Vidin kalesi dahilinde kadılar oturdukları mahkeme cümle mahallerden mürtefi olmakla nehri Tuna suyu tayanından emin ve diğer cephaneden be‘id olup cepthane yapılmak için cümle mahallerden evveli ve infa‘ olduğu haber vermeleriyle iş bu buyruldu tahrir ve ısdar kılınmıştır vüsulunde sen ki emin mumiileyhsin sadır olan emri şerifi âlişân mûcibince enbiye’i saireye takdim birle bi-l cümle ahali münasib gördükleri mahkeme yerinde münhedim olan cephaneye muadil ve nazır ve âlâ ve pak olmasına takyid ve ihtimam eyledik kargir bir cepthane binasına mübaşeret ve kemali mertebe münasebet ve istihkam verdirerek amele üstendisiyle kat‘an bir kusuru kalmamak şartıyla bir an ve bir saat akdem bina ve teknil eylemekte bezli kavan ve sarfı tab ve kudret idüp mûcibi emri âlişân ve buyruldu ile amel olası deyu 20 min şevval sene 145

Hüküm 2; Kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin kadısı zîde fazilühû ve kıdvetül emacid ve-l ayan Vidin defterdarı olup bina emini olan Mustafa zîde mecidihû tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki sen ki bina emini mumiileyhsin serhat mensuremde vâki‘ Vidin kalesinin iş bu sene-i mübarekte marifetinle teknil ettirilecek bakiye-i enbiyesi ve toprak nakli hizmetinde

imal ve istihdam olunmak için ziyade ihrak tedariki mühîm ve muktezi olduğu gelen keşif defterinde tahrir olunup Vidin havalisinden müteveffa rencir tedarik ve ihracı imkanda olduğuna binaen hizmette oldukları eyyama nazaran iktiza eden ücretleri bina masarısı için havale olunan akçeden verilmek şartıyla Vidin havalisinden beş yüz nefer zincir tedarik ve ihrac ve hizmet binada istihdam ettirilmesi fermanım olmakla imdi iş bu emri şerifi alışanım vusulünde kat'an tehir ve tevkif eylemeyip Vidin havalisinden beş yüz nefer zincirani tamamen tedarik ve ihrac ve hizmeti binada imal ve istihdam idüp zimmette oldukları eyyama göre lâzım gelen ücretlerin bina masarısı için havale ile verilen meblağ-ı mezburdan mârifet-i şer'le edâ ve teslim ve mevzileri olduğunu muşa'ar hüccet-i şer'iyeye ettirtip hesabına mahsûb olmak için iş bu emri şerifi alışanım ile mâ'an yedinde hıfz eylemek babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şerefyafte'i sudur olan iş bu emri şerifi celilül kadirü-l şân vacibü-l etba' ve lazımlü-l imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafıyla vazi ve hareketten bî gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesin şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın tahriren fi-l yevmil aşir şehri recebü-l ferd li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Hüküm 3; Mektub sadrı âli

Şeri'at-ı şî'ar Vidin kadısı Efendi zîde fazıla ve kıdvetül emacid ve-l ayan Vidin defterdarı olup bina emini olan Mustafa Efendi zîde mecidihû bâ'de-l selam inhâ olunur ki iş bu sene-i mübarekte Vidin kalesinin bakiye enbiyesi tekmilinde imal olunmak için lâzım gelen ücretleri verilmek üzere derunu emurunda tasrih olunduğu vechile Vidin havalisinden ihracı zaman olunan amele ihrac vürud-u hazırda binada mevcut ettirilmek babında sadır olan fermân-ı âlişan mûcibince mektub tahrir (...) irsâl olunmuştur inşallahuteala vusulünde mevcut emri âli üzere amel ve hareket ve bu emr-i mühimme (...) ziyade ihtimam ve dikkat idüp ark ve tehirden bî gayet teaddi ve mücanebet eyleyesiz vesselam

Sayfa 83

fi 4 zilkaide li sene-i mezbûr yevmi Salı

Derunu varoştan nefera 50	Bolime mukata'asından nefera 150	Belgradçık mukata'asından nefera 53
Timok mukata'asından nefera 106	Kirone mukata'asından 46	Sahra mukata'asından nefera 96

Ceman nefera beş yüz

Reayayı mezkur beş yüz nefer olmak üzere 1145 senesi zilkaide-i şerifinin 20. yevmi Salı da işe istihdam eyledikleri kayd şud hurrire fi 20 zilkaide sene 145

Hüküm 1; Gürcü kazasından bâ fermân-ı âli ihracı ferman buyrulan yüz yirmi nefer duvarcı altmış nefer taşçı ve altmış nefer molozcu ve altmış nefer kireççi iş bu 1145 senesi zilkaidesinin 22. günü hizmeti memurlarına gelip kıyam eylemişlerdir hurrire fi 22 zilkaidetü-ş şerîf li sene 145

Hüküm 2; Balada mezkur olan Vidin kazasından ihrac olunan beş yüz nefer amelenin muharremü-l harâmın guresine gelince kırk günlük ücretlerini bit tamam almalarıyla bu mahale kayd olundu ve muharremü-l harâmın guresinden yine işe ibtida olunmuştur hurrire fi gurre muharremü-l harâm li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Hüküm 3; Maruz zikr beş yüz nefer amele muharremü-l harâmın gayetine gelince hizmeti binada istihdam olundukları ücretlerini emin merkûm defterdar Mustafa Efendi yedinden bit tamam ve-l kemâl ahz u kabz etmeleriyle bu mahale kayd ve yine saferü-l hayrın guresinden hizmeti memurlarına ibtida eylemişlerdir fi gurre saferü-l hayr li sene 146

Hüküm 4; Buyruldu

Vidin kadısı Efendi zîde fazıla memhûr ilamı mûcibince tamiri iktiza eden iki yüz adval arabaları bina emini marifetiyle tamir ve termim ve müceddeden inşası muktezi olan yüz adet araba dâhi inşa ettirilip iktiza eden masarîfî mârifet-i şer‘le tahrir ve zabt ve hüccet-i şer‘iyye olup emin mumiileyhin hesabına mahsûb olmak için yedinde hıfz olunmak deyu fî 27 L sene 1145

Hüküm 5; Arzuhaldir

Devletlü saadetlü sultanım hazretleri sağ olsun ‘arz-ı bendeleri budur ki hâlâ kale-i Vidin cephane mevcut olan müste‘amel iki yüz adet iki tekerlekleri el arabaları tamire muhtaç olup ve yüz adet araba dâhi cedid maa sandıkları lüzumu ve iktizası olduklarında zikrolunan arabalar mârifet-i şer‘le ve marifetimiz ile tamir ve termim olup hizmeti binada imal olunmak üzere iktiza eden harcı masarîf heyni hesabta hesabımıza mahsûb olunmak için hüccet-i şer‘iyye ve ferman buyrulmaları babında emir ve ferman devletlü saadetlü Efendim sultanım hazretlerininindir fî 21 L sene 1145

Bende Mustafa defterdar emin-i kale bina’i Vidin

Sayfa 84

Hüküm 1; Tecdid mal-ı vakf Süleyman Çavuş berayı emânet için mütevellî El-hâc Hasan Efendi hurrîre fî (...)

Der vakf uzun Hüseyîn Beşe an mal-ı vakf mezbûr kuruş kırk mahalle-i mezbûrada menzil

Der zîmmet Hasan Beşe an mal-ı vakf mezbûr kuruş on mahalle-i mezbûra da vâki‘ menzil

Der zîmmet Durmuş Beşe an mal-ı vakf kuruş yirmi mahalle-i mezbûrada vâki‘ menzil

Hüküm 2; İş bu 1145 senesi şevvalîl mükerrerinin 10. gününden zilhiccesi gayetine değin hâlâ tarafı devleti aliyeden Vidin kalesi bakiye enbiyesi tekmline bina emini tayin buyrulan fahru-l emacid ve-l ekarim Vidin defterdarı Mustafa Efendi marifetiyle derunu kalede bina olunan kereste anbarı ve sayban ve emin odasına iktiza eden tüccaranın ücretleri ve sayıban için kereste ve müceddeden bina olunan cepbane ve tabyaya iktiza eden el arabaları ve kireç sandıkları ve el teknelerinin inşa olunması babında sadır olan buyruldı'ı şerîf mûcibince bazı masarısı lazımedir ki mârifet-i şer'le tahrir ve ber vech-i ati zikr olunur hurrîre fî yevmil hadî aşar min şehri muharremü-l harâm li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 73. Vidin Kalesinde Yapılan Tamiratın Masraf Tablosu

Kireç sandıkları kuruş 350	Ve kireç için el tahtaları adet 500	Tezkereleri adet 500	Ve kereste anbarı 1	Ve iktiza eden (...) 1
Ve bunlara iktiza eden tüccaran nefera 15	Esam 70 kuruş 31500	Ve emin odası 1 mesra zira' 50	Arzen zira' 5	Ve müceddeden bina olunan el arabaları 150 fî 180 27000
Ve evvelki seneden bâkî kalıp tamir olunan el arabaları 200	Mezbûr sayıban için iktiza eden kereste 15000/3600 beher fî 240	Ceman yekun 62100		

Hüküm 3; Bu sahife derununda zikr olunan beş yüz nefer amale mah saferü-l hayr ve rebî'ü-l evvelin gayetine gelince istihdam olundukları ücretlerini emin müşarun ileyh defterdarı Mustafa Efendi yedinden bit tamam ahz u kabz etmeleriyle bu mahale kayd olundu hurrîre fî 29 min rebî'ü-l evvel li sene 1146

Sayfa 86

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin de Cenâb-ı hilafetmab tarafından müceddeden bina ve ihya olunan camii şerifin bâ beratı hümâyûn bi-l fiil mütevellisi olan müteveffa Hasan Ağanın vasiyi muhtarı Ahmed Ağa mârifetiyle (...) mahzarlarında 1143 senesi zilkaidesinin guresinden 1146 senesi cemâziye-l âhiri gayetine gelince 32 aylık hesabı gördükte bu mahale kayd şud fî 18 min cemâziye-l âhir li sene 1146

32 ayda makbuzu ve mukaterelerden mahsus ceman kuruş 658

611 masarîfı menzil maa harcı mübaşiriye 047

Sıhhul bâkî

043 defteri evvelden, 174,5 defteri sanide, 030,5 defteri salisten, 118 defteri rabi'den, 366 defteri hamisten,

47

413 yalnız 413 kuruş müteveli zimmetinden kayıttır

25

438 sonradan 25 kuruş zam olunmuştur Mehmed'in tevliyet hususuna sarf olunan

Sayfa 87

Hüküm 1; El-hâc Beşir nam sahib-i hayrın mevcudasından yalnız on sekiz kuruşu Osman Beşe el-tubi nam zimmetinde olmakla iş bu 1145 senesinin şevvalîl mükerrerminin 7. günü edâ idüp bâkî yedinde bir akçe ve bir habbesi kalmakla bu mahale şerh verildi sene 1145

Şühûdü'l-hâl

Ahmed Efendi el-imamı camii Mustafa Paşa

Ser topciyan dergâh-ı âli Mehmed Ağa bin Ahmed

Hasan Ağa ibni Mehmed Ağa

Cebeciyan dergâh-ı âli çavuş İbrâhîm Ağa ibni Ali

Hüseyîn Beşe tabii ser topciyan dergâh-ı âli

Ve gayruhûm

Hüküm 2; Mehmed Beşe'ye yetmiş yedi cemaatin kırk yedi kuruş iki semen El-hâc Beşir Hüseyîn mal-ı vakftan verilmiştir meracesi yedi kuruş iki paradır fî 7 min şevval sene 145

Hüküm 3; El-hâc Beşir mahallesinde olan mescidin mal-ı vakfına ser topçu Mehmed Ağa nezaret etmek üzere tarafı şer' den tevcih olunmuştur fî 7 min şevval sene 145

El-hâc Beşir mahallesinde olan bir taraftan el-hâc Halîl ve bir taraftan Receb Beşe ve bir taraftan imam oğlu emlakıyla mahdûd mülkü hanesi (...)

Hüküm 4; Ve topçu neferatından Ahmed Beşe bin Hüseyîn nam kimesne El-hâc Beşir mescidi evkafından kırk üç kuruş alıp ve zimmetindedir deyu huzuru şer' de ikrar etmekle bu mahale kayd olundu ve Çavuş mahallesinde el-hâc menzili ve baba Ali menzili ve hamam ile mahdûd olan menzilini rehin vazi' olunmuştur hurrîre fî 7 min şehri şevvalîl mükerrrem li sene 145

Hüküm 5; El-hâc Beşir camiine lonca çarşısında vakf olan zemin arsası mevkuf dükkanındır ki zikri beyan olunur fî 10 min şevvalîl mükerrrem sene 145

Çavuş camii müezzini el-hâc Ahmed merhumun dükkânı 2

Ömer beşe oğlu Mustafa Beşe dükkânı 2

Kürt Bekir oğlu Hasan Beşe dükkânı 1

Otuz yedinin başı eskisi Kürt Ali Beşe dükkânı 1

Dergâh-ı âli faziletli mekremetli tekmiri Efendisi İbrâhîm
Efendinin vakf eylediği dükkân arsasıyla 1

Sayfa 88

Hüküm 1; Tarik-i hacta bundan akdem merhum olan El-hâc İbrâhîm nam müteveffanın sagir oğlu Ömer'in vasisi olan Mehmed Beşe nam kimesne marifetiyle ve mârifet-i şer'le 1137 sene cemâziye-l evvelinin 13. gününden 1145 senesi mah şaban-ı şerifin 15. gününe gelince hesap ve kitabı görölüp bâ'de-l masarîf bin yüz elli üç kuruş naktı mevcut olduğu bu mahale kayd ve şerh verildi

Nakil sene 1154

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin varoş mahallatından Mustafa Paşa Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Acikino veled Yanya nâm zimmin veraseti zevce-i metrukesi Bece veledet Belaze nam nasraniye ile li ebeveyn erkarındaşı Dimitri'ye münhasıra olduğu ledi-ş şer'i-l enver zahir ve mütebeyyin olduktan sonra beytü-l mâl kabzına me'mur Osman Ağa marifetiyle ve mârifet-i şer'le eşyası tahrir ve semeni misillerine takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî yevmil sabi' min şehri zilkaide sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 74. Acikino veled Yanya'ya Ait Terek Defteri

Mor Dolama 1 kuruş 480	Mai çuka kaplı 1 kuruş 840	Cebe kürek 1 kuruş 180	Nefti bogasi 1 kuruş 480	Bıçak deste 1 kuruş 180
mest çift 1 kuruş 60	Sandık 1 kuruş 60	Hırdavat 600	Bakır avanı 11 kuruş 1350	Köhne centiyan 1 kuruş 120
Kürek bogasi kaplı 1 kuruş 180	Kılıç 1 kuruş 480	Palaska 1 kuruş 30	Boylu tüfenk 1 kuruş 480	Sofra peşkiri 120
Hırka 1 maa ihram 1 maa kilim 1 kuruş 480	Çizme çift 1 kuruş 120	Taliga hamı kuruş 180	Cedid heybe 1 kuruş 180	Kantar 2 kuruş 240
Kutu 1 kuruş 15	Bakır avanı 5,5 kuruş 720	Bal mumu 30 kuruş 2880	Hane levazımatı 360	Taliga hamı 1 kuruş 60
Kırmızı yağmurluk 1 kuruş 180	Tahta kutusu 1 kuruş 240	Çepurlar 3 kuruş 150	Sirke kutusu 1 kuruş 240	Vöz (?) kebir 11 kuruş 4800
Kaltak 1 kuruş 360	Kaltak 1 kuruş 120	Bosve (?) 3 kuruş 3600	Hamr ve dere 1500 kuruş 31500	Arak ve dere 100 kuruş 9600
Bakır 2 kuruş 300	Talibe tahtası 12 maa tekne 4 kuruş 180	Ekleb (?) 120	Don yağı 650 kuruş 11700	Berin kebirin 3 kuruş 3600
Eklib 2 kuruş 840	Tahta kutusu 2 kuruş 360	Kazan kebir 2 kuruş 9600	Fıçı 1 kuruş 600	Hatal ve orak maa kereste kuruş 1200
Püre 1 kuruş 60	Mahalle-i mezbûra da menzil maa sükkân maa (...) maa mahzen 24000	Kır bargir 1 kuruş 1200	Menzil mezbura kârib arsayı haliye kuruş 3600	Menzil mezbura muttasıl hane 1 maa odaları 5 maa uçkur kebir 1 maa dükkân 1 kuruş 18000
Nakit 1200	Kül bir miktar 360	Dükkân aleti maa kazganı kebir 1 kuruş 8400	Kum behası 600	Sabun behası 170 kuruş 6030
Don bağı 600 kuruş 10800	Mumcu dükkânı 1 kuruş 14400	Mülk 1 maa bahçe 1 maa dükkân 1 kuruş 9600	Kül maa kireç kuruş 600	Bağ hurdası kuruş 900

Tablo 74 devamı

Don bağı 800 kuruş 14400	Mum behası 1680	Sabun 300 kuruş 2400	Dükkân aleti kuruş 6000	Bozde bayırında bağ dönüm 1,5 kuruş 4800
Nukut 43200	Ceman 262395 akçedir	Minhal ihracat mesfurun laşesine harc olunan kuruş 12000	Rusumu adi kuruş 10495	Rusumu emniye kuruş 21600
Katîbiyye 1200	İhzariye maa çukadâriye kuruş 480	Ceman 45775	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 216620 akçedir	Hisse-i zevcil mesfure 54155
Hisse-i ehil li ebeveyn Dimitri 162465	Sonradan zuhur eden dayinlerdir ki zikrolunur	Deyni müsbet an beha'i don bağı kuruş 6720	Deyni müsbet Mehmed beşe kuruş 5040	Deyni müsbet İbrâhîm Ağa kuruş 1920
Deyni müsbet yenakir zimmi kuruş 720	Deyni müsbet terzi yevan kuruş 240	Deyni limişo abacı 180	Deyni müsbet loco zimmi 240	Nazır ağaya tekalif kuruş 360
Deyni müsbet esto nam kuruş 120	Deyni müsbet bî mukabele Mehmed Efendi kuruş 21600	Ücreti levan zimmi 4800	Ücreti islavko kuruş 3600	Ücreti nikola kuruş 1800
Hisselerinden red olunduktan sonra bâkî kalan	Hisse-i zevcil mezbure kuruş 42320	Hisse-i ehil mezbûr Dimitri kuruş 126960		

Sayfa 89

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin muhafazasına me'mur olan kıdvetül emacid ve-l ekarim turnacı başı olan kıdvetül emacid ve-l ekarim Ali Ağanın hizmeti kitabetlerinde iken bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan yazıcı İbrâhîm Efendinin muhallefatı defteridir ki beytû-l mâl Salih Ağa marifetiyle tahrir ve sevki

sultanide semeni misline bey‘ ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i
âti zıkr olunur hurrire fî yevmil samin min şevvalîl mûkerrem li sene
hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Tablo 75. İbrâhîm Efendi'ye Ait Tereke Defteri

Pišto çift 1 maa kaburlar çift 1 kuruş 1440	Palaska 1 maa vezene 1 kuruş 240	Süd mai çuka nafa kaplı kuruş 1200	Yorgan semeni 1 kuruş 600	Entari 1 kuruş 360
Kuşak 1 kuruş 120	Kutu fes 1 kuruş 120	Yastık 2 sagir maa kebir 2 kuruş 360	Hatem 1 kuruş 120	Cübbe kürek 1 kuruş 300
Zıbın 1 kuruş 30	Entari kuruş 60	Haşal kuruş 210	Çuka cübbe 1 kuruş 180	Çift üzengiler 1 kuruş 300
Kavuk 1 kuruş 90	Tabkur kuruş 60	Kavuk kuruş 51	Sarık 1 kuruş 60	Havlu makromesi kuruş 24
Köhne çuka nebeş kuruş 93	Çift papuç 1 kuruş 87	Terlik 1 kuruş 15	Kuşak lahori 1 kuruş 840	Dolama yeşil çuka kuruş 960
Kilim 1 kuruş 300	Sim rahidan 1 kuruş 300	Nukut akçe 9720	Ceman 20640	Minhal ihracat teşhiz ve tekfin ber mûceb vasiyet kuruş 1440
Rusumu kısmet kuruş 1008	Katîbîyye kuruş 210	Çukadâriye kuruş 120	İhzariye kuruş 105	Hadâmiyye kuruş 120
Deyni müsbet behtelli zade kuruş 360	Deyni müsbet çukadâr İbrâhîm kuruş 135	Deyni müsbet Monla İbrâhîm kuruş 480	Deyni müsbet Ali çukadar kuruş 195	Deyni müsbet kilerci Süleyman kuruş 195
Deyni müsbet leterzi niko zimmi kuruş 180	Deyni tütün behası Osman beşe kuruş 876	Tiryaki Ahmed beşeye berayı tathir kuruş 600	Deyni müsbet Hüseyîn odabaşı berayı lahm kuruş 120	Kürekçi başı dimitriye kuruş 840
Deyni müsbet vekil harcı Ağa kuruş 240	Deyni müsbet lisanto Yahudi kuruş 7728	Deyni müsbet muharrem beşe kuruş 30	Delaliye 264	Duyunu müsbet müteferrika kuruş 234
Ceman 15480	Sıhhul bâkî teslimi min cânib-i beytü- l mâl Süleyman kethüda kuruş 5160			

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin ahalisinden Beşloyan sani cemaatinden bundan akdem bî Emrûllâhûteâla fevt olan Yusuf bin Abdullah'ın veraseti li ebeveyn erkarındaşı oğlu sagir İsmail'e münhâsır idüğü ledi-ş şer' Enver sabit olan sagir mezburun emvalini hıfza ve eşyasını zabta kıbel-i şer'den vasi mensubu Hasan beşe bin Ahmed nam kimesne marifetiyle ve mârifet-i şer'le terekesi tahrir ve semeni misillerine bey' ve takvim olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrire fî 29 zilkaide li sene 145

Tablo 76. Yusuf bin Abdullah'a Ait Tereke Defteri

Kırbargir 2 kuruş 3000	Der deve kaltak 1 kuruş 300	Nafa kaplı serhor kürek 1 kuruş 720	Serhor dolama 1 kuruş 75	Köhne yeşil kürek 1 kuruş 120
Serhor yeşil dolama 1 kuruş 480	Kaltak 1 kuruş 60	Serhor çağışır 1 kuruş 180	Kuşak 240	Köhne mintan 1 kuruş 60
Gömlek 1 kuruş 30	Yelek 1 kuruş 30	Mest çift 1 kuruş 30	Kılıç 1 kuruş 240	Pişto kuruş 840
Eğer maa satır kuruş 360	Bağ mezburda bairinde 1200	Cemân yekûn 7965	Minhal ihracat teçhiz ve tekfin maa ıskat-ı salat ber mûceb vasiyet kuruş 3360	Rusumu adi kuruş 288
Katîbiyye kuruş 45	Çukadâriye maa hadâmiyye kuruş 60	İhzariye kuruş 252	Ceman 4035	Sıhhul bâkî beytû-l mâl el-hâc İsmail el-mezbûr kuruş 3930

Sayfa 90

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin mahallatından Tekye Mahallesi sakinlerinden iken bundan esbak bî emrullahu Teala cebeci yoldaşlarından bundan akdem fevt olan Salih Beşe bin İbrâhîm nam kimesnenin veraseti gaib anil beled erkarındaşlarına münhâsıra olup mârifet-i şer'le vasi muhtarı İbrâhîm ibni muharrem nam kimesne marifetiyle tahrir ve sevki sultanide misline

bey‘ ve takvim olunan eşyası defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur
hurrire fî-l yevmil san imin şevvalîl mûkerrem li sene hamis ve erba‘in
ve miete ve elf

Tablo 77. Salih Beşe bin İbrâhîm'e Ait Tereke Defteri

Közmek (?) 2 kuruş 195	Kokor 1 ve zem'koş kuruş 45	Merhamek maa fıçı 1 kuruş 225	Küp maa asel maa taba 1 kuruş 180	Ağaç ve nekil 54 kuruş 75
Boylu tüfenk 1 kuruş 333	Tüfenk 1 kuruş 93	Korlar 2 kuruş 147	Tas 1 kuruş 21	Minder 2 kuruş 105
Şalvar 1 kuruş 39	Yağmurluk 1 kuruş 75	Köhne kebe maa hareke 3 kuruş 167	İbrik 1 kuruş 108	Kuşak 1 kuruş 210
Kalpak 1 maa başlık 1 kuruş 297	Başlık 1 kuruş 150	Pişto 1 kuruş 90	Sandık 1 kuruş 210	Polar deste 1 kuruş 21
Tabanca kuruş 42	Bökrölce maa kotur 1 kuruş 30	Tarhana 1 maa koh kuruş 132	Köhne heybe kuruş 6	Heybe 1 kuruş 90
Mum 1 kuruş 24	Yorgan maa senek 1 kuruş 90	Bakraç 1 kuruş 60	Kebek kuruş 12	Çakmak kuruş 54
Urgan kuruş 408	Şenik 1 kuruş 6	Demir hekim kuruş 15	Bulgur kuruş 138	Ihlamur (?) 45
Sirke maa hasr 1 kuruş 12	Tuz maa şinik 1 kuruş 54	Palaska 1 kuruş 39	Heybe 1 kuruş 54	Bulgur kuruş 138
Torba kuruş 84	Çakı kuruş 6	Demir kuruş 15	Balta 4 kuruş 156	Taba 1 kuruş 30
Tepsi demir kuruş 81	Kantar 1 kuruş 27	Kalpak kuruş 30	Hırdavat kuruş 75	Tüfenk 1 kuruş 675
Palaska maa belluş kuruş 480	Tüfenk 198	Çuka şalvar kuruş 540	Sim düğmeli entari kuruş 720	Bargir bosadı kuruş 525
Hinta behası kuruş 336	Rugan sade kuruş 459	Peynir behası kuruş 348	Terazi kuruş 300	Demir kuruş 60
Bargir maa talanye 390	Rugan sade kuruş 480	Otluk tabası 2 kuruş 450	Palaska kuruş 21	Dibek kuruş 30
yastık 3 kuruş 120	Demir kuruş 33	Taba kuruş 63	Nohut maa şinik kuruş 69	Mum kuruş 24
Seyr kuruş 1200	Ceviz kuruş 600	Haba kuruş 120	Buğday kuruş 369	Çağışır kuruş 600
Kürek kuruş 1800	Gömlek kuruş 18	Peşkir 8 maa uçkur 2 maa çuka 16 kuruş 1200	Odun vasi 300	Entari 90
Tencere 60	Palaska 1 maa kılıç 1 kuruş 210	Der zîmmet Ahmed beşe bâ temessük kuruş 600	Şair behası kuruş 102	Der zîmmet muharrem serde kuruş 660

Tablo 77 devamı

Der zîmmet karista an karye-i koyovanokça kuruş 420	Yafta 1 maa bıçak 1 maa sim düğme 2 kuruş 240	Bulgur kuruş 92	Cemân yekûn 28690	Minhal ihracat rusumu kısmeti kuruş 1200
Katîbîyye 180	Rusumu emniye 160	Deyni müsbet 180	Harcı hüccet vasiyet 711	Deyni müsbet 60
Hadâmiyye 180	Çukadâriye 120	İhzariye 90	Delaliye 525	Ceman 3906
Sıhhul bâkî li teslimi vasi muhtar İbrâhîm 24774 22800 sonradan zuhur eden müteveffayı mezbûrun nukut akçesidir 47574				

Meblağı mezburun kırk yedi bin beş yüz yetmiş beş akçe müteveffayı mezbûr Salihin veresesi ve li ebeveyn karındaşları Mahmûd ve Hüseyîn ve li ebeveyn kızkarındaşı Saliha nâm hatun tarafına vekil şer'isi olan Hüseyîn kimesne vasi mezbûr İbrâhîm odabaşı bit tamam def ve teslim onlar dâhi teslim ve ahz ve kabz eyledik dedikleri kayd şud fî gurre zilhîcctü-ş şerîf li sene 145

Sayfa 91

Hüküm 1; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin Mahallatından Çavuş cami mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şaban Bende'nin veraseti zevce-i metrukesi Aişe binti Abdullah gayrı varisi olmayıp duyunu terekesinden ezid olduğu halde fevt olmakla mârifet-i şer'le tahrir olunan tereke-i müteveffayı mezbûrdur ki ber vech-i âti zikrolunur hurrire fî yevmil rabî' min şevvalîl mükerrerem li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 78. Şaban Bende'ye Ait Tereke Defteri

Telente kuruş 135	Köhne kılıç 1 kuruş 33	Palaska kuruş 6	Bargir hamı kuruş 120	Eğer kuruş 120
Kalpak kuruş 60	Hasır kuruş 54	Harke kuruş 45	Kürek kuruş 180	Kuşak kuruş 39
Don ve gömlek kuruş 75	Kebe kuruş 75	Balta kuruş 30	bofagı kuruş 30	Yastık kuruş 30
Çapa kuruş 48	Fıçı 1 kuruş 75	Talia 1 kuruş 270	Güğüm kuruş 150	Otluk kuruş 60
Emlak (?) kuruş 360	Kürek kuruş 36	Buğday kuruş 240	Şair kuruş 120	Kokoroz kuruş 120
Mahalle-i mezbûrada kuruş 6360	Bağ çaryek kuruş 480	Nakit kuruş 600	Hırdavat kuruş 27	Ceman 9960
Minhal ihracat teçhiz ve tekfin maa ıskat-ı salat kuruş 1320	Rusumu kısmeti kuruş 360	Katîbiyye kuruş 75	Hadâmiyye kuruş 75	Çukadâriye kuruş 75
İhzariye kuruş 64	Deyni müsbet kuruş 125	Mihri müsbet li zevcetül mezburetü Neslihan binti Mustafa beşe bin Mehmed ve Süleyman beşe bin Abdullah kuruş 3000	Deyni müsbet Süleyman odabaşı an malı yetim kuruş 1680	Mustafa Çelebi fezaz kuruş 81
Deyni müsbet yunus beşe bî şehadetü hüma kuruş 3000	Deyni müsbet Hüseyîn bölükbaşı kuruş 75	Cemân yekûn kuruş 9930 30 akçe geriden kalmıştır		

Sayfa 92

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-‘alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'yî's-sâ'ib mümeħhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olup Vidin muhafızı olan vezirim paşa edammallahuteala iclalehu ve kıdvetül kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm

Mevlana Vidin kadısı zîde fazilühûm tevki refî hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki Vidin kalesi sükkânından İbrâhîm nam kimesne sidde-i saadetime arzuhal idüp Vidin kalesi varoş mahallesi ahalisi bunu cümle ma‘rifet ve mârifet-i şer‘le ve rızalarıyla ramazan-ı şerîf gecesi bekçi nasb ve tayin etmeleriyle hilaf şer‘ şerîf kimesneye vazi' ve hareket ve teaddi olmayıp ve cümlesi razı hoşnutlar olup bir vecihle dahil olunmak icab etmez iken ashabı irazdan bazı kimesne mücedded ızrar için bila emr-i bî vech-i şer‘iden taciz ve teaddi ve rencideden hali olmakların bildirip men ve def olunmak babında hükmü hümayunum rica eylediği ecilden şer‘le görülmek emrim olmuştur buyurdum ki vusul bu buldukta bu babta sadır olan emrim üzere amel dâhi buna ol vecihle dahil olundukta mukaddema bir def‘a şer‘le görölüp fasl olunmayan ahvallerin tamamı hâk ve adl üzere mukayyid olup göresin ‘ilâm olunduğu üzere bu def‘a mahalle-i mezbura ahalisinin rızalarıyla mârifet-i şer‘le leyali rızasında yeniçerinin ve tayin idüp ve cümlesi kendinden razı ve hoşnutlar ise madamesi kimesneye hilaf-ı şer‘ vazi ve teaddi olmayıp ve şuhudu udul ile şer‘an bir nesne sabit ve zâhir olmayan mezkuran hilaf-ı şer‘ ve bila emr-i beyden ve bila senet teaddi ve rencidelerin men ve vazi eyleyesin min bâ‘de şer‘ şerîf emri hümayunuma muhalefet kimesneye iş ettirmeyip hususu mezbûr için bir dâhi emrim ve irsaline muhtaç eylemeyesin şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın tahriren fi-l evasıt zilhicce li sene erba‘ ve erba‘in ve miete ve elf

Vusul hurrîre fi 2 cemâziye-l evvel li sene 145

Kaimmakam kostantiniyye el-mahruse

Hüküm 2; Vech-i tahrir-i nemika’i enika budur ki Medine-i Vidin’de Mehmed kethüda nam sahibü-l hayrın kayaklukatta (?) bina ve vakf eylediği bir bab etmekçi fırını zimmetinde vakf mezbûr mütevellisi Mehmed Efendinin vekili eş şeyh kara’i Es-Seyyîd Mustafa Efendi ma‘rifet ve izniyle 1145 senesinin saferü-l hayrında otuz yedi bölüksüz ve Hasan Beşe'nin tahminen tulen ve arzen beşer zira olmak üzere ve biz mezkur üzerinde yevmi iki akçe mukata‘a’i zemin ile bina ve ihdas

eylediği iki bab dükkân ve fevkinde iki adet bina eyledim deyu meclis-i şer de ikrâr ve itirâf eylediği kayd şud fî-l 5 min saferü-l hayr sene 1145

Şühûdü'l-hâl

El-hâc Abdullah Efendi el-müderriş

El-hâc Mustafa Ağa

Diğer el-hâc Mustafa Ağa

Sayfa 93

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-‘alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mümeahhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Rumelinin sağ kolunda vâki vüzerayı izâm edammallahuteala iclalehu ve azemül ümera'i-l kirâm efahimül kübera'i-l fehham ve-l izz ve-l ihtiram ashabü-l izz ve-l ihtişam el muhtasun bî mezidi inayetü melikül âlâ beylerbeyleri dame ikbalihüm ve akza kuzatül müslimin evali velatül muvahhidin madenül fezail vel yakın rafî'ül ilamül şeriyyetü veddin varisül ulum enbiya'i mürselin el-muhtasun bî mezidi inayetül mülkü-l muayyen mevali'i 'izâm zide-t fezailehum ve mefahirü-l ümera'i-l kirâm meraci'ü-l kübera'i-l fehham zülkadr ve-l ihtiram el-muhtasun bî mezidi inayetü-l melikül 'ilâm sancak beyleri dame izzühüm ve mefahirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fezail ve-l kelâm kadılar zide fazilühüm ve mefahirül emâsil ve-l akran mütesellimler ve yeniçeri serdarları ve yeniçerileri vesair zabitan ayan-ı vilayet ve iş erleri zîde kadirühüm tevkî' refî' hümâyün vâsıl oluncak malum ola ki devleti aliye'i emr-i şerifleri on beş seneden beri daru-l hilafete laliyetü mahmîyye-i Kostantiniyye sanhullahuteala anil afat ve-l beliiyetü min müstemir ikametü hilaleteyn vilayeti Anadolu Rumelinin vâki' kasabat ve kara ahalilerinden ve reaya ve beraya makulesinden olanların yeniçerileri birer müddet gelip asitane-i saadette zincirlik ve

bazı bey‘ ve şera ile kesb ve imtina ettiklerinde kat‘i nazar tekalifinden dâhi emniyet ve hilaflarına müşahade eylediklerinde bu haleti sairelere dâhi sirayet etmeğin müşahade olanlar ehil ve ayalleriyle ve mücerredler bir güne bahane vahiye ile mahmîyye-i mezburaya aralık aralık ceste ceste birer takrib ile vürud ve duhule etmez ve gelip mahalleler ve çarşı ve pazar aralarında vesair mahallerde vâki‘ bana odaları tahta hanlarda ve kireç evleri ve gayrı yerlerde kutnu tariki ile beyhude mekes ve emânet meluf olduklarından ma‘ada inceleri dâhi mezbûr davaları ve tımar ve zeamet tevcihi için kuzattan vesair vazifesi olmayan kimesnelerden arzları ve arzuhalleri ile gelip hilaf-ı şer‘ ve mugayir kanun olan maslahatlarına temşitte olduklarında geri ve vilayetlerine gitmeyip kalanlarda ve bekar odalarında vesair baraya zeamet tımar ile tevkif ve emânet idüp mukırr hilafeti aleyyemin bu mekule meçhul hal ve muhnetül ahval eşhasın kesret cümlesi ekser ihyanet kaletzar ve firkairve teaddis mekûlatları olmak takribiyle ve âsitâne-i saadetim sefer iken ve ahalisinin vaziyet usret ve kemali zaruretlerine kuyudu olduğundan gayrı zikrolunan ecnası muhalefe selimül hal ve mazbutul ahval ve sakin oldukları mahaller kendi emlâk ve malları olmak hasebiyle muhafaza ve cinayet ve cehilerine mübalat ve ihtimam eylediklerinden iğlab ezmanda harikler zuhur idüp velhasıl darul saltanatım sükkânını vücuh ile ıstırarı hal ve ızdırabı yallarına bais ve rahat ve refahiyetlerinin irtifa inkıta‘ına sebep olmalarından naşi bu mahzurat mazara ve bu mazar ve suziyat mükerrerenin indifayıla âsitâne-i saadetim ahalisi olan Abdullahın refah-ı hal ve tabibi meraişleriyle tanzim ve tercib ahval ve yalları rütbe‘i rücuba reside olmuş kazayayı mühimmeden olmakla fî mâ bâ‘de bila fırın etraf ve eknaftan o gücüyle ve şer‘ ve kanuna mugayir mezbur ve aval ve tımar ve zeamet tahrir için alaybeylerinden ‘arzınız kadı ve asakir vazifesi olmayanların arzları ve arzuhalleri ve vilayeti emuruna müteallık bazı hususları vukuunda muktezayı hali mübeyyin ‘arz ve muhzırlarla cümle tarafından bîr iki adam gelmek kifayet eder iken gaibeyn on, on beş, yirmi ve daha ziyade cemaat ile gelenler mesullerine müsaade olunmamak ve alay beyi ‘arz olmadıkça kadımız izzetleri ‘arz ve arzuhalleriyle min bâ‘de cevabı tımar ve zeamet verilmek hususu men‘i

küllî ile men olunur ve men‘ den ma‘ada şer‘ şerîf ve kanun-u kadime muvafık mesalih ile ve vilayet üzerine dair cümle tarafından

Sayfa 94

Muhtar bir iki adam olmak üzere ‘arz ve muhızır ile der devlet medarına gelenlerin vücuhu amallerine ebvab-ı musade ve inayet padişahanem meftuh ve küşade olmakla ol mekulelerin bir iki gün içinde işleri görülüp alel gadr vatanlarına irca olunmak üzere vükelayı sultanı seniyyeden tenbih ekid ve bundan ma‘ada Anadolu (...) ile taraflarında kârib ve civar mukır hilafetinde vâki‘ mümer ve mu‘berlerine sadaka‘i devlet-i aliyemin mutemed ve müteayyin ve mukaddem ve kâr-ı küzar ricali sadakat şiarından mübaşir (...) ebna‘i sebin ahvalleri taciz ve teftiş ve balada zikr olunduğu üzere bahane ve ehbe ile gelenleri ve bila ferman o güçlerini bila tereddüt geri vilayetlerine irca eylemeleri için kendilere muhkem tenbih ve tekid ve bevadî mühimme dair iktiza eden (...) ve tedarihat sairede ihtiyad ve ihtimam belîğ olup bu keyfiyatın memaliki mahrusen sükkânına neşr ve işaat ile bu mesellü (...) daiyesinde olanların men tahriri ferman olunmakla imdi iş bu emr-i şerîf celilül kadirim ile (...) vüzerayı müşarun ileyhim vesairleri mumiiileyhimsiz tahtı hükümet eyalet ve havza‘i hükümetinizde olan belad ve kasabat ve kaza ahililerine ferman olunduğu üzere (...) ‘ilâm ve işaad ve fî mâ bâ‘de bila ferman o gücüyle ve hilaf-ı şer‘ muhalif mezbûr ve adil ve zeamet ve tımar için kuzât ve sair arzları ve arzuhalleri ve vilayeti emûr için bir iki adamdan ziyade bahs bir cemiyet eylediklerin (...) mürur ve uburlarına ruhsat verilip mesmullerine müsaade olunmayacağı ve alaybeyi ‘arz olmadıkça kuzât ve gayrından ‘arz ve arzuhalleriyle ceda tımar ve zeamet verilmeyeceğini ve bu mekuleler hemen esnayı tarikten terci ve men eylediği ve izleri üzerine vilayetlerine iade olunacakların ve bundan sonra memnu ve mütebeyyin olmayıp bir takrib ile gelenlerden ahz ve (...) emr-i şerifime adem itaatleri ve hilaf-ı şer‘ şerîf ve mugayir kanunu kâdim harekete cesaretleri için mürahıs ve muatıb olacakların cümle tefhim ve ifade ve iş bu emri şerifimin birer suretine müstecilata kayd ve sebt ve mazmun celilül

kadirin alel devam herkesin mesayi intibahın ilka ile infaz (...) ihtimam ve dikkat idüp bu emr-i mühimmede miktarı zide tehavün ve kusur ve rehavet ve füturdan bî gayet ittika ve mücanebet eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusul buldukta vech-i meşruh üzere şerefyafta sudur olan fermanı vacibül etba ve lazıml imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafından bî gayetül gaye ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evail saferü-l hayr li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Vusul hurrire fî 9 rebî‘ü-l ahîr

11,5 dan ref^ç eksik 19 dan 2 reb‘ eksik

18 reb‘ 6

11 reb‘ 3

29 reb‘ 9

Sayfa 95

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-‘alem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r-re’y’i’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d-devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s-sa‘adet ve’l iclâlü’l-mahkûk bî-sunûf-ı ‘avâtıfu’l-melikü’l-a‘la Vidin muhafızı vezirim el-hâc Hüseyîn Paşa edamallahû teâla iclalehû ve kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin kadısı zîde fazıla ve kıdvetül emâsil vel akran Vidin kalesine tamirine vekili ve dergâh-ı muallam topçuları çorbacılarından toplar nakline me'mur olan zîde kâdirihûma tevki refî hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki serhat mensuruma vâki‘ Vidin kalesinin hisar peçeleri için bundan akdem tophane-i amiremde müceddeden iza‘a ettirilen emri defter yirmi beş kıta ve bir buçuk vekiyiye ve yirmi beş kıta ki ceman elli kıta toplardan ma‘ada kaleyi merkumada müceddeden bâ buyruldukları rayiç kale tabyasının mazgallarına vâzi olunmak üzere bundan esbak mahallinden gelen defter

mûcibince dktrlen on sekiz karış ve üçer vasiyete on altı kıta taliyan topları ki mecmu altmış altı kıta topar ile iktiza eden kundak ve tekerlek ve yuvarlaklarıyla sair mühimmat ve takımıyla ve Vidin'in aşağı kalesinde mevcut olan dört kıta şahi topar için mukaddema mahallinden dersaâdetime gönderilen defter mûcibince matlûb olan birer vekiyelik on birer karış on dört adet mükemmel kundaklar mecmu' mühimmatı lazımleriyle bî cümle âsitâne-i saadetinden sefinelere tahmil ve üzerlerine ocak tarafından orbacı merkûm mbaşır tayin ve sefinelerin kolların verilip müste'inen billah ve mtevekkilen Alellahiteala topçular Vidin kalesine irsâl olunmalarıyla imdi siz ki vezir müşarun ileyh ve topçu başı vekili mumiileyhimsiz irsâl olunan memhûr ve mmza sureti defter mûcibince inşallahuteala zikrolunan topar ve kundaklar ve mühimmatı saire mahsuben bi-l eman vesselam Vidin'e vasıl ve dahil oldukta katiyen tehir ve tevkif eylemeksizin orbacı merkûm marifetiyle sefinelerden ihraç eyledikten maruz zikr altmış altı kıta ecnas toparlardan on sekiz karış olan on altı kıta taliyan topları ifraz ve Vidin'in i kalesinde müceddeden yaptırılan tabya'i cediden nemalarına kundaklarıyla vazi ve kusur üçer ve biber buçuk bablarında olan elli kıta topları dâhi kundaklarına bindirip kale-i merkumede hisarcılara vazi tertib ve keزالık Vidin'in aşağı kalesinde olan şahi topar için gönderilen on dört kıta kundakları dâhi mahalline nakil ve üzerlerine toparını bindirip gereğı gibi tertib eylemekte ihtimam ve ol miktar top ve kundaklar ve mühimmatı lazıme-i saire gönderilen mmza sureti defter mûcibince tamamen kale-i merkûma vasıl olup fermanım olduğı üzere yerli yerine vazi ve tertip olunduklarını mşa'ar ecnas bir miktar vecabları tasrihiyle mbaşır merkumun yedine memhûr defter ve temessük verip hazine-i avam ve defterlerine kayd için aceleten dersaâdetime irca ve irsalinde vakt-ı tamam eyleyesiz ve sen ki topar nakline mbaşır tayin olunan orbacı merkumsun inşallahu Teala maruz zikr topar ve kundaklar vesair mühimmat ile mashuben bit tamam Vidin kalesine vasıl ve dahil oldukta bir refika tevkif eylemeksizin sefinelerden ihraç ettirip balada fermanım olduğı üzere topları kundaklarıyla i kale şahı topar için gönderilen on dört kıta top

kundaklarını kendi yanında topçu başı vekili marifetleri yerli yerlerine vazi ve tertip ettirdikten sonra ol miktar top ve mühimmatın mecmu' u kale-i merkumeye vasıl olup tamamen yerli yerlerine vazi olunduğın natık gönderilen mümza sureti defter mûcibince ecnas ve miktar ve canibleri va vazi olunan mahalleri tasrihleriyle topçu başı vekili bundan memhûr defter ve temessük ahz ve vezir müşarun ileyh ile tarafı şer' den dâhi 'arz ve 'ilâm alıp hazine-i amirem defterlerine kayd için aceleten darsaâdetime getirmekten ziyade takidan ve hilaf-ı âlişân vazi ve hareketten ve ittika ve mücanebet olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusul buldukta vech-i meşruh üzere şerefyafıta sudur olan iş bu emri celilül şân vacibül imtisal ve lazıml etba'ımın mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafıyla vazi ve hareketten bî gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî aşar zilkaide sene erba' ve erba'in ve miete ve elf

Sayfa 96

Hüküm 1; Sureti defteri mühimmat tophane-i mezkurun berayı lazıme-i kale-i Vidin bî marifetin sertopi ve tophane (...) ve tophaiş mahdûd içün (?) ve kundak ve mühimmatış bir sakıteyn ve irsal şedde-i mezburda vâki' (...) topha 3 katafat 25

Topha 2 katafat 25

Yekun katafat 50

Berayı lazıme-i tophane'i mezkureyn bî marifeti sertopçuyan dergâh-ı âli mahdûd isahatler (...)

Tablo 79. Vidin Kalesine Gerekli Topların Fiyat Listesi

Kundak tekmi 25 3	Kundak 25 1,5 50	Tekerlek mükemmel kuruş 100	Ahnedenkil kuruş 25	Denkil çift 25 5 yedek 30
Kebir manule kuruş 25	Manule-i dest kuruş 100	Seykel top kuruş 150	Derdinar kuruş 20	Elvah döşeme kuruş 100
Peşir ve şahi tekmi 250	Peşir ve kebir mükemmel 250	Kâça payi top kuruş 25 25 50	Yuvarlak hay tensua kuruş 12500 3 7500 1,5	Aleti esyar cent 20
Aleti köhne kangal 10	Pomaga kuruş 2	Elisit kuruş 10	Çalpa (...) kuruş 250	Akrep maa nekil maa halka kuruş 30
Çeratais renkil kuruş 224	Cevate'i pomaga kuruş 2	Mismar kefçe kuruş 12000	Tobar top kuruş 60	Burgu (...) 50
İğne-i top kuruş 50	Vezene-i top kuruş 25	Küsur dest kuruş 10	Destere kuruş 10	Balta dango kuruş 8
Balta'i mecari kuruş 10	Bedir-i (...) 10	Burgu meşia kuruş 50	Sarik kebir ham kuruş 30	Sarik kebir kötzeke kuruş 30
Sarik gürge vasat kuruş 100	Kirmas salmah top 19	Kırbaş kendir top 25 23 48	Bükme sahama 8 berayı Beşir ve kebir 18 berayı burgu 26	Fenab berayı Beşir ve şahi deste 62
Kağıt hartoc henzeme kuruş 5	Kalıp hartoc 10 30 10 15 20	Çeriş kuruş 20	Fitil ağaç kuruş 50	Garar çalpade çift 2
Sandık mühimmat kuruş 10	Vazi yuvarlak mer'iz haküfe kuruş 220			

Berayı lazıme-i topha'i şahi mevcut der kale'i Vidin bî masrufetü sertopçıyan dergâh-ı âli kundak ve mühimmatış müceddeden sahateyn ve irsâl şedde'i mezbura vâki'dir sene 1144

Tablo 76 devamı

Kundak mükemmel kuruş 14	Tekerlek mükemmel kuruş 28	Renkil mükemmel çift 14 6 20	Manoliye dest kuruş 50	Sekel top kuruş 50
Elvah döşeme kuruş 30	Kefçe top kuruş 14	Yuvarlak kuruş 7000	Çalpare maa yerik 66	Cevate-i ser denkil maa yedek 70
Akrep dengil maa halka kuruş 20	Mismar kefçe kuruş 1000	Vezene top kuruş 10	İğne top kuruş 14	Burgu-i sebikayn 14
Tomar top çift 14	Sarik vasat gürgen kuruş 42	Fitil ağacı kuruş 10	Sandık mühimmatı 2	Beraber vazi yuvarlak zagire küfe kuruş 150
Berayı ser kapan kırmaş kenüye top 10 bükme serim 5	Beraber lazime-i bazı tabya hai cedid der kale-i Vidin taliyen top der tophanei amire müceddeden yerhin ve kundak ve mühimmat ve bî masrufuna ser topçu mümder isahateyn ve irsâlinde ferman olmuşdur	Taliyen top 3 kıt'at 16 karış 18		

Sayfa 97 (Tablo 76 devamı)

Lazıme-i topha-i mezkureyn

Kundak mükemmel 3 kuruş 16	Tekerlek mükemmel kuruş 31	Ehni ve tevkil kuruş 16	Menule'i kebir 16	Menule-i dest kuruş32
(...) kuruş 40	Derdinar kuruş 10	Elpisit kuruş 8	Pomaga'i 1	Elvah döşeme kuruş 32
Kefçer top kuruş 16	Yuvarlak kuruş 8000	Alet-i isparcine kangal 2	Alet-i ser nedar kangal 2	Cevate-i ser dengil kuruş 80
Cevate'i pomaga kuruş 1	Çalpare kuruş 30	Mismar kefçe kuruş 5000	Burgu sebkın çift 16	İğne-i top 16
Vezenet top 16	Sarik kebir çam 32	Sarik gürgen kebir 42	Tomartop çift 16	Fitul ağacı 16
Sandık mühimmat 3	berayı vazi yuvarlak kefren 300	Berayı ser kapan dökmem semim 16	Kirbas kenfir top 20	

Sayfa 98

Hüküm 1; Defter oldur ki iş bu 1145 senesine bâ fermân-ı âli serhat mensurelerden gerektir kale-i Vidin tarafı halveti aliyeden irsâl olunup ve Bosna eyaletine vâki' nevi kalesine irsâl olunan toplar (...) dergâh-ı muallam gediklü Enderuncu Ağa mübaşeritiyle gelmiştir hurrirre 2 min safer sene 145

Tablo 80. Vidin Kalesinden Bosna Eyaletine Gönderilen Top Listesi

Top şahin kuruş 5	Kundak mükemmel kuruş 5	Tekerlek mükemmel kuruş 10	Denkil çöp mükemmel kuruş 7	Manule-i dest kuruş 20
Sekli top kuruş 20	Elvah döşeme kuruş 10	Kefçe-i top kuruş 5	Yuvarlak top kuruş 2500	Aleti sermedar kangal kuruş 4
Çalpare kuruş 32	Cevate'i ser dengil kuruş 34	Mismar kefçe kuruş 30	Vezene top kuruş 5	İğne top ceste kuruş 5
Hurgu'ı seb'ateyn kuruş 5	Tomar top kuruş 5	Saryo kemurgen vasat kuruş 15	Fitil ağacı kuruş 75	Sandık mühimmat 1
Berayı vazi yuvarlak köme kuruş 60				

Hüküm 2; Sebebi tastir-i huruf oldur ki

Savb-ı devletten Bosna eyaletinde vâki‘ Nevi kalesi (...) ferman olunan baş muhasebeden ihraç ve mestur olan defteri müfredat mûcibince beş kıta (...) top birer vekiyye çabenze mükemmel kundakları ve tekerlekleri vesair mühimmatı top ve bevani (...) dergâh-ı âli top ocağından üzerine mübaşir tayin olunan topu kırk cemaatin (...) El-hâc Osman Ağa yedinden balada mestur olduğu vech üzere ber mûceb defteri muhasebe bit tamam ahz u kabz eylediğim ecilden yedimde tahlisin olmak için tarafımızdan iş bu memhurlu defter verilmiştir mahal iktizada (...) edine hurrirre fî S 1145

Bende Yahya Ağa gedüklü zaim

Hüküm 3; Şerban nâm zimmî meclis-i şer‘e gelip mah zilkaide-i şerifin 16. günü şerefi İslamla müşerref olup Süleyman ismi ile müsemma kılındı fî 16 min zilkaide sene 145

Hüküm 4; Ferid Bey Bahallesinde sakin Emine binti Abdullah nâm hatun sagir oğlu Mehmed bin Mustafa'ya vasi nasb ve tayin olunmakla bu mahale kayd olundu hurrîre fî 21 min rebî'ü-l evvel sene 1146

Şühûdü'l-hâl

Hasan Ağa kurban candak

Mehmed Efendi

Aşçı kör Ahmed

Hüküm 5; Maruz dai devletleridir ki

Sahibi arzuhal yetim kullarının babası Çıra camii şerifinde senevi on beş kuruş vazife ile müezin olduğunu cami mezbûr evkafı mütevellisi olan el-hâc Ali Ağa kulları haber vermekle yetim merkûm kulları yerine vekil istihdam etmek şartıyla yerine mahlulünden bana vazife-i muayenesi olan senevi on beş kuruş vazifesi merkûm kullarına verilmek babında vekil merkûm el-hâc Ali Ağa kullarına hitaben buyruldu emir ve ferman min lehul emrindir hurrîre fî 13 rebî'ü-l ahîr 1146

Sayfa 99

Hüküm 1; Düstûrun mûkerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'y'i's-sâ'ib mûmehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlû'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı vezirim paşa edamallahûteâlaiclahû tevki refî hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki serhadı mensuremde nevi kalesi için bundan akdem subhane-i amerimden müceddeden döktürölüp mükemmel araba ve mühimmatları ile maan Vidin kalesine nakil ve irsâl olunan beş kıta şahî topar vakit ve zamanıyla kaldırılıp kale-i mezbura nakil ettirilmek fermanım olmuştur lâkin mahalline nakil olunmayıp ve nakil olunmak dâhi vakit ve zaman

olunmağın iktizasına göre tedarik görülüp mahalline nakil ve irsâl olunması fermanım olmakla imdi sen ki vezir müşarun ileyhsin işbu emri şerîf celilül kadirim ile dergâh-ı muallam gediklilerinden mübaşir tayin olunan zîde mecidihû vardığı kıta tehir ve tevkif ettirilmeyip zikrolunan beş kıta şahî toprakları araba ve mühimmatlarıyla maan Vidin kalesinden ihraç ve nebeş varınca ne vecihle nakil olunmalı ise tedarik ve lazımesin görülüp bir taraftan dâhi buyrulduklar ile adamlar tayin ve devr eyleyeceği yol üzerinde vâki kazalardan iktisasi miktarı adamlar ile bargir veyahut öküz ihraç ettirilerek bir gün mukaddem neşye sevk ve tesyir ve niş muhafızı vezirim paşa edamallahûteâlaiclahû tarafına irsâl ve isal ve teslimde kemali ihtimam ve dikkat eyleyip iddet ve tehire bais olacağı cevaz gösterilmekten tevki ve mücanebet olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vusul bulduktaki bubabta vech-i meşruh üzere şerefyafıta sudur olan iş bu emri şerîf celilül şan vacibül etba ve lazımül imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafıyla vazi hareketten bi gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren tahriren fi-l yevmil sani aşar min muharremü-l harâm li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Vusul fi 13 min saferül hayr sene 1145

Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin Mahallatından Mustafa Paşa mahallesi sakinlerinden bundan akdem bi emrullahu Teala fevt olan Ömer nam kimesnenin veraseti zevce-i metrukesi Tahire nâm hatun ile sulbi oğlu Tosun'a münhâsır olduğu zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûr Tosun'un halini zabt ve malını hıfz tarafı şer' den vasi mensubu olan pehlivan Salih beşe talebiyle ve masarifatı şer'le terekesi tahrir ve semeni misline bey' olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fi-l yevmil salis min şehri rebi'ü-l evvel li sene sebt ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 81. Ömer'e Ait Tereke Defteri

Mahalle-i mezbûrada vâki' menzil kuruş 7200	Ücreti menzil kuruş 240	Cemân yekûn 7440	Minhal ihracat rusumu adi 240	Katîbîyye kuruş 60
Hadâmiyye kuruş 120	Çukadâriye maa ihzariye kuruş 60	Delaliye kuruş 180	Mihri müeccel kuruş 1200	Sıhhu-l bâkî li-t taksimi beynel verese 5580
Hisse-i zevce-i mezbure zahide kuruş 697	Hisse-i ibni mezbure kuruş 4883			

Sayfa 100

Hüküm 1; Düstûrun mükerremun müşîrun müfehhamun nizâmü'l-'alem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü'l-enâm bî'r-re'yî's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l ikbâl müşeyyed-i erkânü's-sa'adet ve'l iclâlü'l-mahkûk bî-sunûf-ı 'avâtıfu'l-melikü'l-a'la Vidin muhafızı vezirim paşa edamallahûteâlaiclahû ve Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm âsitâne-i saadetinden Vidin'e varınca vâki' kadılar zîde fazilühûm ve mefahirül emâsil ve-l akran kethüdayerleri ve yeniçeri serdarları ve sair zabitan ve ayan-ı vilayet ve iş erleri zîde kâdirihûm tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki hâlâ âsitâne-i saadetinde minel cümle ağnamın kaltı olmakla ibadullahın def'i müzayika ve zaruretleri için tahtı hükümeti kazanızda gerek hassa kasabbaşıların ve gerek celeb taifesi vesair zinciranın mevcut bulunan ağnamlarının bir gün evvel âsitâne-i saadetime sevk ve tesyir ile ibadullahın rahat ve ferahiyetleri ziyadesiyle mühîm ve müktezi ve hususu mezbûr ve emuru mühimme ve müstameleden olmakla hassa bedestan hasakilerinden istidad-ı şer'im ile hisse hasekiyandan kıdvetü-l emâsil ve-l akran Mehmed Haseki mübaşir tayin ve ırsâl olunmuştur sen ki vezir müşarun ileyhimsiz haseki'i mumiileyh herhangiinizin tahtı hükümet ve kazasına varup dahil olduğu hükümet ve kazalarınızda gerek kasabbaşılarının ve

sair celeb taifesi ve renciranın (...) bulunan bî cümle ağnamı evvel be evvel haseki'î mumiileyh marifetiyle bayi hal âsitâne-i saadetime sevk ve tesyir ve katiyen bir mahalde eylendirilip biran akdem gelip erişirmeye her biriniz ziyade ihtimam eyleyesiz bu husus âsitâne-i saadetimde olan ibadullahın müzayikadan ve mübaşir ile rekabiyetlerini müceb bir erahim olmakla şöyle ki bu emr-i mühimme söze kadar ihmâl ve mesamiye cevaz gösterildiği haber olunur ise ol mekuleleri her kim olur ise olsun hakkında ceza tertib olunacağını mukırr ve muhakkak bilip ona göre bu emri müste'amel mühimmede tamalı basiret üzere hareket ve alel hasıl hükümeti vakfiyenizde gerek hassa kasab başıların ve gerek sair celeb taifesi ve renciranın bî cümle ağnamlarını fermanım olduğu üzere bir an akdem âsitâne-i saadetime sevk ve tesyire âlâ vech-il ihtimam mübaderet ve hilafından ve terafi ve bî gayet tehaşi ve mücanib eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusul buldukta vech-i meşruh üzere şerefyafta sudur olan ferman-ı vacibül etba ve lazımlı imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafından bî gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren tahriren fî evâhir muharremü-l harâm li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Kostantinîyye el-mahrûse

Vusul min saferü-l hayr 145

Hüküm 1; Şariat-ı şiar âsitâne-i Vidin'e varınca yol üzerine vâki' kuzât Efendiler zîde fazilühûm ve mefahürül esamil ve-l akran kethüdayerleri ve yeniçeri serdarları ve sair zabıtan ve ayan-ı vilayet ve iş erleri zîde kâdirihûm bâ'de-l selam inhâ olunur ki hâlâ âsitâne-i saadette ağnamın kaltı olup ibadullahın def'i müzayika bir zaruretleri için tahtı hükümeti kazanızda bulunan ağnamın bir gün evvel âsitâne-i saadetime sevk ve tesyiri ferman olunup hassa bostani hasekilerinden mahsus mübaşir tayin ve irsâl olunmakla mübaşir mumiileyh herhanginiz tahtı hükümet ve kazanıza varup dahil olduğunuz hükümet kazalarının kasab başları vesair celeb taifesi ve renciran yediyle mevcut bulunan bi-l

cümle ağnam evvel be evvel mübaşir mumiileyh marifetiyle bayi hal asitanei saadete sevk ve tesyir ve katiyen

Sayfa 101

Bir mahale eylendirmeyip biran evvel akdem gelip eriştirmeye her biriniz ziyade ikdam ve ihtimam eylemeniz babında sadır olan ferman-ı alîşan mûcibince mektub tahrir ve ısdar olunmuştur inşallahu teala vüsulünde mucib emri âli üzere amel ve hareket ve hususu mezbura ibadullahın def'i müzayika ile zamanlarını mûcebi bir evahim olmakla saire kıyas olunmayıp ferman olduğu vechile tahtı hükümetizde bulun ağnam âsitâne-i saadete sevk ve tesyire her biriniz ziyade ihtimam ve dikkat idüp ser müdâhale fetevadan bî gayet tevki ve mücanebet eyleyesiz vesselam minel fâkir Ali

Hüküm 1; Yöve olmak üzere al bargir re's adet bir zabıtana teslim olunup dörder para yevmiye nafaka takdim olunmuştur hurrire fî 9 rebi'ü-l evvel sene 146

Hüküm 2; Dervîş bin Hüseyîn nam kimesne gurban hamis ağası Ahmed Ağa muvacehesinde dokuz kuruş esame için virdim deyu iddaa etmekle huzuru şer'de ve dört kuruş üzerine sulh olup da'va ve niza'ım yoktur deyu zimmetini ibra' ve iskat eyledim dedikte sevki sahife-i sicil kılında hurrire fî 15 rebi'ü-l ahîr 1146

Şühûdü'l-hâl

El-sabikun

Hüküm 3; Bir re's gökbargir istihkak olunmak üzere Hasan Beşe yedinde beher yevm altışar para takdir olunmuştur deyu bu mahale kayd olundu fî 21 min cemâziye-l evvel sene 1146

Hüküm 1; Hâlâ derayı atik mâ'mun ve sarayı hümâyûn galata pazarbaşısı olan olan iş bu rafi' tevki' refi'ü-l şan hakani kıdvetü-l emacid ve-l ayan el-hâc Mûsa zîde mecidihû divân-ı hümâyûnuna arzuhal idüp zikrolunan pazarbaşılık Mehmed'in ref'inden taahhüd kadimi üzere kendiye tevcih olunup masarîf için kadimden tayin olan ocaklık yine kadimi üzere tayin ve yedine ocaklık beratı verilmek için istid'ayı inayet etmeğin hazine-i amiremde mahfuz olan maden mukata'ası defterlerine nazar olundukta sabıkan sarayı atik mâ'mure ve sarayı hümâyûn galata pazarbaşısı olan Mehmed zikrolunan saraylara verdiği zehayirin behasını sabıktan iki bin kuruş noksan ile kabûl idüp lâkin havale olunan akçeleri tahsil edince seubiyet (...) masarîfı kesireye müdi olmakla senevi altmış iki bin üç yüz doksan iki kuruş ile on akçe malı olan Niğbolu ve Silistre ve Filibe ve Tatar pazarı ve Hateyn ve Vidin kalemlerinin kıbtıyan cizyesine zikrolunan saraylar masarîfı için ocaklık tayin ve meblağı mezburdan pazarbaşılık masarîfına icab edenden ma'ada fazlasını teslimi hazine-i amire eylemek şartıyla beher sene evrakı tarafına verilmek ve bu mekulede faizi hazineden beher sene üçer bin kuruş asıl malına zam ile hesabını görmek üzere ocaklık tayin olduğu derkenar olunmağın mumiiyleh Mûsa zîde mecidin selefi Mehmed'in taahhüdü mûcibince beher sene faizden üçer bin kuruş asıl malına zam ile hesabını görmek ve pazarbaşılık masarîfına icab edenden ma'ada tastir irsâliyesi teslimi hazine-i amire eylemek şartıyla zikrolunan kalemleri Kıbtıyan cizyeleri 1144 senesinden ocaklık tayin ve beher sene evrakı kendi tarafına verilmek üzere mahalline kayd ve şartıyla ocaklık beratı verilmek babında iftiharül emacid ve-l ekabir bi-l fiil baş defterdarım Ali dame uluvvuhu 'arz ve telhis eylemeğin mûcibince berât-ı celilü ünvanım verilmek için ferman-ı alışanım sadır olmakla hakkında mezidi inayeti padişahanem zuhura getirip kırk üç sene şevvalinin 25. gününde bu beratı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki zikrolunan kıbtıyan taifesinin zaman zabtı muharrem guresinden olup beher sene kıbtıyan cizyedarları yedine verilen beratı alışanım şurutu üzere Kıbtıyan

taifesinin maktu ve cizyeleri cânib-i miriden verilen miri memhûr evrak ile cizyedarları tarafından zabt olunup ve taife-i mezburun Müslüman namında olanlarından altışar yüz altmışar akçe maktularını ve keferesinden yedişer yüz otuzar akçe cizyeleri cem ve tahsil ile ahz u kabz ettirilip dâhi kıbtiyan taifesi kadimül eyyamdan el-ân mefruzu-l kalem ve maktu‘u-l kadem min küllül vücuh serbesiyet olup serbesiyet üzere yedi vahiden zabt olunup mumiileyh Mûsa zîde mecidihû tarafında dâhi seneyni sabıkı üzere serbesiyet şurutu mûcibince kemafil evvel zabt ve rabt ve cizye ve maktuları minvali meşruh üzere cânib-i miriden verilen mir-i memhûr ile memhûr evrak ile cem ve tahsil ettirilip dâhi kıbtiyan taifesi cizyedarlarının masarîfı ziyade olduğundan beher hal cami olanlara ciheti maişet tayin olunmak iktiza etmekle bundan akdem ehl-i kefereden evrak ile alınan cizyelerden amillerine her vakitten dokuzar para ve maaş ve birer para mukataacı halifesine vekaye olmak üzere asıl mir-i miriden cizyedarları deynine mahsûb olmak şartıyla tayin olunmakla zikrolunan Kıbtiyan taifesi cizye için ve her varaktan dokuzar para vech-i maaş ve birer para muhasebecisi vekaletlerine (...) ceman onar para olur tarafından mahsûb olmak üzere tayin olunup ve bundan ma‘ada zikrolunan kıbtiyan taifesi cizyedarı olan kimesneler bir seneye dek tahsile seket üzere oldukları muktezi olduğundan min bâ‘de haricden vüzera’i ve ümera’i mir miran ve mir liva ve voyvodaları ve subaşları ve mütesellimleri ve evkâf-ı salateyn ve evkâf-ı saire mütevellileri ve zi kudret ve emlâk zabıtları vesair askeri ve ehli örf taifesini karışmayıp dâhi kıbtiyan taifesi mecid celb-i mal için nehir hakkı ve toprak hakkı ve kışlak hakkı namıyla vesair bahane ile valiler ve mütesellim ve voyvodaları ve evkâf mütevellileri ve subaşları ve gedikli zaima ve erbabı tımar ve müteferrika ve çavuş ve sipah

Sayfa 103

Ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve ayan-ı vilayet ve bazı zi kudret vesair askeri ve ehli örf taifesi taraflarından teaddi ve tecavüz ve min bâ‘de müdahale ettirilmeye dâhi her Kıbtiyan olanlar taraflarından kadimden serbesiyet üzere zabt oluna gelen kel evvel kadime meraat

olunup teaddi ettirilmeye ve mezburların cürmü galizi sadır oldukça bâ'de-l subut şer'le iktiza eden cezaları cizyeleri tarafından icra oluna ve taife-i mezburenin her elli neferine bir yeniçeri tayin ve birbirlerine kefil kayd ettirile ve firar edenleri cizyeleri çeribaşlarından ve akrabalarından sual ve taleb oluna ve kendinde olan Kıbtıyan taifesinden heyne tahsilde kadimi yerlerinden kalkıp ahar kazaya firar ve badehu ele girdiklerinde ellerinde kâğıtları olmayanlardan cizye ve maktuları tahsil ve kadimi üzere üçer yüz akçe cizyeleri eline ve taife-i mezburdan heyne tahsilde bazı zaima ve erbâb-ı tımar ve yeniçeri vesair askeri ve ehli örf taifesinin evlerine ve ahır ve çiftliklerinde ihtifa idüp mal-ı miriye gadr etmek murad ederlerse men olunup müdâhale ettirilmeye ve bi-l cümle evkâf karasından sakın olan havası salateyn vüzerayı izâm ve mir miran ve mir liva vesair reaya senevi cizyelerin vermekte imtina ettirilmeyip bu makuleleri dâhi vech-i sabık üzere cizyedarlarına tahsil ettirilip badehu her vakfın defterde bir re's cizye tahrir olunmak ise ol miktar re's cizyesin def' olunageldiği vakf cizyesi hesabı üzere evkâf mütevellilerine tarafı miriden teslim olunup ve bazı cizyeleri gayrı mahsur olan evkafın ve cizyesininin sabıkada vakf ne miktar mahsul mahsûb olunagelmiş ise seneleri ihtilafına göre halde vasıtası üzere itibar olunup ol vech üzere tarafı vakfa ait oluncak cizyeleri dâhi miriden mütevellilerine teslim olunmak üzere ve taife-i mezburun vâki' olan yöve ve kaçkun ve cürmü cinayet ve mal-ı gaib ve mal-ı mefkut ve rüsumu urusana ve beytü-l mâl ve bad-ı havaları ve bi-l cümle miriye ait hukuk ve rüsumları cüz'î ve külli her ne ise kadimden bir kıbtıyan olanlar tarafından zabt ve rabta ve cem'î tahsil ettirilip iş bu beratı alışanım mûcibince zikrolunan niğbolu ve silistre ve Filibe ve tatar pazarı ve hartin ve Vidin kalemlerinin iktiza eden cizye ve maktuları mumiileyh Mûsa zîde mecidihû tarafından zabt ve tahsil ettirilip vicahen minel vücuh ve sebebi minel esbab tarafı ahardan ferde taarruz ve teaddi eylemeyeler şöyle bileler alameti şerife itimat kılalar tabk aslül mümza el-mahtum minel fâkir maale'l mualemat sulhu-l nas bî kaza'î sekvilerin Ahmed

Hüküm 1; Vech-i tahrir-i huruf budur ki berât-ı şerifi âlişân ile ocaklık tayin buyrulan sarayı atik mamun ve galata ve sarayı hümayunları pazarbaşı el-hâc Mûsa Ağanın uhdesinde olduğu ecilden Rumelinde vâki‘ Vidin ve tevabı‘ı kazaları Kıbtıyan maktuları cizyeleri cibayeti ve tafe-i mezburanın üzerlerine lâzım gelen miri Müslim evrak ve keferesi evrakları berât-ı âlişân mûcibince tarafınızdan kıdvetül emâsil ve-l akran el-hâc İsmail Ağaya ve Mahmûd Ağaya 1145 senesi mah muharremü-l harâm gurrelerinden bir sene tamamına değin zabt eylemek üzere merkûm deruhte ve iltizam tefvîz olunup onlar dâhi iltizam ve tefvîz ve kabûl etmekle zikrolunan taife-i mezburandan tahsil olunan maktu miriyesi malı olan ben bin üç kuruşa üç taksit ile edâ etmek şartıyla ve merbaşa karşılığı olmak üzere verilecek akçe cüz-i ve külli her ne ise tarafından edâ idüp tarafımızdan edâ eylememek üzere kabûl olunup berât-ı alişanıma tasri olunduğu vech üzere kıbtıyan taifesi mefruzu-l kalem ve maktu‘u-l kadem min küllül vücuh serbesiyet olunup serbesiyet üzere hukuk ve rûsumatı ahz u kabz eyleyip mukaddeminde bu ana gelince ne minval üzere zabt ve rabt oluna gelmiş ise ve erbâb-ı tımar ve voyvoda vesair bu mesellü hizmet ile olanlar ve vekaletleri

Sayfa 104

ve subaşıları dahil ve taaruz eylemeyip ve vâki‘ olan beytü-l mâl ve yöve ve kaçgun ve (silik) ve merasim (...) vasimane bir taife-i mezburanın bazıları mürur ile bulunduklarında mârifet-i şer‘le karaları ve sezaları tertib olunmak lâzım gelir ise merkumun marifetiyle ceza ve siyaset ve (...) ve bir maden cüz‘i ve küllisi ahz u kabz eyleyip iltizamın olan raiyete ve raiyeti kendi üzerlerinize merkûm hekim cizye verilip vakti hacete müracaat eyleyesiz ve senesi tamamına değin tarafımızdan ve tarafı ahardan dahil ve taaruz olunmaya hurrir fî 5 min sene 1145

Mehmed cizyedar kıbtıyan Niğbolu

Hüküm 1; El-nikâh Es-Seyyîd Ali bin Hasan kadhazretiye el-menkuhate Fatıma binti Abdullah kadhazret nefihâ mihri müeccel muhasebe-i (?) mezbure Fatıma'nın zevci sabıkı tatlik eylediğini Ak cami mahallesi sükkanından Emine ve Aişe binti Mehmed nâm hatunlar ve İsmail Beşe bin Ahmed nam kimesneler şehadet eylediler ki bir sene mukaddem mezbûr Bektaş mezbure Fatıma hatunu tatlik eyledi böyle şahidiz ve şehadet dâhi ederiz dedikleri kayd olundu fî 24 min ramazanül mübarek sene 145

Hüküm 2; İskanko veled Nebol Eypire veled Salibe mesfur zimmi zevcesi huzuru şer' de ve zevcesi tatlik eyledi hurrir e fî 19 min zilkaide sene 145

Şühûdü'l-hâl

Hüküm 3; Kostantin nam 1145 senesi mah zilkaidetü-ş şerifin 24. günü şerefi islamla müşerref olup Hasan ismiyle müsemma kılındığı bu mahale kayd olundu hurrir e fî 24 zilkaide

Hüküm 4; Fatıma hatûn Akcamii Mahallesinde sakin serencan İsmail Beşe'nin zimmetini ibra' i amm ile ibra' ettim mihri ve nafaka ve mü'neti süknaya müteallık da'va ve niza'im yoktur dediği kayd olundu hurrir e fî 2 min zilhîcce sene 145

Şühûdü'l-hâl

İbrâhîm Çelebi

Mehmed Efendi

Ve gayruhûm

Hüküm 5; Rakite nam bikri reşid ve sedadına hükm olunup şerifi islamla müşerref olup ve dini islâmı iz'an eylediği kayd olundu hurrir e fî 3 min zilhîcce li sene 145

Hüküm 6; Dördüncü cemaatin Mehmed Beşe'nin İsrail nam Yahudinin ciheti karzdan kırk kuruş alacağı olduğu ikrarıyla sabit ve üç aya dek edâ eylemek üzere mezbûr Yahudi taahhut eylediği tescil olundu hurrîre fî 3 min muharrem li sene 146

Hüküm 7;Niş tarafından Ahmed nam kimesne gelip Medine-i Vidin haricinde koltuk sobası hanında alel tarîkü-l misafîret sakin iken Eflak canibine geçip gaybet münkata'a ile gaib olup eşyası yeniçeri beytü-l mâli kabzına me'mur Salih Ağa marifetiyle ahz u kabz olunan eşyasıdır ki zikrolunur hurrîre fî-l yevmil sabî' min muharremü-l harâm li sene sitte ve erba'in ve miete ve elf

Tablo 82. Ahmed'e Ait Tereke Defteri

Kılıç kuruş 1	Al bargir kuruş 1	Eğer kuruş 1	Maa haşe kuruş 1	Maa senenit kuruş 1
Maa başlık kuruş 1	Hasuk üzengi kuruş 1	Köhne heybe kuruş 1	Köhne kavuk kuruş 1	

Hüküm 8; El-nakih Ahmed bin Nurullah el-menkühatü Ümmühan binti Receb an mahalle-i Orta Tuna mihri müeccel bin vekilül zevcetü Ahmed Beşe bin Ali bî şehâdet Veli Beşe bin Mustafa ve bî şehâdet Yusuf Beşe

Mehmed bin Nurullah bî şehâdetühâ

Sayfa 105

Hüküm 1; Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Vidin kadısı Vidin cizyesi kalemine tabi olan yerlerin kadıları zîde fazilühûm ve kıdvetü-l emâcid ve-l ayan darsaâdetimden mübaşîr tayin olunan haseki el-hâc Ali zîde mecidihû tevki refî hümayûn vasıl oluncak malum ola ki memaliki mahruse-i el-mesalik padişahanemde vâkî' belad ve imsar ve karayin ve aktarda sakin ve müteveffa olan ahali'i zimmeti reayadan alınacak cizye akçeleri beytü-l mâli müsliminin nassen

ve ictihaden usulu emvali meşruhu meratıb varidatı mukırrasından olduğuna binaen ehli zimmet reayadan her birinin tahmil ve istihkaklarına göre kemayen bagi read olunarak cizyeleri cibayet ve şurutı berattan haric bir akçe talebine cüret ve cesaret olunmamak lazıme'ı halde olup ancak sadrı sabık müteveffa İbrâhîm Paşa vefatında cizye deruhte eden cizyedarlardan tarafı miriden mueyyen olan mâ'şileri alındıktan sonra hilaf-ı şurud beratı ubudiyet ve cain namıyla dâhi hidmeti efzun akçeleri aldığına binaen cizyedarlar dâhi verdikleri ubudiyet ve caimenin iz'af ve mesagın neferayı rainden tahsile teaddi eyledikleri cihetten ehl-i zimmet reaya gürüftarı meşave ve muhanet ve mübtelayı kaffa ve zamiren olmuşlar iken yemin ve ikbal ve saadet ve iclal ile tahtı âli tahtı Osmani üzere celüs-u hümâyûn bî minnet mefrunum vuku'unda cizyedarların hilaf-ı şurud berad eyledikleri zülum ve teaddileri bi-l küllîye men ve def bir reaya fukarasına merhamet zamanı adaleti nişanı padişahanem de cibayet olunan 1144 ve 45 seneleri cizyeleri cizyedarlara deruhte olundukta maişet ve cain namıyla bir akçe ve bir habbe alınmayıp nehci kâdim ve kaide-i müstedim üzere nefed ve meccanen tağviz olunmakla cizyedarlar dâhi kemali adalet ve sadakat üzere hareket eyleyip yalnız tarafı miriden muayyen olan maişiyetleri ile iktifa ve cizye evrakını şurutı berâtı âlişân mûcibince tevzi' ve cibayet ve tahsil idüp seneyni sabık mesellü ziyade akçe talebiyle olmaları için tenbihatı ekide ile muhkem tenbih ve tekid ve vech-i meşruh üzere bundan akdem münâd ve evamir-i amirem irsâl ve isal kılınmışken 1144 senesine mahsûb olmak üzere sabıkan Vidin ve tevabı'ı cizyedarları olan Vidin nazırı Yusuf ve keزالik 145 senesine mahsûb olmak üzere hâlâ cizyedar olan el-hâc Hasan tamiham ve haceti encam etba' ile uhdelerinde olan cizye mezbure evrakını ibtida tevzi'e mübaşeret eylediklerinde beratı şerifi âlişân şurutuna tatbik ve reayayı eyleyip bazı kaza ve karyelere tahmil ve istihkaklarından ziyade toptan evrak vermek ve kendi celbi münfezileri için fukarayı raiyetin üzerlerine edası lâzım gelen cizye-i şer'ıyyelerinden ma'ada İbrâhîm Paşa vakfının mukayesesı üzere ziyade akçe rayic tahmil ve tecrim eylemek mesellü cihat gayrı vazi yed tasaddi ve hilaf-ı rızayı hümayunum reaya fukarasını gadır ve

teaddi eyledikleri reside’i hümayunum olup ancak zaman bî minnet nişan-ı melukanemde ehl-i zimmet reayanın bir türlü zulüm ve teaddi olduğuna katiyen rızayı hümayunum olmamakla bu keyfiyetin mahallinden istifsar vuku’u üzere dersaâdetime ‘arz ve ‘ilâm olunması fermanım olmağın imdi sen ki mübaşir mumiileyhimsin iş bu emr-i şerifi âlişân ile doğru Vidine varup ibtidayı emirde masarifatı şer‘ ve cümle marifetiyle cizyedarı sabık Yusufun ve hâlâ cizyedar olan merkûm el-hâc Hasanın keyfiyeti hallerini sırren ve aleniyeten teftiş ve tefhiz ve kaza be kaza ve karye be karye keşd ve güzar ve ayan ve ahali ve reayadan zimmi gereği gibi ve tefhiz ve istihbar eyleyip fî nefsi-l emr cizyedar merkumlar haber verdikleri üzere ehl-i zimmet reayadan şurutı berât mûcibince esnaf-ı sülûse itibarıyla cibayet ve tahsil lâzım gelen cizyelerden fazıla İbrâhîm Paşa vakfına kıyas ile ziyade akçeler tarh ve tahmil eyledikleri murafi midir ve vâki‘ olduğu surette ne miktar ziyade akçe rayic ve cizyedarlar kara Hüseyîn tevabı‘ı ne vecihle tevzi‘ eylemişlerdir gereği gibi keyfiyeti ahvale vukuf tahsil eyledikten sonra cizyedar sabıkın keyfiyeti halini başka ve hâlâ cizyedar olan merkûm el-hâc Hasanın ahvalini başka kaleme götürüp semeni tafsil dersaâdetime tahriye ve ‘ilâm ve sen ol tarafta tetkik eyleyip badehu ne vecihle fermanım olur ise ona göre amel ve hareket eyleyesin ve siz ki kadılar zîde fazilühûmsuz cizyedar merkumun cizye cibayeti hususunda ne vecihle hareket eyledikleri sıhhati üzere dersaâdetime ‘ilâm olunması iktiza murad-ı hümayunum olmakla bu babta sizler dâhi kemali basiret ve müsted‘ayı insaf ve sadakat üzere hareket eyleyerek bir tarafa gadr ve siyanet olunmamak şartıyla vukufunuz ve bizde vâki‘ hali âlâ vechi sıhha dersaâdetime ‘ilâm eyleyesiz el-haletü haza bu madde’i saibe murada kıyas olunmayıp cizyedar merkumların cizye cibayeti hususunda zuhura gelen istikamet ve sefakatlari ne vecihle ise sıhhat üzere ‘arz ve ‘ilâm olunması matlubu hümayunum olmakla maazzallahuteala tefhis ve teftişe fermanım olan berat ki teftişinde nev‘an tekasül ve müsameha eylemek veyahut cizyedarları cibayet ve himayet kastıyla

Sayfa 106

Vâki‘ hali ‘ilâm eyleyip benim ve ihfa ve hüsnü terbiye ve embiyasında (?) olmağın ihtimaliniz olur ise sizin için bir türlü halas ve mecatı melhuz ve muttasur olmayıp ecdadı behşeti maadı izamım (...) bila eman tertib ceza ile mücazat olursuz ona göre habir ve ağah olup selamet kalınız matlûb ise bubabta muktezayı sadakat ve münifayı istikamet insaf üzere (...) eyleyip cadde‘i iffet ve münhem hafanından sermu udul ve ihraf eylemeksizin fermanım olduğun üzere mevadı merkumeyi kasabat ve kara ahalilerinden ve ehli zimmet reayadan sırren ve alenen (...) ve sual ve teftiş ve tefhis eyleyip cizye evrakını cizyedar merkumlar ne vecihle tevzi‘ (...) tahsil eylemişlerdir vukufu külli tahsil eyledikten sonra âlâ tefsil kaleme götürüp acileten (...) dersaâdetime ‘arz ve ‘ilâm eylemeniz babında şerefyafta‘i sudur olan hattı hümâyûn şevket mekurunum mûcibince fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkta bu babta vech-i meşruh üzere şerefyafta‘i sudur bulan iş bu emri şerifi âlişanımın mazmun itaat mekurunuyla alil olup hilafıyla vazi hareketten bî gayet ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî-l yevmil rabi‘ min muharremü-l harâm li sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Vusul fî 25 min muharrem sene 145

Be-makam Kostantinîyye el-mahrûse

Hüküm 1; Vezir-i azam mektubudur

Şeriat-ı şi‘ar Vidin kadısı ve Vidin cizyesi kalemine tabi olan yerlerin kadıları Efendiler zîde fazilühûm bâ‘de-l selam inhâ olunur ki memalik-i mahrusede vâki‘ belad ve emsarda sakin olan ehl-i zimmet reayalarının cizyeleri cibayeti hususuna nizam verilip hilaf-ı şurud beratı şerîf bir akçe ziyade talep olunmamak için bundan akdem evamir-i aleyye ile tenbih olunmuşken 144 ve 45 senelerinde Vidin ve tevabı‘ı cizyedarları olanların derunu emr-i âli de tafsil olunduğu üzere reaya fukarasına ziyade akçe tarh eyledikleri ihbar olunmakla mârifet-i şer‘le

ve cümle marifetle mezkur cizyedarların keyfiyetleri gereği gibi tefhis ve anil tafsil dersaâdete ‘ilâm olunmak babında sadır olan fermân-ı âlişanım mûcibince mektub tahrir ile irsâl olunmuştur inşallahu Teala vusulünde mucebi emr-i âli üzere amel ve hareket ve mevadı mühimme her biriniz ziyade ihtimam ve raht idüp miktardan hilafından bî gayet tehaş ve mücanebet eyleyesiz vesselam

El-fâkir Ali

Hüküm 2; Ağnam için sadır olan fermandır

Mefâhirü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm zağire-i atik ve cedid akçe kazatlık yoluna ve Lofçe ve Esmazil pınarı ve gayra Versoloy ve Eyorace ve Vidin ve Belgradcık ve Berkokça ve Rahve ve Tırnavi ve Lum kadıları zîde fazilühûm mefahirül emâsil ve-l akran ayan-ı vilayet ve iş erleri zîde kâdirihûm tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki hâlâ âsitâne-i saadetime lahmı ganemin tarif ve teksiri ile ibadullahın refah halleri ehem mühimmadan olup ve renciran taifesi tahtı kazanızdan asitanei saadetime götürmek üzere mübaye’a idüp yedlerinde mevcut olan ağnam ve keçilerin seneyni sabıkada ruz-u hazırı kırk beş gün derunu âsitâne-i saadetime götürecekmişler iken bu seneyi yesarda taife-i mezburda mücerred ziyade beha tami’iyle ağnamların henüz oldukları mahallerden hareket ettirmediklerine naşi müzayika’i azimeye bais olacakları bedidan olmakla tahtı kazalarınızda renciyan taifesi yedlerinde mevcut bulunan ağnamın bir gün akdem âsitâne-i saadetime nakil ve müseyyiri fermanım olmakla imdi iş bu emri şerifim mübaşir hacete tayin olunan kıdvetül emâsil ve-l akran Ali Ağa vusulünde siz ki mumiileyhimsiz fermanım olduğu üzere tahtı kazanızda renciran yerlerinde el-yevm mevcut bulunan ağnam mübaşir mumiileyh marifetiyle bir gün mukaddem âsitâne-i saadetim tarafına peyderpey sevk ve tesyire mübaderet ve nakil ve isale ihtimam ve dikkat eyleyesiz

Sayfa 107

Şöyle ki taife-i merkume yedlerinde mevcut bulunan ağnam seri'an bu tarafa göndermekten aba ve imtina eyledikleri haber olunur ise müzayika yedi bais halat vuku'una sebep oldukları için ağnamları miri için kerfet olunacağından gayrı bila emane cezaları tertib olunacağı muhakkak olduğuna bir hoşça kendilere tefhim ve ifade ve serian peyderpey mübaşir mumiileyh marifetiyle darsaâdetime sevk ve müseyyere ikdam-ı tam idüp hilafından gayetül gaye hazr ve mücanebet olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusul buldukta bu babta vech-i meşruh üzere şerefyafta'î sudur olan fermanı vacibül etba ve lazımlı imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafından bî gayetül gaye ihtiraz ve ictinab eyleyesiz şöyle bilesiz alameti şerife itimat kılasız tahriren fî evail şehri muharremü-l harâm li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf

Be-makam Kostantinîyye el-mahrûse

Vusul fî 9 min saferü-l hayr sene 145

Hüküm 1; Şeri'at-ı şiar zağire-i atik ve cedit ve akçe kazanlık ve Belune ve Lofça ve İsmail pınarı ve Gabzade ve Selra ve Ebrace ve Vidin ve Belgradcık ve Berkokça ve Lum ve Tırnavi kadıları Efendiler zîde fazilühüm ve mefahirül emâsil ve-l akran ayan-ı vilayet ve iş erleri zîde kâdirihüm bâ'de-l selam inhâ olunur ki emri şerifimle tasrih olunduğu vechile tahtı kazanızda renciyan yedlerinde el-yevm mevcut bulunan ağnam mübaşir tayin olunan ağalarımızdan Ali Ağa marifetiyle bir gün evvel âsitâne-i saadet tarafına peyderpey sevk ve tesyire ihtimam ve dikkat eylemek babında sadır olan fermân-ı âlişanım mûcibince mektub yazar olmuştur inşallahuteala mucibi emri âli üzere amel ve hareket deyu emr-i mühimme ahır yeriniz ziyade ihtimam ve dikkat eyleyesiz şöyleki taife-i merkûm yedlerinde bulunan ağnam serian ve acileten bu tarafa göndermeye aba ederler ise ağnamları miri için kerfet olunacağından gayrı bila emane tertibi ceza olunacağından kendilere tefhim verir mübaşir mumiileyh marifetiyle darsaâdetime sevk ve tesyire gereği gibi

ihitimam ve dikkat idüp miktarı hilafından bî gayet tehaşi ve mücanebet eyleyesiz vesselam

El-fâkir Ali

Hüküm 2; Darû-l cihât ve-l mücâhidin Medine-i Vidin'de İstanbul kurbunda sakin iken bundan akdem hayatı ve mematı malum olmayıp dergâh-ı âli yeniçerilerinden Mehmed Beşe'nin eşyasıdır ki mârifet-i şer'le ve beytü-l mâl vekili Salih Ağa marifetiyle tahrir olunan eşyası defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur hurrîre fî 3 ramazan sene 145

Tablo 83. Mehmed Beşe'ye Ait Tereke Defteri

Bakır kuruş 3	Bakır sagir kuruş 1	Salman kuruş 4	Maa lengir kuruş 1	Kahve ibriği kuruş 1
Makras kuruş 1	Maa kilit kuruş 1	Şamdan kuruş 1	Kantar maa terazi kuruş 2	Köhne lengir kuruş 1
Palaska maa vezene kuruş 1	Çamar çukası köhne mintan kuruş 1	Fes cedid kuruş 1	Mısır makromesi kuruş 1	Kalburan fitil kuruş 1
Makrome kuruş 7	Abdest makromesi kuruş 2	Çorap kuruş 3	Hırdavat bir miktar	Demir kak kuruş 1
Kılıç kuruş 2	Tağracık kuruş 1	Abdest ibriği kuruş 1	Köhne yastık kuruş 1	Köhne kürek kuruş 1
Kebe cedid kuruş 2	Kebe köhne kuruş 2	Balta kuruş 1	Köhne şalvar 1 maa kalice kuruş 1	Köhne uçkur kuruş 1
Kilit kuruş 1	Fener cedid kuruş 1	Omuz kaşı kuruş 2	Mahmuz kuruş 2	Zemzem tası kuruş 1
Miski sabun kuruş 2	Seccade kuruş 1	İp deste kuruş 2	İskemle maa ağaç sandık kuruş 1	Tekne kuruş 1
Sac ayak kuruş 1	Kuka kuruş 2	Hasır kuruş 4	Küçük balta kuruş 1	Mezkur eşyalar başeskisi köse tellala teslim olunmuştur vesselam

Sayfa 108

Hüküm 1; Yöve nam nasraniyenin zevci Pavlo nam zimmi İslam'a gelip bâ'de zaman yine mürted olup darul harbe firar idüp ben dar-u harbe gittim zevcem Yöve'ne nam nasraniye benden boş olsun daru-l harbtir deyu tarafından Ahmed bin Mustafa nam kimesne haber vermeye tevkil eyledi deyu nam zimmiye şهادet eyledikleri bu mahale şerh verildi fi 16 muharremü-l harâm li sene 1145

Hüküm 2; Muhale'aya talibe olan Rabia nam Kıbtiye zevci Mustafa bin Hasan hal'i kabûl ve hal' merkûm (...) iki yüz akçe mihri müeccel ve iddeti malumesi ve mü'neti süknası üzerine olmuştur ve hukuk-u zevciyet ve hukuku davadan birbirlerinin zimmetlerini ibra' eyledikleri bu mahale şerh verildi 19 min muharrem sene 1145

Hüküm 3; Muhale'aya talibe olan Emine binti Abbas nâm hatun zevci muhalı'ı Osman Beşe ibni Hüseyîn hal'i kabûl ve hal' mezbûr bin akçe mihri müeccel ve müddeti nafaka ve malumesi ve mü'neti süknası kendi üzerine olmuştur marûf zevcine müteallıka amme-i davadan birbirlerinin zimmetlerini ibra' eyledikleri kayd şud fi 5 cemâziye-l âhir sene 145

Şühûdü'l-hâl

Ömer Efendi el-imam bedrun-u kale

Muhzır İbrâhîm Çelebi

Muhzır Ahmed Bey

Mehmed Efendi

Hüküm 4; Vech-i tahrir-i huruf oldur ki Süleyman Çavuş Mahallesi sakinelerinden Zeliha binti Hüseyîn nâm hatun tarafından hâlâ gümrük katibi olan Ali Efendiden otuz iki kuruş taleb ve da'va ve ahz u kabz ve kendine isale İbrâhîm Çelebi ibni Abdülkerim muhzır başı ve Abdullah Beşe ibni Ahmed nam kimesneler şهادetleriyle vekaletleri

sabite olan zevci Abdullah Beşe ibni Mustafa nam kimesne meclis-i şer‘
de mezbûr Ali Efendiden meblağı merkûm otuz iki kuruş vekaleti
hasebiyle mezbûr Abbas Beşe ahz u kabz eylediği bu mahale kayd şud
hurrire fî 16 şehri rebi‘ü-l ahîr sene 145

Şühûdü’l-hâl

Ahmed Efendi el-imam camii alaca tekye

Muhzır Ahmed Bey

Mehmed Efendi

Hüküm 5;Vech-i tahrir-i huruf oldur ki elhamdülillahiteala
mürted olan Süleyman yine şerefi İslam ile müşerref olup yine adını
Süleyman vazi olundu hurrire fî 21 min rebi‘ü-l evvel sene 145

Şühûdü’l-hâl

Ahmed Efendi el-imam cami-i Mustafa Paşa

İsmail beşe bin kabazan Mehmed Efendi

Hüküm 6;El-nikâh Mihail hazır bî nefse el-menkühatü Yevanü
binti hazır bî nefsüha el-mihri müeccel bin iki yüz

Şühûdü’l-hâl

El-hâc Hasan Efendi

Muhzır İbrâhîm Çelebi

Hüküm 7; Bundan akdem Mustafa Paşa mahallesinde sakin iken
vefat eden Ömer Bey nam kimesnenin mahlutu-l akl oğlu Dursun nam
şab emirde vasi nasbından labüdd olmakla yine mahalle-i mezbure
sükkânından Satı (silik) nam kimesneler vasi nasb olduğu bu mahale
kayd şud fî 9 zilkaide sene 145

Hüküm 8; Konek mahallesinde el-münkahatü Hüseyîn bin Mehmed Fatıma binti Ömer el-nakih Abdi Beşe bin Mehmed bin Ataullah

Vekil Osman bin Hüseyîn bî şehâdet Mahmûd bin Mustafa ve Ali bin Osman

Sayfa 113

Hüküm 1; Tecdid-i muamele-i mal-ı vakf cami'i Orta Tuna bî marifeti mütevellî müezzîn Molla Mustafa zilhiccetü-ş şerîfe li sene hamis ve erba'in ve miete ve elf asıl mal-ı vakf kuruş üç yüz on sekiz camii mezburun evkafı (...) üç yüz on sekiz kuruştur

Der zîmmet Halîl beşe fî 16 el- sakinetü an mahalle-i orta tuna kuruş 100	Der zîmmet Ali beşe an mal-ı vakf el-sakini mahalle-i orta tuna kuruş 8	İstanbul kapısı kurbunda iki kepenk bakkal ve çerçi dükkanı ve İstanbul kapısı haricinde balıkçı dükkanı rehn vazî olunmuştur	Sol kolun Ali odabaşı bin Mehmed nam kimesnede kuruş 12,5 mülk hanesi rehn vazî olunmuştur.	Çavuş camii mahallede vâki' mülk hanesi meblağ -1 mezbûr mukabelesinde rehn vazî olunmuştur
---	--	---	---	--

Hüküm 2; Devletlü merhametlü sultanım hazretleri sağ olsun maruz defteri budur ki Vidin kalesinin mühimmatı tophane ve edevat-ı top vazî olunan ambarında kiremidinin altında ve etrafında tahta boşırası olmadığından şiddeti şetada rüzgar fırtınası kesret yarık ve yaralanan kiremit altından savurup sureti mühimmathaneye ilka ve içinde olan mühimmat tophane ve edevat top çürütüp efna olacağı zâhir ve aşîkar olup ve sundurmanın bir tarafından duvarları dâhi şak olup inhidama tema-i ve hilaflarından dâhi bazı kiremitleri eriyip harayan olmakla murahım alilerinden mercudur ki mârifet-i şer'le Ali ve Vidin defterdarı Efendi ve mimar Fevzi marifetiyle keşif ve vech-i meşruh olunan kiremit altına tahta boşırası ve üzerine tavanı müceddeden bina ve duvarları ve koşlukları tamir ve termim olunmak için âsitâne-i saadetime 'arz ve 'ilâm buyrulmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki vusul

buldukta vech-i meşruh üzere şerefyafte-i sudur olan fermanı vacibül etba ve lazımül imtisalimin mazmun itaat mekurunuyla amel olup hilafından bî gayetül gaye ihtiraz ve ictinab eyleyesiz-ı şerifleri mercavinaz olunur ve emir ve ferman merhametlu sultanım hazretlerininindir

Bende Mehmed vekili ser top Vidin

Hüküm 3; İzzetli Vidin kadısı Efendi ve defterdarı ve mimarı hassa ve kale mimarı arzuhal mûcibince kale zabitanıyla tophanenin üzerine varup ve cümle marifetiyle beytü-l mâl müslimini gereği gibi siyanet ederek gerek kiremitin ve gerek inhidama mail olan mahalline keşif ve tahmin ve ne miktar akçe ile kabil tamir ve termim olunmak sıhhati ve hakikati üzre ‘ilâm eyleyesiz deyu fî gurre Ra sene 1146

Hüküm 4; Kıdvetül saadatü-l kirâm Es-Seyyîd Şeyh Mustafa Efendi dame eşrafü-l seyavele

Bâ‘de-l tahhiyatül vafiye inhâ olunur ki Vidin kazasında olan saadat-ı kirâm ve zevil ihtiram üzerlerine tarafımızdan seni kaimmakam nasb ve tayin etmişizdir ki gerektir ki intisab-ı sahiha ashabına tevkir ve ihtimam edesiz seyidi zâhir olup fuzulen hacetleri ve kaimmakamlar askerleriyle dahil olup alameti hafira istimal edenleri ihtimam eyleyip kendin dâhi katiyen bir kimesneye alamet vazi‘ine izin vermeyip iddia’i sıhhat sebep edenleri tarafımıza havale eyleyesiz ve şer‘an lâzım gelen te‘dib ve takrirlerini ve hukuku şeriata sabite tahsili iktiza ettirdiğin sez idüp saadatı kiramı sair hükkama rencide ettirmeyesiz hülasa’i kelâm bu vadi’a azimi ve emaneti küberada kemali iffet ve istikamet eyleyip saadattan tevcih ve urusiye ve sair bahane ile bir akçelerin almayıp siyanet ‘arz ve mallarında bizler makdur ve hizmeti aleyyelerinde sai mevkur eylemeniz ile dünyada makbul has ve amm ve ukbada mazharı şefaata hazreti seyyidülenam aleyye efzalül tahiyye ve ekamir-i selam olası bâkî selam hurrire fî gurre saferü-l hayr mi sene sitte ve erba‘in ve miete ve elf

Minel fâkir Es-Seyyîd Mahmûd el-nakib

Sayfa 114

Hüküm 1; Vidin kadısı Efendi ve defterdarı Efendi ve mimar-ı hassa ve kale arzuhali mûcibince cephanenin inhidama mail olan mahalli üzerine cümle zabıtanı kale ile varup ve gereği keşf ve tahmin ve ne miktar meblağ ile âlâ vechil istihkam tamiri kabil ise sıhhati ve hakikati üzere defter ve ‘ilâm eylesiz deyu fî 20 saferü-l hayr sene 146

Hüküm 2; Devletlü merhametlü sultanım hazretleri sağolsun maruz kulları budur ki Vidin kalesi mühimmatı cephanesinin bir tarafın duvarı yarılp inhidama tail ve kiremit puşide (...) altında fî-l asl pedavere tahtası olmadığından şiddeti şetada rüzgar fırtınası berf ve barani kiremit altındansavurup derunu cephanede olan mühimmata ilka (...) gün ve gün mühimmatı padişahi çürüyüp efna olacağı nümâyan olmakla mürahım aliyyelerinden (...) siyaneti miri buyrulup Vidin kadısı Efendi ve Vidin defterdarı Efendi ve mimar kulları marifetiyle keşif ve vech-i meşruh üzere tamir ve termim buyrulması için âsitâne-i asaadete ‘arz ve ‘ilâm buyrulmak babında fermân-ı şerifleri rica ve niyaz olunur bâkî fermanve devletlü ve merhametlü sultanım hazretlerينindir

Bende el-hâc Mehmed vekili ser cepthane-i Vidin

Hüküm 3; İzzetli Vidin kadısı Efendi ve Vidin defterdarı cephanede barut siyah vazi olunan Varollara bizzat varup dâhi keşf dâhi el hakika koyulup barut siyahın telafî olmak ihtimali var ise ne miktar akçe ile tecdidleri kabil ise sıhhati ve hakikati üzere amel eylesiz deyu (...)

Hüküm 4; Devletlü merhametlü sultanım hazretleri sağ olsun maruz kulları budur ki hâlâ Vidin kalesinde mevcut cepthane olan barut siyahın Varolları mürur-u eyyam ile fena bulup içlerinde barutu siyah dökülüp efna olacağı zâhir ve aşikar olmakla mürahım aleyyelerinden mercudur ki (...) miri buyrulup barut siyah vazi olunmak için beş yüz

adet Varol tecdiden yapıdırılmak (...) canib-i asitanei saadete ‘arz ve ‘ilâm buyurulmaları babında emir ve ferman devletlü merhametlü sultanım hazretlerininindir

Bende Mehmed vekili sercephe Vidin

Hüküm 5; İzzetli Vidin kadısı Efendi ve defterdarı Efendi ve mimar-ı hassa ve kale mimarı arzuhalı mûcibince kale zabitanı ile kışlak üzerine varılıp ve gereği gibi keşf ve âlâ vechi-l istihkam ne miktar akçe ile iktar olması kabil ise sıhhati ve hakikati üzere ‘ilâm eyleyesiz deyu fî 22 saferü-l hayr 146

Hüküm 6; Devletlü merhametlü sultanım hazretleri sağ olsun maruz kulları budur ki hâlâ Vidin kalesinde dergâh-ı âli cebecileri kullarının sakin oldukları kışlaklarının kiremitleri kırılıp ve kiremit eriyip harasan olup yağmur ve kar içine akıp harabe müşerref ve içinde sakin olanlar usreti külli çekip bundan ma‘ada ikdamgahları yıkılıp ancak bir zirk üstünde kalmağa mürahım aleyyelerinden mercudur ki merkûm kışlaklarının kiremitpuşideleri ve kat mekahları tamir ve termim olunmak için hâlâ Vidin defterdarı Efendi kullarına hitaben fermanı şerifleri rica ve niyaz olundu bâkî emir ve ferman devletlü ve merhametlu sultanım hazretlerininindir

Bende Mehmed Mûsa ser cephe-i Vidin

Sayfa 115

Hüküm 1; Düstûrun mûkerremun müşîrun müfehhamun nizâmü’l-‘alem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bî-l fikrî-s sakıb mütemmim-i mehâmü’l-enâm bî’r-re’y’i’s-sâ’ib mûmehhid-i bünyânü’d-devlet ve’l ikbâl müşeyyed-i erkânü’s-sa‘adet ve’l iclâlü’l-mahkûk bî-sunûf-ı ‘avâtıfu’l-melikü’l-a‘la Vidin muhafızı olan vezirim paşa edammallahuteala iclalehu ve kıdvetü-l kuzât ve-l hükkâm madenü-l fazl ve-l kelâm Mevlana Vidin kadısı zîde fazilühûm tevki refi hümâyûn vasıl oluncak malum ola ki Vidin kalesi yerli neferatları divân-ı

hümâyûnama ‘arz idüp Vidin nezareti mukata‘ası taraflarından zabt olunmak üzere ocakları olup sudur eden hattı hümâyûn şevket mekurunum mûcibince yedlerine verilen beratı alışanım şurutuna mûra‘at olundukta taraflarından zabt olunmak ve şurutu berât üzere icab ve iktiza eden aidat her ne ise ola geldiği üzere taraflarından cem ve tahsil olunup velad ve hükkâm taraflarından mukata‘atları aidatına vicahen minel vücuha taarruz ve müdâhale olunmamak üzere neferat merkume tarafından tekid ve şedid emr-i âli verilmişken Vidin muhafızı sabık Hüseyîn Paşa müddeti vilayette keferememleketi tarafına mürur-u ayan-ı tüccarın emtiası gümrüğü Vidin gümrüğü tarafından aldıktan sonra beher yük başına on dörder para ve keferemvileyeti tarafından belad-ı İslamiye'ye götüren öküz ve koyundan dâhi başka rüsumat taleb olduğuna binaen tüccar taifesine nev‘en vahşet ve nefret arız olup Vidin tarafına eyyab ve zehabtan münkatı olacak keyfiyetlerin ilavat ve emaresi zâhir ve bedidar olmak başladığı ecilden Vidin gümrüğü mukata‘asının nizamı zabıtasına halel-i külli geleceği bedihi olmakla nazarat tarafına müteaddim ve müehhir verilen avamir-i aleyye mûcibince şurut beratlarına riayet olunarak taraflarından zabt olunup mümdes rüsumat talebiyle emdeşit eden tüccara teaddi olunmamak üzere emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden hazine-i amiremde muhafız olan baş mukata‘a defterlerine nazar olundukta senede elli beş bin kuruş malı olan Vidin nezareti ve tevabı‘ı mukata‘ası Vidin kalesi yerli neferatının hattı hümâyûn ve şevket mekurunum mûcibince ber vech-i ocaklık tarafından zabt olunmak üzere berât-ı alışanım ile üzerlerinde olup zikrolunan nezaret ve tevabı‘ı iskeleleri ve etraf odalarda ve Belgrad ve ahar diyardan gelip kışlayan gemi gümrüğe müteallık esvab vesair müte‘addi çıkar ise kanun üzere gümrüğü eline sikke-i haseratı olmayan kuruş ve bakla ve yanda vesair keferemve alışanıma (?) gelen emtia ve eşyadan binde altmış akçe gümrük ve on akçe kasabiye alınan ve Müslümanlar götürdüğü emtiadan bal ve yağ vesairinden binde otuz akçe gümrük ve on akçe kasabiye eline ve keferemtaifesinden binde kırk akçe gümrük ve on akçe kasabiye eline ve hububattan buğday ve arpa ve darı vesair hububattan rüsumu gümrük olunan ve emin marifeti ve tezkeresi

olmadıkça tahmil olunmayan sağbeten ederler ise haklarından gelinip bî çok cerimleri alına ve tozlu yangın öşrü ve yine su sığırından ve koyundan alına geldiği üzere rüsum gümrükleri alınıp çiftliğimizden getirdik dediklerine amel olunmaya ve medaret mezburun reayasından cürmleri sadır olmadıkta nazır marifetiyle icra olunup ahardan kimesneye müdâhale ettirilmeye ve zikrolunan nezaret ve tevabı'ı mukata'aları havası hümayunumun olup mefrusu-l kalem ve maktu'u-l kadem serbesiyet olmağın min bâ'de mir miran ve mir liva ve adamları ve subaşıları ve evkâf-ı salateyn mukata'aları zaima ve erbâb-ı tımar ve sair ehl-i örf taifesi tarafından ferd nezaret mezbureye hasıl olan kayd olunan cüz'i ve külli mahsulat rüsumuna müdâhale rüsumatına müdâhale eylemeyip izahat emvali miri ettirilmeye deyu nezaret mezburun şurut mahallinde mukayyid olduğu der kenar olunmağın fil hakika Vidin nezareti mukata'asının ve kesir mahsulatı gümrük aidatına mahsus ve müstahsar olup ve aidatı gümrük dâhi mürur ve ubur eden tüccara şurutu berattan haric vechile teaddi olunmayarak te'lif kavimlerine medar olunacak muamele ile mahaleye muhtaç olduğu bedihi olmakla neferat taraflarına verilen berât-ı âlişanım mûcibince serbesiyet vechile neferat tarafından zabt olunup muhaddes rüsumat talebiyle tavaif-i ticarete teaddi ettirilmemek üzere emr-i şerifim verilmek babında iftiharü-l ümera'i-l ekabir bi-l fiil başdefterdarım İbrâhîm dame uluvvuhu telhis ve 'arz etmeğın ibra'yı telhis mûcibince amel olunmak babında fermân-ı âlişanım sadır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifim vardıkta bu babta sadır olan emrim üzere amel idüp dâhi nezaret mezbure neferat mezburenin hattı hümayûn şevket mekurun ile ocaklıkları olup ekser mahsulatı gümrük aidatına mahsus ve münhâsır olup aidatı gümrük dâhi mürur ve ubur eden tüccara şurut beratından hariç teaddi olunmayarak te'lif kullarına ceran (?) olacak muamele ile necalibeye muhtaç olduğu bedihi olmakla nezaret mezburu şurutu beratı âlişanım mûcibince neferat tarafından serbesiyet üzere zabt ve rabt ve mahsulat ve rusumatın kanun-u defter mûcibince ahz u kabz ettirip hilaf-ı şurut berât-ı âlişanım ve mugayir kanun ve defteri Vidin muhafızı vesair ehl-i örf taifesi taraflarından rüsumat mutalebesiyle tavaif-i tüccara teaddi ettirmeyesin

şöyle bilesin alameti şerife itimat kılasın ve-l yevmi-l salis ışrin zilkaide sene hamis ve erba‘in ve miete ve elf

Kayd vusul fi 20 min zilhîcçetü-ş şerîf sene 1145

Sayfa 117

Hüküm 1; Vech-i tahriri huruf oldur ki

Bedreddin mescidi şerifine imam olan Monla Mehmedi ahali’i mahalle marifetiyle ve marifeti şer‘le vâkıf mezbûre mütevellisi nasb ve tayin eyledikten sonra gaib anıl meclîs küçük Ahmed Beşe'nin vâkıf mezbûra olan yirmi beş kuruş deyn için mahalle-i mezbûrada vâki‘ menzîl rehn olmakla mezbûrun revane-i bahane (?) hatunu tarafından meblâğ-ı mezbûr teslime vekîl olup meblâğ-ı mezbûr yirmi beş kuruş müteveli mezbûr Monla Mehmed'e teslim eylediği kayıt şud hurrire fi 23 zilkâide sene 1144

Şühûdü’l-hâl

Mehmed efendi

Ali odabaşı

Süleyman odabaşı

Çolak İbrâhîm Çelebi

Muhzır İbrâhîm Çelebi

Hüküm 2; Dehra muktaasına Kerim Bey çiftliğinde yave olmak üzere varoшта Kıbtıye mahallesinde canbaz ile yave olmak üzere ahz olunan bir re’s doru kısrak voyvoda yedine emanete teslim ahz olunan al kısrak Hasan Ağaya teslim emanet olunup beher yevm on akçe nakit takdîr olundu ve mezikamına (?) 3 hurrire fi 22 zilhicce sene 144

Hüküm 3; (...) bi gayetullahu teala şerefi İslam ile müşerref olup ismi Osman tesmiye olundu hurrîre fî 9 min rebîülevvel 145

Şühûdü'l-hâl

Ömer Ağa

Mehmed bey

İbrâhîm bey

Ali Ağa

Hüküm 4; Dehra mukata'asına Kotboh karyesinden bostaniyen yediyle yave olmak üzere ahz olunan bir re's kısrak mezbûr İbrâhîm Ağaya emanet teslim ve beher yevm on akçe nafaka takrîr olunup hurrîre fî 12 zilhicce sene 144

Hüküm 5; Ercar Melbus sakinlerinden Hatice binti Osman nam hatun meclisi şer'e İbrâhîm ibn Hüseyîn nam kimesne mahzarında tali'an ikrar idüp bundan akdem fevt olan validem Meryem binti Mustafa nâm hatunun zevci olan İbrâhîm zimmetinde olan on iki kuruş mihri müeccelinden âlâ mâ farzullah taksim her üç kuruşa mezbûr İbrâhîm'e ve üç kuruş bana ve altı kuruş gaib anil meclîs karındaşım Mustafa nam kimesneye isabet etmekle vesayetim ve asaletim hasebiyle kendi hissemi karındaşım mezbûr Mustafa'nın hissesi olan (...) kuruş mezbûr İbrâhîm yedinden bit tamam ahz u kabz eyledim dediği kayd şud hurrîre fî 29 zilhicce sene 144

Şühûdü'l-hâl

(...) meşayih el-hâc Mustafa Efendi an Vidin

Es-Seyyîd Mustafa Efendi

İmam Mehmed Efendi Camii kahraman

Mehmed Efendi

Kıbtıyan cizyedarı Ali Efendi

Muhzır İbrâhîm Çelebi ibni Abdülkerim

Ve gayruhûm minel huzzâr

Hüküm 6; El-nakih Hasan veled Mürsel vekili Arab mezbûr
Mürsel bî şehâdet Mehmed veled uzun Ali veled Ahmed

Emine binti Mahmûd vekilüha Abdullah veled Ahmed bî şehâdet
Ali veled İsmail Mustafa veled Osman

El-Mihri müeccel 2400

Şühûdü'l-hâl

El-sabikun muhzır başı

Hüküm 7; El-nakih Ahmed ibni Hasan huzuru nefse

El-menkühatü Fatıma binti Mehmed vekilüha Hüseyîn Beşe ibni
Mehmed bî şehâdet İbrâhîm Çelebi bin Mustafa

Mihri müeccel meblağ 1300

Şühûdü'l-hâl

İbrâhîm Çelebi

Cebeci başı Mehmed Ağa

Çorbacı İbrâhîm Ağa

7.1. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ

Sayfa 1

Hüküm 1; Bedrettin mescidine Monla Mehmed'in vakf ettiği ücret kaydı.

Hüküm 2; Mehmed Beşe'nin Ömer Ağa'ya borcunun olduğu kayıdır.

Hüküm 3; Merhum Ahmet Beşe'nin Tüysüz Mehmed Beşe'ye borcunun olduğu kayıdır.

Hüküm 4; Başçavuş Ahmet'in eşi Fatıma'dan boşandığının kayıdır.

Hüküm 6; Balçovalı Mehmed Reis'in Mehmed mescidi malından aldığı on kuruşu imam Mehmed Efendiye senet ile ödeyeceğinin kayıdır.

Hüküm 7; Hasan Beşe bin Ahmed'ten alınıp ödendiği iddia edilen zamanda ödeme yapılmadığı için iddiayı eden Hasan ve Süleyman Beşe hapsedildi.

Hüküm 8; Çeribaşı mahallesinde Hasan Sinan ve Aişe'nin nikahında mihr ve nafakası iki bin akçe olarak belirlendiğinin kaydı.

Sayfa 1 (Tekrar Eden)

Hüküm 1; Vakfa ait olan arsa üzerine Osman Beşe'nin nefsine göre inşa edeceği bina için ödeyeceği akçe yirmi olarak belirlenmiştir.

Hüküm 2; Kalebent olan Osman Beşe'nin kimseyi rahatsız etmeyeceğine dair Ömer, Mustafa, Halil Beşe kendisine kefil olmuştur.

Hüküm 3; Kobenk mahallesinde vefat eden Mustafa kendisine Ramazan bin Hüseyîn'i vasi olarak tayin ettiğine dair kayıt.

Hüküm 4; Marinda adındaki gayr-ı müslim İslam dinine geçerek Aişe adını almıştır.

Sayfa 2

Hüküm 1; Arapça yazılmış

Hüküm 2; Vidin kadısı Mehmed'in Agaryüz kadılığından kırk sekiz ay ayrılmasına karar vermiştir.

Hüküm 3; Bir önceki hükümde verilen cezayı dört yüz akça olarak para cezasına çevrilmiştir.

Sayfa 3

Hüküm 1; Kazayı mezbur askeriyesi tarafımızdan sana tefvîz ve sipariş olunmuştur gerektir ki kazayı mezburda vâki olan mevtayı adide muhallefatını taksim eylesin.

Hüküm 2; Kobenk mahallesinde vefat eden Ömer'in evine yirmi kuruş karşılığında Tatar adındaki kişi talip olmuştur.

Hüküm 3; Mustafa bin Mehmed İbrahim tarafından iki gün dayak yediğini iddia etmiştir.

Hüküm 4; Manol kazasında Eylanga adında gayr-ı müslim eşinden şahitler huzurunda ayrıldıktan sonra Petro adında biriyle nikah kıydı.

Hüküm 5; Mustafa Paşa mahallesinde vefat eden Nasraniye Körke'nin nişanı geri verilmiştir.

Hüküm 6; Mustafa ve Havva'nın mihr-i müeccel ve nafakası iki bin iki yüz akça olarak belirlenmiştir.

Hüküm 7; Monla Ali'nin dükkânında kiracı olan Seyyid kirayı takside bağladığını taahhüt etmiş.

Hüküm 8; Reis karyesinde yöve olan İbrahim Ağa'ya yevmiyesi dörder para olarak bargir teslim edildi.

Sayfa 4

Hüküm 1; Süleyman çavuş mahallesinde vefat eden Hüseyîn Beşe ibni Mehmed bin Abdullah'ın varisi Süleyman'a kalan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Süleyman çavuş mahallesinde vefat eden Hüseyîn Beşe ibni Mehmed'in mirası oğlu Süleyman daha yetişkin olmadığı için amcası Hasan Çelebi'ye intikal etmiştir.

Hüküm 3; Bir önceki hükümde belirtildiği üzere Süleyman'ın amcası Hasan tarafından nafakası dörder para olarak ödenmesi belirtilmiştir.

Sayfa 5

Hüküm 1; Vidin, Sahra, Belgredcık, Yetmon ve Kiron bölgelerinden toplanan mukataa hissesi kaydıdır.

Sayfa 6

Hüküm 1; Çavuş mahallesinde vefat eden Vasifhan binti Abdullah'ın kimsesi olmadığından mirası meytül male aktarılan tereke kaydı.

Hüküm 2; Medine-i mezbure sakinlerinde Hasan beşe ibni Abdullah'ın kimsesi olmadığından mirası meytül mele aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 7

Hüküm 1; Saraybosna sakinlerinden olup Vidin'de misafir iken vefat eden Lütfullah'ın kimsesi olmadığından mirası beytül male aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Zeyid Bey mahallesinde sakin ikin vefat eden Lütfiye binti Abdullah'ın mirası eşi Salih ve validesi Lütfiye'ye kalmıştır.

Numarasız Sayfa

Hüküm 1; Tekye mahallesinde sakin iken vefat eden İbrâhîm ibni Abdullah'ın kimsesi olmadığından mirası beytül male aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Ticaret yapmaya geldiği Vidin'de vefat eden Belad adında gayr-ı müslimin kimsesi olmadığından mirası beytül male aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 3; Tekye mahallesinde vefat eden Hatice binti Salih'in mirası Aîşe ve Salih'e aktarılan tereke kaydıdır.

Numarasız Sayfa

Hüküm 1; Ahmed'e verilen berâtın geçerli olduğu ve diğer Ahmed'in camiye imam olarak alınmaması gerektiğine dair kayıt.

Hüküm 2; Tekye camii şerifine imam olarak tayin edilen berat kaydıdır.

Hüküm 3; Tekye mahallesi sakinlerinden iken vefat eden Ömer beşe ibni İbrâhîm bin Abdullah'ın mirası eşi Hatice çocukları Osman ve Aîşe'ye aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 8

Hüküm 1; Alaca Tekye camii şerifinde Osman Beşe'nin vekâletinde imam ve hatip olarak görev yapan Ahmed Efendi'nin alacağının kalmadığına dair kayıt.

Hüküm 2; 1145 senesi zîlhiccesinin tamamında vazife bedeli olarak altı akçenin tamamını Osman Efendiden alındığına dair kayıt.

Sayfa 9

Hüküm 1; 1144 Mart ayından 1145 rebi'ü-l ahîri ayına kadar, adı geçen zımmilerin ve Müslimlerin mukataalarından gelen para ve bazı memurlara ödenen ücretler, bina tamiri için yapılan harcamalar, toplanan vergiler, merkezden gelenlere ikram olarak verilen paralar, mühimmat için harcanan paralar v.b kaydıdır.

Sayfa 10

Hüküm 1; Vefat eden Uzun İbrâhîm Beşenin kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Çavuş camii mahallesinde sakin iken vefat eden Salih Hüseyîn Beşe'nin kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 11

Hüküm 1; Askeriyeye yemek pişirmek için iki adet kazan yaptırmak üzere köhne kazanlardan altı adet sagir kazan verilmesi için ilam kaydı.

Hüküm 2; Vidin'de yemek pişirmek için gerekli olan ve su kazdırmak için gerekli olan kazganların olmadığına ve gönderilmesi gerektiğine dair kayıt.

Hüküm 3; Alaca Tekye camii imamı Ahmet Efendiye Osman Beşe yirmi kuruş teslim ettiğine dair kayıt.

Hüküm 4; İhram mahallesinde sakin iken vefat eden İbrâhîm bin Abdullah'ın kimsesi olmaması sebebiyle mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 5; Vidin kalesinde esir olan on sekiz yaşındaki oğlanın şahit göstermesi kaydıdır.

Sayfa 12

Hüküm 1; Arabacıbaşı mahallesinde sakin iken vefat eden Ahmed'in mirası eşi Hatun'a aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; İzor mahallesinde sakin iken ölen (belgede ismi yazılmamış) zımminin mirası kimsesi olmadığından beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 3; Çavuş mahallesinde sakin iken vefat eden Osman Beşe bin Abdullah'ın kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 13

Hüküm 1; Çavuş camii mahallesinde sakin iken vefat eden Süleyman bin Abdullah'ın mirası eşi Hatun'a ve oğlu Abdullah'a aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Tekye mahallesinde sakin iken vefat eden Hasan Beşe bin Abdullah'ın mirası esi ve beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 14

Hüküm 1; Mustafa Paşa mahallesinde sakin iken vefat eden Sarı Ahmed Beşe'nin mirası eşi Medine ve beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Mustafa Paşa mahallesinde sakin iken vefat eden Osman Beşe bin Ahmed'in mirası eşi Havva'ya ve beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 15

Hüküm 1; Medine-i Vidin sakinlerinden iken vefat eden Mehmed Beşe'nin kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Merhum olan Hüseyin Beşe'nin yerine hac için tayin eylediği Hasan Efendiye beş yüz kuruş verildiğinin kayıdır.

Hüküm 3; Ölen zımmi Marye'nin vesayeti oğlu Toncun'a verildiği kendisi yetişkin olmadığı için yerine Tono veled Petro tayin edildiğine dair kayıt.

Hüküm 4; Kobenk mahallesinde sakin olan Esmâ hatun kendisinin eşi olan Kebükliyan'dan olan çocuğunun nafaka ve kisvesinin kendi üzerine yapılmasını istediğine dair kayıt.

Sayfa 16

Hüküm 1; Vidin kalesinin bina emanetinde memur iken vefat eden Mustafa Ağa ibni Osman'ın kimsesi bilinmediği için mirası buyruldu ile Vidin kalesinde muhafaza edilmiştir

Sayfa 17

Hüküm 1; İsimsiz tereke kaydı.

Hüküm 2; Vidin kalesinin bakiye enbiyesinin tekmiline me'mur olan Yorgaki veled Kostantin yirmi re's öküz ve altı adet araba ve safka'ı vahide ile otuz altı bin akçeye satın aldı.

Sayfa 18

Hüküm 1; Balada'da küçük giderler için ayrılan masraf kaydı.

Hüküm 2; Mehmed Beşe bin Salih Beşe yirmi üç cemaatin etmekçi başı tayin edildiğine dair kayıt.

Hüküm 3; Orta tuna mahallesinde sakin iken vefat eden Ahmed Beşe bin Osman'ın mirası eşi Fatıma ve kız kardeşi Hatice'ye aktarılan tereke kayıdır.

Hüküm 4; Bakukça karyesinde sakin iken vefat eden Yone veled Yefene'nin mirası eşi Rado veleded Yone ile Kebire kızı Perure ve kardeşinin oulları Pere ile Befine aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 19

Hüküm 1; Çavuş Camii mahallesinde sakin iken vefat eden Ali Çelebi bin Mehmed'in mirası Hamide binti Abdürrezzak nam hatûn ile sulbi oğlu Ahmed ve Sagire kızı Emine'ye aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Akcamii mahallesinde sakin iken vefat eden Salih beşe bin Abdullah'ın kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 3; Tekye mahallesinde sakin iken vefat eden Mûsa Beşe'nin kimsesi olmadığından mirası beytülmale aktarılan tereke kaydıdır.

Sayfa 20

Hüküm 1; Mustafa Paşa mütemekkinlerinden iken vefat eden Nikforis'a ait tereke kaydıdır.

Sayfa 21

Hüküm 1; Kenan bin Abdullah'ın bina eylediği vakf hamın civarında on sekiz kepenk dükkâna için adı geçen kişilerin otuzar akçe verdikleri hususundaki kayıt.

Sayfa 22

Hüküm 1; Arabacı Başı mahallesinde sakin iken vefat eden Mustafa serde bin Nuh'un mirası eşi Hatice ile oğlu Sagire Nuh ve kızı Sakine'ye aktarılan tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Akcamii mahallesinden Tan binti Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 23

Hüküm 1; Tekye mahallesinden Hasan Beşe bin Abdullah'ın tereke kaydı.

Hüküm 2; Kolnokça mahallesinden Kostantin'e ait tereke kaydı.

Hüküm 3; Kolnokça mahallesinden Marinya'ya ait tereke defteri kaydı.

Sayfa 24

Hüküm 1; Bina emini olarak teyin olan Mustafa Ağa'nın istihdam ettiği duvarcı, kiremitçi, taşçı, nekran, katibiyan ve mutemedan gibi çalışanlara verilen ücretler kaydıdır.

Sayfa 25

Hüküm 1; Şeyh Ahmed mahallesinden Ümmühan binti Hüseyîn'e ait tereke kaydıdır.

Sayfa 26

Hüküm 1; Kıbtiyan mahallesinden Fatıma nam Kıbtiye'ye ait tereke kaydıdır.

Hüküm 2; Bedrettin mahallesinden Topçu Yusuf'a ait tereke kaydı.

Sayfa 27

Hüküm 1; Bina emini tayin edilen Mustafa Ağanın marifetiyle duvar mezburunun hesap defteri kaydıdır.

Hüküm 2; Vidin kalesinin tamiri için tutulan masraf defteri kaydıdır. Bazı cemaatlerin kışlalarına yapılan masrafları beyan eden kayıt.

Sayfa 32

Hüküm 1; Çavuş Camii mahallesinden Saliha binti Abdullah'a tereke defteri kaydıdır.

Sayfa 33

Hüküm 1; Narh kaydıdır.

Hüküm 2; Şeyh Ahmet mahallesinden Mustafa Bey'e ait tereke kaydıdır.

Hüküm 3; Mustafa Paşa mahallesinden Süleyman Beşe bin İbrâhîm'in tereke kaydıdır.

Sayfa 34

Hüküm 1; Mezbûr Kalovidin sakinlerinden İbrâhîm Beşe'nin malından yüz otuz bir kuruş birer reb‘ teslim olunduğuna dair kayıt.

Hüküm 2; Mustafa paşa mahallesinden el-hâc İbrâhîm'e ait tereke kaydı.

Sayfa 35

Hüküm 1; Alaca Tekye mahallesinden Aişe binti Ali'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Ferid Bey mahallesinden Arzu'ya ait tereke kaydı.

Sayfa 36

Hüküm 1; Ferid Bey mahallesinden Mustafa ibni Mehmed'e ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Birafra karyesinden katledilen Yano veled Pelit'e ait tereke kaydı.

Sayfa 37

Hüküm 1; Medine-i Vidin sükkanlarından Halil Beşe'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Vidin varoş mütemekkinlerinden Bederus'a ait tereke kaydı.

Sayfa 38

Hüküm 1; Konaklar icareti ve ücreti saraydaran ve arabacıyan ve ambarcı ve sekban ücretleri ve masarısı defteri kayıdır. Otluk behası, odun behası gibi alınan ücretlerin kayıdır.

Sayfa 39

Hüküm 1; Çavuş Camii mahallesinden Tokadi Mehmed'e ait tereke kaydı.

Sayfa 40

Hüküm 1; Molla Osman Beşe ve tarakçı Ahmed Beşe ve şahmenk çolak Osman Beşe Mûsa Ağadan aldıkları dört tebeden üçünü alıp ve birini Mûsa çorbacıya geriye verdikleri kayıttır.

Hüküm 2; Üstü karalanmış.

Hüküm 3; Çavuş Camii mahallesinden Mustafa Beşe bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 41

Hüküm 1; Vidin mütemekkinlerinden bezirgan Menteşi Yahudi Bedrettin mescidi şerifine vakf olan akçeden yirmi dokuz kuruş iki nimten imamı Mehmed Efendiye teslim ettiğine dair kayıt.

Hüküm 2; Ölen Şahin Yahudi oğlu Savel var olan borcunu ödediğine dair kayıt.

Hüküm 3; Vidin sükkanlarından Süleyman Beşe'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 4; Vidin muhafazasından memur olan Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdülmena'ya ait tereke kaydı.

Sayfa 42

Hüküm 1; Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmenna'nın terekesinden Hüseyîn bin Mehmed yedi yüz otuz beş kuruş olan hesaptan hepsini aldığını gösteren kayıt.

Hüküm 2; Hasan Beşe'nin mirasının tamamı Mehmet Ağa tarafından alındığına dair kayıt.

Hüküm 3; Vidin Tahmis hanında misafir iken vefat eden İbrâhîm Beşe bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 43

Hüküm 1; El-hâc Ferruh mahallesinden Mustafa Beşe'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Hüseyîn beşe bin Abdullah bin Abdulmenna'nın kimsesi olmadığından beytülmale aktarılırken mirasından memur olan kimselerde kalmadığına dair kayıt.

Hüküm 3; Ozil, Nikola, Senik ve Yerol adındaki zımmilerin kullanmak için kanal yaptığı Yermük suyunun kendi asiyab-ı bendine zarar verdiğini iddia edip mahkemeye başvurmuş, mahkemenin oluşturduğu araştırma heyeti bu iddianın doğru olmadığı kanaatine varıldığı kayıttır.

Sayfa 44

Hüküm 1; Daha özce vefat eden Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmena'nın varisi olmadığı için mirası beytülmale aktırılmış idi fakat

Salih Ağa ibn Mehmed Ağa kendisinin varisi olduğunu iddia etmiş olduğu kayıt.

Hüküm 2; Varoş mütemekkinlerinden iken vefat eden isim yazılmamış olan tereke kaydı.

Sayfa 45

Hüküm 1; Halep taifesinden Hasan Beşe bin Ahmed daha önce vefat eden Hüseyîn Beşe bin Abdullah bin Abdulmennan'ın kendisine iki yüz akçe borcu olduğunu iddia etmiş olduğu kayıttır.

Hüküm 2; Vakıf için ödenen paranın tamamını Ali Beşe'nin teslim aldığına dair kayıt.

Sayfa 46

Hüküm1; Kasaplara lahmı ganem dokuzar akçe zerh verildiğinin kaydı.

Hüküm 2; Etmekçilere has ekmek seksen beş dirhem işlemek üzere yüz on beş dirhem harc işlendiğinin kaydı.

Hüküm 3; Mum satanlara yirmi üç akçeye beher kıyyesi satılması gerektiğine dair kayıt.

Hüküm 4; Minderciler dörter akçeye satıp mukabiller ikişer paraya ise serik okkasının satılması gerektiğine dair kayıt.

Hüküm 5; İş bu 1146 senesinin rebi'ü-l evvelinin 18. günü Vidin ahalisi ittifak ve ittihat etmeleriyle habazan taifesine verilen zerh-i cavi kaydı.

Hüküm 6; Mum satanlara yirmi beşer akçeye beher kıyyesi tenbih olmuştur. Don yağı on akçeye satılması için verilen zerh, Kasablar koyun yağını on, sığır yağını dokuz akçeye satmaları için tutulan kayıt.

Hüküm 7; Ezvir mahallesinde Obda veled Nikola'ya ait tereke kaydı.

Sayfa 47

Hüküm 1; Dergah-ı Ali yeniçerilerinden Bektaş Beşe'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Çavuş Camii mahallesinden Mehmed Ağaya ait tereke kaydı.

Sayfa 48

Hüküm 1; Niğbolu ve Silistre'de bulunan mütesellimlerin vergilerin toplanması için buyruldu kaydı.

Sayfa 49

Hüküm 1; Ezvir mahallesinden İskanko veled Yevan'ın terekesi oğlu ve eşine kalmışken, başka diyara giden eş ve çocuğun hesabını Miloyeke denen akrabaları almış ve elli kuruşunu kullanmış, eş ve çocuk harcanan parayı istemediklerine dair kayıt.

Hüküm 2; Masrafı vilayet ve nuzul akçesi, mukataalardan toplanan paralar, tamir ve mühimmat için harcanan masraflar, memurlara verilen maaşlar gibi durumların toplandığı defter kaydıdır.

Sayfa 51

Hüküm 1; Tekye mahallesinden Rukiye binti Abdullah'a ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Mustafa Paşa mahallesinden Mustafa Beşe bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 52

Hüküm 1; Debbag Pervane mahallesinden Süleyman Odabaşı'na ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Vidin sükkanlarından Mehmed Beşe'ye ait tereke kaydı.

Sayfa 53

Hüküm 1; Vidin muhafazasından memur olan Ali Odabaşı bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 54

Hüküm 1; Vidin muhafazasından memur olan Halil Ağa ibni Mehmed Ağanın tereke kaydı.

Sayfa 55

Hüküm 1; Medine-i Ruscemin'den Halil Ağa ibni Mehmed Ağaya ait tereke kaydı.

Sayfa 56

Hüküm 1; Merkezeden gelen emirlerin yer aldığı ferman kayıdır.

Sayfa 57

Hüküm 1; Arabacı mahallesinden Osman bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 58

Hüküm 1; Nemçe'de İstanbul'a gelen tüccardan anlaşmanın dışında vergi tahsil edilmesiyle alınan fazla paranın iade edilmesi hususunda gönderilen buyruldu kaydı.

Sayfa 59

Hüküm 1; Roma İmparatorluğu'ndan gelen tüccarların İstanbul gümrüğü dışındaki gümrüklerden geçerken vergi alınmaması ve haksız cizye alınmasına karşın alınanların geri telafisi için gönderilen buyruldu kaydı.

Sayfa 60

Hüküm 1; Berkolca kazısında Yeşre adındaki gayr-i müsliminin elinde bulunan üç kırsağı beytülmale teslim ettiği için verilen nafaka kaydı.

Hüküm 2; Vefat eden Vidin canbazbaşısının yerine başka birinin memur olarak tayin edilmesi istenmesi üzerine merkezden gelen cevap kaydı.

Hüküm 3; Süleyman Çavuş mahallesi sakinelerinden Sedre binti Halil'in simitçi ve kasab dükkânlarının ve üç çeyrek bağının şahidler huzurundan Sedre hatuna devri kaydıdır.

Sayfa 61

Hüküm 1; Gelence harafetleri kethüdalığı hizmetine tayin olan kimseler gönderilen emri şerif kaydı.

Sayfa 62

Hüküm 1; Vidin muhafızı Süleyman Ağa ibri Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 63

Hüküm 1; Ferid Bey mahallesinden Rabia binti Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 64

Hüküm 1; Ferid Bey mahallesinden Müezzîn Monla Ali'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Çavuş mahallesinden Yusuf Beşe bin Ahmed'e ait tereke kaydı.

Sayfa 65

Hüküm 1; Ferid bey mahallesi sakinlerinden Monla Mehmed bin İbrâhîm Efendi kendi tarafından asaleten ve kızkarındaşı Hanife nâm hatun tarafından vekâleten validesi müteveffiye Rabia nâm hatunun terekesinin tamamını aldığına dair kayıt.

Sayfa 66

Hüküm 1; 1145 senesinin mah zilkaidetü's şerifesinin 20. gününden 1146 senesinin mah cemâziye-l evvelinin 15. gününe değin kale-i Vidinin bakiye ebniyesine iktiza eden taş ve kireç ve duvar hizmetinde istihdam edilen kişilerin alacağının kalmadığına dair kayıt.

Hüküm 2; 1145 senesinin mah zilkaidetü-ş şerifesinin 20. gününden 1146 senesinin rebi'ü-l ahârı gayetine değin kale-i Vidin'in bakiye embiyesinde tayrak nakli ve hizmeti sairede imal ve istihdam ettirilen kişilerin alacağının kalmadığına dair kayıt.

Sayfa 75

Hüküm 1; 1145 senesi zilhîccesi gurrende Ahmet Paşaya tevcih edilen arpalık kaydı.

Hüküm 2; Vidin mukabelecisi olarak tayin edilen Mehmed Beye aşarı şer'îyye ve rusumu örfiye vesair cüz-i ve küllîye hasılatı toplaması için kayıt.

Sayfa 77

Hüküm 1; Rum patriği Tekforoz'un ölümü üzerine yerine yeni patrik atanması için Kalanifoz'un atanması için kayıt.

Sayfa 78

Hüküm 1; Vinin'de yaşayan zımmilerden alınan vergiler, nikah, boşama, papaz tayin ve azli, kendilerine karşı yapılan hakaretler vergi kalemlerinden fazla alınan vergiler gibi eylemlerden kaçınılması için gönderilen buyruldu.

Sayfa 79

Hüküm 1; Vidin'de toplanan vergiler, gümrük vergisi, öşür, koyun ve sığır yağından alınan vergi, tımar, zeaamet, mukataa gibi gelirlerin toplanmadı ve fazla alınmaması hususunda gönderilen buyruldu.

Sayfa 81

Hüküm 1; Vidin kazalarında mukataa sahiplerine kimse tarafından nakil ve sükkân teklifi edilmemesi ile rencide etmemek ve korkutmamak hususunda merkezden gönderiler buyruldu kaydı.

Hüküm 2; Vidin kalesinde bina ve tekmiil ettirilmesi bakiye enbiyesinin miktar ve mahallerine cephane bina edilmesi için gönderilen buyruldu kaydı.

Sayfa 82

Hüküm 1; Vidin kalesine yapılması gereken yeni cephane için gerekenlerin yapılması için merkezden gönderilen buyruldu kaydı.

Hüküm 2; Vidin kalesi bakiye-i enbiyesi ve toprak nakli hizmetinde imal ve istihdam olunmak için harcanan masrafların kaydı.

Hüküm 3; Vidin kalesinden imal edilecek olan bina için gerekli masrafların yapılmasını gösteren ferman kaydı.

Sayfa 83

Hüküm 1; Gürcü kazasından ferman buyrulan yüz yirmi nefer duvarcı altmış nefer taşçı ve altmış nefer molozcu ve altmış nefer kireççi hizmeti memurlarına gelip kıyam eyledikleri ferman kaydı.

Hüküm 2; Balada mezkur olan Vidin kazasından ihrac olunan beş yüz nefer amelenin muharremü-l harâmın guresine gelince kırk günlük ücretlerini bit tamam aldıklarının gösteren kayıt.

Hüküm 3; Beş yüz nefer amele muharremü-l harâmın gayetine gelince hizmeti binada istihdam olundukları ücretlerinin tamamını aldıklarının gösteren kayıt.

Hüküm 4; Tamiri gereken iki yüz adval arabaları bina emini tarafından tamir ve termim ve müceddeden inşası muktezi olan yüz adet araba dâhi inşa ettirilmesi hususunda buyruldu kaydı.

Hüküm 5; Vidin cephanesinde mevcut olan iki yüz adet iki tekerlekleri el arabası tamire muhtaç olup ve yüz adet arabaya sandık lüzumu ve iktizası olduğuna dair arzuhal kaydı.

Sayfa 84

Hüküm 1; Tecdid mal-ı vakf Süleyman Çavuş berayı emanet için Hüseyin Beşe, Hasan Beşe ve Durmuş Beşe tarafından verilen ücretler kaydı.

Hüküm 2; Vidin kalesi bakiye enbiyesi tekmiline Vidin defterdarı Mustafa Efendi tarafından kalede bina olunan kereste anbarı ve sayban ve emin odasına iktiza eden tüccaranın ücretleri ve sayıban için kereste ve müceddeden bina olunan cephane ve tabyaya iktiza eden el arabaları ve kireç sandıkları ve el teknelerinin inşa olunması babında sadır olan buyruldu kaydı.

Hüküm 3; Beş yüz nefer amale Vidin kalesinde çalışması karşılığı olarak ücretlerinin tamamını aldıklarını gösteren kayıt.

Sayfa 86

Hüküm 1; Vidin'de ihya edilen bina ve ihya olunan camii şerifin otuz iki aylık hesabının görüldüğüne dair kayıt.

Sayfa 87

Hüküm 1; El-hâc Beşir'in hayır için ayırdığı paradan on sekiz kuruşu Osman Beşe'nin zimmetinde olduğu ve bunun dışında hiç parasının kalmadığını gösteren kayıt.

Hüküm 2; Mehmed Beşe'ye yetmiş yedi cemaatin kırk yedi kuruş iki semen El-hâc Beşir Hüseyîn mal-ı vakftan verildiğini gösteren kayıt.

Hüküm 3; El-hâc Beşir mahallesinde olan mescidin mal-ı vakfına ser topçu Mehmed Ağa nezareti tevcih olmuştur.

Hüküm 4; Topçu neferatından Ahmed Beşe bin Hüseyin El-hâc Beşir mescidi evkafından kırk üç kuruş almış ve Çavuş mahallesinde El-hâc menzili ve baba Ali menzili ve hamam ile mahdûd olan menzilini rehin vazi' olunmuştur.

Hüküm 5; El-hâc Beşir camiine lonca çarşısında vakf olan zemin arsası mevkuf dükkân olduğunu gösteren kayıt.

Sayfa 88

Hüküm 1; Hacda iken vefat eden El-hâc İbrahim'in oğlu Ömer'in vasisi Mehmed Beşe'ye hesabı görülüp bin yüz elli üç kuruş teslim edildiğine dair kayıt.

Hüküm 2; Mustafa Paşa mahallesinden Acikino veled Yanya'ya ait tereke kaydı.

Sayfa 89

Hüküm 1; Vidin muhafazasında memur iken vefat eden İbrâhîm Efendi'ye ait tereke kaydı.

Hüküm 2; Vidin ahalisinden Beşloyan sani cemaatinden Yusuf bin Abdullah'a ait tereke kaydı.

Sayfa 90

Hüküm 1; Tekye mahallesinden Salih Beşe bin İbrâhîm'e ait tereke kaydı.

Sayfa 91

Hüküm 1; Çavuş camii mahallesinden Şaban Bende'ye ait tereke kaydı.

Sayfa 92

Hüküm 1; Vidin varoşlarına bekçi olarak tayin edilen memurun burada sakin olan insanları rencide ve rahatsız etmiş olmasından dolayı işinden men edilmesi için gönderilen buyruldu kaydı.

Hüküm 2; Medine-i Vidin'de Mehmed adında bir kimsenin bina ve vakf ettiği bir bab etmekçi fırını ve bir bab dükkan olduğunu gösteren kayıt.

Sayfa 93

Hüküm 1; Vidin'den gelen arzuhaller üzerine Vidin'e gönderilen ferman da askerlerin, mermurların, tımar, zaamet ve mukataa tevcih olunanların kanuna aykırı gelmemeleri, geldikleri taktirde cezalandırılmaları hususunda kayıt.

Sayfa 95

Hüküm 1; Vidin kalesine taşınması ve tamir edilmesi için dergâh-ı muallam topçuları tarafından Çorbacılarından topların nakline dair kayıt.

Sayfa 96

Hüküm 1; Vidin kalesine gerekli olan top, kundak, tohaşışlerin fiyatını gösteren kayıt.

Sayfa 98

Hüküm 1; Vidin kalesinden Bosna eyaletine gönderilen top listesini gösteren kayıt.

Hüküm 2; Bosna eyaletine Nevi kalesine ferman olunan defteri müfredatın top ocağından tayin olan El-hâc Osman Ağaya verildiğini gösteren kayıt.

Hüküm 3; Şerban adındaki gayr-ı müslimin mahkemeye gelip Müslüman olmasıyla Süleyman adını aldığını gösteren kayıt.

Hüküm 4; Ferid bey mahallesinde sakin Emine binti Abdullah nâm hatun sagir oğlu Mehmed bin Mustafa'ya vasi nasb ve tayin olduğunu gösteren kayıt.

Hüküm 5; Çıra camisinde müezzin olan Ali Ağa yerine vekil istihdam etmek isteğini bildiren kayıt.

Sayfa 99

Hüküm 1; Vidin kalesine nakil olması istenilen beş kıta şahî toplar zamanında nakil olmadığını gösteren kayıt.

Hüküm 2; Mustafa Paşa mahallesinden Ömer'e ait tereke kaydı.

Sayfa 100

Hüküm 1; Hassa kasabbaşıların ve gerek celeb taifesi vesair zincirinin mevcut bulunan ağnamlarının gönderilmediği ve gönderilmesini hususundaki buyruldu kaydı.

Hüküm 2; Vidin kazasında bulunan ağnamların zamanında gönderilmediği ve gönderilmesi gerektiği hususunda buyruldu kaydı.

Sayfa 101

Hüküm 1; Yöve olan zabıtana bir adet re's al bargir ve dörder para takdim edildiğine dair kayıt.

Hüküm 2; Dervîş bin Hüseyîn Ahmed Ağaya dokuz kuruş verdiğini iddia etmesi hususunda kayıt.

Hüküm 3; Hasan Beşe'ye bir re's gökbargir ve yevmiye olarak altışar para verildiğine dair kayıt.

Sayfa 102

Hüküm 1; Pazarbaşı olan Mehmed'in cizyedar olarak tayin edildiğine dair berat verilmesi ve cizyelerin toplanması hususunda kayıt.

Sayfa 103

Hüküm 1; Pazarcıbaşı olan Mûsa Ağanın elinde bulunan Kıptiyan maktuları cizyeleri İsmail Ağaya ve Mahmûd Ağaya 1145 senesinin tamamında verilesi hususunda kayıt.

Sayfa 104

Hüküm 1; Bektaş ve Fatıma'nın şahitler huzurunda boşandığını gösteren kayıt.

Hüküm 2; İskanko veled Nebol eşi olan Evpire veled Salibe'den boşandığını gösteren kayıt.

Hüküm 3; Kostantin İslamiyet'e geçip, Hasan ismini aldığını gösteren kayıt.

Hüküm 4; Fatıma hatun İsmail Beşe'nin zimmetini ibra ettiğini, mihr ve nafaka almayacağını gösteren kayıt.

Hüküm 5; Rakite adındaki gayr-ı müslimin İslamiyet'e geçtiğini gösteren kayıt.

Hüküm 6; Mehmed Beşe'nin İsrail adındaki Yahudi'den kırk kuruş alacağı olduğu ve ödemenin üç aya kadar yapılmasını taahhüt ettiğine dair kayıt.

Hüküm 7; Koltuk sobası hanında misafir iken eşyaları kaybolan Ahmed'in eşyalarını gösteren kayıt.

Hüküm 8; Ahmed bin Nurullah ve Ümmühan binti Receb'in nikahı şahitler huzurunda kılınıp mihri müeccel bin kuruş olarak belirlendiğine dair kayıt.

Sayfa 105

Hüküm 1; Belad ve imsar ve karayin ve aktarda sakin ve müteveffa olan ahali'i zimmeti reayadan alınacak cizye akçelerinden fazla alınmaması hususunda buyruldu kaydı.

Sayfa 106

Hüküm 1; Belad ve emsarda sakin olan ehl-i zimmet reayalarının cizyelerinden bir akçe ziyade talep olunmaması hususunda buyruldu kaydı.

Hüküm 2; Ağnam için toplanan vergilerin merkeze gönderilmesi hususunda gönderilen ferman kaydı.

Sayfa 107

Hüküm 1; Taife-i merkûmun elinde bulunan ağnamın acileten bu tarafa gönderilmesi hususundaki kayıt.

Hüküm 2; Dergâh-ı âli yeniçerilerinden Mehmed Beşe'ye ait tereke kaydı.

Sayfa 108

Hüküm 1; Yöve nam nasraniyenin zevci Pavlo nam zimmi İslam'a gelip belli zaman sonra İslamiyet'ten ayrıldı. Harbe gittiği için Eşi Yöve'nin kendisinden boş olmasını Ahmed bin Mustafa'dan mahkemeye iletmesini istedi.

Hüküm 2; Muhale'aya talibe olan Rabia nam Kıbtiye zevci Mustafa bin Hasan hal'i kabûl ve hal' merkûm ile iki yüz akçe mihri müeccel ile kabul eylemiş ve birbirlerinin zimmetine ibra etmişler.

Hüküm 3; Muhale'aya talibe olan Emine binti Abbas nâm hatun zevci Osman Beşe ibni Hüseyîn hal'i kabûl ve hal' mezbûr bin akçe mihri müeccel ve müddeti nafaka kabul edip birbirlerinin zimmetini ibra etmişler.

Hüküm 4; Zeliha binti Hüseyin'in Ali Efendiden otuz iki kuruş alacağı olduğuna dair kayıt.

Hüküm 5; İslam dininden ayrılan Süleyman tekrar İslam dinine geçtiğine dair kayıt.

Hüküm 6; Mihail ve Yevanü zimmîlerin nikahı bin iki yüz mihri müeccel ile kıyıldığına dair kayıt.

Hüküm 7; Mustafa Paşa mahallesinden vefat eden Ömer Bey'in varisi olan oğlu Dursun'un varisi Satı hatûn tayin edildiğine dair kayıt.

Hüküm 8; Konek mahallesinde Hüseyîn bin Mehmed ile Fatıma binti Ömer'in nikahı kıyıldığını gösteren kayıt.

Sayfa 113

Hüküm 1; Tecdid-i muamele-i mal-ı vakf cami'i Orta Tuna'da mütevellî müezzîn Molla Mustafa'nın asıl vakfı üç yüz on sekiz kuruş olduğunu gösteren kayıt.

Hüküm 2; Vidin kalesinde mühimmatı tophane binasının tamire ihtiyacının olduğunu gösteren kayıt.

Hüküm 3; İkinci hükümde belirtilen ve tamir edilmesi gereken Vidin kalesi için gerekli tamirin yapılması hususunda kayıt.

Hüküm 4; Vidin kazasında olan saadat-ı kirâm ve zevil ihtiram üzerlerine Es-Seyyîd Şeyh Mustafa Efendi kaimmakam nasb ve tayin edilmiş olup görevlerinin gereklerini yapması hususunda kayıt.

Sayfa 114

Hüküm 1; Vidin kadısı ve defterdarının Vidin kalesi tamiri için gerekenin yapılması hususunda kayıt.

Hüküm 2; Vidin kalesinin tamirata ihtiyaç duyduğunu belirten kayıt.

Hüküm 3; Vidin kadısı ve defterdarına barut varillerinin telafisi için ellerinden gelenin yapılması hususunda kayıt.

Hüküm 4; Vidin kalesindeki barut varillerinin tahribata uğraması ve içindeki barutların dökülmesi ile yeni varillerin yapılması gerektiğine dair kayıt.

Hüküm 5; Vidin kalesinde cebeci kullarının kaldığı kışlakların kiremitlerinin kırılması ve tamire ihtiyaç olması hususunda kayıt.

Sayfa 115

Hüküm 1; Vidin mukataalarındaki gümrüklerden geçen eşyalardan alınacak vergilerin miktarı ve vergi çeşitleri hususundaki kayıt.

Sayfa 117

Hüküm 1; Bedreddin mescidi şerifine imam olan Monla Mehmedi mütevellisi nasb ve tayin olduktan sonra Ahmed Beşe'nin vâkıf mezbûra olan yirmi beş kuruş borcunu Monla Mehmed'e verdiğini gösteren kayıt.

Hüküm 2; Dehra muktaasına Kerim Bey çiftliğinde yave olmak üzere varoшта Kıbtıye mahallesinde canbaz ile yave olmak üzere ahz olunan bir re's doru kısrak voyvoda yedine emanete teslim ahz olunan al kısrak Hasan Ağaya emanet olunup beher yevm on akçe nakit takdîr olunduğunu gösteren kayıt.

Hüküm 3; (...) adındaki gayr-ı Müslim İslam dinine geçip Osman adını aldığını gösteren kayıt.

Hüküm 4; Kotboh karyesinde yave olmak üzere ahz olunan bir re's kısrak mezbûr İbrâhîm Ağaya emanet teslim ve beher yevm on akçe nafaka teslim edildiğine dair kayıt.

Hüküm 5; Ercar Melbus sakinlerinden Hatice binti Osman vefat eden validem Meryem binti Mustafa nâm hatunun zevci olan İbrâhîm zimmetinde olan on iki kuruş mihri müeccelinin alındığını gösteren kayıt.

Hüküm 6; Hasan ve Emine'nin nikâhı vekilleri nezaretinde kıyıldı. Mihri müeccel iki bin dört yüz olarak belirtildi.

Hüküm 7; Hasan ve Fatıma'nın nikâhı vekilleri nezaretinde kıyıldı. Mihri müeccel bin üç yüz olarak belirlendi.

7.2. 42 NUMARALI VİDİN ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

**Tablo 84. 42 Numaralı Vidin Şer'ie Siciline Kaydedilen Belge
Çeşitleri ve Sayıları**

BELGE TÜRÜ	BELGE SAYISI
HÜCCET	98
İ'LÂM	11
ARZUHAL	3
FERMAN	28
MA'RÛZ	6
BUYRULDU	5
TEREKE	76
ARAPÇA	1
MEKTUP	2
BERAT	2
TOPLAM	232

Hazırladığımız 42 Numaralı Vidin Şer'ie Sicili H.1144-1146 / M.1732-1733 seneleri arasını kapsamaktadır. Dönemin Osmanlı Padişahı I. Mahmud, Vidin kadısı ise Mevlana Süleyman Efendi'dir.

Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar geçen sürede geleneksel kaza sistemini ve buna bağlı olarak kazanın idari hâkimi olan kadı uygulamasını devam ettirmiştir. Kazalara kadı ilk kez Osman Bey tarafından gönderildiği bilinmesine rağmen ilk şer'ie sicili 15. Yüzyılın ikinci yarısında tutulmaya başlanmıştır.

Şer'ie sicillerinin birçok alanda önemli özelliklere haiz olduğu bilinmekle birlikte özellikle güvenilir ve birincil elden kaynak olması açısından günümüzde araştırılması elzem olan konulardandır. Ele aldığı dönemin ve bölgenin karakteristik özelliklerini detaylı bir şekilde göz

önüne sermekle kalmayıp, sosyal, ekonomik, demografik ve kültürel özellikler hakkında detaylı bilgi edinilen kaynaklardandır.

Araştırdığımız bu sicil defteri ön ve arka kapaklarıyla birlikte 130 sayfaya tekabül etmektedir. Sayfa numarası olmayan 4 adet suret olmakla birlikte, 20 adet boş sayfa mevcuttur. Toplam 232 hükümden meydana gelen sicil defterinde ferman, hüccet, buyruldu, tereke, maruz, ilam, arzuhal, mektup ve tereke gibi kayıtlar yoğunluktadır.

Araştırdığımız yıllar arasında Vidin kazasında Türk, Kürt, Bulgar, Arap, Kiptiyan, Yahudi gibi farklı ırk ve dinden insanların yaşadığını görmekteyiz. Müslim, gayr-ı Müslim ayrımına şahit olmadığımız araştırmada yalnızca yer adları ve ölüm telaffuzu gibi hususlarda ayrım göze çarpmaktadır. Gayr-ı Müslimlerin yaşadığı bölge genellikle "varoş" olarak adlandırılırken Müslümanlar kendi mahalle adları ile kayıt altına alınmıştır. Ölümelerde ise Müslümanlar için genel itibarıyla "fevt" olmak kullanılırken gayr-ı Müslimler için ise "halik" ve "mürd" kelimeleri kullanılmıştır. Yukarıda belirttiğimiz milletlerin tümü mahkemeye başvurmakta serbestiyete sahip olmalarının yanı sıra mahkemenin herkese eşit ve adil davrandığına bazı örneklerde rastlamaktayız. Örneğin Yermuk suyundan faydalanmak isteyen zımmilerin kanal açarak suyu kullanacakları bölgeye getirdikten sonra Müslüman şahıslardan biri bu suyun kendi su bendine zarar verdiğini iddia edip mahkemeye başvurmuş, bunu üzerine mahkemenin görevlendiği izleme heyetinin hazırladığı rapora göre iddianın gerçeği yansıtmadığı ortaya çıkmıştır.

Gündelik yaşamdan birçok belge dikkat çekmektedir. İslam ve bölgedeki diğer dinlerin kişiler üzerinde etkili olduğu edindiğimiz bilgiler arasındadır. İslamiyet'i benimseyenler olduğu gibi İslamiyet'ten ayrılanlarda olmuştur. Örneğin Süleyman adındaki şahsın İslam dininden ayrılıp (mürded) tekrar İslam dinine dönmesiyle alakalı belge göze çarpmaktadır.

Küçük çaplı olayları saymazsak Müslim, zımmi arasında çok fazla karışıklığın çıkmadığı ya da mahkemeye yansımadığı

görülmektedir. Örneğin Vidin'in varoş mahallelerinden birine bekçi tayin edilen kişinin burada sakin olanlara karşı huzursuzluk çıkarması üzerine mahkemeye arzuhal gönderilmiş. Böylece merkezden gelen ferman üzerine bekçinin işine son verilmesi, mahalledeki sakin kişilerin rencide edilmesi ve zımmi halka kötü muamele edenlerin cezaya çarptırılacağı emir edilmiştir.

Sicillerde geçen kişilerin gerek lakapları gerekse yaptıkları işlerden mesleklerini anlayabiliriz. Kasap, kahve, fırın, nalbantçılık, v.b meslek gurupların askerlik ve memurluktan sonra ön planda olduğu görülmektedir.

Evlenme ve boşanma davalarında mahkemeye her ırktan milletin başvurduğunu görmekteyiz. Mihr ve nafaka hususunda mahkemenin verdiği kararlara uyulmuştur. Araştırdığımız dönem itibarıyla tek eşlilik görülmektedir sonucuna varabiliriz. Bahsi geçen tezde çok eşlilik örneklerine rastlamadık.

Merkezden gelen emir ve fermanlar doğrultusunda vergi düzenleme ve toplama, vergi miktarından fazlasının alınmaması ihtarları, ocaklık, mukataa ve tımar tevcihi, toplanan vergilerin gönderilmesi, Vidin kalesindeki kışlaklar, tophane, mühümmathane gibi askeri bölgelerdeki tamir ve takviyeler düzenlenmesiyle alakalı belgeler mevcuttur. Bu belgelerden hareketle vergi oranlarını öğrenebilir, vergilerden hazineye aktarılan meblağı saptayabiliriz.

Defterde 76 adet tereke kaydı vardır. Bu kayıtların çoğu varislerine aktarılırken varisi olmayanların mirası ise beytülmale aktarılmıştır. Sadece Müslümanların değil gayr-ı Müslimlerin de tereke kayıtları sicile kaydedilmiştir. Bu tereke kayıtlarından bir tanesi isimsiz olarak kaydedilmiştir. Tereke kayıtlarından hareketle bölgede yaşayan insanların giyim-kuşam tarzından tutunda gündelik eşyalar, savaş araç gereçleri, mutfak eşyası, tarım ve hayvancılıkta kullanılan araç gereçlere kadar bilgi sahibi olabilir, halkın maddi olanaklarına hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Tekere sahibine aktarılırken farklı uygulamalar göze

çarpmaktadır. Tereke kalan kişi yetişkin ya da akli baliğ değilse yerine akrabalarından birisini vasi olarak tayin edildiği görülmektedir. Vasi olarak tayin edilen kişi terekenin asıl sahibine terekesini peyderpey ödeyip masraflarını karşılamaktadır.

7.2.1 Sosyal Hayat

Çalışmamızda farklı belgelerin varlığından söz etmiştik. Genellikle tereke, hüccet, ferman gibi hükümleri içeren belgeler yoğunluktadır. Bu hükümlerden yola çıkarak bölgedeki sosyal yaşama dair bazı çıkarımlara ulaştık.

Özellikle hazırladığımız bu çalışmada Müslim ve gayrı Müslim arasında küçük çaplı olanları saymaz isek neredeyse hiçbir anlaşmazlık meydana gelmemiştir. Bölgede yaşayan farklı dil, din ve kültürden insanların huzur içerisinde bir ortamda yaşamlarını idame ettikleri sonucuna varabiliriz.

Evlenme ve boşanmayla ilgili hükümlerde farklı milletlerden insanların mahkemeye başvurduğu görülmektedir. Nikâh, belirlenen mihr ve nafaka ile birlikte kıyılmıştır. Hiçbir çok eşliliğe rastlanmamış ve genellikle çekirdek aile tipi görülmüştür.

Bölgedeki mevcut dinlerin birbirlerine etkileri vardır. Özellikler belgelerden anlaşıldığı kadarıyla İslamiyet'in etkisi diğerlerine oranla daha büyüktür. Belgede yer alan 6 din değiştirme olayından 5'i İslamiyet'e geçiş ile ilgilidir. Kalan bir diğer hüküm İslamiyetten ayrıldıktan kısa bir süre sonra tekrar İslam dinini benimseyen Süleyman adındaki kişinin kaydıdır.

Hükümlerde geçen bir konu üzerine bazı mahallelerde bakçi olduğu anlaşılmaktadır. Gayrı Müslim mahallelerinden birinde görev yapan bu bekçinin burada ikamet eden insanlara kötü muamelesi sonucu görevine son verildiği deftere kaydedilmiştir.

7.2.2 Ekonamik Hayat

42 Numaralı Vidin Şer'îye Sicilinden anladığımız kadarıyla bölgedeki halk çok farklı iş alanlarına sahip değildir. Halkın ekonomik durumların iyi olmadığı anlaşılmaktadır. Özellikle mihr, nafaka ve tereke kayıtlarında altın ve gümüş gibi değerli zinet eşyalarının olmadığı görülmektedir.

Kahvecilik, kasap, nalbant, fırıncılık, mindercilik gibi meslek gruplarını ve yönetici grupları dışında kalanlar genellikle tarım ve hayvancılık ile uğraşmıştır. Üretilen tarıl ürünleri arasında buğday, arpa, mısır ve beslenen hayvanlar arasında ise inek, öküz, koyun gibi büyük ve küçükbaş hayvanlar mevcuttur. Bunun dışında don yağı, mum gibi malların merkeze gönderilmesiyle ilgili kayıtlarda mevcuttur.

7.2.3. 42 Numaralı Vidin Şer'îye Sicil Defterinde Geçen Yer Adları (Sancak, Kaza, Köy, Karye, Mahalle ve Mevki Yerleri)

Araştırmasını yaptığımız Şer'îye sicilinde Vidin kazasında mevcut olan ve sicil defterine bir şekilde kayda geçen Müslim ve gayr-ı Müslimlerin ikamet ettikleri yer adları şu şekildedir. Genellikle gayr-ı Müslimlerin ikamet ettiği yerler varoş olarak isimlendirilmiştir. Buyüzden hazırladığımız tabloda mevcur değildir.

**Tablo 85. 42 Numaralı Vidin Şer'iyye Sicil Defterinde Geçen
Yer Adları**

Vidin Mahallesi	Şerif mahallesi	Çeribaşı mahallesi	Kobenk Mahallesi	Agaryüz Kazası
Bulgarcık	Mustafa Paşa Mahallesi	Marol Kazası	Reis Karyes	Buma Kazası
Gorgoşağca Kazası	Lum Kazası	Zeyid Bey Mahallesi	Süleyman Çavuş Mahallesi	Tekye Mahallesi
Menleke Kasabası	Alaca Tekye Maahallesi	Milkofça Karyesi	Çavuş Camii Mahallesi	İhram Mahallesi
Arabacıbaşı Mahallesi	İzor Mahallesi	Orta Tuna Mahallesi	Bakukça Karyesi	Şeyh Ahmed Kıbtıyan Mahallesi
Berande Karyesi	Bedrddin Mahallesi	Kolovidin Karyesi	Birafra Karyesi	El-hâc Ferruh Mahallesi
Şehir Köyü Kasabası	Ezvir Mahallesi	Deriye Kokça Karyesi	Kirmote Karyesi	Karaluva
Debbeğ Pervane Mahallesi	Derime Kazası	Görece Kazası	Renfokça Kazası	Berkolca Kazası
Ruscemin Karyesi	Karalunai Kazası	Banya Kazası	Gürcü Kazası	Konek Mahallesi
Kotboh Mahallesi	Ercar Melbus			

SONUÇ

Hazırlamış olduğumuz 42 numaralı Vidin şer'iye sicili kapsadığı dönem içerdiği bilgiler itibarıyla araştırmacılara önemli veriler sunmaktadır. Buradan hareketle söz konusu sicilinin hükümleri transkripsiyonu, özetini ve değerlendirmesini yapıp, dönemin olaylarına ışık tutmaya çalıştık. Çalışmış olduğumuz defterde yalnızca mahkemeye başvurulmasıyla sonuçlanan davalar yoktur. Aynı zamanda merkezden gelen emir, ferman ve buyruclularda ver almaktadır.

Osmanlı Devleti'nin geniş sınırları içerisine almış olmasından dolayı bölgede farklı türden milletlerin ve dinlerin yaşadığı, mahkemeye başvurma olanaklarının herkes için eşit olduğu aşikârdır. Hemen hemen her türden belgede farklı milletlerin davası görülmüştür. Sadeca dava görülmekle kalmayıp aynı zamanda mahkemede şuhudu'l hâl olan gayr-ı müslimler de görülmektedir. Bir arada yaşayan bu milletlerin birbirleri üzerinde etkili olduğu incelenen belgelerden anlaşılmaktadır. Özellikle din konusunda büyük etkileşim söz konusudur. İslam dinin benimseyen gayr-ı Müslimler olduğu gibi İslam dininden ayrılanların kayıtlarına da rastlanmaktadır.

Bu sicil defterinde bölgedeki memurlardan tutunda, halkın meslek guruplarına kadar örnekler mevcuttur. Memurların tayini merkezden gelen beratların sicile kaydedilmesi ile öğrenilirken, meslek gurpları ise kişilerin lakapları ile ön plana çıkmaktadır.

Tereke kayıtlarından halkın ekonomik durumu hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Miras olarak bırakılan eşyalar genellikle gündelik kullanımda yararlanılacak giysi ve mutfak eşyası gibi araç gereçlerdir. Zihnet eşyasının olmamasından halkın orta gelirli olduğu çıkarılabilir.

Evlenme ve boşanma durumlarında mihr ve nafaka mahkeme tarafından belirlenmiştir. Mahkemede kayıt altına alınan bu gibi

kayıtlarda çok eşliliğe raslanmamıştır. Boşanma hususunda bazı eşlerin şart koştuğu görülmektedir.

Bölgedeki vergilerin gümrük, ağnam, cizye v.b tür ve oranlarının merkezden gönderilen ferman, buyruldu gibi kayıtlarla belirlendiği ve merkeze aktarıldığı görülmektedir.

Vidin kelesinde sakin askeri binaların tamiri için kullanılan araç gereçler, tamiri yapan meslek gurupları ve aldıkları ücretler kayıt altına alınmıştır. Tamir yapılırken merkeze arzuhalles gönderilmiş, bu arzuhallere cevap olarak merkezden gönderilen ferman ışığında emredilen her neyse yerine getirilmiştir.

Vakıf kurma ve işletme uygulamalarına ait bazı örnekler vardır. Kurulan vakfa gelen ve vakıftan harcanan paralar, kim ya da ne için harcandıklarına dair katıtlar bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

1. Arşiv Belgeri

Bulgaristan Milli Kütüphanesi, 42 Numaralı Vidin Şer'iye Sicili

2. Kitap ve Makaleler

AHISKALI, Recep, "Muhzır", *D.İ.A*, C. 31, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2006

AKGÜNDÜZ, Ahmet, "İlâm", *D.İ.A*, C. 22, İstanbul 2000.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki; Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", Sayı 14, Ekim 2009,

ARI, M. Salih, "Osmanlılar'da Şeyhülislamlık Müessesesi", Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı 1, Cilt 1, Van 1994.

ARIK, Feda Şamil, "Osmanlılar'da Kadılık Müessesesi", *OTAM*, S. 8, Ankara 1997.

ATALAR, Münir, "Şer'iye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe".

ATAR, Fahrettin, "Osmanlı Devleti'nde Mahkeme", *D.İ.A*, C. 28. T.D.V Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000.

BOZATAY, Şeniz Anbarlı, DEMİR, Konur Alp, "Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık; Kurumsal Bir Değerlendirme", MAE, Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C 6, S 10, Burdur 2014.

CENGİZ, Emine, "1751 No'lu Rodoscuk (Tekirdağ) Şer'iye Sicili Transkripsiyon ve Tahlili", Yayınlanmış YLT, T. Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, , Edirne 2008.

DENKTAŞ, Mustafa, "Şer'iye Sicil Defterlerinin Sanat Tarihi Açısından Önemi (Kayseri Ölçeği)", E.Ü, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 18, Kayseri 2005.

DEVELİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitapevi, Baskı 15, Ankara 1998.

DOĞAN, Nazire, Osmanlı İlmiye Sınıfı'nın Emekliliği İlmiye Takaüd Sandığı'nın Kuruluşu ve Faaliyetleri, Yayınlanmış YLT, Bozok Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yozgat 2013.

EKİNCİ, Ekrem Buğra, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, 2005.

EKİNCİ, Buğra, "*Tanzimat Devri Osmanlı Mahkemeleri*", *Yeni Türkiye*, Ocak-Şubat 2000.

GEDİKLİ, Fethi, "Osmanlı Hukuk Kaynağı Olarak Şer'iye Sicilleri", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C. 3, S. 5, 2005.

GÖKDENİZ, Ömer Faruk, "262 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicillinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi", Yayınlanmış YLT, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tarih Anabilim Dalı, Kahramanmaraş 2006.

GÜZEL, H. Celal, BİRİNCİ, Ali, *Genel Türk Tarihi*, Y.T.Y, C. 6, İstanbul 2002.

HALLAÇOĞLU, Yusuf, *XIV. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, T.T.K. Basımevi, Ankara 1991.

İPŞİRLİ, Mehmet, "Kazasker", *D.İ.A*, C. 25, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000.

İPŞİRLİ, Mehmet, "Osmanlılar'da Naib", *D.İ.A.*, C. 32, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000.

İPŞİRLİ, Mehmet, "Şeyhülislam", *D.İ.A.*, C. 39, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000.

KARASAKAL, Mehmet, "109 Numaralı Ayntap Şer'iye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi", Yayınlanmış YLT, G.Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Gaziantep 2010.

KIEL, Machiel, "Vidin", *D.İ.A.*, C. 43, İstanbul 2013.

KURU, Levent, "29 Numaralı Edirne Şer'iye Sicili", Yayınlanmış YLT, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Edirne 2006.

KUŞU, Selma, "Şer'iye Sicillerine Göre H. 1065-1079/M.1655-1669 Tarihleri Arasında Edirne'de Sosyo- Ekonomik Hayat", Yayınlanmış YLT, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yakınçağ Anabilim Dalı, Edirne 2009.

KÜÇÜKYAĞCI, Nazmi, "Geçmişten Günümüze Türk Yargı Sistemi ve Yargı Bürokrasisi", Başbakanlık Uzmanlık Tezi, Ankara 2012.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., "Temessük", *D.İ.A.*, C. 40, İstanbul 2011.

MUMCU, Ahmet, "*Divan-ı Hümayun*", *D.İ.A.*, C. 9, İstanbul 1994.

OĞUZ, Mustafa, AKGÜNDÜZ, Ahmet, "Hüccet", *D.İ.A.*, C.18, İstanbul 1998.

ORTAYLI, İlber, *Osmanlı Devleti'nde Kadi*, Turhan Kitapevi Yayınları, Ankara 1994.

ORTAYLI, İlber, *Türkiye Teşkilat ve İdari Tarihi*, Cedit Neşriyat, Ankara 2008.

ÖZTUNA, Yılmaz, *Büyük Osmanlı Tarihi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1994.

ÖZTÜRK, Sait, "Kassâm", *D.İ.A.*, C. 24, T.D.V. Yayın Matbaacılık, İstanbul 2000.

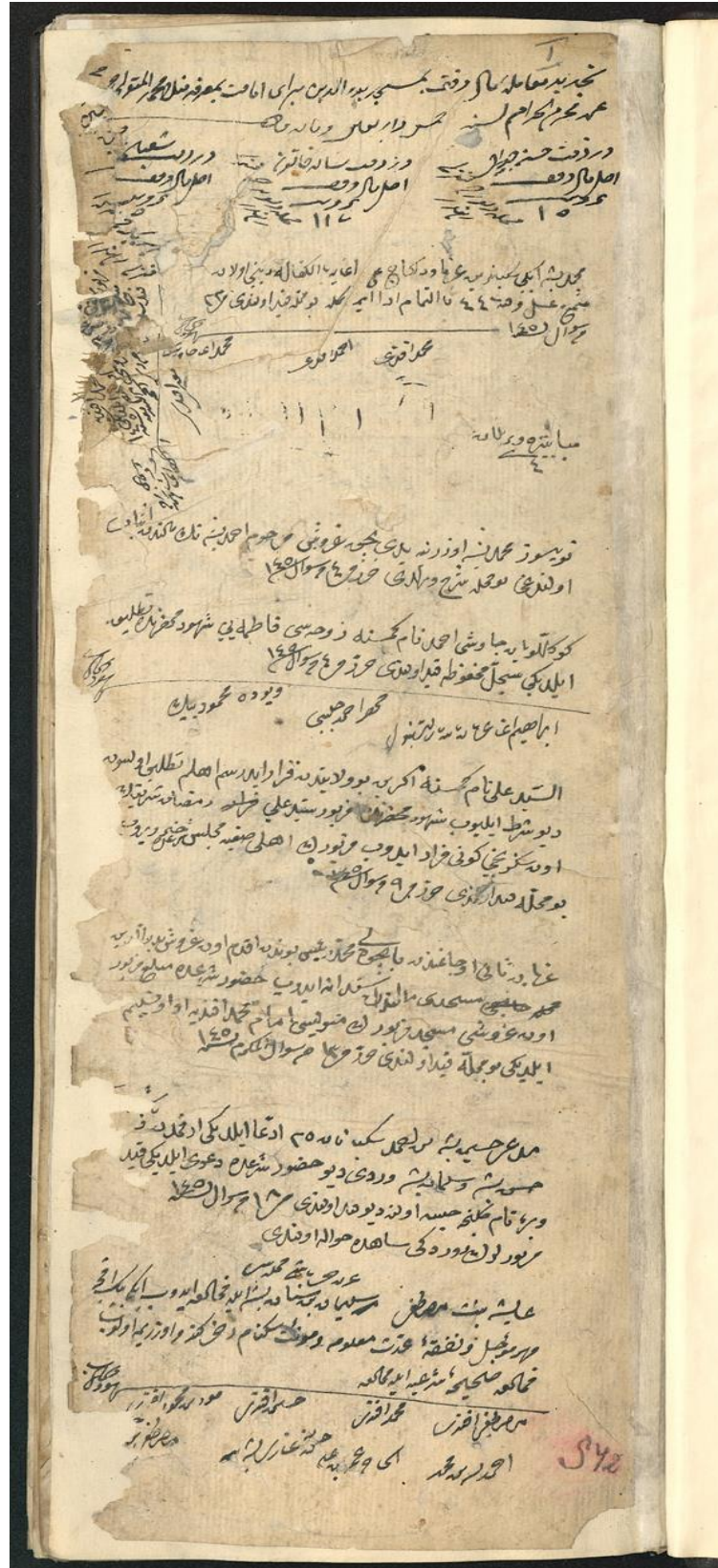
SELÇUK, Havva, "Vidin'de Toplumsal Hayat: 13 Numaralı Şer'îye Siciline Göre (1698-1699)", *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 4.

SELÇUK, Havva, *Tuna Boyunda Bir Osmanlı Kenti Vidin (XIX. Yüzyıl)*, Çizgi Kitabevi, Konya 2013.

ÜNAL, M. Ali, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Fakülte Kitapevi, Isparta 2007.

ÜSTÜNDAĞ, Nagehan, "Osmanlı'da "Şehir" ve Şehri Geliştiren Unsurlardan Biri Olarak Ayanlar; Vidin ve Rusçuk Örneği (18. Yüzyıl)", *H.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü*, S. 2, 2005.

TAŞ, Kemaleddin, "Osmanlı Yönetim Sisteminde Şeyhülislamlık Kurumu -Sosyolojik Bir Çözümleme-", *SDÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 1, Isparta Ocak-Temmuz 2005.

[illegible]

جسے چاہتے تھے عثمان نے یہ ہم سب تبارہ و بعض قبیح کن دیکھ قیوم بنا و سب اوزر نہ ہوا
تات و کلک اوج ایدن متجاوز قیوم بنا و سب و کسہ و کسہ اوج اوزر و کسہ و کسہ اوزر
اقدام علم اوقتب قلم مغز و قیوم بنا و کسہ و کسہ اوزر و کسہ و کسہ اوزر
عمر بنہ الہ الکت عوبنہ و کسہ و کسہ اوزر و کسہ و کسہ اوزر
بن عبد البنی نام کسہ و کسہ اوزر و کسہ و کسہ اوزر
بر حقم ظہور ایدر ایدر مجلس شرع ایدر اوزر و کسہ و کسہ اوزر
و حضور و کسہ اوزر ایدر اوزر و کسہ و کسہ اوزر
الاول سنہ حسنہ و اوزر و کسہ و کسہ اوزر

[illegible][illegible]

بدأت بسم الله الرحمن الرحيم
 محمد الذي احلهم السخ القوم بالعلم وجعل نظام العالم بكتب العلوم والسمات
 بين الامم والصلوات والسلام على من نبوت رحمة العالمين بالعلم والحكم وعلم
 اله واصحابه الذين همهم وفراديس شاعرا الاسم الا عظم بين
 العرب والبلج وحسنه وجملة اتخذت لازيكب فيها العلوم والسمات
 الصدر والقطبات وتكونت في حرفة والسمات واقع
 بين يدي العصر اله ربه القدير حافظ سلام
 العاصي يومئذ يدينه ربين حيث غم البلية
 الدبري اللهم اعصمني من شر اللعن
 واعفني من جميع اللعن والاصح في ظاهر
 وما باطن وتوفلي برحمته وحسنه
 ولا تجعل عيانتك لاصد اللهم
 اخي اسكنك من جن ما تعلم
 واعذرنا من ما تعلم
 اسففات من علم
 ما تعلم انك تعلم
 ولا الحكم وانك
 علك الكيد
 قد وقع
 محمد بن محمد
 الشافعي

انتهی
سہ اربع و اسیں پمانہ

[illegible][illegible]

البايعون

297

[illegible]

۱۶۷۸
 حصه من ثلثه بمقدار
 حصه من ثلثه بمقدار
 حصه من ثلثه بمقدار
 ۸۵
 ۵۲۱

[illegible]

$\frac{5171}{719}$ $\frac{719}{959}$ $\frac{959}{1179}$

فردینک
کد خبره
کد سکر

۲۶
۱۵
۳۷

الاعراب

دولت	۱۰	۱۰	۱۰
دولت	۱۰	۱۰	۱۰
دولت	۱۰	۱۰	۱۰

و الله اعلم بالصواب

و من تركه فانه مغفور له ووجه انذار الزلزال في اليوم الذي عشرين من شهر ربيع الاول

[illegible]

۱۸۵۰

برای نفعی است
 ۸۰
 ۱۷۲
 ۴۰
 ۴۱

۱۱۳
 ۶۴
 ۱۱۳

۳۷۲ مکنز و نیز نیمه اورد و این

بجانب صاحب خان فاضل و دانشمند حضرت میرزا عباس علیخان از اشراف و علمای این شهر که در آن وقت در آنجا بودند

کدو سبز و خرمزهره کدو سبز و خرمزهره کدو سبز و خرمزهره کدو سبز و خرمزهره کدو سبز و خرمزهره

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044

[illegible]

3 الاصل
9751
9000
7751
بوند فکوه نوز و افسه اوزر چهل تنه قند کبر و
نور احمد

المدونات	
حريم مطهره	حريم مطهره
١٤٧١	١٤٧١
حريم مطهره	حريم مطهره
١٧٢٢	١٧٢٢
حريم مطهره	حريم مطهره
١٧٢٢	١٧٢٢

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

جلد ۱۰ و ۱۱
 ۱۸۰۰
 الاصل

مهر و کمره
۹۰
رسم قوت
کابینه
احصای در و حدارید
دولتیه
۴۶
اقتصاد
۹۰

محمد علی
۷۵۷

۱۱۶۴
 ۱۱۶۵
 ۱۱۶۶
 ۱۱۶۷
 ۱۱۶۸
 ۱۱۶۹
 ۱۱۷۰
 ۱۱۷۱
 ۱۱۷۲
 ۱۱۷۳
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵
 ۱۱۷۶
 ۱۱۷۷
 ۱۱۷۸
 ۱۱۷۹
 ۱۱۸۰
 ۱۱۸۱
 ۱۱۸۲
 ۱۱۸۳
 ۱۱۸۴
 ۱۱۸۵
 ۱۱۸۶
 ۱۱۸۷
 ۱۱۸۸
 ۱۱۸۹
 ۱۱۹۰
 ۱۱۹۱
 ۱۱۹۲
 ۱۱۹۳
 ۱۱۹۴
 ۱۱۹۵
 ۱۱۹۶
 ۱۱۹۷
 ۱۱۹۸
 ۱۱۹۹
 ۱۲۰۰
 ۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴
 ۱۳۱۵
 ۱۳۱۶
 ۱۳۱۷
 ۱۳۱۸
 ۱۳۱۹
 ۱۳۲۰
 ۱۳۲۱
 ۱۳۲۲
 ۱۳۲۳
 ۱۳۲۴
 ۱۳۲۵
 ۱۳۲۶
 ۱۳۲۷
 ۱۳۲۸
 ۱۳۲۹
 ۱۳۳۰
 ۱۳۳۱
 ۱۳۳۲
 ۱۳۳۳
 ۱۳۳۴
 ۱۳۳۵
 ۱۳۳۶
 ۱۳۳۷
 ۱۳۳۸
 ۱۳۳۹
 ۱۳۴۰
 ۱۳۴۱
 ۱۳۴۲
 ۱۳۴۳
 ۱۳۴۴
 ۱۳۴۵
 ۱۳۴۶
 ۱۳۴۷
 ۱۳۴۸
 ۱۳۴۹
 ۱۳۵۰
 ۱۳۵۱
 ۱۳۵۲
 ۱۳۵۳
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۵
 ۱۳۵۶
 ۱۳۵۷
 ۱۳۵۸
 ۱۳۵۹
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱
 ۱۳۶۲
 ۱۳۶۳
 ۱۳۶۴
 ۱۳۶۵
 ۱۳۶۶
 ۱۳۶۷
 ۱۳۶۸
 ۱۳۶۹
 ۱۳۷۰
 ۱۳۷۱
 ۱۳۷۲
 ۱۳۷۳
 ۱۳۷۴
 ۱۳۷۵
 ۱۳۷۶
 ۱۳۷۷
 ۱۳۷۸
 ۱۳۷۹
 ۱۳۸۰
 ۱۳۸۱
 ۱۳۸۲
 ۱۳۸۳
 ۱۳۸۴
 ۱۳۸۵
 ۱۳۸۶
 ۱۳۸۷
 ۱۳۸۸
 ۱۳۸۹
 ۱۳۹۰
 ۱۳۹۱
 ۱۳۹۲
 ۱۳۹۳
 ۱۳۹۴
 ۱۳۹۵
 ۱۳۹۶
 ۱۳۹۷
 ۱۳۹۸
 ۱۳۹۹
 ۱۴۰۰
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۲
 ۱۴۰۳
 ۱۴۰۴
 ۱۴۰۵
 ۱۴۰۶
 ۱۴۰۷
 ۱۴۰۸
 ۱۴۰۹
 ۱۴۱۰
 ۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸

خزانه اصل زینس غلام اثر اسی عیش خور اور طبع بولوا الا کو زو یا این یوز لو صفا
سید ریختا او ان کو پکندہ او غلام نکلیں صفا و او غلام کو پکندہ سید ریختا او ان کو پکندہ
وید حکم کندہ انہا داد و غلام کو پکندہ سید ریختا او ان کو پکندہ

دفتر اولاد که دار کعبه و المجاهدین مدینه و بن کلماتین حرم عباسی محمد بن
سکونجی بوند اقم فوت اولاد بیولو کیز بوند بی القمه بیگلر سوف غلامه کین
ورائی زود شکوه مژده سی طربت محمد خان قوتی مخبره اولوب رحیم خندان دلا
جانب بیت المال عاظمه بیت المال حرمه بی طلیل محمد ارون بی خرمه سوفاس
مخبره زکرم روحانی ذکر اولور حرمه محمد خان ذی الاخره قشلا

[illegible]

٢٠٤٥
 حصه زوجه المازنونه
 ٥١١
 ١٥٣٤
 لیس المال
 ١٥٣٤
 ١٥٣٤

دارا کا دوا و الحاربر معنی و دین حصنی خا جرنده اولان ایزد و راجکرده منکر و پاکیزه
اقدام صحت اولان نام زمین ظاهر و ارضی مسموم و اویس بیت المال
عبارت و جری و بر بخور اولان ترک متوفی و فرور در کبر و جانی و ذکر و بان و افروز و حلال
مهر و هاد و الا فو قله کینه مندر حایر اعجاز منوره و حاجی و کرمی

کهنه زسود	کهنه دولام	خوردوات	عربس	طلسم	الحباب
۳۶	۱۸	۱۸	۴۱	۱۸	۱۰۰

که هر مرق
۱۸

و یکی بوزان
۶۸

ماح درباری عرادج حقه که
دفعه ماح درباری نوبه برده حقه که
۳۱۴

محکمہ مہنہ واقفیت
محصول شرا و عراق
حصہ ۱۶۰۰

مهر و کف	رسم قصب	رسم اعلیه	کابل	حوصله و جوار و دانه	الاجاج
۸۰۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۴۸۰

حیدر احمی سیکانہ می مال و مرد منزل احمی جمعہ

در این مکتب
 اوردن مکتب
 ۷۰۰ مکتب
 ۹۴۰
 صحیح

دار کجھاد والجاھدیں مذہب و دین بکھڑاندے جاوےں جامی مکتبی کھڑندے کتب و کتب خانہ
ماہرانہ نقاشی فون اولاد مہوہ جی عثمانہ بشیر عبد القہار واری معروخی اولیوب

نہ کہ سی جانب بیت المال عائد و خلفہ بیت المال صالح اعقاب علیہ خبر ابوہریرہ رضی اللہ عنہ
 و خبر دیگر مرویہ کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرمود کہ اگر کسی مردی از شما بیست دینار
 از خود بخواهد بکار برد و آنرا در راه خدا بکشد و آنرا در راه خدا بکشد و آنرا در راه خدا بکشد

[illegible]

سید علی
کلیه فصول ۹
در معر ۱۵
اینها ۹
چون مقلان ۹
چون معر ۹
صفا ۹

[illegible]

[illegible]

۱۲۰ صوغان ۶۰ پودہ ۶۰ جوی پودانہ ۱۲۰ کدو ۶۰ دی حصہ

[illegible]

دوشنبه مورخه ۱۴۰۰/۰۹/۰۷

$\frac{10}{10}$	$\frac{15}{15}$	$\frac{18}{18}$	$\frac{20}{20}$
مصر	عمارة	رسول	نسيم سارو
$\frac{17}{17}$	$\frac{26}{26}$	$\frac{47}{47}$	$\frac{9}{9}$
طوبى	فالكاف		

فروشان $\frac{1}{11}$ کوملک $\frac{1}{18}$ بیسی $\frac{1}{70}$ حفزدوان $\frac{1}{20}$ سرکه $\frac{1}{70}$ قطار $\frac{1}{20}$ تکفند $\frac{1}{20}$

کوب $\frac{10}{9}$ کسب $\frac{12}{10}$ حلی و سوره $\frac{76}{75}$ نصفه $\frac{7}{6}$ کاغذ $\frac{13}{12}$ یکہ $\frac{9}{8}$ نورکی

شماره کتابخانه
۷۵۰

۱۵۹۶

۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱

[illegible]

دوره مسعودیه ۱۲۰۰
دوره فتحعلی شاه ۵۴۰
دوره قاجاریه ۱۹۲۰
دوره پهلوی اول ۱۸۰۰
دوره پهلوی دوم ۱۸۰۰

از عصر اسلام تا امروز

[illegible]

تقسیم کرده و تقسیم سال
۴۸۰
۱۴۰

والمجد والحمد لله رب العالمين

تولد اولاد بویکیم یوزده شصت و یکم سنه کله که منتهی به

الحاكم غانده و اجبره على ان يتركه في السجن و اجبره على ان يتركه في السجن و اجبره على ان يتركه في السجن

١٠٠
 ٩٠
 ٩

۵۴
 ۱۸۰
 ۴۸۰
 ۵۴

[illegible]

$\frac{60}{\text{سهمین}}$ $\frac{60}{\text{سهم مسه}}$ $\frac{60}{\text{سهم مسه}}$ $\frac{60}{\text{سهم مسه}}$

$\frac{75}{\text{موقوفه المئونة}}$

309

مستعمل کیمیا کلمی کبودی ۱۵۰	مصری صاف سماره ۶۰۰	بنی افار ۱۰۰
نیل و یاغ سیم ۱۰۰	طلسم خناس ۱۰۰	سیم قاتر قدند ۱۰۰
فخار و سیم ظرفی ۱۰۰	نیل و زرقان ۱۸۰۰	کهنه و سیم ۱۰۰
برای سیم طای ۱۰۰	باور طای ۱۰۰	سیم زرقان ۱۰۰
صغیر سیم ۱۸۰۰	سیم و سیم ۱۰۰	مستعمل سار ۱۰۰
قرم و سیم ۱۷۰۰	کیم سیم و زرق ۱۸۰۰	سیم و سیم ۱۰۰
	اوایل سیم ۱۰۰	
	چاره جمع ۱۰۰	

اندون قبل الالاداجوم والمعلمه تركه واقعه سنه ١١٠٠
برقطه خنث شعيه المله اولاه مورالمه كاج حسن اقله نلنيه
اولاده مبلغه ونه مسعود الجويه برقطه التور ساعته بركته
او بدوق بيلك دوتوز ايجر خنث الجويه التي بيلك دوتوز
ايجر دوتوز ايجر دوتوز ايجر دوتوز ايجر دوتوز
سنه ١١٠٠

بالاده خنث اولاده دوتوز مسعوده منته في مورالمه كاج
حسن اقله نلنيه مورالمه كاج حسن اقله نلنيه
ظهور ايد مبلغه كاج دوتوز ايجر دوتوز
١١٧٥٨

محمد بن صالح مكيوم اوج جمانك اعلى بن قسيه اوج
جمله مرقفه مصف اوله سنه ١١٠٠ مرقفه مرقفه

دار الجوه والي مدينه درين مدينه دار الجوه مرقفه مرقفه
فوت اولاه احمد بن عثمانك وراشي زوجة مرقفه مرقفه
اولا بون وزنه مرقفه عثمانك مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

م مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
م مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه
١١١٠ مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه مرقفه

[illegible]

[illegible]

(Handwritten Arabic account)

١٦٨٠

الدين
٢٧٥٦

مصاريفه ٩٠
حرمه و عمارته ٦٠
كاتبه ٤٠
سجده ١٤٠
عمره ٣٠
صالحه ١٨٤٠

المال
٤٨٤٦

١٦٨٠

[illegible][illegible][illegible]

(٢٣)

مصر	١٠٥٠			
مصور كاشي	دبر مست	بدر مست	كاشي	جوه دار
٤٨٠	٦٤٥	١٠٨٠	١٤٠	٩٠
اجساد	دلالت	دبر مست على	دبر مست	الاسف
٩	٤٢٠	١٤٦٤	١٦٤٤	١٦٤٤
صا	٦٤٥١			الدق
حالي	٤٦٥١			
حصه زعفران	والس			
١٨٥٥	١٨٥٥			

اولاد بنده در سال
۱۲۶۰
۷۸۰

فلا بد من وفاء وقضاء عليه لربك
طوبى لمن فعل ذلك على محله فهو
كفارة له بجميع ما كان عليه
من ذنوبه حتى يغفر له ما كان عليه
من ذنوبه حتى يغفر له ما كان عليه

انکون و غدار و قضا عمل لری
 ال شافیه جی و جی علی افند
 نقی اولان منتهان غر
 قضا ۱۱۴۴ ای ۱۴۴۴
 محمد افند
 محمد افند
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۴
 ۱۵۴۴

افقار و فقرا و قضاء عمل سحر
و دیوار ضار و دیوار لاجور
نعمتی اولاد و کتاب و فضل
۱۵۸
۲۴۴
۵۷۹۵۰

طبرستان و قزوین و مشروبات سازنده
استخوان و ام و لوانه افلاک و بغداد
و قضا عیله لری و شانق و جی و جی
شکلونه افغانا ابره حیل و بریلان
انعامات و فرزان و باوقضا و ف
خبر و ولازمه و جمع
۴۴۸۰۰

جمعاً ۸۴۸۶۷۴
 بقیه ۷۰۶۸
 اینه بدو او دینا احمد
 ۱۱۴

۱۱۶

داربها و دلخا هد بن مدینه و درین محلات ندن نخل اسد حله سی سکنه نرند ناکا بن
اقدم مقومه اولاد اشهان بنت حسین ناو خا تونک ظاهره وارث معروف کزای
و لوب و زکبه سی جانب بیت الماله عاذا و لخله مدینه من بون ده بیت المال عامه
قبضه فاما موب را بصلیم فاما معروفه و معروف شرعله خر و شی منظره سی سلفا
بیج اولانان د فز بدیکه بوجه ای ذکر و لغور خرد فی البوم کتاب عن عزن مجازی اولو لانه

شت واریعین و یار و زلف

جدید کومک جدید جارب اناری حولی مقومی دیک جارب شکرم
نمبر ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴

یعنی عدد جارب اوج معروف مقوم دفعه جارب کهنه جارب شکرم
نمبر ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹

بورنخ کومک حولی شکری بیک مقومی کتان زی بارخ
نمبر ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴

کهنه اناری باضی طون کهنه کومک کهنه دین کهنه فطی اناری
نمبر ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹

کهنه تیان صندی بصدیق سونک حان عدد جوم عدد کهنه
نمبر ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴

در زست علی و ده شی لقمه ۵۰۹۰

۵۰۹۰

۷۳۰ و کفنی معسطا مسطح
 ۱۱۶ رسیادی رسیاسه
 ۲۵۹ ۲۵۰ ۹۰
 ۱۷۰
 ۱۸
 ۱۱۶
 ۲۵۰
 ۲۰۷۰

طاش عر عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰
فنا و نور کشف وضبط و اول و طر اصفا اید و نور	طاس عر عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
طولا عبد ۱۵۰۰	حاصل اید و نور عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
نجا ارف عبد ۱۵۰۰		

طاش عر عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰
فنا و نور کشف وضبط و اول و طر اصفا اید و نور	طاس عر عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
طولا عبد ۱۵۰۰	حاصل اید و نور عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
نجا ارف عبد ۱۵۰۰		

طاش عر عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰	نجا ارف عبد ۱۵۰۰
فنا و نور کشف وضبط و اول و طر اصفا اید و نور	طاس عر عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
طولا عبد ۱۵۰۰	حاصل اید و نور عبد ۱۵۰۰	طاس عر عبد ۱۵۰۰
نجا ارف عبد ۱۵۰۰		

[illegible]

نجمداران صواب

[illegible][illegible]

واید به حکم
صورت خود
به کریم

نفا

...

توفیہ

موصوف
في الصوم
في فقه
المصنف

11. 59 - 1/2

١٢٠

لعمراغه غمغور

کما جرت محله بکشته لورده فاطمه بنت محمد نام خانوده فکته ناک از خواجه
امینه نام خانوده علم یوفنده فکته نام خانوده علی بن ابی طالب فکته نام خانوده
منقذ و معقود علیه السلام بن بک بن ابی طالب فکته نام خانوده اوس بن عثمان و زوز
عقد صلح اندک لری بوجو محله قیاد فکته بنی ۶ مهر در صاعه المبارک ^{عقده}

[illegible][illegible]

دریسی مسی اورس در زمستانهای عثمانی
۵۰۴۶- ۱۶۷۴-

مواهب طووزها سو کهنه جهس حبس
۸۷- ۲۱۱۶- ۹۷- ۲۱-

۵۰۴۵- ۵۰۴۴-

٦٩	عمره	٢٤٢٥٠	الوزن
٧٠	حاجيه	١٥٠	جودينه
٧١	رسميه	٤٨٠	احصائه
٧٢		٦٠	جودينه
٧٣		٦٠	جودينه

(Faint handwritten notes in Arabic script)

Handwritten notes at the bottom of the page:

97761
حصه اوله اوردو

97761
حصه اوله اوردو

[illegible]

[illegible]

[illegible]

حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش
۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰
حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش
۱۸۳۰	۱۸۳۰	۱۸۳۰	۱۸۳۰
حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش	حصه قراوقه سايش
۱۱۷	۱۱۷	۱۱۷	۱۱۷

[illegible][illegible][illegible]

۴۵
 در بیست و چهارم
 ۱۲۴۳
 ۵۴۷
 ۱۲۴۷
 ۹۱۴
 ۴۰۴
 ۱۲۴۷
 ۹۱۴

٤٩٠
محمد علي بن السيد محمد
محمد احمد بن محمد احمد
ابراهيم بن محمد محمد

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

دربارہ السیاحۃ
۱۹۸۰

مفتی الامام حسین رضی اللہ عنہما بحکم شریعت محمدی صلی اللہ علیہ وسلم
حسین بن علی بن ابی طالب رضی اللہ عنہما ولا یجوز لکون من غیرهما
فی حق الله ورسوله

7650

در
۴
۲
در
۵
۳
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳

[illegible]

و در کتب و ادب و علم و هنر و صنایع و تجارت و امور دنیوی و دینی که در این کتاب مذکور است
در هر یک از اینها که در این کتاب مذکور است در هر یک از اینها که در این کتاب مذکور است

علم ۱۴۶
 مکتوب ۵
 کتب ۴۹
 کتب ۴۶
 کتب ۲۰
 کتب ۲۱
 کتب ۱۵
 کتب ۶

$\frac{1}{141}$ مسی $\frac{1}{20}$ قطره $\frac{1}{21}$ سوار $\frac{1}{140}$ میو $\frac{1}{197}$ میر

۷۰
 ۱۸۰
 ۲۵
 ۳۰
 ۳۰
 ۷۵
 ۱۲۰
 ۱۲۰
 ۱۲۰

١٠٠
 ٢٧
 ١٤٦٠
 ١٢٦٠
 ٢٧
 ١٤٦٠

[illegible]

مصطفیٰ ۲۹۷
ابو جعفر ۲۹۸
احمد بن محمد ۳۰۱
محمد بن احمد ۳۰۲
الحسن بن علی بن محمد ۳۰۳
عبدالله بن علی بن محمد ۳۰۴
طاهر بن محمد ۳۰۵

[illegible]

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

والله اعلم بالصواب
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

سوقی و زبیر که میروند و دیگر اجداد و
دارا بجهاد و با همدین مدینه و درین محله شدن جا و من جامع محله سی سنگدین
این یونان قدس و رفات ابن محمد غاناک و رانخی و زوجه منکوحه متروک و جنبه
ناقصان ابن ابلی محمد و سلمه بنی حجه و خضر و اولو بکن و دون که بکن
ازید و اوله که میروند و غره و بنی مغیره و بیع و بنی الغراء و بنی زنج و فضیلان
دفتر بدو که بر وجهه ان و کما و لوف و عز و فی البوم الشان من رمضان المبارک است و حسن

[illegible][illegible]

المحرر

ملوك
عنه والف

[illegible]

۷۴۵

و در اینجا و ذال همین مدینه و درین مکانند مسقف نموده اند که گفته اند در این شهر مدفون است
اولیاد ترک چنانچه از آنکه عاقله در اینجا جمع و غلبت الحاق قضیه با شور و هیجان است عبد الله بن ابی

۴۰
محمد باقر خان صاحب
کتابخانه

۳۵
دور

۳۴
دور

[illegible]

معا
وضعه
وهو
ولا
كرا

4.

مختار

تحت (ملا)

عش

وَمِنْهُمْ مَنْ

والف

عزیز

مس

76

لوفور
40

—

تحریر

ovo

اسماء

...

一

8

[illegible]

درگاه معلوم جا و شریفه قدوسه الافاضل والاخر السعید
جاوید زبیده قدوسه و صول بولدقود به بادیه صادر اول اخر زمان
جلیل القدرم موجب علم و فی ستم و زبیر است الرید مول البکر
ناجی مسعودی که زکوری که خلاف عهد نامه ها بود و مقایره نظام
بر وجه مشروح افلک یه پهنه اسبیه تمام معرفت نیز علیه تحصیل
و ناجی مسعودی رده و تسلیم ایته بلور بر پدر او نقل و محافقت
اند و مورد موجود از شتر نعلیه عامل اولان نشو به بیکر علاحت
شتر نعلیه اعتقاد فله که زبیده او افشرد زبیده الحجه که حسی اربعین
و ملان و الراج

[illegible]

[illegible]

قد وصل البينا في ١٨ من محاذي روكا وعلمنا فتح
رحمة الله

[illegible]

33-a

342

زین
فی قلم
صلوات
کر

34-2

وعدو
لصفه
بروز

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

موسى

فروزدای
نیکوکار
میکند
۱۰۰

از این نیکوکار
چند
۵۰

دینکل
چند
۵۰

مانواله
چند
۱۰۰

مانواله
چند
۱۶

بسطل طرب ۱۵۰ در دنا ۲۰ الواز دوکمه ۱۰۰ پیشرو شغال پیشرو کفچه باطل ۲۵۰

[illegible]

عقرب رينكل جداوله سر جداوله مسما كوفي طبعه بطرطه طبعه بطرطه
برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل
برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل برينكل

[illegible]

بیدریغی کبیره ۵۰
 کبیره ۳۰
 کبیره ۱۰
 کبیره ۱۹
 کبیره ۴۸

فصل بر این شهر و مسائل
در کتب سیمیه بر این شهر و مسائل
کتاب بر این شهر و مسائل
کتاب بر این شهر و مسائل
کتاب بر این شهر و مسائل

فصل پنجم
غرض از چاپخانه
ضدیه
برای وضع بدلی
برای وضع بدلی

۱۰۰ ۹۰ ۸۰ ۷۰ ۶۰ ۵۰ ۴۰ ۳۰ ۲۰ ۱۰ ۰

و اما در این کتاب که از حضرت امام محمد باقر علیه السلام است و در آنجا که فرموده الی الخ

$\frac{14}{\text{میل}}$ $\frac{28}{\text{میل}}$ $\frac{14}{\text{میل}}$ $\frac{7}{\text{میل}}$

۳۰
 ۱۵
 ۷۰
 ۶۶
 ۲۰

بور علی بسطام	ایکینہ طوب	وزنہ طوب	مسما لوی	بور بسطام
۱۶	۱۰	۱۰	۱۰۰	۶۰

صدوق
 مهات
 ۴

از قبایر که ماس نویسم
بر ازلانم بعض طایفه ها و جدید در فقه و این طایفه
طوب در طوبیخانه ها و محله مجاور این و قریب از و میباشند

طه البیان طوب ویک

97

50-a

[illegible]

542

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱

سبب تسلط و حرف اولد که صوب دولتد بر سر نه ایالتند واقع نونی قلعه
فرماند اولدنه پیشو کسید و نه اخراج و مطهر اولد و فتنه مغروران و فتنه پیشو کسید
طوب بر رویه چابکند و حکم فرمود اقدی و تنگ نظری و سایر جمعی که طوب و لوازم
در طایفه طوبه و باغ علیکند و او زرنه و سایر تعبیه اولدنه طوبه و فتنه چابکند و
کاجا و عثمانی ای بدین نه بلای طوطی اولد و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه
ایلیک و کاجا بدین نه بلای طوطی اولد و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه
بدین نه بلای طوطی اولد و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه و فتنه

شماره پنجم از مجلس شریعت در ماه رجب و شعبان و ذی القعدة و ربیع الثانی
و صفر و محرم و جمادی الاول و ثانی و شعبان و ذی القعدة و ربیع الثانی و صفر و محرم و جمادی الاول و ثانی

فرید یکدیگر بنده و اس که اینست عبد الله نام خانم صفراوغری محمد مراد
وصی لقب و تخلص ابو محمد فیداوند از روز اول ام ربيع الاول ۱۲۸۴

مسدود باغ و خندان
مؤلفه عجبی

معروفه را بدو جلد بدو کرده
صاحب و صاحب الترتیب با یکدیگر
اولین جامع زبده او قاضی متولیه اول
برین و کتب استقامت کتب متولیه بدین
و کتب و کتب متولیه بدین و کتب متولیه
او و کتب متولیه بدین و کتب متولیه
او و کتب متولیه بدین و کتب متولیه

فیندہ اکبر ۱۶۱۱

385

[illegible]

افرغ
 فنوار
 روضه
 صحت
 دربا
 قرن
 اله
 دوزخ
 التنا
 شلله
 منع
 ودين
 جبهه
 القدر
 انفس
 تحدا
 وادراك
 رنج
 اليه
 بدو
 الزنه
 كاي
 يوسف
 بوقا
 الار
 جات
 راقع
 المشه
 الاث
 البوب
 جبر
 عباس
 الم
 فاسرا
 مكن
 ادر

بخ کوئی

الاعتماد

14

عبدالله

صورت اولی

بافت
بافت
بافت

۱۵۰

1890

[illegible]

394

